

BERÄTTELSE

ANGÅENDE

HELSINGFORS STADS KOMMUNALFÖRVALTNING

ÅR 1890

JEMTE STATISTISKA UPPGIFTER FÖR SAMMA OCH
FÖREGÅENDE TID.

TREDJE ÅRGÅNGEN.

HELSINGFORS,

TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI.

1893.

Den vid utgifrandet af nästföregående berättelse uttalade förhoppningen, att de följande skulle kunna i behörig tid utkomma, har tyvärr icke besannats, ity att denna årsberättelse framträder i offentligheten ännu mera försenad än dess föregångare. Orsaken härtill är att söka deri att under-tecknad, hvilken, såsom för tiden tjenstförrättande sekreterare i Drätselkam-maren, haft berättelsens utarbetande sig ålagdt, upptagen af andra tjenste-åligganden icke kunnat åt detta arbete egna någon större del af sin tid. Af samma orsak har icke heller antalet af de berättelsen åtföljande tabell-bilagorna blifvit i någon nämnvärd grad tillökadt. Ehuruväl Drätselkam-marens kansli, i följd af inträffadt dödsfall, ånyo befinner sig i provisoriskt tillstånd och arbetet å nästföljande årsberättelse derigenom lidit afbräck, är det dock att hoppas att dess utkommande inom någon kortare tid härefter skall på ett eller annat sätt möjliggöras.

Helsingfors, i September 1893.

Edvard Loo.

INNEHÅLL.

Årsberättelse.

Stadsfullmäktige	sid.	1.
Drätselkammaren	”	71.
Fattigvårdsstyrelsen	”	119.
Inqvarteringsnämnden	”	127.
Förmyndarenämnden	”	131.
Helsovårdsnämnden	”	132.
Folkskoledirektionen	”	”
Brandkommissionen	”	136.
Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen	”	139.
Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl	”	141.

Tabellbilagor *).

Areal. Vederlek. Temperatur.

Tab. n:o 1. Helsingfors stads yttnehåll vid utgången af år 1891	”	3*.
Tab. n:o 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1890, jemförda med de under åren 1885—1889 rådande	”	4*.
Tab. n:o 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder	”	6*.

Befolkning. Dödlighet. Helsovård.

Tab. n:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvar femte år från 1810—1880 samt för åren 1881—1890	”	7*.
Tab. n:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalsspenningar betalande befolkning åren 1887—1890	”	”
Tab. n:o 6. Helsingfors ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 december 1890, jemförd med förhållandet vid folkräkningarna den 1 oktober 1880 och den 1 mars 1870	”	8*.
Tab. n:o 7. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 december 1890	”	”
Tab. n:o 8. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 december 1890	”	9*.

*) Tecknet † antyder att tabellen ej förekommer i föregående årgång eller ock är betydligt omarbetad.

Tab. n:o 9.	Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinqvenium från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1890.	sid. 10*.
Tab. n:o 10.	Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1881—1890	” 12*.
Tab. n:o 11.	Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1881—1890, fördelade efter församlingar	” 13*.
Tab. n:o 12.	De i Helsingfors åren 1881—1890 döde, ordnade efter kön och åldersklasser	” 14*.
Tab. n:o 13.	Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1881—1890, fördeladt på månader och kvartal	” 16*.
Tab. n:o 14.	Barndödligheten bland lutherske trosbekännare i Helsingfors åren 1881—1890	” ”
Tab. n:o 15.	Dödsorsakerna bland lutherske trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1890, jemförda med åren 1882—1889	” 17*.
Tab. n:o 16.	Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors 1882—1890 uti några talrikast förekommande sjukdomar	” 18*.
Tab. n:o 17.	Af distrikts-(fattig-)läkarne i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1881—1890	” ”
Tab. n:o 18.	Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1890 hos Helsovårdsnämnden, jemfördt med åren 1881—1889	” 19*.
Tab. n:o 19.	Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1890	” 20*.
Tab. n:o 20.	Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1881—1890	” 21*.
Tab. n:o 21.	Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under 1890, jemfördt med 1889	” ”
Tab. n:o 22.	Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke under år 1890	” 22*.
Tab. n:o 23.	Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1890	” ”
Tab. n:o 24.	Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1890	” 23*.
Tab. n:o 25.	Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1890	” 24*.
Tab. n:o 26.	Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1890	” 25*.

Undervisningsväsende. Bibliotek.

Tab. n:o 27.	Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läsåren 1883—1890	” 26*.
Tab. n:o 28.	De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers lefnadsstånd, undervisningsspråk, fördelning på klasser m. m. åren 1884—1890, enligt förhållandet den 1 maj	” 28*.
Tab. n:o 29.	Anlitandet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1890	” 30*.

Allmänna val.

Tab. n:o 30. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1884, 1887 och 1890 . . . . sid. 31*.

Domstolarnes och polisens verksamhet. Sedlighets- polis. Eldsvådor.

Tab. n:o 31.	Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1890	” 32*.
Tab. n:o 32.	Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1881—1890	” 33*.
Tab. n:o 33.	Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfälda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1881—1890.	” 34*.
Tab. n:o 34.	Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1890, jemfördt med åren 1886—1889.	” 35*.
Tab. n:o 35.	Antalet af de personer, som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshäktet i Helsingfors, äfvonsom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1890	” 36*.
Tab. n:o 36.	Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendomen under åren 1887—1890	” 36*.
Tab. n:o 37.	Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1887—1890	” 37*.
Tab. n:o 38.	Prostitutionen i Helsingfors år 1890	” 38*.
Tab. n:o 39.	Antalet personer, hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1881—1890	” 39*.
Tab. n:o 40.	Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1881—1890	” ”
Tab. n:o 41.	Eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1890	” 40*.
Tab. n:o 42.	Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom, som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1890	” 41*.

Gårdar och byggnader.

Tab. n:o 43.	Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890.	” 42*.
Tab. n:o 44.	Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890	” 43*.

Telegraf. Telefon. Post. Fabriker och handtverk. Passagerare- och godsrörelse.

Tab. n:o 45.	Fabriker och handtverkerier i Helsingfors åren 1885—1888	” 44*.
Tab. n:o 46.	Passagerarerrörelsen å Helsingfors bangård åren 1885—1890	” 48*.

Tab. n:o 47.	Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1890 . . . sid.	49*.
Tab. n:o 48.	Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1882—1890	” 50*.
Tab. n:o 49.	Anmälde resande i Helsingfors åren 1885—1890	” 51*.
Tab. n:o 50.	Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1886—1890	” 53*.
Tab. n:o 51.	Rörelsen vid Helsingfors postkontor åren 1886—1890	” ”
Tab. n:o 52.	Värdet af Helsingfors stads import och export under åren 1888—1890	” 55*.
Tab. n:o 53.	Helsingfors stads trävaruexport under åren 1888—1890	” 58*.
Tab. n:o 54.	Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit till Helsingfors från inhemska orter under åren 1880—1890	” 60*.
Tab. n:o 55.	Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1890	” ”
Tab. n:o 56.	Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inkvarterade fartyg under år 1890, jemfördt med åren 1884—1889	” 62*.
Tab. n:o 57.	Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1890	” 63*.
Tab. n:o 58.	Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1888—1890	” ”
Tab. n:o 59.	Helsingfors hamnkontors uppbörd under år 1890	” 64*.

Gator. Afloppskanaler.

Tab. n:o 60.	Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886	” 65*.
Tab. n:o 61.	Längder och ytor å Helsingfors stads gator, torg och allmänna platser vid utgången af år 1890 jemte uppgift å planerings- och stenläggningsarbeten, utförda före 1881 samt under hvarje af åren 1881—1890	” 66*.
Tab. n:o 62.	Uppgift å Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jemte infallsbrunnar vid utgången af år 1890	” 74*.

Vattenledning.

Tab. n:o 63.	Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1880—1890	” 76*.
Tab. n:o 64.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1880—1890	” ”

Gasbelysning.

Tab. n:o 65.	Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1881—1890	” 77*.
Tab. n:o 66.	Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1883—1890	” ”

Fattigvård.

Tab. n:o 67.	Antalet personer intagna å Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1883—1890, fördeladt efter månader	sid. 78*.
Tab. n:o 68.	Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1875—1890	„ 79*.
Tab. n:o 69.	Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1875—1890 . .	„ ”
Tab. n:o 70.	Uppgift öfver de för kosthållningen i Helsingfors stads arbets- och fattiggård levererade, uppköpta och från fattiggårdens jordområde skördade produkter under 1890, jemte beloppet af och kostnaden för utdelade dagportioner under åren 1882—1890	„ 80*.
† Tab. n:o 71.	Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1890 . .	„ 82*.

Beskattning. Finanser.

Tab. n:o 72.	Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppburna afgifter under år 1890	„ 83*.
Tab. n:o 73.	Uppgift öfver trafiken åhvälfda, af Helsingfors stad uppburna afgifter under åren 1881—1890	„ ”
Tab. n:o 74.	Sammandrag af taxerings- och uppbördslängderna för kommunala utskylder m. m. för åren 1883—1890 (till fyllande af behofven för 1884—1891)	„ 84*.
Tab. n:o 75.	Helsingfors stadskassas inkomster och utgifter under åren 1881—1890	„ 88*.
Tab. n:o 76.	Helsingfors stadskassas utgifter och inkomster år 1890 jemförda med fastställd budget	„ 90*.
Tab. n:o 77.	Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1879—1890 . .	„ 101*.
Tab. n:o 78.	Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1890 jemte uppgift å försäkringsgifvarne	„ 102*.
Tab. n:o 79.	Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884—1890 . . .	„ 103*.

ÅRSBERÄTTELSE.

Årsberättelse

1890.

I. Stadsfullmäktige.

Bland de af Stadsfullmäktige under året handlagda ärenden omnämnas här följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Vid det Drätselkammaren uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 13 December 1887 ¹⁾ föreslog att åtskilliga vid redan planerad samt med vatten- och afloppsledning försedd gata belägna arrendetomter skulle under år 1888 till inlösen upplåtas, utverkade Kammaren tillika Stadsfullmäktiges samtycke till att innehafvarene af särskilda andra, under hösten 1887 värderade tomter, belägna vid planerade men ännu icke med vatten- och afloppsledning försedda gator, skulle på skild ansökan få inlösa desamma efter de vid omförmälda värdering, som skett under den förutsättning att dylika ledningar förefunnos, föreslagna pris. Efter derom gjord ansökning och på framställning af Drätselkammaren, ²⁾ beviljade Stadsfullmäktige ³⁾ innehafvarene af den till nästnämnda kategori hörande tomt N:o 36 vid Annegatan i kvarteret N:o 162 Handlanden J. F. Lund och Gardsegaren K. R. Åström rättighet att, under de för inlösen af arrendetomter gällande villkor, gemensamt inlösa sagda tomt för ett pris af en mark per kvadratfot.

Efter det Stenhuggaren P. J. Svensson hos Drätselkammaren anmält sig villig att inlösa odisponerade tomterna N:ris 7 vid Rödbergsgatan och 46 vid Stora Robertsgatan i kvarteret N:o 92, under förbehåll att samtidigt få på entreprenad öfvertaga bortsprängningen af det berg, hvaraf dessa tomter då upptogos, samt syn å platsen jemte värdering af

Arrendetomten
N:o 36 vid An-
negatan upplå-
ten till inlösen.

Försäljning af
tomterna N:ris
7 vid Rödbergs-
gatan och 46 vid
Stora Robertsga-
tan i qv. N:o 92.

¹⁾ Se 1888 års berättelse pag. 1. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 177 af 12 juni. — ³⁾ Stfvs prot. den 9 sept. § 18.

de ansökta tomterna af Kammaren föranstaltats, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning,¹⁾ bemyndiga Kammaren att, jemte infordrande af entreprenadanbud å bortsprängningen af omförmälda berg, till bestridande af kostnaderna härför till den mestbjudande försälja nämnda tomter till ett pris ej understigande 2 mark per kvadratfot för tomten N:o 46 vid Stora Robertsgatan och 2 mark 10 penni per kvadratfot för tomten N:o 7 vid Röddbergsgatan, dock sålunda att entreprenadanbud å stensprängningen icke definitivt antoges, innan köpeanbuden å tomterna blifvit godkända.

Försäljning af tillskottsområden till tomterna N:ris 5 vid Röddbergsgatan och 35 vid Stora Robertsgatan. På samma gång biföllo Stadsfullmäktige till Drätselkammarens härvid äfven gjorda framställning att, för reglering af kvarteret N:o 92, få till egarene af tomterna N:ris 5 vid Röddbergsgatan och 35 vid Stora Robertsgatan försälja det i nämnda kvarter förefintliga odisponerade området, utgörande i areal 6,486 kvadratfot, för att med dessa tomter förenas, emot derför erbjudet pris af 40 penni per kvadratfot.

Försäljning af ett område i qv. N:o 84. Ett i kvarteret N:o 84 befintligt staden tillhörigt område af 12,500 kvadratfots areal, hvilket område, å tidigare stadsplaner upptaget såsom en förlängning af Abrahamsgatan söder om Boulevardsgatan, sedan längre tid tillbaka begagnats af egaren till tomten N:o 25 vid sistnämnda gata, blef på Drätselkammarens framställning²⁾ försäldt till Aktiebolaget P. Sinebrychoff, såsom nuvarande egare af tomten, för ett pris af 2 mark per kvadratfot.

Ansökning om upplåtande af fabrikskvarteret N:o 178 till inlösen. Sedan Handlanden K. F. Blomberg hos Drätselkammaren anhållit att för en tilltäckt industriel inrättning få inlösa fabriksstomterna N:ris 4, 6 och 8 vid Ärtholmsgatan i qv. N:o 178, samt syn och värdering af dessa tomter af Kammaren föranstaltats, öfverlemnade Drätselkammaren, med afseende derå att de nämnda kvarter omgifvande gatorna voro oplanerade samt då vid syneförrättningen föreslagits att kvarteret skulle åt söder och vester erhålla en förändrad begränsning, i syfte att åt staden reservera strandområdet, ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning och föreslog³⁾ att Fullmäktige skulle utverka fastställelse af den för kvarterets reglering nödiga ändring af stadsplanen, samt att Kammaren emellertid måtte bemyndigas att genom offentlig auktion försälja de ansökta tomterna för ett minimipris per kvadratfot af 60 penni för tomterna N:ris 4 och 6 samt 65 penni för N:o 8 under förbehåll att definitivt köp komme till stånd först efter det stadsplanen i ofvan antydt afseende undergått

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 42 af 30 jan.; Stfgs prot. 4 febr. § 4. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 76 af 6 mars; Stfgs prot. den 11 mars § 11. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 276 af 27 nov.

ändring. Vid ärendets behandling funno Stadsfullmäktige ¹⁾ nödigt att deri höra Hamnbanebyggnadsstyrelsen, hvars yttrande ej inom året inkom.

Genom Magistraten hade till Stadsfullmäktige inkommit en skrivelse från Ecklesiastik-Expeditionen i Kejs. Senaten, innehållande förfrågan huruvida och på hvilka villkor staden vore villig att till Statsverket afträda erforderligt område af Broberget för att användas till tomt för en ifrågasatt museibygnad. På Drätselkammarens förslag ²⁾ beslöto Stadsfullmäktige ³⁾ förklara staden vara villig att till staten kostnadsfritt afstå för den tilltänkta museibygnaden erforderlig tomtplats å Broberget, under förbehåll att staden hvarken nu eller framdeles kunde skyldigkännas att för museitomtens behof verkställa planeringsarbeten å Broberget, vare sig för vägar eller andra ändamål, samt att området, innan detsamma till statsverket afträddes, uppmättes och till begränsningslinierna bestämdes.

Tomtplats för en allmän museibygnad å Broberget.

Sedan den i antydt afseende föreslagna platsen emellertid befunnits för ändamålet mindre lämplig, gjordes genom Guvernören i länet hos stadsmyndigheterna förfrågan angående de villkor hvarunder till statsverket kunde såsom plats för den blifvande museibygnaden afstås tomterna N:ris 5 och 7 vid Skepparegatan samt 19 vid Fabriksgatan, alla i kvarteret N:o 126, under förutsättning att det kostnadsfritt erbjudna området å Broberget ej komme att tagas i anspråk. Uti yttrande, som i anledning häraf aflemnades, meddelade Drätselkammaren, ⁴⁾ att ifrågasatt tomter vid värdering åsatts ett pris af 1 mark 75 penni per kvadratfot. Ärendet blef först under följande år af Stadsfullmäktige slutbehandladt.

Tomterna N:ris 5 och 7 vid Skepparegatan samt 19 vid Fabriksgatan ansökta till plats för en museibygnad.

På sätt uti nästföregående års berättelse ⁵⁾ omnämmts, hade Jernvägsstyrelsen uti skrivelse till Stadsfullmäktige af den 16 November 1889 ej mindre anhållit om tillstånd att, för utvidgning af härvarande bangård, utfylla en del af Tölö viken än förfrågat sig huruvida och på hvilka villkor staden vore villig att, för en ifrågasatt förändrad anordning af bangården, afstå staden tillhöriga tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 samt området mellan Gasverkets tomt i vester och statsjernvägarnes område i öster äfvensom en del af villan Hagasund. Uti detta ärende hade Fullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande, och beslöto Fullmäk-

Afstående af mark till bangårdens utvidgning.

¹⁾ Stfgs prot. den 2 dec. § 6. — ²⁾ Drkns skrivv. N:o 54 af 6 febr. — ³⁾ Stfgs prot. den 11 febr. § 6a. — ⁴⁾ Drkns skrivv. N:o 218 af 18 sept. — ⁵⁾ 1889 års berättelse pag. 15.

tige, sedan detta inkommit,¹⁾ i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kammarens förslag, att till svar å berörda framställning meddela:²⁾

att Stadsfullmäktige samtyckte till utfyllning, genom Jernvägsstyrelsens försorg, af så stor del af Tölöviken som den Jernvägsstyrelsens skrifvelse bilagda karta utvisade samt åt Statsjernvägarne afstode det vattenbetäckta område, der utfyllningen skulle ske, utan ersättning, men med skyldighet för Statsjernvägarne att ej mindre låta utföra häraf påkallad förändring af den nyligen anlagda kloaken genom villan Hagasund utan ock vidtaga särskilda af Stadsingeniören föreslagna åtgärder för befrämjande af vattencirkulationen i Tölöviken samt till förekommande af dess uppgrundning genom det der nedlagda fyllnadsmaterialet, hvarutom vid meddelandet af tillstånd till utfyllningen fästes det vilkor att en gångbana längs jernvägsbanken öfver Tölöviken från Kaisaniemi park till Djurgårdsvillan N:o 14 borde på Statsjernvägarne bekostnad anläggas och innan utgången af år 1891 till allmänt begagnande upplåtas äfvensom derefter af Statsjernvägarne underhållas;

att Stadsfullmäktige vore villige att, såframt definitivt aftal derom före utgången af år 1891 träffas med stadsmyndigheterna, i och för utvidgning af härvarande bangård, ett år efter det uppgörelsen skett, upplåta tomten N:o 13 i kvarteret N:o 99 Hillern jemte det staden tillhöriga området mellan Gasverkets tomt och jernvägens mark äfvensom till sagda område stötande gatuandelar, efter ett enhetspris af tre mark per kvadratfot samt med skyldighet för Statsjernvägarne att med, förslagsvis, högst 35,000 mark ersätta staden för bortflyttningen af Byggnadskontorets här befintliga materialgårdar; äfvensom slutligen

att för samma ändamål jemväl södra delen af villan Hagasunds område, med sådan begränsning som en bilagd kartaeskiss utvisade, kunde få, sedan lägenheten kommit i stadens besittning, af Statsjernvägarne öfvertagas med full eganderätt emot en löseskilling beräknad efter 20 penni per kvadratfot, under förbehåll att äfven härom definitivt aftal träffas med stadsmyndigheterna innan år 1891 tilländagått.

Af Jernvägsstyrelsen framställdes sedermera, uti skrivelser af den 11 och 25 november, förslag till ändringar uti de af Stadsfullmäktige sålunda uppställda vilkoren, jemte det Jernvägsstyrelsen anhöll att få emottaga förslag till kontrakt angående omförmälda marks afstående; och

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 103 af 13 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 14). — ²⁾ Stfgs prot. den 29 april § 10.

remitterades ärendet i anledning häraf ånyo¹⁾ till Drätselkammaren, utan att dock nytt utlåtande af Kammaren hann under året afgifvas.

Vid af Stadsingeniören verkställd uppmätning af gasverkets tomt (qvarteret N:o 103 Gasverket) hade denna befunnits vara i norr 1, i söder 1,4, i öster 3,2 och i vester 3,2 fot större än anteckningarne i stadens tomtbok vidhandengåfvo. Stadsingeniören hade emellertid ansett sig böra föreslå sådan reglering af qvarteret att detsamma bibehölles såsom det härintills blifvit häfdadt och bebygdt. På derom af Magistraten gjord anmälan²⁾ biföllo Fullmäktige³⁾ till den föreslagna regleringen.

Direktionen för Finska Konstföreningen, hvilken genom testamente af framlidne Arkitekten Aug. Boman tillagts eganderätt till åbyggnaden å villan N:o 22 i östra området af Brunnsparken, hade hos Stadsfullmäktige ansökt att få till ego inlösa sagda villatomt; och hemställde Drätselkammaren uti afgifvet yttrande⁴⁾ om bemyndigande för kammaren att till inlösen upplåta villan efter ett densamma vid värdering åsatt pris af 40 penni per qvadratfot, att till stadskassan erläggas inom samma tid och i samma ordning som bestämts beträffande löseskillingen för af staden försålda arrendetomter. Ärendet, som vid dess behandling hos Stadsfullmäktige⁵⁾ ställdes i samband med en tidigare af särskilda villainnehafvare i vestra Brunnsparken gjord men af hamnbane-frågan beroende ansökning att få inlösa sina villor, företogs på grund häraf icke till slutlig åtgärd.

Efter det Hans Kejs. Majestät genom nådigt reskript till Guvernören i Nylands län af den 13 Augusti 1890 förordnat, att, sedan utaf $\frac{1}{3}$ af Bertas, finska militieverket tillhöriga, skattehemman i Drumsö by af Helsinge socken⁶⁾ Melkö holme blifvit för militära ändamål upplåten, lägenhetens öfriga holmar, skär och fiskevatten, undantagande Grönviksgrund, Notgrund och andelen i Drumsö hatten, skulle öfverlemnas till Helsingfors stad, under eganderätt, i vederlag för staden donerade grundröntan från sagda lägenhet, blef staden den 11 Oktober genom kronofogden i Helsinge härad satt i besittning af det staden sålunda tillagda området.⁷⁾

På derom af Drätselkammaren gjord framställning biföllo Stadsfullmäktige⁸⁾ till utarrendering af bostadstomten N:o 21 vid andra linien

Reglering af gasverkets tomt.

Ansökning om rätt till inlösen af villatomten N:o 22 i Östra Brunnsparken.

Staden tillagd eganderätt till särskilda holmar, förut tillhöriga Bertas hemman.

Utarrendering af tomten N:o 21 vid andra linien å Berghäll.

1) Stfgs prot. den 16 dec. § 5. — 2) Magns skrivf. N:o 64 af 17 mars. — 3) Stfgs prot. den 18 mars § 3. — 4) Drkns skrivf. N:o 143 af 5 juni. — 5) Stfgs prot. den 10 juni § 7. — 6) Se 1889 års berättelse pag. 7. — 7) Drkns skrivf. N:o 258 af 16 okt.; Stfgs prot. den 4 nov. § 3. — 8) Drkns skrivf. N:o 178 af 26 juni; Stfgs prot. den 9 sept. § 16.

inom förstaden Berghäll på en tid af 30 år emot en årlig arrendeafgift af 231 mark och för öfrigt på de för utarrendering af tomterna å Berg-häll fastställda vilkor.

Ny utarrende-
ring af lotten
N:o 3 å Norra
Bleholmen.

Åt Assessorn A. v. Alfthan, som genom transport blifvit innehafvare af den dittills såsom upplagsplats utarrenderade lotten N:o 3 å *Norra Bleholmen*, beviljade Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning,¹⁾ rättighet att disponera sagda område på enahanda sätt som de tidigare²⁾ till honom på arrende upplätta lotterna N:ris 1 och 2 af samma holme, eller för anläggning och bedrivande af ett tidsenligt båtvarf med tillhörande inrättningar, och biföllo Fullmäktige tillika Assessor v. Alfthans anhållan om förlängning af arrendetiden för lotten N:o 3 intill utgången af år 1915, emot skyldighet för honom att i årligt arrende därför från och med år 1890 erlægga under de första tio åren 260 mark, under de följande tio åren 455 mark och under den återstående tiden 650 mark samt för öfrigt med förbehåll att det arrenderade området skulle för det uppgifna ändamålet användas, vid äfventyr att staden eljes kunde förklara arrendekontraktet förverkad.

Utarrendering
af Djurgårds-
villan N:o 8.

På derom hos Drätselkammaren gjord ansökning och i enlighet med Kammarens förslag biföllo Stadsfullmäktige till utarrendering af *Djurgårdsvillan N:o 8*³⁾ till Senatskanslisten A. Granström för en tid af 50 år emot årlig arrendeafgift af 190 mark per tunnland och för öfrigt på de för Djurgårdsvillorna fastställda vilkor. Enär rågränsen mellan villan och det tillstötande jernvägsområdet ej ännu blifvit af landtmätare uppgången, gjordes derjemte förbehåll om skyldighet för arrendatorn att underkasta sig möjligen skeende reglering af villans vestra och norra rälınier.

Kapitalisering
af arrendeafgif-
ten för Dju-
gårdsvillan
N:o 13.

Beträffande den år 1889 till föreningen „De gamles vänner“ utarrenderade *Djurgårdsvillan N:o 13* hade Hofrådet W. Brummer, hvilken iklädt sig proprie borgen för betalning af den för villan utfästa årliga arrendeafgålden 285 mark, uti en till Drätselkammaren ingifven skrift utbedt sig att få, för att derigenom söka i någon mon befrämja nyssnämnda förenings uppgift och dess fortbestånd, med en viss bestämd penningesumma förskottsvis godtgöra stadskassan arrendeafgiften för hela den tid af 50 år, på hvilken oförmälda villa blifvit utarrenderad. I enlighet med Drätselkammarens tillstyrkan biföllo Stadsfullmäktige⁴⁾

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 135 af 16 maj; Stfgs prot. den 27 maj § 13. — ²⁾ Se 1889 års berättelse pag. 9. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 235 af 23 okt.; Stfgs prot. den 4 Nov. § 4. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 33 af 30 jan.; Stfgs prot. den 11 febr. § 4.

denna anhållan sålunda att Hofrådet Brummer berättigades att på en gång förskottsvis för hela arrendetiden liqvidera arrendet medelst utbetalning af ett kapital af 5,202 mark 94 penni. På Drätselkammarens förslag beslöto Fullmäktige tillika, att det inbetalta kapitalet skulle disponeras på enahanda sätt som inflytande tomtlösen och i sammanhang med denna.

Sedan Folkskolelärarinnan Fröken A. Trygg med framlidne Villaegaren P. Michailoffs arfvingar, hvilka på arrende till utgången af år 1906 innehafva staden underlydande villan N:o 26 *Eko*, träffat aftal om upplåtande å sagda lägenhet af en tomtplats invid östra chausséen för uppförande af en byggnad, afsedd att inrymma en tillärnad läsesal jemte bibliotek för arbetare äfvensom lokaler för en af Helsingfors Utskänkningsaktiebolag understödd barnträdgård samt en barnkrubba, hade Fröken Trygg hos Drätselkammaren ansökt att sagda tomtplats, med en areal af 37,950 kvadratfot, mätte såsom särskild lägenhet disponeras för ofvan omförmälda ändamål intill utgången af den för villan *Eko* fastställda arrendetiden; och biföllo Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning;¹⁾ denna ansökning sålunda att ifrågavarande tomtplats finge afskiljas från lägenheten *Eko* och åt Fröken Trygg arrendefritt upplåtas intill utgången af år 1906, under förbehåll att några andra byggnader ände som för berörda inrättningar vore erforderliga ej å tomtplatsen uppfördes samt att byggnaderna, hvilka ej heller finge för annat ändamål begagnas, vid arrendetidens utgång undanskaffades, utan anspråk på ersättning af staden och utan att eganderätten till dessa byggnader begrundade någon företrädesrätt till vidare besittning eller, eventuellt, inlösen af den mark hvarå desamma voro belägna.

Upplåtande af tomtplats å villan *Eko* för en läsesal för arbetare.

Efter derom hos Drätselkammaren gjord ansökning och i enlighet med Kammarens tillstyrkan, bemyndigade Stadsfullmäktige²⁾ Kammaren att på arrende utgifva holmen *Edesholmen* för en tid af 30 år emot en vid auktion därför erbjuden arrendeafgift af 30 mark samt i öfrigt under de för stadens bostadsvillor gällande vilkor.

Utarrendering af Edesholmen.

Likaså erhöi Drätselkammaren, på derom af Kammaren gjord framställning;³⁾ bemyndigande till utarrendering af villalotterna N:ris 19 och 21 *Humbleberg*, hvardera på en tid af 30 år och emot årliga arrendeaf-

Utarrendering af villalotterna N:ris 19 och 21 *Humbleberg*.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 122 af 1 maj; Stfgs prot. den 13 maj § 7. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 255 af 23 okt.; Stfgs prot. den 4 nov. § 5. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 258 af 20 dec. 1889 och Stfgs prot. den 21 jan. § 6; Drkns skrivf. N:o 225 af 25 sept. och Stfgs prot. den 30 sept. § 13.

gifter till belopp som vid auktion för dem utfästs, eller för den förra 130 mark och för den senare 225 mark äfvensom för öfrigt på enahanda villkor som gälla för stadens bostadsvillor.

Förlängning af arrendetiden för villan Kammio.

I anledning af en utaf Handlanden N. Koroleff hos Drätselkammaren gjord ansökning att, för möjliggörande af en tilltänkt fabriksanläggning, erhålla förlängning af den med år 1902 utgående arrendetiden för villan N:o 57b *Kammio*, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens tillstyrkan,¹⁾ tillförsäkra Handlanden Koroleff, efter det arrendetiden för sagda villa med år 1902 utgått, förlängning af arrendeaftalet på ytterligare 12 års tid emot skyldighet att under den sålunda bestämda förlängningstiden erlægga en med 500 mark per år förhöjd arrendeafgåld för lägenheten samt att, närhelst sådant af staden, efter den ursprungliga arrendetidens utgång, påyrkades, utan ersättning till stadens disposition afstå marken närmast chausséen och fattiggårdsvägen, till den utsträckning en å Byggnadskontoret uppgjord karta närmare utvisade.

Eventuellt medgifven ytterligare förlängning af arrendetiden för villan Kammio.

Sedan Enkedoktorinnan Sofia Lovisa Lybeck, med förmålan att hon, som med arrendatorn af villan Kammio träffat förberedande aftal om öfvertagande af besittningsrätten till nämnda villa, hade för afsigt att dit förlägga den af henne härstädes, under benämningen „privata sjukhemmet“, uppehållna sjukvårdsanstalt, ansökt att till befrämjande af denna allmännyttiga inrättning blifva tryggad vid lägenhetens besittning under en tid af 50 år samt att derjemte få för hela arrendetiden tillgodonjuta någon nedsättning i det nuvarande arrendet, beslöto Stadsfullmäktige, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag,²⁾ att, för den händelse Doktorinnan Lybeck finge arrenderätten till villan N:o 57b Kammio å sig öfverlåten samt dit förlade och derefter behörigen uppehölle den af henne här i staden inrättade privata sjukvårdsanstalt, tillförsäkra henne rätt att utan förhöjning af den årliga arrendeafgålden af 1,000 mark i penningar och 2,000 tunnor råg i grundränta besitta lägenheten intill utgången af år 1940, med skyldighet dock ej mindre att underkasta sig derförinnan möjligen skeende reglering af villans gränser samt att vid blifvande byggnadsföretag å lägenheten rätta sig efter de föreskrifter som af Drätselkammaren, med afseende å en sådan eventuel reglering, kunde meddelas i fråga om byggnadernas placering, än att, när helst sådant från stadens sida påfordrades, till stadens förfo-

¹⁾ Drkons skrifv. N:o 73 för den 13 febr.; Stfgs prot. den 11 mars § 10. — ²⁾ Drkons skrifv. N:o 244 af 16 okt.; Stfgs prot. den 4 nov. § 10.

gande afstå den närmast chausséen belägna delen af lägenhetens område till en bredd af 200 fot längs chausséen, emot åtnjutande, i händelse sagda mark afträddes före utgången af år 1902, af en motsvarande ned-sättning i arrendeafgiften till nyssnämnda tid, men eljest utan ersättning och under förbehåll för öfrigt att, ifall af uraktlåtenhet att fullgöra ofvanstående villkor om sjukhusanläggningens behöriga upprätthållande, eller, derest villaområdet utan särskildt tillstånd användes för ändamål som ej stode i sammanhang med den tilltänkta sjukvårdsinrättningen, de Doktorinnan Lybeck nu utöfver innehållet af det mellan staden och nuvarande arrendatorn Handlanden Koroleff ingångna arrendeaftalet tillförsäkrade förmoner komme att upphöra.

Efter det ej mindre Arkitekten Jac. Ahrenberg än Aktiebolaget „Granit“, hvardera för sig, hos Drätselkammaren ansökt att få arrendera odisponerade villalotterna N:ris 9 och 10 å *Mejlans* södra udde i och för upptagande och bearbetande af bergbrott derstädes, samt Drätselkammaren i anledning häraf hemställt¹⁾ om bemyndigande för Kammaren att genom auktion, under särskilda villkor, för omförmälda ändamål utarrendera sagda villalotter på en tid af 10 år emot årlig arrendeafgift af minst 350 mark, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att afslå ansökningen.

Vid af Drätselkammaren föranstaltad afträdessyn å lägenheten N:o 87 *Tjärholmen*, för hvilken arrendetiden, som år 1888³⁾ förlängts med 2 år, utginge med år 1890, väcktes af synemännen förslag att nämnda, till kolupplagsplats använda holme mätte, innan ny utarrendering deraf skedde, klyfvas uti tvenne lika stora delar, hvilka hvardera skulle såsom upplagsplatser utgifvas; och beslöto Stadsfullmäktige, med bifall till detta, af Drätselkammaren förordade⁴⁾ förslag, att af Tjärholmen skulle vid den nuvarande arrendetidens utgång bildas tvenne upplagsplatser, benämnda N:ris 87a och 87b, jemte det Drätselkammaren bemyndigades på arrende utbjuda dessa upplagsplatser för en tid af alternativt 5 eller 10 år emot en minimaifgåld af 1 penni per qv. fot samt under de allmänna villkor som gälla för dylika platser.

På derom gjord ansökning och i enlighet med Drätselkammarens tillstyrkan biföllo Stadsfullmäktige⁵⁾ till sådan delning af bostadsvillan N:o 1 å området *Wallgård*, att af sagda villa, hvilken år 1876 upplåtits på arrende åt Banmästaren Matts Rudnäs till utgången af år 1905 emot

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 21 af 3 jan. — ²⁾ Stfs prot. den 25 febr. § 7. — ³⁾ Se 1888 års berättelse pag. 14. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 275 af 27 nov.; Stfs prot. den 2 dec. § 4. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 246 af 16 okt.; Stfs prot. den 21 okt. § 13.

årlig afgäld af 341 mark, bildades tvenne bostadstomter N:ris 1a och 1b, af hvilka den förra, med en areal af 25,750 qv. fot, komme att fortfarande innehafvas af Bannästaren Rudnäs emot årligt arrende af 250 mark och den senare, med en areal af 51,670 qv. fot, finge öfvertagas af Handlanden A. G. Lamroth emot arrende af 300 mark om året. Arrendetiden blef vid delningen oförändrad. Från tomten N:o 1a skulle ett jordstycke af 50 fots bredd närmast järnvägsområdet afskiljas för väganläggning till framdeles möjligen uppstående fabriksplatser, dock sålunda att å sagda jordstycke inskjutande byggnader finge qvarstå. Tvenne å tomten N:o 1b befintliga, öfver villans vestra gräns skjutande uthus borde deremot bortflyttas så snart det angränsande området blifvit utarrenderadt.

Ny utarrendering af bad- och simhusen i Brunnsparken.

Emedan arrendetiden för bad- och simhusen i Brunnsparken, hvilka år 1888 af Drätselkammaren upplåtits åt doktorn W. Diakoffsky på två år emot årligt arrende af 4,000 mark, utgick den 1 Maj 1890, infordrades af Kammaren förseglade anbud å nämnda inrättingars öfvertagande på nytt arrende för en tid af tre år. Fyra i sådant afseende inlemnade anbud, hvaribland äfven ett af förre arrendatorn, underställdes af Kammaren¹⁾ Stadsfullmäktiges pröfning. Fullmäktige beslöto²⁾ att, med förkastande af samtliga nu gjorda anbud, bemyndiga Drätselkammaren ej mindre att ånyo infordra förseglade anbud å arrenderätten till bad- och simhusen i Brunnsparken för en tid af alternativt 5 eller 10 år, räknadt från den 1 Maj 1891, än att emellertid, efter det de spekulanter som nu inlemnat anbud satts i tillfälle att derom uttala sig, upplåta ifrågavarande arrenderätt på ytterligare ett års tid från den 1 Maj 1890 åt den person Kammaren funne dertill lämpligast.

Ny utarrendering af „Kapellet“ jemte ombyggnad däraf.

Restauratören Josef Wolontis, hvilken enligt kontrakt af den 22 Maj 1885 erhållit den „Kapellet“ benämnda restaurationspaviljongen i Esplanaden på arrende för tiden till den 1 December 1890 emot årlig arrendefgift af 6,500 mark samt skyldighet att underhålla och försköna platsen framför restaurationsbyggnaden, hade hos Drätselkammaren framställt ett förslag att honom måtte tillåtas på egen bekostnad enligt för ändamålet uppgjorda projektritningar verkställa tillbyggnad och förändring af paviljongen, emot det att honom i ersättning härför tillförsäkrades viss tids förlängning af arrendet, vid hvars utgång sagda tillbyggnad, hvilken komme att bestå af tvenne sidopaviljonger af jern och glas samt särskilda under byggnaden inrättade ekonomirum, skulle utan ersättning tillfalla

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 90 af 20 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 1 april § 6.

staden. På Drätselkammarens tillstyrkan¹⁾ beslöto Stadsfullmäktige att, med afseende å de stora fördelar Wolontis sålunda erbjudit staden, bemyndiga Drätselkammaren att, utan auktion, med Wolontis afsluta nytt kontrakt om öfvertagande af „Kapellet“ på arrende för en tid af 15 år, räknadt från den 1 December 1890, under vilkor om skyldighet för honom att ej mindre på sin bekostnad före utgången af år 1891, under inseende af arkitekt som dertill af Drätselkammaren utsåges, verkställa den utlofvade tillbyggnaden än att under de första tio åren af nämnda tid erlägga i årligt arrende 7,000 mark och under de följande fem åren detta belopp förhöjdt med 40 procent, hvarutom i godtgörelse för det af staden öfvertagna anordnandet jemte underhåll af de dekorativa planteringarne å platsen borde till stadskassan årligen erläggas under de första tio åren 1,500 mark och derefter 2,100 mark. Arrendator åläge jemväl att, enligt sitt åtagande, underhålla byggnaden i pryddigt och klanderfritt skick. Den framför byggnaden befintliga springbrunnen borde arrendator på sin bekostnad borttaga och ersätta med tvenne mindre springbrunnar enligt af Drätselkammaren godkänd ritning. Vid arrendetidens utgång skulle såväl springbrunnarne med till dem hörande grupper som alla paviljonger och öfriga af arrendator bekostade anläggningar utan ersättning öfvergå i stadens ego.

Vid af Stadfullmäktige år 1889³⁾ verkställd fördelning af Helsingfors Utminuterings Aktiebolags, till Fullmäktiges förfogande öfverlemnade vinstmedel för år 1888 beviljade Fullmäktige det belopp af 6,982 mark 60 p., som återstod sedan de för åtskilliga andra ändamål bestämda anslagen utgått, till försköningsarbeten å Observatoriiberget, att utföras i enlighet med plan som kunde af Fullmäktige godkännas. Redan 1888 hade af Trädgårdsarkitekten S. Lindh, från Stockholm, hvilken besökt orten för att, enligt anmodan, uppgöra en plan för Brunnsparkens anordning, i sammanhang härmed, på uppdrag af Drätselkammaren jemväl utarbetats projekt till förskönande af Observatoriiberget. Enär Drätselkammaren emellertid fann detta förslag, som gick ut på att å nämnda berg anlägga en i parkstil hållen promenadplats, lemna rum för flere anmärkningar, anmodade Kammararen den i stadens tjänst nyligen anställde Stads-trädgårdsmästaren S. Olsson att utarbete nytt förslag för ifrågavarande försköningsarbeten, med begagnande, såvidt sådant funnes lämpligt, af det tidigare uppgjorda förslaget men med beaktande af de mot detsamma

Observatoriibergets försköning.

¹⁾ Drkns skritv. N:o 257 af 23 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 4 nov. § 7. — ³⁾ 1889 års berättelse pag. 39 o. 40.

gjorda anmärkningarna. Sedan Stadsträdgårdsmästaren härå till Kammar-
 aren inkommit med tre i berördt afseende uppgjorda alternativa projekt,
 insände Drätselkammaren¹⁾ dessa till Stadsfullmäktiges granskning, för-
 ordande ett af desamma. Då af ofvannämnda anslag redan största delen
 åtgått till anskaffande af fyllningsmaterial, hemställde Drätselkammaren
 tillika, att Fullmäktige måtte vid dispositionen af Utminuteringsaktiebo-
 lagets vinstmedel för år 1889 till Observatoriibergets förskönande ytter-
 ligare anslå minst 15,000 mark.

Den s. k. Dahl-
 strömska badstu-
 gans undanskaf-
 fande.

Å bergets norra sluttning förefanns en tomtplats af 3,500 qv. alns
 areal, som redan år 1830 upplåtits „för uppförande af en för allmänheten
 tillgänglig badstuga“, med rättighet för innehafvaren att emot visst årligt
 arrende besitta platsen så länge allmän badstuga der underhölles och plat-
 sen ej vore behöflig för allmänna eller stadens enskilda inrättningar. Enär
 åbyggnaderna å denna tomtplats, som för närvarande innehades af hus-
 hållerskan A. S. Sahlbom, borde för det blifvande försköningsarbetets skull
 undanskaffas, hvarvid det dock syntes skäligt att arrendatorn blefve, på
 sätt med innehafvare af egentliga arrendetomter i dylika fall förfarits,
 tillagd någon ersättning för byggnaderna, föreslog Kammar-
 aren, som med afseende härå lätit värdera nämnda byggnader, att Hushållerskan Sahlbom
 skulle i ersättning för dessa byggnader, hvilka borde innan den 1 Juni
 1891 undanskaffas, tillerkännas inalles 950 mark.

Projekt om an-
 läggning af en
 villastad å Ob-
 servatoriiberget.

I sammanhang härmed förelåg till Stadsfullmäktiges behandling en
 af Arkitekten Friherre K. A. Wrede till Fullmäktige insänd ansökning²⁾
 att Observatoriiberget, med undantag af platsen närmast omkring Obser-
 vatoriet, måtte upplåtas åt ett Aktiebolag, hvilket sökanden hade för af-
 sigt att bilda, i och för anläggning derstädes af en villastadsdel efter
 mönster af de större tyska städernas villastadsdelar.

Efter det ett af Stadsfullmäktige för ärendet tillsatt utskott afgifvit
 utlåtande deri³⁾, beslöto Fullmäktige⁴⁾ i öfverensstämmelse med utskot-
 tets förslag:

att lemna Friherre Wredes ofvan omförmälda ansökning utan af-
 seende;

att deremot uppdraga åt Drätselkammaren att låta i enlighet med
 utskottets, från Drätselkammarens i någon mån afvikande, förslag planera
 Observatoriiberget sålunda att främst östra körvägen från Unionsgatan

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 82 af 13 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 18 mars § 6. — ³⁾ Stfs
 tryckta handl. för 1890 N:o 18. — ⁴⁾ Stfs prot. den 10 juni § 13.

öfver berget och utsigtsplatån på samma sida om Observatoriet äfvensom derefter öfriga anläggningar utfördes, i den mån de för ändamålet anvädes medlen medgifve; samt

att annoda Drätselkammaren att, på sätt Kammaren föreslagit, vidtaga åtgärd om undanskaffande af den s. k. Dahlströmska badstugan.

Angående anslag för försköningsarbetena å Observatoriiberget fattades af Fullmäktige beslut vid fördelningen af Helsingfors Utminuterings Aktiebolags vinstmedel.

Såsom i berättelsen för nästföregående år¹⁾ omnämnts, hade Drätselkammaren under sagda år aflemnat förslag och alternativa kostnadsberäkningar för åstadkommande af en hamnbana från statsjernvägarnes bangård till Skatudden. Detta ärende behandlades sedermera af Stadsfullmäktige i förstärkt antal, hvilka dervid²⁾, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag, beslöto, att till H. K. M:t ingå med underd. ansökning om:

att Helsingfors stad måtte meddelas tillstånd att anlägga en jernväg från jernvägsbanken vid Kaisaniemi öfver Kampmalmen, längs vestra och södra hafsstranden, Parkgatan, Skeppsvarfsområdet och kajen kring Södra hamnen till Skatudden, för hvilken jernväg kostnaderna voro beräknade till 2,299,232 mark;

att ifrågavarande jernväg, hvars anläggning komme att vidtaga omedelbart sedan koncessionsansökningen beviljats samt slutföras senast inom tre år derefter, måtte genom Jernvägsstyrelsens försorg, på vilkor som genom öfverenskommelse mellan sagde styrelse och vederbörande stadsmyndighet framdeles bestämmas, för statsjernvägarnes räkning exploiteras;

att staden för jernvägsbyggnadens utförande måtte af allmänna medel förunnas ett förskott till belopp af 200,000 mark att lyftas i mån af behof uti poster af 100,000 mark, med skyldighet för staden att återbetala förskottet sedan jernvägsbyggnaden blifvit färdig och afsynad samt i hvarje fall inom fem år efter det första raten lyftats;

att för jernvägsanläggningen och dermed förenade hamnarbeten måtte af statsmedel beviljas en subvention till belopp af en miljon mark;

att den del af jernvägen, som faller inom statsjernvägarnes område, måtte af Jernvägsstyrelsen på statsverkets bekostnad utföras; samt

att staden måtte berättigas att för återbetalande af de utaf stats-

Hamnbane-
frågan.

¹⁾ 1889 års ber. pag. 94. — ²⁾ Först. Stfs prot. för den 8 april § 1.

verket för jernvägsanläggningen förskotterade medlen, till den del desamma icke betäcktes af ofvannämnda subvention, upptaga ett obligationslån med längre amorteringstid.

Ordinarie Stadsfullmäktige, hvilka af förstärkte Fullmäktige bemyndigats att vidtaga de af sagda beslut påkallade åtgärder, beslöto derefter¹⁾:

att för den händelse den för ifrågavarande jernväg erforderliga mark icke kunde genom godvillig uppgörelse med vederbörande egare eller arrendatorer åtkommas, staden skulle förbinda sig att såsom säkerhet för de vid sagda områdets expropriation äskade ersättningar deponera den penningesumma Kejs. Senaten kunde finna skälig; samt

att likaledes tillförbinda staden att, jemlikt 24 § i gällande förordning angående enskilda jernvägar för allmän samfärdsel, till kronan erlægga nödigt bidrag för aflönande af den person Senaten kunde finna godt utse till inspektör för omförmälda jernväg.

Skatuddens
reglering.

På grund af förstärkte Stadsfullmäktiges, i sammanhang med frågan om hamnbanan, fattade beslut om utverkande af fastställelse å det af Fullmäktige redan den 18 och 20 Oktober 1887 godkända förslaget till reglering af Skatudden, uppdrogo Stadsfullmäktige²⁾ åt Drätselkammaren att till Kejs. Senaten ingå med sådan hemställan i ämnet som af omständigheterna påkallades.

Inköp och expro-
priation af mark
för Badhusga-
tans utvidgning

För utförandet af den utvidgning af Badhusgatan till 60 fots bredd, för hvilken anslag uti årets budget upptagits, behöfde de vester om sagda gata belägna magasinstitomterna N:ris 19—27 äfvensom en del af det till tomten N:o 1 vid Bergmansgatan hörande trädgårdsområdet tagas i anspråk. Sedan Drätselkammaren med egarene af tomterna N:o 23, Godsegaren J. F. Lindroos, samt N:ris 24—27, Handlanden F. J. F. Sjöblom, träffat aftal om inköp af nämnda tomter emot ett pris af 3 m. per qv. fot för N:o 23 samt 4 m. per qv. fot för de öfriga tomterna, beslöto Stadsfullmäktige i förstärkt antal, på derom af Drätselkammaren gjord framställning³⁾, bemyndiga Kammarkaren att med Herrar Lindroos och Sjöblom afsluta köp om nyssberörda tomter uppå sålunda öfverenskomna vilkor. Enär med egarene af öfriga ofvan uppräknade tomter icke kunnat i godo träffas uppgörelse angående det pris som för dem borde erläggas, hade Stadsfullmäktige tidigare⁴⁾ uppdragit åt Drätselkammaren att i vederbörig ordning ansöka om rätt för staden att expropriera ej mindre maga-

¹⁾ Stfs prot. den 29 april § 6. — ²⁾ Stfs prot. den 29 april § 7. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 67 för 20 febr. — ⁴⁾ Stfs prot. den 25 febr. § 13.

sinstomterna N:ris 19—22 med å dem befintliga magasinsbyggnader än erforderlig del af det till tomten N:o 1 vid Bergmansgatan hörande trädgårdsområdet.

Under år 1889¹⁾ hade af Stadsfullmäktige tillsatts ett utskott af sakkunnige personer, med uppdrag att föreslå de allmänna regler, som borde fastställas till iakttagande vid uppsättandet af elektriska ljusledningar. Närmaste anledningen härtill var en af Agenten F. Wilén för Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolags räkning gjord ansökning att få här i staden anlägga en centralbelysningsstation för levererande af elektriskt glöd- och båggljus till abonnenter äfvensom en af Hofrådet D. J. Wadén framställd anhållan om tillstånd att å särskilda gator uppställa jernkolonner för uppbärande af ledningstrådar från sökandens härstädes inrättade elektriska centralbelysningsanstalt.

Till samma utskott remitterades sedan äfven²⁾ en af Omnibus Aktiebolaget i Helsingfors till Stadsfullmäktige ingifven skrift, deri bemälda bolag, som³⁾ erhållit tillstånd att under vissa vilkor i staden anlägga och trafikera spårvägar och nu stod i begrepp att härom med staden afsluta kontrakt, förfrågade sig huruvida något hinder för användande af elektrisk drifkraft för spårvagnarne skulle från Stadsfullmäktiges sida möta, för den händelse att bolaget eventuelt skulle besluta sig för begagnandet af dylik drifkraft, att direkt genom luftledning tillföras vagnarne.

Efter det utskottet rörande de till detsamma hänskjutna frågor afgifvit betänkande⁴⁾, beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med utskottets förslag i allt öfrigt utom beträffande Omnibus Aktiebolagets ofvanberörda framställning, hvilken utskottet ansett sig icke kunna förorda:

att tillåta ej mindre Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag och hofrådet Wadén att å stadens gator och allmänna platser uppställa och begagna stolpledningar för levererande till abonnenter af elektrisk belysning för användning inom hus samt å gårdsplaner och byggnader, dock endast för en tid af fyra år, efter hvilken tids förlopp ledningarna borde, der icke tillstånd till deras bibehållande ofvan jord på ytterligare någon kortare tid hos Stadsfullmäktige utverkades, utan ersättning undanskaffas än ock Omnibus Aktiebolaget i Helsingfors, utan inskränkning i tiden, att för öfverförande af elektricitet såsom drifkraft, sådana ledning-

¹⁾ 1889 års ber. pag. 20. — ²⁾ Stfs prot. den 11 febr. § 6. — ³⁾ 1889 års ber. pag. 16. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 16. — ⁵⁾ Stfs prot. den 10 juni § 11.

gar i staden anlägga, på vilkor likväl att sagda bolag och hofrådet Wadén i afseende å ledningarnas anläggande och begagnande underkastade sig de bestämningar, vederbörande myndighet kunde komma att föreskrifva;

att anmoda Drätselkammaren, att, ifall ofvannämnda bolag och hofrådet Wadén underkastade sig förenämnda vilkor, vidtaga åtgärd om anställandet i stadens tjänst af en elektrotekniker med uppdrag särskildt att öfvervaka efterlefnaden af de föreskrifter, som i ämnet komme att utfärdas, hvarjemte Drätselkammaren egde uppgöra och till Stadsfullmäktige öfverlemna förslag till instruktion och aflöning för nämnde tjänsteman; samt

att slutligen uppdraga åt Drätselkammaren att genom behörig fackman låta utarbeta förslag till såväl ordningsstadga för elektriska ledningar af hvad slag som helst, som, utöfver egarens till ledningarna område, af enskilde i staden inrättades eller redan vore anlagda, som ock ofvannämnda föreskrifter samt detta förslag sedermera till Stadsfullmäktiges granskning insända.

Bestämningar
om spårvägar-
nes sträckning,
byggnadssätt
m. m.

I öfverensstämmelse med det af Stadsfullmäktige i sådant afseende¹⁾ godkända förslag hade af Drätselkammaren den 10 Juni 1890 med Omnibus Aktiebolaget, som numera antagit benämningen Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget, afslutats kontrakt angående rättigheten att i staden anlägga och trafikera spårvägar. Bolaget inkom härefter till Stadsfullmäktige med en skrift, hvori bolaget, under åberopande af § 3 mom. c uti sagda kontrakt, anhöll att omedelbart få nedlägga spår å särskilda närmare angifna gator, jemte det rörande den tilltänkta anläggningen för öfrigt meddelades följande upplysningar:

Banan komme att erhålla enkelt spår utom vid de blifvande, till antalet 15, mötesplatserna, hvarest på en längd af 54 meter dubbelt spår skulle nedläggas.

Spåret komme i allmänhet att följa gatans midt, men vilie bolaget dock förbehålla sig rätt att på de ställen der omständigheterna sådant fordrade, få placera detsamma på sidan, så att spårets midt komme att ligga 1½ meter från trottoirkanten. Då vagnen i bredd hölle omkring 2 meter skulle afståndet mellan denna och trottoiren blifva minst ½ meter. Spåret erhöles en vidd af 1 meter och skenorna, af det s. k. Phoenix-systemet, komme att nedläggas direkte på en tillstampad grusbädd utan användande af annat underlag.

¹⁾ 1889 års ber. pag. 16

Vid *kurverna* skulle såsom regel iakttagas, att vagnarne icke finge komma närmare trottoaren än 0,25 meter, hvilket med användande af kontrakurver lätt ernåddes, blott minimikrökningsradien på några ställen toges till 12 meter.

Vid mötesplatserna skulle omgångsspåren inrättas med *symmetriska vecklar* med fast tunga.

Vagnarne, beställda hos firman „Scandia“ i Randers, Danmark, voro afsedda att rymma 22 personer och att dragas af 1 häst. På de ställen, der gatornas stigning sådant fordrade, komme hjälphästar att tillkopplas.

Efter det Drätselkammaren uti afgifvet yttrande¹⁾ tillstyrkt bifall till ansökningen, under påpekande likväl att bolaget icke uppfyllt kontraktets föreskrift om framläggande till Stadsfullmäktiges granskning af en fullständig planritning, upptagande spårens läge i resp. gator, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ medgifva, att nedläggningen af spårvägsskenorna finge omedelbart vidtaga, med förbindelse för Spårvägsbolaget att, så snart ske kunde, inlemna ofvanberörda planritning och med vilkor att utläggningen af spåren borde föregås af vederbörlig utstakning af linien å den gatundel som för tillfället vore ifråga; att sagda utstakning borde af stadens byggnadskontor, före arbetets påbörjande, godkännas; samt att spår ej finge dragas öfver Salutorget. Med godkännande af de af bolaget antagna skentyper och vagnskonstruktioner, öfverlemnade Stadsfullmäktige derjemte åt Drätselkammaren att med Fullmäktiges rätt bestämma om spårets läge å gatorna.

I anledning af Spårvägs Aktiebolagets senare framställda anhållan att någon person eller myndighet måtte utses att afsyna de delar af spårvägarne, hvilka dämera vore färdiga att till trafik upplätas, beslöto Stadsfullmäktige³⁾ uppdraga åt Drätselkammaren att utse synemän för ifrågasvarande ändamål. — Nämnas må äfven, att ett af Magistraten uppgjort förslag till ordningsreglor för spårvägarne öfverlemnats till Stadsfullmäktiges yttrande, utan att Fullmäktige dervid⁴⁾ funnit något att emot de föreslagna ordningsreglorna erinra.

Utöfver de allmänna arbeten, för hvilka anslag beviljats i årets utgiftstat och för hvilkas utförande närmare redogöres i berättelsen om Drätselkammarens och Byggnadskontorets verksamhet, vidtogo Stadsfullmäktige under året särskilda förfoganden beträffande dylika arbeten.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 181 af 2 aug. — ²⁾ Stfs prot. för den 9 sept. § 1. — ³⁾ Stfs prot. för den 18 nov. § 3. — ⁴⁾ Stfs prot. för den 21 okt. § 5.

Rådhusets om-
byggnad.

Såsom förut omnämnts¹⁾, hade uti utgiftsförslagen för 1889 och 1890 upptagits anslag med tillsammans 100,000 mark för projekterad ombyggnad af rådhuset, rörande hvilken ombyggnads beskaffenhet något definitivt beslut dock ännu icke blifvit fattadt. I detta afseende hade af Magistraten och Drätselkammaren uppgjorts från hvarandra något afvikande förslag, för hvilka äfven tidigare redogjorts. Sedan Samfälta rådstufvurätten, hvars yttrande i ärendet, såvidt rörde de för rådstufvurätten projekterade lokalerna. Stadsfullmäktige velat inhemta, sådant yttrande aflemnat, tog Drätselkammaren, enligt anmodan af Fullmäktige, frågan under ytterligare pröfning och afgaf deri ett nytt utlåtande²⁾, hvari Kam-maren föreslog ombyggnadens utförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af Magistraten gjorda projektet, för en beräknad kostnad af 130,000 mark. Vid ärendets behandling hos Stadsfullmäktige framställdes från en del håll, likasom tidigare hos Samfälta rådstufvurätten, yrkande att hela ombyggnadsfrågan måtte få förfalla, i anseende till nödvändigheten för kommunen att ändock förr eller senare vara betänkt på uppförandet af ett nytt tidsenligt stadshus, och beslöto Fullmäktige jemväl³⁾ att låta frågan om rådhusets ombyggnad för närvarande förfalla. I betraktande likväl af nödvändigheten att såväl Poliskammaren som polis-häktet äfvensom Byggnadskontoret så snart som möjligt erhöle ökad utrymme och de åt dessa inrättningar nu upplätta lokaler underginge omändring och reparation, samt då Fullmäktige funno det vara önskligt att äfven Helsovårdsnämndens lokal förlades till rådhuset, i hvilket afseende det syntes lämpligt att den för Fattigvårdsstyrelsen projekterade lokal i rådhusets nedra våning blefve åt nämnden uppläten, beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att med utredning och kostnadsförslag i angifna syfte inkomma; och skulle emellertid med dispositionen af de uti budgeten upptagna anslagen för rådhusets ombyggnad tills vidare anstå. — Denna utredning hann dock icke under året afgifvas.

Spanmålsmaga-
sin vid qvarnen
i Gammelstaden

Arrendatorn af staden tillhörande tullmjölqvarnen i Gammelstaden, H. V. Nordlin, hade hos Drätselkammaren framställt anhållan att staden måtte låta i närheten af qvarnen uppföra och till arrendatorns disposition ställa ett spanmålsmagasin, inrymmande omkring 600 tunnor säd; och beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾, på Drätselkammarens framställning, att, enär ett dylikt magasin, inrymmande omkring 500 tunnor, ansågs kunna inredas å qvarnvinden, för detta ändamål bevilja ett anslag af 1,130 mark.

¹⁾ 1889 års ber. pag. 23. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 21 för 3 jan. (Stfs tryckta handl. N:o 3). — ³⁾ Stfs prot. för den 11 febr. § 1. — ⁴⁾ Stfs prot. för den 1 april § 8.

Uti det fastställda utgiftsförslaget för 1889 hade upptagits anslag till belopp af 8,250 mark för en afloppskanal genom Skeppsdockans område från Munkholmsgatan till Sandviken. I anseende dertill att tillträde till den del af Skeppsdockans område, hvarigenom kanalen var afsedd att dragas, icke kunnat erhållas, hade densamma icke under år 1889 kommit till utförande. Under framhållande af att nämnda kanal, om den utfördes i den därför föreslagna riktningen och utnynnande strax framför inloppet till docksbassinen, komme att för Skeppsdockan medföra flera beaktansvärda olägenheter, anhöll egaren af nämnda inrättning Ingenjören Oskar Eklund sedermera hos Drätselkammaren att åt kanalen måtte gifvas sådan förändrad riktning att den icke berörde Skeppsdockans område. Drätselkammaren ingick i anledning häraf¹⁾ till Stadsfullmäktige med framställning om icke skäl möjligen förekomme att, för tillgodoseende af det med ifrågavarande kanal afsedda ändamålet, anlägga en annan afloppskanal, utnynnande antingen uti Sandviken, norr om Skeppsdockans område, eller ock vid södra hafsstranden, hvilken sistnämnda sträckning, såsom ledande kanalen ut på djupare och mera rörligt vatten, Kammaren för sin del ansåg sig böra förorda. Stadsfullmäktige beslöto²⁾ att låta med kanalarbetets utförande tills vidare anstå samt att upptaga frågan ånyo vid behandlingen af nästkommande års budgetsförslag.

För anläggning af en ny afloppskanal, afsedd att ersätta en förut befintlig men numera otillräcklig blifven privat afloppskanal från gården N:o 4 vid Vestra Kajen, beviljade Stadsfullmäktige, på ansökning af egaren till sagda gård och i enlighet med Drätselkammarens framställning³⁾ ett anslag af 700 mark.

Under sommaren hade Drätselkammaren, i anseende dertill att några sammanträden af Stadsfullmäktige då ej egt rum, funnit sig föranlåten att vidtaga åtgärd om utförande af en del arbeten, för hvilka anslag ej förefunnits, men hvilka af särskilda anledningar ansetts icke tåla uppskof; och blefvo de sålunda vidtagna åtgärderna, på derom af Kammaren sedermera hos Fullmäktige gjord anmälan, godkända⁴⁾.

Dessa arbeten voro:

Anläggning af vattenledning och afloppskanal till de af Arbetarebyggnads Aktiebolaget „*Askel*“ disponerade tomterna N:ris 23 och 25 vid andra linien samt 24 och 26 vid tredje linien å Berghäll. Den härför beräknade

Ny afloppskanal från N:o 4 vid Vestra Kajen till Södra hamnen.
Vattenlednings- och kloakanläggning till bolaget „*Askels*“ tomter å Berghäll.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 144 af 27 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 10 juni § 6. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 226 af 25 sept.; Stfs prot. den 30 sept. § 14. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 227 af 25 sept.; Stfs prot. den 21 okt. § 7.

kostnaden, 27,700 mark, hade försträckt af bolaget „Askel“ emot löfte att återfå medlen, sedan anslag för arbetet, hvilket ingår uti den af Byggnadskontoret uppgjorda allmänna planen för utsträckning af vattenlednings- och kloaknätet inom området Berghäll, blifvit uti budgetsförslaget för nästkommande år upptaget.

Ny aflöppskanal från gården N:o 26 vid Unionsgatan till Södra hamnen.

Anläggning af en aflöppskanal från gården N:o 26 vid Unionsgatan under Salutorget till Södra hamnen. Detta arbete, som på anhållan af egaren till nyssberörda gård utfördes för en kostnad af 540 mark i sammanhang med pågående omläggning af Unionsgatan och Salutorget, var nödvändigt för att genom en kanal af ändamålsenligare konstruktion ersätta den äldre bristfälliga kanal som från nämnda gata ledde till Södra hamnen.

Nedläggning af ett nytt vattenledningsrör under Badhusgatan.

Nedläggning af ett nytt 6 tums vattenledningsrör under Badhusgatan. För att på samma gång som Badhusgatan planerades tillförsäkra 7:de och 9:de stadsdelarne en äfven för framtiden tillräcklig vattentillförsel, hemställde Byggnadskontoret hos Drätselkammaren om bemyndigande att för nämnda ändamål använda ett belopp af omkring 4,900 mark; och ansåg sig Kammaren böra härtill bifalla, då nedläggningen af omförmälda rör syntes lämpligast kunna ske i sammanhang med det pågående planeringsarbetet.

Besluten ansökning om expropriation af mark från Gumtäcktsäteri för vattenledningens räkning.

Emedan, enligt hvad Drätselkammaren anmält¹⁾, öfverenskommelse icke kunnat på antagliga villkor träffas med egaren af Gumtäcktsäteri i Helsinges socken, Friherre H. Standertskjöld-Nordenstam, angående rättighet för staden att genom säteriets mark, invid det därstädes förut nedlagda vattenledningsröret, nedlägga en ny rörsträng, utgörande en del af det nya sug- och tryckrör från vattenledningsfiltrerna i Gammelstaden till den s. k. Janssonska mossan, för hvilket i årets budget upptagits ett anslag af 236,000 mark, beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet med Drätselkammarens förslag²⁾, bemyndiga Kammaren att i vederbörlig ordning ansöka om rätt för staden att, i och för underhåll och komplettering af stadens genom Gumtäcktsäteris mark nedlagda vattenledningsrör, exproprieras af sagda mark ett område af vidpass två tunnlands areal, sträckande sig 12 fot åt hvardera sidan från det redan nedlagda vattenledningsrörets midt.

Ifrågasatt förbättring af vattenledningens filter.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige hade Helsovårdsnämnden anmält³⁾, att Nämnden utaf de genom stadens Sundhetsinspektör under år 1889

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 136 af 22 maj. — ²⁾ Stfgs prot. den 27 maj § 14. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 13.

verkställda bakteriologiska undersökningarne af stadens vattenledningsvatten funnit att vattenledningens filtra icke alltid verkade på tillfredsställande sätt och att detta särskildt vore fallet då nyss rengjorda filtra igångsatts. Jemte det Nämnden dock, enär stadens vattenledningsingeniör vore sysselsatt med genomförande af särskilda förbättringar af filtra, icke velat nu föreslå någon vidare åtgärd härutinnan, hade Nämnden emellertid ansett sig böra hädanefter kontrollera filterafdelningarnes verksamhet redan före deras igångsättning och komme att regelbundet underrätta Byggnadskontoret om resultaten af såväl dessa som öfriga vattenanalyser i och för vidtagande af de åtgärder beträffande filtrationsprocessens utförande som med filtrernas nuvarande konstruktion och utsträckning vore utförbara. Härvid ville Nämnden äfven påpeka, att det blefve en nödvändighet att de bakteriologiska och kemiska undersökningarne af vattenledningsvattnet i framtiden verkställdes af en enkom därför anställd person samt oftare än härintills samt att en särskild lokal för ändamålet sedermera också blefve anskaffad. — Vid föredragning af detta ärende ansågo Stadsfullmäktige¹⁾ ifrågavarande skrifvelse för närvarande icke böra till någon åtgärd föranleda.

Uti det från föregående år²⁾ beroende ärendet angående åstadkommandet af en ändamålsenligare gatuspolning samt det af Magistraten i sammanhang härmed framställda förslaget om gårdsegarnes förpligtande att omedelbart före gatornas rensopning låta bevattna desamma hade stadens vattenledningsingeniör, på anmodan, aflemnad utlåtande till Drätselkammaren. I detta utlåtande³⁾ hade bemälda ingeniör på anförda skäl afstyrkt att de privata gårdsegarne skulle för närvarande åhvälfvas en dylik skyldighet och jemte det han föreslagit att frågan om den definitiva anordningen af gatubevattningen, ställd i sammanhang med en förändring i sättet för gaturenhållningen, skulle öfverlemnas till beredning af ett särskildt, af Stadsfullmäktige tillsatt utskott, ansett staden emellertid böra, för vinnande af erfarenhet rörande de faktiska kostnaderna för bevattningen, samt lämpligheten af de dertill använda vagnarne, till en början anordna en regelbunden bevattning af de gator och chausséer, hvilka däraf voro mest i behof. Med anslutning till nämnda utlåtande hemställde Drätselkammaren⁴⁾ att åt Kammarerna måtte lemnas tillfälle att framdeles, sedan på nyss antydt sätt någon erfarenhet i saken kunnat vinnas, inkomma

Gatubevattningen.

1) Stfgs prot. den 29 april § 18. — 2) 1869 års ber. pag. 26. — 3) Stfgs tryckta handl. N:o 17. — 4) Drkns skrifv. N:o 145 af 22 maj.

med fullständigare förslag, men att Kammaren emellertid blefve bemyndigad att för anskaffande af ytterligare 2 bevattningsvagnar enligt den af vattenledningsingenjören föreslagna typ, hvarigenom staden komme att, inberäknadt de förut inköpta, förfoga öfver 4 sådana vagnar, samt för bestridande af öfriga kostnader för bevattningen under året använda inalles 5,500 mark. Med tillsättande af det föreslagna utskottet ansågs deremot böra tills vidare anstå. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen¹⁾.

Förslag om inrättande af en branddepot i 4:de stadsdelen.

Brandkommissionen hade uti skrifvelse till Stadsfullmäktige anmält, att inrättandet af en branddepot uti fjerde stadsdelen i en snar framtid blefve en nödvändighet. Beträffande den lämpligaste placeringen för en sådan depot framhölls af Brandkommissionen, att tomten N:o 3 vid Folkskolegatan i qv. N:o 162, hvilken vore af staden reserverad till plats för ett tredje brandtorn, men hvilken i anseende dertill att det under byggnad varande nya brandverkshuset komme att förses med ett högt utkiktorn, icke vidare vore för sagda ändamål behöflig, ej rätt väl lämpade sig för en branddepot, hvartill densamma för öfrigt vore onödigt stor, men att brandkommissionen deremot funnit odisponerade tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan i qv. N:o 166 vara för ändamålet särdeles lämplig, hvarför Brandkommissionen hemställt att af det mellan Gräsviks- och Lappviksgatorna belägna hörnet af sagde tomt måtte reserveras 10,000 qv. fot till plats för en blifvande branddepot. — Uti afgifvet yttrande²⁾ tillstyrkte Drätselkammaren bifall till denna framställning och föreslog att af den återstående delen af berörda tomt skulle bildas tvenne nya tomter, hvilka kunde af staden försäljas. Vid ärendets handläggning beslöto Stadsfullmäktige³⁾ återremittera detsamma till Drätselkammaren, som egde inkomma med utredning huruvida icke någon annan tomt i fjerde stadsdelen lämpligen kunde användas för uppförande af en branddepot eller om ifrågasvarande tomt vid Gräsviksgatan möjligen kunde genom annan indelning än den nu föreslagna dertill upplåtas. Nytt utlåtande hann ej under året af Kammaren aflemnas.

Förslagen utvidgning af kommunala sjukhuset.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige hade Helsovårdsnämnden framhållit⁴⁾ hurusom de uti staden förefintliga sjukhusen, i den mon innevä-nareantalet tillväxte, allt mer visat sig otillräckliga för upptagande af såväl i akuta som i kroniska lidanden insjuknade. Då stadens krafter här-

¹⁾ Stfgs prot. den 10 juni § 10. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 185 af 26 juni (Stfgs tryckta handl. N:o 22). — ³⁾ Stfgs prot. den 30 sept. § 8. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 20.

intills i jmförelsevis ringa utsträckning tagits i anspråk för beredandet af sjukhusvård åt stadens sjuke, af hvilka en stor del funnit plats i det af staten underhållna allmänna sjukhuset, men då det icke kunde förväntas att staten inom närmaste framtid skulle i nämnvärd mon utvidga de henne tillhöriga sjukhus, har Helsovårdsnämnden funnit det vara klart att kommunen utan tidsutdrägt borde vidtaga åtgärd för fyllande af det stora behovet af ökad antal sjukhusplatser. I sådant afseende har Nämnden särskildt påpekat behöfligheten af ett epidemisjukhus, för upptagande af i smittosamma sjukdomar insjuknade. För öfrige invärtes sjuke äfvensom för kirurgiska sjuke borde det nuvarande kommunala sjukhuset utvidgas genom nybyggnader å samma tomt, hvarjemte till därvårdsafdelningen af fattiggårdens lasarett borde göras tillbyggnader för beredande af plats för ökad antal fattige sinnessjuke. För att i möjligaste mon tillgodogöra den erfarenhet, som i de skandinaviska länderna vunnits, särskildt med afseende på konstruktion af epidemisjukhus, har Nämnden föreslagit att en arkitekt och en läkare skulle sättas i tillfälle att på stadens bekostnad i nämnda länder studera nyare sjukhuskonstruktioner. — Med bifall till Helsovårdsnämndens derom gjorda framställning, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ bemyndiga Nämnden att vidtala lämplig arkitekt äfvensom en läkare att under sommaren i de skandinaviska länderna studera sjukhuskonstruktioner, för hvilket ändamål af Stadsfullmäktige beviljades ett reseanslag af 2,000 mark, äfvensom att åt Helsovårdsnämnden uppdraga att på grund af sålunda vunnen erfarenhet låta utarbета eskissritningar och kostnadsförslag till ett epidemisjukhus samt till utvidgning af kommunala sjukhuset och stadens därvårdsinrättning äfvensom i sinom tid till Stadsfullmäktige insända desamma.

Under år 1889 hade Stadsfullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande ej mindre öfver en af Fullmäktige för härvarande Handelsför-
 ening gjord framställning om att på södra delen af tull- och packhustomten måtte uppföras ett packhusmagasin för tyngre gods än²⁾ öfver den af Kejs. Senaten; i anledning af Stadsfullmäktiges derstädes gjorda ansökning att tullbehandling af varor måtte få ega rum jemväl uti stadens äldre packhus, till stadsmyndigheterna ställda förfrågan huruvida staden ville tillförbinda sig att innan utgången af år 1891 låta å den nya packhustomten uppföra och i fullfärdigt skick till tullverket öfverlemna ändamålet motsvarande tillbyggnader af den beskaffenhet och det omfång att trafi-

Ifrågasatt tillbyggnad till tull- och packhuset vid Vestra kajen.

¹⁾ Stfgs prot. den 10 juni § 4. — ²⁾ 1889 års ber. pag. 63.

kens behof af beqvämighet och ökad utrymme i packhuslokalerna derigenom kunde anses vara för en längre tid framåt behörigen tillgodosedt. Drätselkammaren, som för frågans beredning tillsatt ett utskott, hvori äfven ingått representanter för stadens köpmannakår, föreslog uti sitt sedermera till Stadsfullmäktige afgifna utlåtande¹⁾, att den projekterade tillbyggnaden till det nuvarande packhuset icke måtte komma till stånd, samt att Fullmäktige skulle, uti sitt till Kejs. Senaten afgifvande yttrande

Fråga om tull-
behandling i
äldre packhuset.

i ärendet, ytterligare framhålla nödvändigheten af att det äldre packhuset finge användas för tullbehandling af derstädes upplagdt gods samt att en tredje packhusinspektör måtte för detta ändamål anställas. På samma gång borde, enligt Kammarens förmenande, hemställan göras, huruvida icke i

Projekt om in-
rättande af flere
förtullnings-
stationer.

en snar framtid åtgärder kunde vidtagas derhän att tullbehandling af varor finge ega rum å åtskilliga andra punkter af stadens hamnområde, såsom Sandvikshammen, Hafskajen och Skatudden, i hvilken händelse staden kunde för antydda ändamål reservera nödiga platser vid den blifvande hamnbanan. Med godkännande af Drätselkammarens förslag, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att i enligt dermed till Kejs. Senaten aflåta underd. fram-

Anslag för re-
montarbeten i
äldre packhuset.

ställning. För bekostande af de, ifall tullbehandling i äldre packhuset blefve tillåten, derstädes nödiga remontarbeten, upptogs, på Drätselkam-
marens tillstyrkan, i utgiftsförslaget för 1891 ett anslag af 4,500 mark.

Afslagen fram-
ställning om
borttagande af
brunnsöfver-
byggnaden å
Kaserntorget.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige hade Magistraten gjort framställ-
ning att, enär Magistraten, som tidigare, på Helsovårdsnämndens anhållan, låtit stänga den å Kaserntorget befintliga brunnen, ansett öfverbyggnaden till sagda brunn böra, för beredande af bättre utrymme å torget, undanskaffas, samt brunnen, för att ändock fortsättningsvis kunna begagnas för eldsläckningsbehof, öfverhvälfvas och förses med schaktlucka i gatans plan, anslag för detta ändamål måtte med 1,130 mark beviljas. Ehuru bifall härtill förordats såväl af Drätsekammaren som af Brandkommissionen, beslöto Stadsfullmäktige dock³⁾ att, med afseende å de dryga kostnader det af Magistraten föreslagna arbetet komme att medföra, låta brunnsöfverbyggnaden tillsvi-
dare kvarstå oförändrad. — Anslag för ombyggnaden upptogs likväl sedermera uti 1891 års budget.

Annonskiosker.

Efter det en enskild person hos Drätselkammaren anhållit om rättighet att å skilda ställen i staden uppställa 4 st. annonseringskiosker, af det utseende en bifogad ritning angäfvde, för att till allmänhetens begagnande, emot betalning, upplåtas, hemställde Drätselkammaren⁴⁾ att ansök-

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 111 af 24 april; Stfgs tryckta handl. N:o 24. — ²⁾ Sftgs prot. den 4 nov. § 12. — ³⁾ Stfgs prot. den 1 april § 9. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 256 af 23 okt.

ningen måtte på särskilda villkor bifallas. Enär Stadsfullmäktige¹⁾ funno den för ifrågavarande kiosker uppgjorda plan, såväl hvad deras utseende som placering beträffade, vara mindre ändamålsenlig, återremitterades ärendet till Drätselkammaren, som egde inkomma med förslag, huruvida icke ett antal kiosker, uppförda af jern och af mindre storlek än de af sökanden föreslagna, kunde af staden inrättas och å entreprenad utbjudas åt någon person, som vore villig att upplåta dem åt allmänheten till annonsering.

I sammanhang med fastställandet af utgiftsstaten för följande år beslöto Stadsfullmäktige efter vanligheten till utförande af särskilda allmänna arbeten, för hvilka nu återstår att redogöra.

För utvidgning af vattenledningens rörnät genom utförandet af en rörledning från gamla pumphuset till sandtvättningsanstalten vid filtrerna äfvensom förbindning af rörsträngarne under särskilda gator anslogs²⁾ inalles 6,570 mark.

Utvidgning af vattenledningens rörnät.

Likaså upptogos anslag för följande uti det af Drätselkammaren afgifna budgetförslaget, bland regleringsarbeten, afsedda att bekostas med det blifvande nya obligationslånet, upptagna utsträckningar af vattenledningen, nemligen³⁾ för vattenledning under:

Regleringsarbeten.

Kaptensgatan från Fabriks- till Lilla Fabriksgatan . . .	<i>Imf.</i> 15,800:—
Hafsgatan från N:o 5 till N:o 9	„ 4,500:—
Lilla Fabriksgatan från Kaptens- till Skepparegatan . . .	„ 14,500:—
till Djurgårdsvillorna öster om jernvägen	„ 33,000:—
äfvensom i förstaden Berghäll under:	
2:dra linien från tvärgatan B till N:o 23	„ 4,100:—
3:dje linien från N:o 5 till N:o 22	„ 19,600:—
	<hr/>
	Summa <i>Imf.</i> 91,500:—

Såsom villkor för utförandet af vattenledningen till Djurgårdsvillorna uppställdes dock, att af villainnehafvarene skulle aflemnas en garantiförbindelse, hvarigenom staden blefve säkerställd för en till 8 procent af anläggningskostnaden beräknad inkomst af den blifvande vattenkonsumtionen.

Emedan sandförrådet för filtrerna behöfde kompletteras genom inköp af ny sand, uppfördes³⁾ för detta ändamål ett anslag af 3,000 mark.

Inköp af sand till filtrerna.

För att kunna från planen omkring pumphusen afhålla obehöriga anslogs³⁾ för uppförande af ett stakett kring nämnda plan ett belopp af 900 mark.

Stakett kring pumphusplanen.

¹⁾ Stfgs prot. den 4 nov. § 6. — ²⁾ Drkns skrivv. N:o 263 af 27 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 28); Stfgs tryckta handl. N:o 34; Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ³⁾ Drkns skrivv. N:o 263 af 27 okt.; (Stfgs tryckta handl. N:o 28); Stfgs prot. den 29 dec. § 5 och tryckta handl. N:o 34.

Omläggning af rörledningen till kokhuset. Då bristfälligheter yppat sig å den gamla ledningen från Södra Magasinsgatan till Kokhuset, upptogs¹⁾ för omläggning af denna rörledning ett anslag af 1,000 mark.

Nya afstängningsventiler. För anbringande af tvenne större afstängningsventiler å tilloppsledningen mellan vattenborgen och staden samt fem mindre dylika å rörnätet anvisades¹⁾ tillsammans 2,900 mark.

Verkstad för vattenledningsarbeten. Det uppgjorda förslaget till nytt reglemente och taxa för vattenledningen²⁾ blef den 4 mars 1890 af Stadsfullmäktige fastställt. Enär det enligt sagda reglemente härefter ankom å Vattenledningskontoret att utföra alla metallarbeten, som erfordrades för verkställande af anslutningarna till hufvudröret samt dettas förbindande med konsumernas privata servisledningar, måste till Vattenledningskontorets disposition ställas en mindre verkstad. Drätselkammaren hade uti sitt budgetsförslag i enlighet med Vattenledningsingenjörens framställning³⁾ förordat uppförande å Kampmalmen af en verkstadsbyggnad jemte uthus för en beräknad kostnad af 32,000 mark, hvartill komme för vattenledning, planering af tomten och hägnad 8,000 mark. Stadsfullmäktige beslöto dock, att verkstaden skulle till en början inrymmas uti hyrd lokal, samt upptogo i budgeten endast ett hyresanslag till belopp af 2,000 mark. Till aflöning åt den verkstadschefen, som komme att förestå nämnda verkstad, uppfördes ett anslag af 1,000 mark, utgörande lön och hyresmedel för ett halft år, efter beräkning af lön 1,600 mark och hyresmedel 400 mark per år. För maskiner och verktyg till den nya verkstaden upptogs en anslagspost af 9,000 mark.

Vattenledningskontorets särskiljande från Byggnadskontoret. Sedan Drätselkammaren under året slutbehandlat ett af Stadsingenjören inlemnadt förslag om förändring af Byggnadskontorets organisation och verksamhet, aflät Kammaren till Stadsfullmäktige framställning⁴⁾ om godkännande i hufvudsak af sagda förslag, som gick ut på afskiljande från Byggnadskontoret af allt hvad till vattenledningens förvaltning, underhåll och utvidgning hörde samt dettas öfverlemnande åt ett under vattenledningsingenjörens chefskap stående vattenledningskontor. Ehuru berörda förslag ej blef under detta år af Stadsfullmäktige handlagdt, hade det samma dock uti flere afseenden inverkan på följande års budget. Sålunda upptogs, på Drätselkammarens framställning⁵⁾, uti vattenledningens utgifts-

¹⁾ Drkns skrivv. N:o 263 af 27 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 23); Stfgs prot. den 29 dec. § 5. och tryckta handl. N:o 34. — ²⁾ 1889 års ber. pag. 103. — ³⁾ Drkns skrivv. N:o 263 af 27 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 12 o. 44). — ⁴⁾ Drkns skrivv. N:o 282 af 16 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 33). — ⁵⁾ Drkns skrivv. N:o 263 af 27 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 28); Stfgs prot. den 29 dec. § 5.

stat arvode med 2,400 mark för en bokhållare, som komme att anställas vid Vattenledningskontoret, med uppgift hufvudsakligen att föra Kontorets böcker och räkenskaper, verkställa uppdebitering af konsumtionsafgiften samt förvalta material- och instrumentalförrådet. Vidare uppfördes i samma utgiftsstat¹⁾ ett särskildt anslag för expenser med 600 mark.

Inrättande af en bokhållaretjänst vid Vattenledningskontoret.
Anslag för expenser åt Vattenledningskontoret.

I anseende till rörnätets stora utvidgning under de senaste åren be-Ökning af vattenlednings anslag för re-
fanns det nödigt¹⁾ att öka anslaget för remont af vattenledningens byggnader m. m. jemte öfrigt underhåll till 13,000 mark från 11,000 mark i föregående års budget.

Ökning af vattenlednings anslag för re-
mont och öfrigt underhåll.

Deremot kunde¹⁾, då utgifterna för ved, kol, olja och trassel antogos ej skola under nästkommande år uppgå ens närmelsevis till samma belopp som år 1890, då remonten af det gamla pumpverket nödvändiggjort reservpumpverkets hållande i gång under längre tid än under normala förhållanden blefve fallet, anslaget för dessa förnödenheter nedsättas från 11,000 mark i 1890 års budget till 6,000 mark.

Anslaget för vattenledningens ved, kol, m. m.

Då för tillämpningen af den nya vattentaxan förutsattes, att samtliga konsumenter skulle förses med vattenmätare, upptogs¹⁾ för inköp af sådana ett anslag af 40,000 mark, utgörande den approximativt beräknade kostnaden för det antal mätare hvilkas uppsättning ansågs kunna under år 1891 medhinnas, hvarjemte för tillbehör till uppsättningen af dessa mätare anslogs 12,000 mark.

Anslag för inköp af vattenmätare.

För inköp af materialier till 50 st. anslutningar, som pröfvats skola af vattenledningens verkstad kunna verkställas från hösten 1891 till påföljande sommar, uppfördes¹⁾ ett anslag af 17,000 mark. Denna utgifts-
post komme att ersättas stadskassan af resp. konsumenter, för hvilkas räkning nämnda arbeten utförts, i den mon räkningar å desamma hunne utfärdas och indrifvas.

Materialier till anslutningar.

De uti 1891 års utgiftsstat för vattenledningens förvaltning, drift och underhåll upptagna anslagsposter uppgingo till inalles 57,030 mark, under det motsvarande anslag i 1890 års budget utgjorde 68,380 mark. Den minskning, som förstnämnda utgiftsstat synes vidhandengifva, härrör utom af ofvanberörda nedsättning af anslagsposten för ved, kol, m. m. deraf att för inköp af vattenmätare, hvarför år 1890 fanns under „förvaltning och drift“ upptaget 7,500 mark, uti 1891 års budget observerats särskildt anslag.

Anslagen för vattenledningens förvaltning, drift, m. m.

¹⁾ Drkus skriv. N:o 263 af 27 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 28); Stfgs prot. den 29 dec. § 5.

Ombyggnad af simhus vid Munkholmssundet. Förutom det tidigare omnämnda anslaget för remont i gamla packhuset beviljade Stadsfullmäktige¹⁾ i 1891 års utgiftsstat för stadens byggnader och lägenheter, utöfver det öfliga remontanslaget, hvilket förhöjts till 17,000 mark, för ombyggnad af ett simhus vid Munkholmssundet 1,500 mark, för inredning af saluplatser för fiskhandeln i Saluhallen 4,950 mk, för plank omkring folkskoletomten å Berghäll samt planering af tomten 2,200 mk äfvensom för ett afträde inom Kaisaniemi park 2,800 mk.

Emedan det uti årets budget beviljade anslag af 294,000 mark för uppförande af det nya brandverkshuset visat sig otillräckligt, dels till följd deraf att det å byggnadsarbetet erhållna entreprenadanbud med 13,000 mark öfversteg hvad därför beräknats, dels på grund deraf att under arbetets fortgång åtskilliga extra kostnader tillkommit, beviljades¹⁾, på Drätselkammarens framställning, ett tillskottsanslag af 28,000 mark för nämnda byggnad.

Bland gatläggningsarbeten, hvilka under år 1891 borde utföras, hade Drätselkammaren²⁾ upptagit omläggning af den mellan Sofie- och Katrinegatorna belägna delen af Salutorget, hvarvid föreslagits att, för ernående af en beläggning som vore tvättbar och såvidt möjligt ogenomtränglig för väta, måtte såsom beläggningsmaterial användas nubbsten, lagd i asfalt på betonunderlag. För nämnda arbete äfvensom i sammanhang härmed föreslagen omläggning af angränsande del af N. Esplanadgatan med nubbsten och det närmast kajen belägna, för torghandeln ej använda området med vanlig fältsten hade uti Kammarrens budgetsförslag uppförts 66,960 mark. Ifrågavarande anslag blef dock af Magistraten³⁾, som ansåg vidare utredning angående det lämpligaste materialet för sagda omläggning böra inhemtas, uteslutet och ingick ej heller i det af Stadsfullmäktige fastställda utgiftsförslaget.

Deremot upptogos⁴⁾, på Drätselkammarens förslag, anslag såväl för omläggning som planering och nyläggning af särskilda andra gatuandelar i den äldre delen af staden. Sålunda beviljades för:

Omläggning af:

Norra Esplanadgatan från Unions- till Sofiegatan (med nubbsten)	<i>Smc</i>	5,150: —
	<u>Transport</u> <i>Smc</i>	5,150: —

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 263 af 27 okt. (Stfvs tryckta handl. N:o 28), Stfvs prot. den 29 dec. § 5. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 263 af 27 okt. (Stfvs tryckta handl. N:o 28). — ³⁾ Magns skrifv. N:o 218 af 2 dec. (Stfvs tryckta handl. N:o 29). — ⁴⁾ Stfvs tryckta handl. N:o 28 pag. 16 och N:o 34 pag. 23.

	Transport <i>Fm.</i>	5,150: —
Slottskajen (hamnpiREN).	„	5,790: —
Kanalortet, jemte infallsbrunnar	„	7,060: —
Kaserntorget (saluplatserna och derintill stötande del af torget jemte infallsbrunnar)	„	9,780: —
Skilnadstortet, mellersta delen	„	6,210: —
Unionsgatan från adr. N:o 2 till Observatoriet, jemte pla- nering	„	4,470: —
Planering af:		
Nikolaigatan från Gengatan till Broberget.	„	10,420: —
Nykyrkobrinken och Annegatan längs nya kyrkans tomt Nyläggning af:	„	5,800: —
Packhuskajen (nybyggnaden) med nubbstens gångbana längs kajens yttre kant.	„	13,400: —
Skatudds norra kajen jemte omplanering från Skatudds- bron till afstjelpningsbron	„	8,500: —
Sandviks södra kajen, körbana	„	5,170: —
Sandvikstortet, jemte planering	„	10,000: —
Kamptorget, körbana från Kampgatan till Malmbrinken	„	4,370: —
Båtsmansgatan utanför N:o 16 och vid korsningen med jernvägen	„	2,230: —
Gångbana å Jungfrustigen utanför N:ris 3—9	„	3,800: —
Munkholmsgatan midt emot N:ris 1—5	„	2,670: —
	eller inalles <i>Fm.</i>	104,820: —

Vid det förstärkte Stadsfullmäktige den 20 Mars 1888¹⁾ beslöto om verkställande under treårsperioden 1888—90 af särskilda för genomförande af senast fastställda stadsplan nödiga regleringsarbeten, bestående i gatuplanering jemte anläggning af vatten- och aflöppsledningar, lemnade Stadsfullmäktige i uppdrag åt Drätselkammaren att innan utgången af år 1890 till Fullmäktige inkomma med plan till de allmänna arbeten, främst för det vidare genomförandet af stadsplanen, som Drätselkammaren ansåge ytterligare vara af behofvet påkallade. Den af Kammarén i berörda afseende till Stadsfullmäktige aflåtna framställning²⁾ hann ej under året af Fullmäktige handläggas. Af deri föreslagna regleringsarbeten hade emellertid särskilda, afsedda att utföras under år 1891, blifvit upptagna uti det

Reglerings-
arbeten.

¹⁾ 1888 års ber. pag. 21. — ²⁾ Drkns skriv. N:o 290 af den 2 dec. (Stfgs tryckta handl. N:o 32).

af Drätselkammaren dessförinnan uppgjorda budgetsförslaget för sagda år¹⁾. — Stadsfullmäktige²⁾ godkände förslaget beträffande följande planeringsarbeten, för hvilka anslag i budgeten upptogs, nämligen för:

Regleringsarbeten under 1891:	Observatoriigatan från Kaserngatan till uppgången mellan kvarteren N:ris 100a och 100b	<i>Små</i>	7,240: —
Planeringsarbeten.	Kaptensgatan från Bergmansgatan till Strandgatan	„	59,500: —
	Hafsgatan från N:o 5 till Kaptensgatan	„	4,500: —
	Strandgatan från Kaptens- till Skepparegatan	„	13,700: —
	Lilla Fabriksgatan från Kaptens- till Skepparegatan	„	17,400: —
	Tillskottsanslag för expropriation af magasin och tomter för Badhusgatans utvidgning	„	30,000: —
			<hr/>
		eller inalles <i>Små</i>	132,340: —

Förslag om förändrad riktning för Lilla Fabriksgatan och ny indelning af derinvid belägna fabrikskvarter. Stadsfullmäktige beslöto tillika anmoda Drätselkammaren att inkomma med förslag rörande ifrågasatt förändrad riktning af Lilla Fabriksgatan emellan kvarteren N:ris 180 och 183 samt till ny indelning af nämnda kvarter och af det till fabriksstomter disponerade området vester om Skepparegatan.

Aflopskanaler under 1891. För kanaler och afloppsdikey upptogs³⁾, utom för vanligt underhåll, följande anslag, nämligen för:

Ombyggnad af kanaler under:			
	Freds- och Riddaregatorna, från N:o 15 vid Freds- till N:o 7 vid Riddaregatan	<i>Små</i>	1,650: —
	Packhustorget från Södra Magasinsgatan till den nybyggda kajen	„	3,650: —
Anläggning af kanaler under:			
	Wladimirsgatan från N:o 17 till N:o 13	„	2,300: —
	Villan Toivo från villan Stengård längs Djurgårdsvägen till Tölövikén	„	5,600: —
	äfvensom en förslagspost för ombyggnad af äldre träkanaler	„	5,000: —
			<hr/>
		eller inalles <i>Små</i>	8,200: —

Regleringsarbeten under 1891: Aflopskanaler. Derjemte observerades⁴⁾ följande anslag för sådana kanalanläggningar, hvilka hänföra sig till regleringsarbetena, nämligen för kanal under:

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 17. — ²⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 18; Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ⁴⁾ D:o d:o pag. 19; d:o d:o.

Kaptensgatan från Fabriksgatan till Lilla Fabriksgatan	<i>Fmk.</i>	29,100: —
Hafsgatan från N:o 9 till N:o 5	„	4,900: —
Lilla Fabriksgatan från Kaptens- till Skepparegatan	„	19,100: —
Docksgatan från Fabriksgatan till Södra hafsstranden	„	33,600: —
äfvensom i förstaden Berghäll under:		
Andra linien från N:o 25 till Tvärgatan B	„	4,100: —
Tredje linien från N:o 22 till Östra chausséen	„	23,000: —
		<u>eller inalles <i>Fmk.</i> 113,800: —</u>

Till regleringsarbeten hänfördes jemväl följande väganläggningar å Regleringsarbeten under 1891: Väganläggningar. Berghäll, för hvilka¹⁾ uti budgeten beviljades anslag, nemligen för planering af:

Andra linien från N:o 25 till tvärgatan B	<i>Fmk.</i>	19,500: —
Tredje linien från N:o 22 till Tvärgatan A	„	25,200: —
		<u>eller inalles <i>Fmk.</i> 44,700: —</u>

För öfrigt observerades, på Drätselkammarens framställning²⁾, uti Öfriga väganläggningar. 1891 års budget anslag för nedannämnda väganläggningar med följande belopp, nemligen för

Remont af:

Vägen från Lappviksgatan till fabrikerna på Sandudd	<i>Fmk.</i>	2,980: —
Mejlansvägen utanför villan Toivola	„	830: —
Vägen från Östra chausséen till Sörnäs lastageplats	„	1,370: —

Nyanläggning af:

Väg genom Djurgårdsvillorna N:ris 13 och 14 från den nyanlagda gångbanan på jernvägsbanken till bron öfver jernvägsgenomsprängningen samt		
Väg från Kaisaniemi park till samma gångbana, tillsammans	„	6,380: —
Väg från Vestra chausséen till N:o 14 Humleberg	„	2,300: —
		<u>eller inalles <i>Fmk.</i> 13,860: —</u>

Enligt den plan för utförande af nya kajläggningar, som ett af Hamnarbeten. Stadsfullmäktige tillsatt utskott framlagt uti dess under 1889 härom afgifna betänkande³⁾, borde de till utförande under 1890 föreslagna kajarbetena i Norra och Södra hamnarne⁴⁾ påföljande år fortsättas medelst byggande af den norra delen af den T-formiga kajen i Norra hamnen samt den framför Packhustorget tillbyggda nya kajens förlängande åt

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 20; Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ²⁾ D:o d:o; d:o d:o. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. för 1889 N:o 28. — ⁴⁾ 1889 års ber. pag. 25.

T-formiga kajen i Norra hamnen. Magasinskajen. På Drätselkammarens förslag upptogs dock¹⁾, enär sistnämnda arbete ansågs böra föregås af muddring framför den blifvande kajen, uti budgeten för 1891 anslag endast för utförandet af förberörda kajarm med 88,500 mk samt för förberedande arbeten för tillbyggnaden till Magasinskajen med 15,000 mk.

Förlängning af lastbron i Sörnäs. För förlängning af lastbron i Sörnäs hamn genom en 50 fot lång tillbyggnad till vestra broarmen uppfördes²⁾ ett anslag af 16,400 mark.

Hamnspår genom vestra upplagsplatserna i Sörnäs. I syfte att åstadkomma större bekvämlighet för inlastningen af trävaror vid sagda hamn beviljades³⁾ för inrättandet af ett hamnspår genom de vestra upplagsplatserna i Sörnäs ett anslag af 35,000 mark, hvarvid förutsattes att öfverbyggnaden för spåret skulle af Statsjernvägarne bekostas.

Fiskhandelns ordnande. Emedan klagomål ofta försports öfver olämpligheten af den hittills för handeln med lefvande fisk begagnade fiskarhamnen, hvars vatten är starkt förorenadt genom der utnynuande kloaker, hade af Stadsingeniören uppgjorts ett förslag för anordnande af denna handel på ett lämpligare sätt. Enligt detta förslag⁴⁾ skulle de fisksumpar som hafva fasta platser i den nuvarande fiskarhamnen förflyttas till Hafshamnen, som bland alla stadens stränder erbjuder det renaste vatten och hvarst för förtöjning af dessa sumpar skulle, längs stranden söderom Parkgatans förening med Hafsgatan, anläggas en plattform, jemte det framför denna skulle till skydd mot vågsvallet anbringas en rad af förankrade timmerflottor. Då emellertid den sålunda föreslagna nya fiskarhamnen blefve temmeligen aflägsen från Salutorget, hade Stadsingeniören tänkt sig att, för möjliggörande af handel med lefvande fisk på närmare håll, uti Saluhallens hittills obegagnade midtelparti skulle inrättas 6 salustånd, försedda med bassiner för förvaring af fisken. Till staden inkommande skärgårdsallmoge, som vanligen utom fisk medförde äfven andra matvaror till försäljning, borde deremot tills vidare tillåtas att fortfarande begagna den nuvarande fiskarhamnen, hvarjemte handel med slaktad eller sjelfdöd fisk borde tillåtas äfven på andra saluplatser. Detta, af Drätselkammaren⁵⁾ förordade, förslag blef af Stadsfullmäktige godkänt, och upptogs⁶⁾ i budgeten, utom det tidigare⁷⁾ omnämnda anslaget för inredande af stånd för fiskhandeln i Saluhallen, för anordningarne i Hafshamnen ett anslag af 15,000 mark.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 21; Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ²⁾ D:o d:o pag. 22; d:o d:o. — ³⁾ D:o d:o; d:o d:o. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 30 o. 39. — ⁵⁾ D:o d:o pag. 14 och 21. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ⁷⁾ pag. 28.

Bland öfriga hamnarbeten, som ingingo i den af Stadsfullmäktige ^{Öfriga hamnarbeten.} fastställda budgeten, må nämnas följande, för hvilka anslogs¹⁾:

Ombyggnad af två duc d'alber i Sörnäs hamn	<i>Små</i>	800:—
Ombyggnad af lastbron på Fattiggården	„	4,760:—
Provisorisk lastbro vid Skatudds Norra kajen	„	2,100:—
Ångslupsbro vid badhuset i Brunnsparken, jemte väg till stranden	„	3,170:—
Klappbryggor i Hafshammen, Gräsviken, Tölövikens och vid Fattiggården	„	2,800:—
Provisorisk lastbro i Brobergshammen, för förstaden Berg-häll, jemte väg och planering	„	3,500:—
Ombyggnad af tvenne mudderprämar samt remont och nyinredning af tvenne dylika	„	5,000:—
Muddring i hamnarne	„	20,000:—
eller inalles <i>Små</i>		42,130:—

För ombyggnad af de numera stängda brunnarne å Kaserntorget och Skilnaden, sålunda att dessa, oaktadt öfverbyggnaden borttoges, blefve användbara för eldsläckningsbehof, upptogs, på Drätselkammarens framställning²⁾, anslag med tillsammans 2,150 mark.

Brunnar.

Ehuruväl de påbegynta planeringsarbetena å Observatoriiberget ^{Anslag för Observatoriibergets planering.} ansågos böra hufvudsakligast bekostas med de anslag som kunde för ändamålet påräknas af Helsingfors Utminuteringsaktiebolags vinstmedel, upptogs dock, på Drätselkammarens förslag³⁾, uti 1891 års budget för samma ändamål ett anslag af 5,000 mark, att användas för anskaffande af fyllningsmaterial.

Såsom uti föregående års berättelse⁴⁾ omnämmts, hade en plan för omreglering af Brunnsparken blifvit uppgjord och, efter det ett af Stadsfullmäktige tillsatt utskott derom uttalat sig, remitterats till Drätselkammaren, för inhemtande af den nyantagne Stadsträdgårdsmästarens utlå-tande öfver densamma. Jemte anmälan att Stadsträdgårdsmästaren var sysselsatt med utarbetande af ett nytt förslag till parkens omordnande, hemställde Drätselkammaren⁵⁾, att i budgeten för 1891 emellertid måtte för fullföljande af de i parken påbegynta arbetena upptagas ett anslag af 10,300 mark. Stadsfullmäktige⁶⁾ biföllo till denna framställning.

Brunnsparakens omordnande.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 22 och 39; Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — ²⁾ D:o d:o pag. 22 och 41; d:o d:o. — ³⁾ D:o d:o pag. 23; d:o d:o. — ⁴⁾ 1889 års ber. pag. 27. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 23. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 29 dec. § 5.

- Fabriksparken. Till planeringsarbeten i Fabriksparken och för stängsel kring parken upptogs¹⁾ i budgeten ett anslag af 5,000 mark.
- Anslag för nya trädgårdssoffor. Emedan antalet soffor i stadens parker och planteringar fortfarande var otillräckligt, upptogs, på Drättselkammarens förslag²⁾, för komplettering af förrådet i 1891 års budget ett anslag af 3,000 mark, hvarjente för uppförande å lämpligt ställe af ett lider för vinterupplag af sofforna, hvilket lider tillika kunde begagnas som reparationsverkstad, upptogs 2,500 mark.
- Lider och reparationsverkstad för trädgårdssoffor.
- Inköp af träd och buskar. Den orkan, som öfvergått staden och dess omnejder den 28 Augusti 1890, hade anställt stora härjningar i stadens parker. Häraf nödvändiggjordes utförandet af trädplantering i större skala under år 1891, hvarföre i budgeten upptogs³⁾ för inköp af träd och buskar ett anslag af 1,500 mark.
- Försköning af strandområdet nedanför Djurgårdsvillorna N:ris 1—5. På uppdrag af Drättselkammaren hade Stadsträdgårdsmästaren uppgjort förslag till förskönande af det staden tillhöriga strandområdet nedanför Djurgårdsvillorna N:ris 1—5. För påbörjande af dessa försköningsarbeten äfvensom i sammanhang härmed en strandskoning å samma ställe upptogo Stadsfullmäktige, på Drättselkammarens framställning⁴⁾, i budgeten ett anslag af 2,000 mark.
- Muddring i Kaisaniemi dammar. Utom ofvannämnda anslag för planteringarne upptogos under denna titel⁵⁾ anslag för nödig befunnen upp- och nedmuddring af dammarna i Kaisaniemi park med 1,000 mk samt för uppställande af vattenposter för Trekanten, Brunnspanen o. Elisabetstorget 600 mark.
- Vattenposter för Trekanten, Brunnspanen o. Elisabetstorget.
- Höjning af anslagen för underhåll af planteringar och trädskolor samt hägnader. Anslaget för underhåll af planteringar och trädskolor blef på Drättselkammarens framställning⁶⁾ förhöjdt från 26,500 mk i 1890 års budget till 32,100 mk. Likaledes⁷⁾ höjdes anslaget för underhåll af hägnader från 1,500 till 1,900 mk.
- Afträde vid försäljningsplatserna å Kaserntorget. Stadsingenjören hade föreslagit att för försäljarenes å Kaserntorget räkning skulle inredas ett mindre afträde uti ett af de igenfyllda hvalfven under Kaserngatan; och upptogs⁷⁾ härför på Drättselkammarens tillstyrkan i budgeten ett anslag af 550 mk.
- Pissoirer till Teateresplanaden och Narinken. Bland öfriga anslag för renhållningsväsendet upptogos⁸⁾ för anskaffande af en större pissoir till Teateresplanaden 2,060 mk samt en mindre dylik till månglerihandelsplatsen vid Simonsgatan 400 mk äfvensom för tvenne nya afstjelningspråmar 9,000 mk.

1) Stf:s tryckta handl. N:o 28 pag. 23; Stf:s prot. den 29 dec. § 5. — 2) D:o d:o; d:o d:o. — 3) D:o d:o; d:o d:o. — 4) D:o d:o; d:o d:o. — 5) D:o d:o; d:o d:o. — 6) D:o d:o; d:o d:o. — 7) D:o d:o pag. 42; d:o d:o. — 8) D:o d:o; d:o d:o.

Stadsingeniören hade hos Drätselkammaren upprepade gånger fram-^{Anskaffande af en chaussévält för ångkraft.} hållit oändamålsenligheten af de härintills för underhåll af chausséerna använda, primitiva arbetsredskapen, hvilka, enligt Stadsingeniörens åsigt, omöjliggjorde åstadkommandet af en fast körbana och derigenom äfven förorsakade en orimligt hög underhållskostnad. Med anledning häraf och då nya chausseringsarbeten föreslagits till utförande under år 1891, ansåg sig Drätselkammaren¹⁾ böra understöda Stadsingeniörens framställning om upptagande i sagda års budget af anslag till inköp för stadens räkning af en chaussévält, drifven med ångkraft, samt af en dermed kombinerad stenbokningsmaskin. Med bifall härtill anslogo Stadsfullmäktige²⁾ för detta ändamål 33,000 mark.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Under föregående år³⁾ hade Stadsfullmäktige, jemlikt Kejs. Senatens^{Grunden för to- lagsafgiftens be- räkande.} förordnande, affordrats yttrande huruvida den förra grunden för tolagens utgörande borde fortfarande efter 1892 bibehållas eller icke, samt, under förutsättning att grunden blefve oförändrad, förslag till det procenttal af tullsatsen, hvarned tolagen ansåges böra i staden för framtiden uppbäras. I öfverensstämmelse med det utlåtande Drätselkammaren sagde år till Fullmäktige afgifvit, beslöto desse⁴⁾ att i underd. hemställa att den nuvarande grunden för tolagsafgiftens utgörande efter 1892 blefve oförändrad samt att sagda afgift i Helsingfors fortfarande finge uppbäras med två procent af tullsatsen.

Såsom kronans andel i kostnaden för gatubelysningen i staden hade,^{Statsverkets bi- drag till gatube- lysningskostna- den.} på grund af Kejs. Senatens beslut af den 8 Februari 1881, från och med sagde år årligen utbetalts 12,000 mark. Den tid, för hvilken nämnda statsbidrag beviljats, utgick emellertid med år 1890. Med anledning häraf hemställde Drätselkammaren⁵⁾, att Stadsfullmäktige måtte till Kejs. Senaten ingå med underd. framställning att bidrag af statsverket till bekostande af gatubelysningen i staden måtte tillgodokomma staden jemväl efter detta års utgång, samt att sagda bidrag måtte under de närmaste tio åren få utgå årligen med en femtedel af den nuvarande gatubelysningskostnaden, eller i rundt tal med 17,500 mark. Sådan framställning blef jemväl af Stads-

¹⁾ Stfvs tryckta handl. N:o 28 pag. 24. — ²⁾ Stfvs prot. den 29 dec. § 5. — ³⁾ 1889 års ber. pag. 34. — ⁴⁾ Stfvs prot. den 4 febr. § 1. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 109 af 27 mars.

fullmäktige¹⁾ aflåten, utan att ärendet dock hann under året blifva å högsta ort afgjort.

Ifrågasatt befrielse från utskylder för ryska läroverksbyggnader.

Sedan Generalguvernören i landet hos Kejs. Senaten gjort framställning om vidtagande af åtgärd derhän att de härvarande ryska läroverkens byggnader blefve befriade från kommunala utskylder, infordrades, genom Guvernören i länet, Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet. Efter det Drättselkammaren, på anmodan²⁾, till Fullmäktige inkommit med utredning om beloppet af utskylder, som vid senast skedda kommunaltaxering påförts de ryska lärovärken i staden, äfvensom aflemnad uppgift å de läroverks-hus härstädes hvilka för närvarande voro från kommunala utskylder befriade, hvarvid Kammaren³⁾ fäste uppmärksamheten på att befrielse från kommunala utskylder för skolgårdar hittills tillgodokommit, förutom statsverket tillhöriga skolbyggnader, för hvilka dock erlades bidrag till stadens brandverk och gatubelysning, endast stadens egna folkskolor och sådana, genom donationer tillkomna och hela kommunens nytta afseende välgörenhetsinrättningar, hvilka voro ställda under de kommunala myndigheternas kontroll, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ återremittera ärendet till Drättselkammaren, för erhållande af upplysning om, hvilka myndigheter eller enskilda personer de ryska läroverkshusen i staden tillhörde.

Torghandelns ordnande.

Genom resolution af den 25 Februari 1890⁵⁾ hade Guvernören i länet fastställt Stadsfullmäktiges den 29 Oktober 1889⁶⁾ fattade beslut angående torghandelns ordnande, i de delar sagda beslut understäts Guvernörens pröfning, eller beträffande följande punkter:

att torghandeln å Salu- och Strandtorgen skall afslutas, med undantag af handeln med kokad mat, kl. 12 på dagen;

att plats för all slags torghandel upplåtes å den stenlagda delen af Sandvikstorget samt å särskildt område af Jernvägstorget enligt Polis-kammarens anvisning, utan att några afgifter affordras dervarande försäljare samt med rätt för desse att idka handel under hela dagens lopp;

att å Kaserntorget fasta försäljningsplatser af 55 qv. fots areal anordnas för handel med inhemska fabriks- och hemslöjdsalster, för hvilka platser bör erläggas en likformig afgift af tjugumark årligen; samt

att i stadens polisordning införes stadgande om att någon försäljning vid bord, stånd eller diskar med undantag af handeln å Narinken samt

¹⁾ Stfgs prot. den 29 april § 11. — ²⁾ Stfgs prot. den 4 nov. § 1. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 279 af 20 nov. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 2 dec. § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 18 mars § 2. ⁶⁾ 1889 års ber. pag. 37.

försäljning af läskdrycker icke vidare får ega rum å stadens gator och öppna platser utom å marknader.

Vid fastställelsen fästades dock af Guvernören det villkor, att de fasta försäljningsplatser för handel uted inhemska fabriks- och hemslöjdsalster, hvilka komma att anordnas å Kaserntorget, icke få utsträckas längre å berörda torg än 70 fot, räknadt från Kaserngatan.

Om införandet af ofvanberörda tillägg till stadens polisordning komme beslut att fattas af Guvernören i samråd med Magistraten.

Helsingfors Utminuteringsaktiebolag hade, jemlikt de för bolaget gällande stadgar, till Stadsfullmäktiges disposition ställt största delen af bolagets vinst för 1889 med 47,573 mark 85 penni, för att till allmänt nyttiga ändamål användas. Rörande fördelningen af nämnda vinst beslöto Stadsfullmäktige, på förslag af ett i saken tillsatt utskott¹⁾, att deraf anslå²⁾:

Fördelningen af utminuteringsbolagets vinst.

4,000 mark till betäckande af förskottsvis gjorda utbetalningar för Observatoriibergens försköning samt 15,000 mark till fortsättande af arbetena derstädes efter den plan, Stadsfullmäktige finna godt framdeles fastställa;

till svenska teaterns bestyrelse, för anordnande under nästkommande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, med villkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis på sön- och helgdagar samt under lämplig årstid äfvensom att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i 2:dra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål 4,000 mark, med enahanda villkor som för svenska teatern beträffande representationernas antal och anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats å galleriet bestämmes till 25 penni;

åt aktiebolaget „Orkesterföreningen i Helsingfors“ 5,000 mark för att under tiden från den 1 oktober 1890 till den 1 maj 1891 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt minst en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försäljas främst genom Helsingfors arbetareförening och de sålunda oförsålda vid ingången;

1) Stfgs tryckta handl. Nr:is 15 o. 19. — 2) Stfgs prot. den 29 april § 15 och 10 juni § 14.

åt bestyrelsen för Sörnäs arbetarekök 1,000 mark;

till fru Lybecks sjukhem 2,000 mark, för upprätthållande derstädes af 2 sjuksängar för paupres honteux, att disponeras efter fruntimmersföreningens bestämmande samt mot skyldighet att till Stadsfullmäktige aflemna berättelse om platsernas begagnande;

åt Helsingfors arbetareförening 1,500 mark för underhåll af elementarkurser för arbetare med försummad skolbildning och för anställandet af folkliga föredrag;

till den för botande af drinkare inrättade anstalten „Turva“ 5,000 mk mot skyldighet att under ett års tid i anstalten bereda plats för minst 5 medlemmar af Helsingfors kommun, utaf hvilka de, som af Fattigvårdsstyrelsen intygas vara medellösa, skola i asylen kostnadsfritt underhållas, samt öfver anstaltens verksamhet till Stadsfullmäktige aflemna årsberättelse;

till Mariaföreningen för underhållet af dess herberge för arbetande qvinnor 800 mark; samt

det återstående beloppet 4,273 mark 85 penni åt Fröken Alli Trygg för inrättandet af ett arbetarehem i Sörnäs.

Utdelning ur
fonden för dyg-
digt tjenstefolks
belönande.

I enlighet med Stadsfullmäktiges tidigare¹⁾ beslut om den årliga utdelningen af räntorna å „fonden för dygdigt tjenstefolks belönande“, beslöto Fullmäktige²⁾, på framställning af ett utskott, att genom Drätselkontorets försorg låta å sparbanksbok insätta ett belopp af 50 mk för onhvar af tjenarinnorna Kristina Sofia Kallberg, Maria Josefa Åhman, Amanda Josefina Wikström, Matilda Karolina Johansdotter, Olivia Alexandra Högberg, Lovisa Charlotta Söderström, Lovisa Loman, Henrika Malm, Maria Mattsdotter och Maria Sofia Sjöblom.

Fröken M. C.
Olanders dona-
tion till en fond
för vanföra
barns vård.

Af utredningsmannen i afidna Fröken Maria Charlotta Olanders bo hade hos Stadsfullmäktige anmälts, att Fröken Olander genom den 22 Januari 1888 upprättadt skriftligt testamente förordnat, att hennes kvarlåtenskap så i löst som fast skulle, sedan deraf utbetalts några mindre legat, öfvertagas af Helsingfors Stadsfullmäktige och genom deras försorg realiseras, hvarefter kontanta behållningen borde förvaltas intill dess densamma stigit till ett kapital af minst 80,000 mark, då räntan årligen skulle användas till vanföra och sjukliga barns skötsel och vård. Stadsfullmäktige beslöto i anledning häraf³⁾ anmoda Drätselkammaren att gå i författning om testamentets bevakning samt derefter i sinom tid till Fullmäktige inkomma med förslag till åtgärder för egendomens realisering.

¹⁾ Stfvs prot. den 26 okt. 1886 § 25. — ²⁾ Stfvs prot. den 2 dec. § 11. — ³⁾ Stfvs prot. den 21 jan. § 2.

Genom den 21 Januari 1887 upprättadt testamente hade Professorn, F. J. v. Beckers och Johanna v. Beckers donation till en uppfostringsanstalt för blinda barn. Statsrådet Frans Josef von Becker och hans hustru Johanna von Becker förordnat att, efter utbetalningen af några i testamentet närmare angifna legat till testamentsgifvarenes anförvandter, återstoden af deras kvarlätenskap skulle till stadens kommunalförvaltning öfverlemnas för att användas till en fond för inrättande och underhåll af en uppfostrings- och undervisningsanstalt för blinda i denna stad. Sedan statsrådet von Becker, hvilken öfverlevvat sin hustru, nu jemväl affidit, beslöto Stadsfullmäktige, hos hvilka Drätselkammaren anmält om ifrågavarande donation¹⁾, att emottaga densamma samt bemyndiga Kammaren att vidtaga åtgärd om testamentets bevakande.

Vid uppgörandet af budgetförslaget för året hade förutsatts, att det nya obligationslån, hvarom Stadsfullmäktige redan år 1887 fattat beslut, skulle under loppet af 1890 upptagas och finnas att tillgå, dels för att dermed bestrida åtskilliga utgiftsposter i budgeten, hvilka ansågos vara af den beskaffenhet att till dem borde användas på längre tid upplånade medel, dels till återgåldande af från stadskassan under de närmast föregående åren verkställda utbetalningar, hvilka varit afsedda att bestridas med dylika medel och förty uti böckerna påförts „förskotterade lånemedels konto“. Drätselkammaren anmälte emellertid uti skrifvelse²⁾ till Stadsfullmäktige, att ett utskott, som Kammaren tillsatt för förberedande af omförmälda låns upptagande, funnit den närvarande tidpunkten, då efterfrågan på penningar vore stor och räntefoten i följd deraf hög, vara för ifrågavarande låneoperation olämplig, samt att Kammaren fördenskull ansåge sig böra föreslå att med lånets uppnegocierande måtte ännu någon tid få anstå. Kammaren anhöll tillika om bemyndigande att för anskaffande af medel till bestridande af de under året förefallande utgifter, som bort med sagda lån betäckas, upptaga lån till sammanlagdt belopp af 800,000 mark uppå kortare återbetalningstid än två år och emot högst fem procents ränta. Hvardera framställningen bifölls af Stadsfullmäktige³⁾.

Utöfver hvad i det föregående anförts beviljade Stadsfullmäktige under året följande extra anslag:

bidrag till den af filosofiemagistern Edvin L. Hedman inrättade uppfostrings- och undervisningsanstalt för andesvaga barn 2,000 mk, för underhåll af tio medellösa barn i skolåldern från Helsingfors kommun⁴⁾;

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 286 af 15 dec.; Stfgs prot. den 16 dec. § 9. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 121 af den 8 maj. — ³⁾ Stfgs prot. den 13 maj § 2. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 59 af 6 febr.; Stfgs prot. den 25 febr. § 10.

- Anslag till hyra för lokal åt Helsovårdsnämnden samt till möbler och inventarier. 1,000 mark¹⁾; till hyra för en åt Helsovårdsnämnden upphyrd lokal 600 mark samt till bekostande af lokalens möblering och inventarier till densamma
- Understöd åt värnepligtigs hustru. förhöjning af det värneplige skomakaren J. E. Lindbergs hustru tillagda månatliga understöd af 15 mark till 25 mark i månaden, att utgå från den 1 februari intill dess Lindberg fullgjort sin värnepligt²⁾;
- Anslag till vikariatsarvode för justitierådmanstjensten vid Magistraten. till arvode för aflönande af vikarie för den genom Justitierådsmannen F. A. Åkerbergs frånfalle ledigblifna justitierådmanstjensten i Magistraten 300 mark i månaden till dess tjensten blefve återbesatt³⁾;
- Anslag för undersökningar af lysgasens svafvelhalt. för bekostande af undersökningar, två gånger i veckan, af lysgasens svafvelhalt 1,500 mark⁴⁾;
- Anslag till inköp af en häst för polisinsirättningen. för inköp af en häst för polisinsirättningens behof 395 mark⁵⁾;
- Förskottsanslag för arbeten å hamnbanan. för utförande af särskilda förberedande arbeten för hamnbanebyggnaden, såsom utstakning och afvägning af jernvägslinien, utarbetandet af konstruktions- och detaljritningar m. m., ett förskott af 20,000 mark⁶⁾;
- Reseunderstöd åt folkskollärare. ett anslag af 2,400 mark, att af Folkskoledirektionen tilldelas såsom reseunderstöd åt fyra lärare och lärarinnor vid de högre samt fyra lärarinnor vid de lägre folkskolorna i staden, för besökande af det under sommaren infallande allmänna skolmötet i Köpenhamn, med skyldighet för dem att öfver sina iakttagelser vid mötet till Folkskoledirektionen afgifva berättelse⁷⁾;
- Lifstidspension å stadsbetjent. lifstidspension åt Stadsbetjenten A. J. Boström af 800 mark om året, räknadt från den dag afsked blefve honom beviljad från hans vid Magistraten innehafvande stadsbetjentssyssla⁸⁾;
- Anslag till festmiddag för penitentiärkongressen. till bekostande af en festmiddag, anordnad för medlemmar af den i St Petersburg samlade internationela penitentiärkongressen vid deras besök i Helsingfors, 5,500 mark⁹⁾;
- Anslag för belysning vid Sörnäs hamn. för anordnande af belysning vid Sörnäs hamn med 40 st. Forselles'ska lyktor, 5,000 mark¹⁰⁾;

1) Drkns skrifv. N:o 62 af 13 febr.; Stfgs prot. den 25 febr. § 11. — 2) Stfgs prot. den 25 febr. § 8. — 3) Stfgs prot. den 11 mars § 4. — 4) Helsovårdsnämndens skrifv. N:o 22 af 26 mars; Stfgs prot. den 8 april § 2. — 5) Magns skrifv. N:o 90 af 16 april; Stfgs prot. den 29 april § 3. — 6) Stfgs prot. den 13 maj § 11. — 7) Folkskoledir:ns skrifv. af 9 april; Stfgs prot. den 13 maj § 8. — 8) Magns skrifv. den 24 maj N:o 105; Stfgs prot. den 27 maj § 12. — 9) Stfgs prot. den 27 maj § 16 och den 9 sept. § 33. — 10) Drkns skrifv. N:o 80 af 19 juni; Stfgs prot. den 9 sept. § 17.

understöd åt förre Stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström med 500 Årligt understöd
 mark om året, att utgå från den 1 januari 1890 så länge han vore af trädgårdsmästa-
 sjukdom urståndsatt att sig sjelf lifnära¹⁾; ren Jernström.

tillskottsarvode af 1,000 mark om året till distriktsläkarens i Sörnäs Tillskottsarvode
 aflöning, att utgå från den 1 september 1890 till den 1 juni 1892, inom åt distriktsläka-
 hvilken tid Helsevårdsnämnden egde till Stadsfullmäktige inkomma med ren i Sörnäs.
 framställning ej mindre om de lönefömaner som för nästkommande tre-
 årsperiod borde distriktsläkaren tilldelas än angående möjligen erforderlig
 omreglering af läkaredistriktet i staden²⁾;

tillskott i anslaget för Helsevårdsnämndens expenser med 1,200 mk³⁾; Tillskott till Hel-
 sovårdsnämndens expens-
 anslag.

till betäckande af stadens andel i kostnaden för folkräkningen den Kostnader för
 1 december 1890, inalles 7,000 mark⁴⁾; folkräkningen.

till understöd för Helsingfors kommun tillhörande blinda barn, in- Anslag för blind-
 tagna i härvarande blindastalt, 1,000 mark⁵⁾. da barns under-
 visning.

Det utgifts- och inkomstförslag för 1891, som af Stadsfullmäktige Budgeten för år
 fastställdes, visade i jernförelse med budgeten för föregående år följande 1891; jernförelse
 slutsummor⁵⁾: med föregående
 år.

Utgifter:	1891.	1890.
Stadens skulder . . . . . <i>Tmf.</i>	377,059: 25	<i>Tmf.</i> 264,412: 06
Stadens embetsverk . . . . . "	185,041: 67	" 170,500: —
Kommunalförvaltningen . . . . . "	153,980: —	" 151,930: —
Gatubelysningen . . . . . "	120,946: 54	" 114,730: 89
Brandverket . . . . . "	88,463: —	" 71,461: 30
Polis- och fångvården . . . . . "	173,658: —	" 159,802: —
Sundhets- och sjukvården . . . . . "	72,597: —	" 66,008: —
Fattigvården . . . . . "	190,100: —	" 172,360: —
Undervisningsväsendet . . . . . "	410,113: 12	" 355,437: 20
Staden åliggande allmänna onera . . . . . "	309,883: 04	" 299,186: 79
Vattenledningen . . . . . "	236,000: —	" 425,850: —
Saluhallen . . . . . "	7,050: —	" 7,050: —
Allmänna arbeten . . . . . "	928,860: —	" 1,438,825: —
Pensioner . . . . . "	7,276: 67	" 6,426: 67
Diverse . . . . . "	135,850: —	" 113,820: —
	<u>Summa <i>Tmf.</i> 3,396,878: 29</u>	<u><i>Tmf.</i> 3,817,799: 91</u>

1) Drkns skriv. N:o 207 af 14 aug.; Stfgs prot. den 9 sept. § 6. — 2) Helsevårds-
 nämndens skriv. N:o 77 af 19 sept.; Stfgs prot. den 30 sept. § 17. — 3) Helsevårds-
 nämndens skriv. N:o 88 af 1 okt.; Stfgs prot. den 4 nov. § 9. — 4) Stfgs prot. den 4 nov. § 8 och den 16
 dec. § 10. — 5) Magns skriv. N:o 249 af 24 nov.; Stfgs prot. den 2 dec. § 2. — 6) Drkns
 skriv. N:o 263 af 27 okt.; Magns skriv. N:o 218 af 2 dec.; Stfgs prot. den 29 dec. § 5.
 (Stfgs tryckta handl. N:o 28, 29, 31 och 34).

Inkomster:	1891.	1890.
Beräknad disponibel behållning . . . <i>Smk</i>	744,500: —	<i>Smk</i> 628,600: —
Räntor . . . . . "	67,400: —	" 52,400: —
Tomtlösen . . . . . "	185,000: —	" 185,000: —
Stadens fasta egendom . . . . . "	200,900: —	" 204,635: —
Tomtören . . . . . "	1,900: —	" 1,900: —
Inkomstgifvande rättigheter . . . . . "	550,950: —	" 498,602: 09
Diverse . . . . . "	353,904: 46	" 335,662: 21
Statsbidrag . . . . . "	169,710: —	" 164,210: —
Vattenledningen . . . . . "	243,300: —	" 210,300: —
Lån . . . . . "	91,500: —	" 836,190: 31
Uttaxering . . . . . "	787,813: 83	" 700,300: 30
	<u>Summa <i>Smk</i> 3,396,878: 29</u>	<u><i>Smk</i> 3,817,799: 91</u>

Olikheten mellan dessa budgetförslag föranleddes, förutom af hvad tidigare omnämnts, förnämligast af följande omständigheter, nämligen:

beträffande utgifterna: att för afbetalning af halfva beloppet å det enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 21 dec. 1889 upptagna lån på kortare återbetalningstid än två år upptogs ett anslag af 80,000 mark, samt att anslaget för ränta å kassakreditiv och korta lån ökades från 30,000 till 90,000 mark¹⁾;

att det personela vederlag för frångångna boupppteckningsprocenter, som åtnjutits af Justitierådmannen A. Åkerberg, hvilken under året af lidit, bortföll²⁾;

att såsom eventuellt tillskottsanslag för en fjerde afdelning vid Råd-
stufvurätten upptogs ett belopp af 15,000 mark³⁾;

att de för Trafikkontoret upptagna anslag till extra biträden och till
mätarearvoden ökades, det förra från 1,700 till 1,850 mk och det senare
från 1,000 till 1,500 mk samt anslaget för Trafikkontorets expenser för-
höjdes från 800 till 900 mk⁴⁾;

att anslaget till ved och belysning för tull- och packhuset uteslöts,
enär dessa kostnader ansågos framdeles böra påföras det allmänna ansla-
get för „eldnings- och lysningsämnen“⁵⁾;

att för anställande af ytterligare en hamnkonstapel, med station i
Sörnäs, upptogs ett arvode af 750 mk⁶⁾;

1) Stfgs tryckta handl. N:o 29 pag. 1 och N:o 31 pag. 2 och 3. — 2) Stfgs tryckta
handl. N:o 28 pag. 2. — 3) Stfgs prot. den 29 dec. § 5. — 4) Stfgs tryckta handl. N:o 28
pag. 3. — 5) D:o d:o pag. 3. — 6) D:o d:o pag. 3.

att i stället för det i årets budget upptagna anslag af 700 mk för skogsvaktarebiträden, uppfördes ett anslag af 2,000 mk för „skogsvaktarebiträden, plantskola och inköp af skogsplantor“¹⁾);

att anslaget för gaslysningen, dels i följd af under året skedd ökning af gatulyktornas antal dels i följd af observerande af ett extra anslag å 8,000 mk för eventuel utsträckning af belysningstiden och förökadt antal lyktor i de centrala delarne af staden, upptogs med 86,969 mk 9 p:i mot 72,806 mk 70 p:i under föregående år²⁾);

att för eventuel utsträckning af lysningstiden för petroleumgatulyktorna, hvilkas antal äfven under året ökats, likaledes upptogs ett extra anslag, till belopp af 1,500 mk³⁾);

att för elektrisk belysning å Broholmsvägarne och Östra chausséen upptogs ett anslag af 1,885 mk⁴⁾);

att, i anseende dertill att stadens nya brandverkshus blefve färdigt den 1 juni 1891, hyran för brandmanskapets lokaler beräknades blott för ett halft år, eller till 3,450 mk mot 6,900 mk under föregående år, samt att brandmästarens och underbrandmästarens hyresmedel af samma orsak kunde nedsättas till 416 mk 47 p:i för den förre och 208 mk 33 p:i för den senare⁵⁾);

att såsom eventuelt tillskottsanslag för brandverkets reorganisation upptogs ett belopp af 20,000 mk⁶⁾);

att hyresbidraget för polisvaktkontoren vid chausséerna ökades från 360 till 720 mk, jemte det anslaget för Poliskammarens expenser förhöjdes till 2,200 mk⁷⁾);

att för polisrättningens reorganisation upptogs ett eventuelt tillskottsanslag af 15,000 mk⁸⁾);

att anslag beviljades till hyra för helsovårdsbyrån med 800 mark samt till ved och belysning derstädes med 500 mk, jemte det Helsovårdsnämndens expensanslag förhöjdes till 2,000 mk⁹⁾);

att anslaget för kommunala sjukhuset ökades från 13,928 mk till 16,123 mk, samt att för reservsjukhuset för smittosamma sjuka likaledes upptogs förhöjdt anslag¹⁰⁾);

att kostnaden för bedrivande af desinfektionsinrättningen upptogs till förhöjdt belopp af 1,400 mk, hvarjemte till hyra för ett s. k. disin-

1) Stf:s tryckta handl. N:o 28 pag. 5. — 2) D:o d:o d:o. — 3) D:o d:o d:o. — 4) D:o d:o d:o. — 5) D:o d:o pag. 6. — 6) Stf:s prot. den 29 dec. § 5. — 7) Stf:s tryckta handl. N:o 28 pag. 6 o. 7. — 8) Stf:s prot. den 29 dec. § 5. — 9) Stf:s tryckta handl. N:o 28 pag. 7. — 10) D:o d:o d:o.

- Hyra för ett desinfektionsherberge, afsedt att provisoriskt inrymma obemedlade personer och familjer, hvilkas bostäder undergå desinfektion, anslogs 480 mk¹⁾);
- Tillskottsanslag för undersökning af lysgasens svafvelhalt. att för fortsatt undersökning angående lysgasens svafvelhalt upptogs ett anslag af 250 mk²⁾);
- Uteslutning af anslaget för bakteriologisk undersökning af vattenledningsvattnet. att deremot anslaget 750 mk för bakteriologisk undersökning af vattenledningsvattnet bortlemnades, enär verkställandet af denna undersökning ansågs framdeles ankomma å sundhetsinspektören³⁾);
- Löneförhöjning åt sekreteraren i Fattigvårdsstyrelsen. att sekreterarens i Fattigvårdsstyrelsen arvode förhöjdes från 1,600 till 2,000 mk⁴⁾);
- Anställande af ett kontorsbiträde åt fattigvårdsinspektorn. att för aflönande af ett kontorsbiträde åt Fattigvårdsinspektorn anslogs 600 mk⁵⁾);
- Ökade anslag för fattigvården. att anslagen för fattiges sjuk- och dårdvård, beklädnad m. m. förhöjdes⁶⁾);
- Understöd åt värnepligtiges hustrur. att åt värnepligtige Snickaregesällen A. J. W. Nybergs, Sättaren J. Jurjeffs och Arbetaren M. Leppiojas hustrur beviljades understöd af 15 mk i månaden för de tvenne förstbemälda samt 25 mk i månaden för den sistnämnda, att utgå under den tid deras män qvarstode i aktiv militärtjänst⁷⁾);
- Bidrag till skolan för andesvaga barn. att åt den af filosofiemagistern Edvin L. Hedman inrättade skolan för andesvaga barn beviljades ett bidrag af högst 4,500 mk, att utgå med 300 mk för hvarje i anstalten intagen frielev från Helsingfors⁸⁾);
- Understöd åt blindanstalten. att till understöd åt härvarande blindanstalt anslogs 200 mk för hvarje i anstalten underhållet medellöst barn från Helsingfors kommun, dock till sammanlagdt belopp af högst 2,000 mk⁹⁾);
- Ökadt anslag för folkskoleinrättningen. att, oaktadt bortlemnandet af det i årets budget upptagna särskilda anslag af 3,500 mk för undervisning af barn som sysselsättas i fabriks- eller annat arbete, folkskolestatens aflöningsstat ändock, genom tillkomsten af nya lärare och lärarinnor ökades med 15,039 mk 92 p.i, hvarjemte anslagen för hyror, ved, belysning, skolmöbel m. m. förhöjdes med 5,180 mk¹⁰⁾);
- Eventuel löneförbättring för folkskollärarene. att såsom eventuelt tillskottsanslag till förbättring af de vid folkskolorna anställda lärarenes och lärarinnornas löneförmoner observerades ett belopp af 20,000 mk¹¹⁾);

1) Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 8. — 2) D:o d:o d:o. — 3) D:o d:o d:o. — 4) D:o d:o d:o. — 5) D:o d:o d:o. — 6) D:o d:o d:o. — 7) Stfgs prot. den 16 dec. § 6. — 8) Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 9 och N:o 31 pag. 5. — 9) Stfgs prot. den 2 dec. § 2 och tryckta handl. N:o 31 pag. 5. — 10) Stfgs tryckta handl. N:o 28 pag. 9. — 11) Stfgs prot. den 29 dec. § 5.

att för inrättande af ett folkbibliotek jemte läsesal uti „Folkets hem“ i Sörnäs samt för underhåll af nämnda inrättningar beviljades ett anslag af 7,650 mk¹⁾; samt

att en årlig lifstidspension af 400 mk tillerkändes vid brandverket J. Rönneberg²⁾; äfvensom

beträffande inkomsterna: att den disponibla behållningen från föregående år kunde beräknas till något högre belopp än uti årets budget³⁾;

att räntor å utestående tomtlösen kunde, i följd af under året skedd försäljning af tomter, påräknas inflyta till något förhöjdt belopp⁴⁾;

att, i anseende dertill att ett stort antal arrendetomter numera blifvit till inlösen upplätta, inkomsten af arrenden för byggnader och tomter inom stadens plan måste nedsättas från 30,000 till 18,000 mk⁵⁾;

att deremot ökad inkomst kunde upptagas genom arrenden för lägenheter utom stadsplanen samt tillfälliga arrenden och planhyror⁶⁾;

att hyra för fiskförsäljningsplatserna i fiskarhamnen, i anseende till föreslagen bortflyttning af fiskhandeln, upptogs blott med hälften af det förra beloppet⁷⁾;

att i följd af fortfarande stegring af trafiken och trafik- samt hamnafgifter kunde uppskattas högre än under föregående år⁸⁾;

att inkomsterna af vattenledningen likaledes beräknades stiga genom ökad konsumtion samt genom inkomsten af arbeten hvilka komme att utföras af stadens vattenledningsverkstad⁹⁾; samt

att kostnaden för den till utförande under år 1891 beslutna utsträckning af vattenledningen med 91,500 mk påfördes det blifvande nya obligationslånet¹⁰⁾.

1) Stfgs tryckta handl. N:o 31 pag. 5 o. 6. — 2) Drkns skrivv. N:o 278 af 20 nov.; Stfgs prot. den 2 dec. § 9. — 3) Stfgs tryckta handl. N:o 29 pag. 14 och N:o 31 pag. 1 o. 2. — 4) D:o d:o N:o 28 pag. 25. — 5) D:o d:o pag. 26. — 6) D:o d:o d:o. — 7) D:o d:o d:o. — 8) D:o d:o d:o. — 9) D:o d:o d:o. — 10) D:o d:o d:o.

c) *Särskilda andra, af Stadsfullmäktige handlagda ärenden.*

Reglemente för
den nya arbets-
inrättningen för
män.

På anmodan af Stadsfullmäktige hade Fattigvårdsstyrelsen uppgjort och till Fullmäktige inkommit¹⁾ med ett förslag till reglemente för stadens nya arbetsinrättning för män. Sedan nämnda förslag granskats af ett för sådant ändamål tillsatt utskott, fastställde Stadsfullmäktige, på utskottets förslag²⁾, följande reglemente för inrättningen:

„§ 1. Uti arbetsinrättningen, som utgör en afdelning af arbets- och fattiggården, intagas:

1:o. Nödstända, Helsingfors fattigvårdssamhälle tillhörande arbetsföre män, hvilka, saknande arbete och stadigt hemvist, åstunda att såsom hjon varda i inrättningen inskrifna; dock beror af fattigvårdsstyrelsens eller dess ordförandes pröfning huruvida förut intagen, men för våldsamt sinnelag eller uppstudsighet från arbetsinrättningen afvisad person må ånyo der intagas.

2:o. Personer, hvilka, jemlikt 31 § i Nådiga förordningen af den 17 mars 1879, angående allmänna fattigvården i Finland, stå under fattigvårdsstyrelsens i Helsingfors husbonderätt och hvilkas arbetskraft styrelsen vill å inrättningen använda.

§ 2. Nödstända medlemmar af Helsingfors kommun, hvilka hafva bostad i staden, men för tillfället sakna arbetsförtjenst, kunna efter pröfning erhålla tillstånd att på kortare tid under vissa timmar af dygnet emot fastställd betalning verkställa arbete å inrättningen i den mån sådant finnes att tillgå och kan dem anförtros.

§ 3. För intagning i arbetsanstalten af personer, hvilka, jemlikt § 31 i Nådiga förordningen angående allmänna fattigvården af den 17 mars 1879, stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, må handräckning äskas hos stadens polismyndighet.

§ 4. Vägrar hjon att verkställa honom å inrättningen förelagdt arbete eller att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som till vidmakt-hållande af ordning, snygghet och sedlighet inom inrättningen af styrelsen eller föreståndaren meddelas, eller visar hjon eljes tredska, sjelfsvåld, oordentlighet eller uppstudsighet, äge föreståndaren förfara på sätt gällande föreskrifter för sådant fall bestämma.

¹⁾ Stfgs prot. den 21 jan. § 9. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 10; Stfgs prot. den 29 april § 17.

§ 5. Den, som önskar bereda sig arbetsförtjenst, på sätt i § 1 mom. 1 och § 2 sägs, äger derom göra annälan hos fattigvårdsstyrelsen eller dess ordförande, som skriftligen hänvisar sökanden till inspektorn för arbets- och fattiggården. Med dylikt hjon avslutas skriftligt aftal om dess vistelse i inrättningen och öfriga villkor därför.

§ 6. Arbetsinrättningen underlyder Helsingfors fattigvårdsstyrelse, som förty äger tillse att inrättningens syftemål behörigen iakttages och fullföljes, hvarför styrelsens ordförande, likasom äfven dess ledamöter, vid dem åliggande besök å fattiggården jemväl böra vaka deröfver att styrelsens föreskrifter fullgöras och inrättningens syftemål befordras.

§ 7. Inspektorn vid arbets- och fattiggården handhar närmaste tillsynen öfver arbetsinrättningen och dess tjänstepersonal, ansvarar för inrättningens behöriga gång, för vården af inrättningens inventarier, persedlar och materialier samt afgifver redovisning såväl härför som för tillverkningen och deraf influten arbetsförtjenst efter de föreskrifter fattigvårdsstyrelsen i sådant afseende finner nödigt meddela.

§ 8. Inspektorn åligger vidare att:

- a) öfver de å arbetsinrättningen intagna hjon utöfva husbondevälde;
- b) sorgfälligt vaka deröfver att underlydande betjening uppfyller sina skyldigheter, att gifna befallningar punkligt fullgöras samt att sträng arbetsamhet, ordning, snygghet och sedlighet noggrant iakttagas;
- c) föra fullständig förteckning öfver alla å inrättningen intagna hjon, med ordentliga anteckningar om hvarje persons hemvist, ålder samt tiden för hans inskrifning och afgang samt hans uppförande i anstalten;
- d) upprätta tjänstekontrakt och aftal med hjon hörande under § 1 mom. 1 och § 2; samt
- e) der hjon vägrar fullgöra arbete eller eljes förbryter sig mot ordningen inom inrättningen, befordra dylikt hjon till laga näpst, hvarom anteckning för hvarje gång bör göras i namnrullan.

§ 9. Inspektorn till biträde antages en tillsyningsman, som tillika är arbetsledare vid inrättningen, och två vaktmästare.

§ 10. Tillsyningsmannens åligganden äro:

- a) att föra fullständig dagsverkslista, upptagande hvarje i inrättningen intaget hjon;
- b) att mottaga, numrera och bokföra intagna hjons egen beklädnad samt föranstalta om dess tvättning och istandsättande;
- c) att föra memorial-kladd öfver verkställda arbeten och dem åsatta pris, hvarom hos inspektorn dagligen anmäles för uppdebitering i huf-

vudboken och erhållande af motanteckning derom i nämnda memorialkladd;

d) att ansvara för alla inventarier, materialier och klädespersedlar, som till honom af inspektorn utlemnats;

e) att handhafva ledningen af och tillsynen öfver alla å inrättningen förekommande arbeten, enligt inspektorns föreskrift, samt efter slutadt arbete sjelf stänga arbetssalarna och hos sig förvara nycklarna; samt

f) att närmast ansvara såväl för ordningen inom inrättningen som att antagne vaktmästare fullgöra sina åligganden samt vid förefallande oordningar, sjukdoms- eller olycksfall sådant hos inspektorn genast anmäla äfvensom i öfrigt ställa sig de ytterligare föreskrifter, hvilka inspektorn, såsom hans närmaste föman, honom i tjensten meddelar, till noggrann efter rättelse.

§ 11. Vaktmästarene underlyda närmast tillsyningsmannen och äga åttlyda af honom gifna befallningar, hvarhos dem vidare åligger:

a) att på bestämda klockslag öppna och stänga logementerna, verkställa ringning morgnar och kvällar samt till arbets- och måltider; att tillse det boningsrummen äro sopade och vädrade samt sängarna uppbyggade;

b) att i tur dejourera i arbetssalarna eller å arbetsplatserna och dervid handleda hjonen uti deras arbeten; att öfvervaka matutdelningen och måltiderna; att närvara vid morgon- och aftonbönerna; samt att om sön- och helgdagarna åtfölja hjonen till gudstjensten å fattiggården;

c) att noga tillse det portarne äro stängda samt att visitera hjonen vid ut- och ingåendet, på det de hvarken må olofligen bortföra inrättningen tillhöriga persedlar och effekter eller medhända bränvin och andra rusgifvande drycker eller annat, som är förbjudet att till inrättningen införa; samt

d) att tillse det hjonen vid utgående från inrättningen äro försedda med permissionsbiljett samt att permitteradt hjon är rent och snyggt.

§ 12. Samtliga i inrättningen intagna hjon förses med föda och beklädnad.

§ 13. Alla i inrättningen intagna hjon äro skyldiga att verkställa det arbete, som af styrelsen eller inspektorn dem anvisas, vare sig inom eller utom inrättningen.

Utän inspektorns tillåtelse få de i inrättningen intagna hjonen icke derifrån sig aflägsna, ej heller de personer, hvilka der arbeta för dagen, förr än vid arbetstidens slut bortgå, vid äfventyr för de sistnämnda att

förlora hela den för arbetet betingade ersättningen. Då hjon arbetar utom hus, äfvensom då hjon eljes undfar tillåtelse att från inrättningen sig aflägsna, förses hjonet med en pollet med uppgift om den tid, under hvilken hjonet eger vistas utom inrättningen.

§ 14. Med afseende å beskaffenheten af det arbete, hvarmed hjonen komma att sysselsättas, bestämmes hvad de utan öfverdrifven ansträngning kunna och böra på dagen fullgöra; ägande fattigvårdsstyrelsen att åt hjon, som ådagalagt synnerlig flit och pålitligt uppförande, efter bepröfvande och på inspektorns förslag tilldela flitpenningar eller annan lämplig uppmuntran.

§ 15. Hjon, som omförmäles i § 1 mom. 2 af detta reglemente, godtgöres för utfördt arbete å dess skuld till kommunen efter för året gällande markegångspris, såvida ej inspektorn med afseende å arbetets beskaffenhet finner skäligt hemställa om högre ersättning.

§ 16. Rymmer hjon från inrättningen, skall anmälan derom hos poliskammaren ofördröjligen göras i och för hjonets inställande. Förskingrar hjon inrättningen tillhörig beklädnad eller annan dess egendom, förfares enligt allmän lag.

§ 17. Vid hjons utskrifning tilldelas detsamma skriftligt besked rörande tiden för hjonets vistelse vid inrättningen och dess uppförande derstädes under samma tid.“

Af några enskilda personer hade hos Guvernören i länet gjorts framställning om åtgärd för åstadkommande härstädes af en arbets- och förbättringsanstalt för fallna och arbetslösa qvinnor. Sedan Stadsfullmäktige, genom skrifvelse från Magistraten¹⁾, affordrats yttrande i detta ärende, remitterades detsamma af Fullmäktige till Fattigvårdsstyrelsen, som dock ej under året hann afgifva utlåtande deri.

Förslag om åstadkommande af en arbetsanstalt för fallna qvinnor.

Med bifall till Stadsfullmäktiges derom under sistlidet år³⁾ gjorda underd. framställning, hade Kejs. Senaten den 11 Juni 1890⁴⁾ fastställt förslaget till ändring af §§ 1 och 6 i den för Helsingfors gällande brandordning i det syfte att stadens brandområde utsträcktes till villalägenheterna Berghäll, Hagnäs och Necken.

Fastställd ändring af §§ 1 och 6 i stadens brandordning.

Under 1889⁵⁾ hade Stadsfullmäktige uppdragit åt Brundkommissionen att taga under öfvervägande och till Fullmäktige inkomma med förslag till de åtgärder för brandväsendets förstärkning eller förbättring som

Förstärkning af stadens brandväsende.

¹⁾ Magns skrifv. N:o 544 af 10 maj. — ²⁾ Stfvs prot. den 27 maj § 8. — ³⁾ 1889 års ber. pag. 53. — ⁴⁾ Magns skrifv. N:o 153 af 21 juni; Stfvs prot. den 9 sept. § 7. — ⁵⁾ 1889 års ber. pag. 54.

Kommissionen fann vara af stadens utveckling och brandområdets nödiga utvidgande påkallade. I slutet af 1890 inkom Brandkommissionen jemväl med ett i berördt afseende uppgjort förslag, som af Stadsfullmäktige¹⁾ remitterades till behandling af ett utskott. Emellertid reserverade Fullmäktige, vid budgetens fastställande, såsom ofvan nämnts, för brandverkets omorganisation ett eventuellt anslag af 20,000 mk.

Byggnadskontorets omorganisation.

Med afseende å de år från år ökade arbetena vid stadens Byggnadskontor hade Drätselkammaren, på dertill af Stadsingeniören O. Ehrström taget initiativ, utarbetat och till Stadsfullmäktiges pröfning insändt ett förslag angående omorganisation af Byggnadskontoret²⁾. Enligt sagda förslag skulle Byggnadskontoret för framtiden befrias från all befattning med vattenledningens skötsel, underhåll och utvidgning, samt dess åligganden härutinnan öfverlemnas åt ett särskildt *Vattenledningskontor*, stående under ledning af nuvarande äldre biträdande ingenjören vid Byggnadskontoret, hvilken derefter skulle benämnas *Vattenledningsingenjör*. För förande af Vattenledningskontorets böcker, uppdebitering af vattenkonsumtionen m. m. borde vid kontoret för öfrigt anställas en *Bokhållare*.

Inrättande af ett särskildt Vattenledningskontor.

Nya ingenjörs-tjänster vid Byggnadskontoret.

Byggnadskontoret till biträde vid utförandet af de göromål, som fortfarande skulle ankomma å detsamma, skulle på ordinarie stat anställas tvenne ingenjörer, af hvilka den ena, **arbetschefen**, skulle hafva till åliggande att öfvervaka de allmänna arbetena, och den andra, för hvilken föreslagits benämningen *geodet*, skulle utföra mätningar och affattningar samt deltaga

Instruktioner för Byggnads- och Vattenledningskontoren.

i syneförrättningar å stadens jordlägenheter. I öfverensstämmelse med dessa principer hade förslag till detaljerade instruktioner för Byggnads- och Vattenledningskontoren blifvit af Drätselkammaren uppgjorda, i sammanhang hvarmed insändes ett af Stadsingeniören uppgjort förslag till ny taxa för förrättningar som utföras af Byggnadskontorets ingenjörer. — För ärendets beredning tillsattes af Stadsfullmäktige³⁾ ett utskott, som dock ej hann under året fullgöra sitt uppdrag.

Ny taxa för Byggnadskontorets förrättningar.

Ombildning af sekreteraretjensten i Drätselkammaren. — Ny instruktion för Kammarens kansli.

Efter det sekreteraretjensten i Drätselkammaren, genom förre innehafvarens vid slutet af 1889 inträffade afgang, blifvit ledig, ingick Kammararen till Stadsfullmäktige med framställning⁴⁾ om ombildning af sagda tjänst och antagande af en ny instruktion för Kammarens kansli, afseende hufvudsakligast att å sekreteraren öfverföra en del af de åligganden hvilka härintills ankommit på Kammarens ordförande. Såsom motiv härför fram-

¹⁾ Stfgs prot. den 2 dec. § 6. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 282 af 16 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 33). — ³⁾ Stfgs prot. den 16 dec. § 7. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 36 af 23 jan. (Stfgs tryckta handl. N:o 5).

hölls den flere gånger, vid val af ordförande för Drätselkammaren, yppade svårigheten att, med den omfattande verksamhet som för närvarande ankomme å nämnda funktionär och speciellt med afseende å skyldigheten för honom att tjenstgöra å kansliet för att bereda ärendena till föredragning, till denna befattning finna en person som vore på en gång lämplig och villig att åtaga sig så pass arbetsdryga och tidsödande åligganden. Kammararen föreslog därför, att ordföranden skulle för framtiden befrias från den regelbundna tjenstgöringen å kansliet samt att skyldigheten att bereda ärendendena till föredragning och ansvara för verkställigheten af Kammararens beslut skulle åhvälfvas sekreteraren, hvilken äfven egde vid sammanträdena föredraga ärendena. För att till sekreteraretjensten erhålla en fullt lämplig person, som kunde befinnas vara villig att en längre tid kvarstå, föreslogs förhöjning af den med tjensten förenade aflöningen, hvarjemte det, för att icke inskränka valfriheten vid tjenstens besättande, ansågs nödigt att låta det hittills på sekreteraren ställda anspråket å kunskap i lagfarenheten för framtiden bortfalla. De rent juridiska uppdrag, hvilka förut tillhört sekreteraren, skulle derefter ombesörjas af Kammararens notarie, som borde hafva juridisk bildning och för hvilken med afseende härå föreslogs en mindre löneförhöjning. Den notarien åliggande diariiföringen skulle öfverlemnas åt kanslibiträdet, som framdeles erhöle benämningen kanslist och hvars lön äfven komme att något förhöjas. Till alla de föreslagna löneförhöjningarna skulle, utan förhöjning af Kammararens nuvarande stat, medel erhållas genom motsvarande reduktion af ordförandens arvode. Såsom korrektiv mot de vådor hvilka kunde uppstå deraf att den person, som blefve till sekreterare utsedd, möjligen sedermera kunde visa sig olämplig, föreslogs att sekreteraren skulle antagas på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige¹⁾, att godkänna följande förändrade instruktion för Drätselkammarens kansli:

- „*Sekreteraren*, som icke får innehafva eller förestå annan tjenst, åligger:
  - att till föredragning bereda samt föredraga de till Kammararens handläggning hörande ärenden;
  - att för hvarje sammanträde uppsätta föredragningslista;
  - att uppsätta af Kammararens beslutade skrivelser, utlåtanden, anordningar och kungörelser;

¹⁾ Stfgs prot. den 4 febr. § 7.

att tillse att justerade skrivelser och utlåtanden ofördröjligen expedieras, att öfriga beslut varda behörigen verkställda och vederbörande delgifna; att diarier och andra förteckningar, hvilka af Kammaren anses erforderliga, ordentligen föras, äfvensom att arkivet omsorgsfullt vårdas;

att ansvara för vården af stadens säkerhets handlingar;

att hvarje år före den 1 December uppsätta en, så vidt möjligt, fullständig berättelse öfver stadens kommunalförvaltning under det nästföregående året, hvarvid särskild uppmärksamhet bör egnas kommunens statistik;

att, då notarien är af tillfälligt förfall hindrad, föra Drätselkammarens protokoll och fullgöra notariens andra tjänsteåligganden; samt

att i öfrigt lemna det tjänstebiträde, hvarom Drätselkammaren eller dess ordförande honom anmodar.

Notarien åligger:

att föra protokollet vid Drätselkammarens sammanträden och expediera utdrag derur till vederbörande;

att enligt Drätselkammarens förordnande föra dess talan inför domstolar, exekutionssäten och andra myndigheter;

att uppsätta förslag till kontrakt;

att ombesörja inteckningar, hvilka enligt Kammarens beslut böra utverkas eller förnyas;

att vid tillfälligt förfall för sekreteraren fullgöra dennes åligganden; samt

att i öfrigt lemna det biträde hvarom ordföranden eller sekreteraren honom anmoda.

Kanslisten åligger:

att föra diarier och andra förteckningar, hvilka af Drätselkammaren anses erforderliga;

att vårda arkivet;

att besörja afskrifter och öfrig renskrifning;

att biträda vid kollationering; samt

att i öfrigt lemna det tjänstebiträde, hvarom ordföranden, sekreteraren eller notarien honom anmoda.

Sekreteraren och kanslisten skola hvarje helgfri dag minst från kl. 11 f. m. till kl. 2 e. m. vara tillstädes å Drätselkammarens kansli. Om tiden för notariens tjänstgöring å kansliet eger Drätselkammaren bestämma.“

Stadsfullmäktige beslöto derjemte vidare:

att det ordföranden i Kammaren tillkommande arvode skulle utgöra 2,500 mk om året;

att sekreteraren skulle tillsättas på obestämd tid med 6 månaders ömsesidig uppsägning;

att fastställa sekreterarens och notariens samt kanslistens aflöningar att utgå med följande belopp per år, nemligen; för sekreteraren tiotusen mark, med ettusen marks förhöjning efter fem och tio års tjänst, för notarien tretusen mark och för kanslisten ettusen åttahundra mark;

att bemyndiga Kammaren att, med afseende å sålunda vidtagna förändringar uti sekreterarens tjänsteäligganden och aflöning anslå sekreterare-tjänsten ånyo ledig att i vederbörlig ordning ansökas; samt

att uppdraga åt Kammaren att så snart som möjligt till Stadsfullmäktige inkomma med förslag beträffande de ändringar uti gällande reglemente för Drätselkammaren, som kunde af omständigheterna påkallas, dervid Kammaren särskildt egde beakta huruvida icke i reglementet borde ingå föreskrift derom att ordföranden hade att tillse det sekreterarens äligganden blefve behörigen fullgjorda.

Enär öfver Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut anfördes besvär af några medlemmar i kommunen, samt Guvernören i länet sedermera i följd af dessa besvär, genom utslag¹⁾ af den 20 juli 1890, på grund af vid beslutets fattande begånget formfel, upphäfde detsamma, kunde den tilltänkta omorganisationen ej under året genomföras.

På grund af ofvanberörda, Drätselkammaren meddelade uppdrag inkom Kammaren emellertid till Stadsfullmäktige med framställning²⁾ om utverkande af fastställelse å särskilda ändringar uti gällande reglemente för Kammaren, hvilka ändringar dels föranledts af det uppgjorda förslaget till ny instruktion för Kammarens kansli dels betingades af numera förändrade förhållanden. Stadsfullmäktige³⁾ beslöto äfven, sedan de af Drätselkammaren framställda ändringsförslagen blifvit uti några delar omformulerade, att i vederbörlig ordning ansöka om fastställelse å de sålunda vidtagna förändringarna uti omförmälda reglemente. Äfven öfver detta beslut anfördes besvär af några kommunens medlemmar, och fastställelse å det förändrade reglementet blef först under nästföljande år meddelad.

Den af Stadsfullmäktige under föregående år⁴⁾ godkända nya in-
struktion för distriktsläkarene i staden hade, enligt meddelande från Ma-
gistraten⁵⁾, blifvit af Guvernören i länet genom resolution af den 18 mars 1890 gillad och till efterrättelse fastställd.

Föreslagna
ändringar uti
Drätselkamma-
rens reglemente.

Fastställd ny in-
struktion för di-
striktsläkarene.

¹⁾ Stfgs prot. den 9 sept. § 26. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 81 för den 13 mars (Stfgs tryckta handl. N:o 9). — ³⁾ Stfgs prot. den 18 mars § 7 och den 29 april § 8. — ⁴⁾ 1889 års ber. pag. 57. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 9 sept. § 8.

Förslag till nytt reglemente för stadens folkskolor. Sedan Folkskoledirektionen till Stadsfullmäktige inkommit med förslag till nytt reglemente för stadens folkskolor, blef af Fullmäktige¹⁾ ett utskott tillsatt för förslaget granskning, utan att utskottet dock hann under året fullgöra sitt uppdrag.

Fastställelse af nya ordningsregler för tillfällig inkvartering. Emedan den af Stadsfullmäktige den 12 februari 1889²⁾ fastställda ordning för tillfällig inkvartering i Helsingfors af finska och ryska trupper i de fall, som finnas angifna i § 2 mom. c och § 7 af Kejs. förordningen den 18 januari 1882, angående grunderna för inkvarterings utgörande i Finland, antagits att gälla endast till den 1 juni 1890, insände Inkvarteringsnämnden till Stadsfullmäktiges pröfning ett nytt förslag till ordningsregler för dylik inkvartering, afsedda att träda i tillämpning från sistsagde dag; och blef detta förslag, hvilket i allt väsentligt öfverensstämde med de tidigare antagna ordningsreglerna, sedan detsamma granskats af ett för ändamålet utsedt utskott, af Stadsfullmäktige³⁾ fastställt, att tillsvidare lända till efterrättelse.

Stallrum för militärhästar vid mobilisering. Såsom i föregående årsberättelse⁴⁾ omnämnts, hade Kejs. Senaten genom utslag af den 19 november 1889 ålagt Stadsfullmäktige att icke allenast på förhand vidtaga åtgärd derom att stallrum till placering af 400 hästar, ifall mobilisering af trupperna möjligen komme att under kall årstid inträffa, funnes i staden disponibla utan ock med fullständigt förslag dertill senast inom tre månader till Guvernören i länet inkomma. Sedan Stadsfullmäktige i anledning här af genom Inkvarteringsnämnden införskaffat såväl uppgifter öfver antalet stallrum eller spiltor, hvilka för antydda ändamål kunde i olika delar af staden upphyras som ock detaljerade förteckningar öfver de gårdar hvarest sådana lägenheter förefunnos, beslöto Fullmäktige⁵⁾ att till Guvernören aflåta skrifvelse, hvari skulle, under framhållande af att, enligt berörda uppgifter, inom staden samt de närmast belägna villorna å Broholmen och vid Vestra chausséen funnes 2,181 stallrum och spiltor, af hvilka 693 för närvarande voro lediga, meddelas det Stadsfullmäktige vid sådant förhållande och då den i Helsingfors stationerade militärens hästar, hvilka icke kunde erhålla stallrum i kronans byggnader, enligt Kejs. Senatens förenämnda utslag borde genom kommunens försorg inkvarteras, voro beredda att, i händelse mobilisering af trupperna komme att under den kalla årstiden inträffa, låta för 400 hästar hörande till 24:de artilleribrigaden, upphyras så stort antal stallrum som

¹⁾ Stfgs prot. den 16 dec. § 12. — ²⁾ 1889 års ber. pag. 47. — ³⁾ Stfgs prot. den 13 maj § 10. — ⁴⁾ 1889 års ber. pag. 48 o. 49. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 11 febr. § 2.

för sagda hästnumerär kunde erfordras, dervid den vederbörande gårds-egare i sådant afseende tillkommande ersättning skulle, i öfverensstämmelse med innehållet af Senatens omförmälda utslag, i fredstid godtgöras af kronan.

För beredande af logis åt sådana, till inqvartering berättigade militärpersoner, hvilka i tillfälliga tjänsteuppdrag vistas i staden, hade Inqvarteringsnämnden sedan flere år tillbaka haft en lokal upphyrd per år¹⁾. Som dock anmärkningar emot sagda lokal försports och flere militärpersoner hellre önskat uppbära hyresmedel, hvartill komme att upphyrandet af ett bestämdt antal rum per år visat sig medföra förlust för kommunen, hade Inqvarteringsnämnden för det den 1 juni 1890 vidtagande hyresåret träffat aftal med innehafvaren af ett af stadens hotell, att för militärer, hörande till ofvannämnda kategori, hvilka önska inqvartering in natura, tillhandahålla rum emot en ersättning af 8 mk om dagen för generaler och regementskommendörer, hvilka äro berättigade till tvenne rum, samt för öfriga stabs- och öfverofficerare äfvensom tjänstemän i motsvarande rangklasser efter 4 mk för dag, eller således samma ersättning som kommunen enligt gällande tariff får uppbära af ryska kronan för i dylika fall utgifven inqvartering. Endast i det fall att rum till 8 mk icke finnes att tillgå vore hotellvärden berättigad att anvisa rum till 10 mk. Till de officerare, hvilka deremot önska de erhålla hyresmedel i stället för inqvartering in natura, skulle sådana på kommandantens requisition utanordnas. — På Inqvarteringsnämndens framställning beslöto Stadsfullmäktige²⁾ godkänna denna af Nämnden vidtagna åtgärd.

Vid det Stadsfullmäktige den 8 april fattade beslut om byggandet af en hambana för stadens räkning, tillsatte Fullmäktige tillika en särskild byggnadsstyrelse, åt hvilken utförandet af berörda jernvägsbyggnad öfverlemnades. På framställning af nämnda byggnadsstyrelse godkände Stadsfullmäktige sedermera³⁾ följande instruktion för densamma:

„Helsingfors Hamnbane-Byggnadsstyrelse tillkommer att utföra den af Helsingfors Stadsfullmäktige den 8 April 1890 beslutna hambana jemte dermed i samband stående arbeten. I sådant afseende eger Byggnadsstyrelsen:

att för ledandet af byggnadsarbetet antaga erforderliga tekniska och andra biträden samt att bestämma desses aflöning;

1) 1888 års ber. pag. 57; 1889 års ber. pag. 49. — 2) Stfgs prot. den 29 april § 14. — 3) Stfgs prot. den 13 maj § 11.

att med vederbörande jordegare och arrendatorer träffa uppgörelse angående afstående af den för jernvägen nödiga marken; skolande dock öfverenskommelse, som föranleder till vigtigare ändring i arrendeaftal, underställas Stadsfullmäktiges pröfning och godkännande;

att fastställa skadeersättningar, som till följd af byggnadsarbetet kunna ifrågakomma;

att, der sådant befinnes nödigt, utverka expropriation af mark eller byggnader, som för jernvägen tagas i anspråk, samt att vid expropriationsförrättningen eller deraf föranledd rättegång bevaka stadens rätt och fördel;

att granska och fastställa konstruktions- och detaljritningar;

att underhandia med Jernvägsstyrelsen angående sättet för järnvägens anslutning till statsjernvägarne;

att afsluta alla i och för byggnadsarbetet nödiga köpe-, leverans-, entreprenad och arbetsaftal;

att granska och till utbetalning godkänna arbetslistor och räkningar; samt

att på requisition och emot redovisningsskyldighet hos Drätselkammaren lyfta erforderliga medel för byggnadsarbetet.

Byggnadsstyrelsen, som sammanträder på kallelse af ordföranden eller, då han är förhindrad, viceordföranden, är beslutför då minst tre ledamöter, inberäknad ordföranden eller viceordföranden, äro närvarande och om beslutet enas.“

Polisinrättningens reorganisation.

Genom remiss från Guvernören i länet infordrades Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af en från stadens Poliskammare till Guvernören aflåten framställning om dennes åtgärd för genomförandet af en tidsenlig omorganisation af polisinrättningen i Helsingfors. Nämda framställning äsyftade hufvudsakligast ökande af polispersonalen samt förbättring af densammas lönevilkor. Tillväxten af stadens befolkning, bebyggandet af aflägsna stadsdelar, trafikens tilltagande och stadens hastiga utveckling i alla afseenden hade nemligen, enligt hvad Poliskammaren framhåller, verkat derhän att för ordningens och säkerhetens upprätthållande större krafter än förut voro erforderliga, medan, å andra sidan, ökade göromål, stegrade lefnadskostnader och större anspråk på polispersonalens egenskaper betingade höjandet af samma personals löneförmåner. Den af Poliskammaren föreslagna ökningen af personalen skulle åstadkommas genom förstärkande af detektiva polisafdelningen med en öfverkonstapel och fyra konstaplar samt bildandet af tvenne nya, under ledning af hvar sin af de

nuvarande kommissarierna ställda polisafdelningar, nemligen *instruktionspolisen* och *prostitutionspolisen*, af hvilka den förre, med uppgift att utbilda kompletteringsmanskaper till fyllande af inträffande vakanser bland polispersonalen, skulle utgöras af en öfverkonstapel, åtta ordinarie från distriktpolisen tillkommenderade konstaplar samt åtta extra konstaplar, äfvensom den senare, med uteslutande syfte att öfvervaka åt prostitutionen hemfallna qvinnor, bestå af en öfverkonstapel och två konstaplar. Den nödigansedda löneförhöjningen skulle i främsta rummet tillgodokomma de vid polisrättningen anställda öfverkonstaplar och konstaplar, men föreslogs på samma gång äfven förhöjda aflöningar för Poliskammarens sekreterare och kanslister samt den för polisrättningen engagerade läkaren äfvensom för detektiva afdelningens kommissarie, hvarjemte och enär Poliskammarens ifrågavarande förslag äfven afsåg att i spetsen för detektiva afdelningen ställa en af stadsfiskalerne, hvilken skulle, med biträde af kommissarien, verkställa undersökningarne, härför åt denne föreslogs ett särskildt arvode. Genom den sålunda föreslagna omorganisationen af polisrättningen samt regleringen af polispersonalens löneförmoner komme utgiftstaten för polisen att ökas med 53,545 mk. I sammanhang härmed uttalades af Poliskammaren det önskningsmål, att i grundlagsenlig väg måtte åvägabringas sådan ändring uti den i landet gällande domstolsförfattningen samt allmänna rättegångsordningen, att Poliskammaren blefve tillagd befogenhet att handlägga och afdöma mindre brottmål. — Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ att för ärendet tillsätta ett utskott; och afgaf detta utskott sedermera ett betänkande²⁾, som dock ej hann före årets utgång af Fullmäktige till behandling upptagas.

Uti en till Stadsfullmäktige aflåten skrifvelse framhöll Samfälta Råd-
stufvurätten, att den af folkmängdstillväxten förorsakade starka ökningen
af antalet mål och ärenden äfvensom den ytterligare tillökning, som vid
den nya strafflagens trädande i tillämpning vore att emotse, med nödvän-
dighet påkallade inrättandet redan från 1891 års ingång af en fjerde af-
delning af Rådstufvurätten, med enahanda arbetsordning som andra och
tredje afdelningarna; och hemställde Samfälta Rådstufvurätten att för
nämnda nya afdelning måtte beviljas ett årligt anslag af 24,200 mark
samt, till dess tjänsterna vid afdelningen blefve ordinariter besatta, anslag
för vikariers aflönande, beräknadt efter 13,200 mk för året. Sedan Stads-
fullmäktige³⁾ åt ett utskott uppdragit att inkomma med yttrande och för-

Förslag om in-
rättande af en
fjerde afdelning
vid Rådstufvu-
rätten.

¹⁾ Stfgs prot. den 25 febr. § 3. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 30. — ³⁾ Stfgs prot. den 30 april § 9.

slag i ärendet, samt utskottet uti afgifvet betänkande¹⁾ afstyrkt inrättandet af en fjerde permanent afdelning af Rådstufvurätten men ansett Stadsfullmäktige deremot böra, intill dess en polisdomstol, bestående af en enda domare, för handläggning af de å Rådstufvurätten framdeles ankommande polismål jemte tilläfventyrs andra smärre brottmål kunde fås till stånd, anslå medel för uppehållande provisoriskt af en fjerde afdelning för polismål vid Rådstufvurätten, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att öfver nämnda af utskottet väckta förslag inhemta Samfälta Rådstufvurättens utlåtande, hvilket dock ej hann under året afgifvas.

Ny byggnadsordning för staden.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år³⁾, efter genomgående af det uppgjorda förslaget till ny byggnadsordning för staden, åt ett derför tillsatt redaktionsutskott uppdragit att i formelt afseende ytterligare granska förslaget och derefter underställa ärendet Fullmäktiges förnyade pröfning, inkom utskottet under året med förslag till slutlig redaktion af byggnadsordningen⁴⁾, uti hvilket förslag det af Stadsfullmäktige tidigare godkända blifvit, beträffande såväl uppställningen som formuleringen af de särskilda föreskrifterna så godt som fullständigt omarbetadt. Sedan detta förslag blifvit af Stadsfullmäktige vid särskilda sammanträden⁵⁾ behandladt och genomgånet, hvarvid några smärre ändringar deri vidtogos, beslöto Fullmäktige att det sålunda godkända förslaget skulle i afseende å pröfning och fastställelse till Kejs. Senaten insändas.

Tolkning af bestämmningarna rörande bebyggandet af bostadsvillor.

På Drätselkammarens framställning beslöto Stadsfullmäktige⁶⁾, i fråga om tolkningen af 2 § senare mom. utaf de af Stadsfullmäktige den 12 mars 1889 fastställda bestämmingar rörande bebyggandet af de s. k. bostadsvillorna, förklara, att det i berörda mom. ingående stadgandet derom att hus ej finge uppföras närmare inre tomtgränsen än 15 fot skulle gälla blott för hus af trä och sådana hus hvilkas nedra våning vore af sten och den öfra af trä, men deremot ej för stenhus.

Renhållningsväsendet vid stadens bostadsvillor.

Sedan Helsovårdsnämnden till Magistraten inkommit⁷⁾ med framställning om att, med afseende å de faror som i sanitärt hänseende och särskildt i betraktande af möjligheten utaf koleraepidemins uppträdande härstädes vore förenade med det nuvarande sättet för aflägsnande af spillvatten och hushållsaffall från åtskilliga af stadens villalägenheter, hvilka ej voro i tillfälle att uttömma dyligt vatten och affall uti kloak eller vid

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27. — ²⁾ Stfgs prot. den 16 dec. § 11. — ³⁾ 1889 års ber. pag. 51. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 25. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 4 nov. § 13, 11 nov. § 1, 18 nov. § 6, 2 dec. § 12 och 16 dec. § 2. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 65 af den 20 febr.; Stfgs prot. den 25 febr. § 15. — ⁷⁾ Helsovårdsnämndens skrifv. N:o 58 af 11 juli.

nära belägen sjöstrand, innehafvarene af särskilda uppräknade villor blefve ålagda att inrätta täta behållare för uppsamlande af spillvattnet, hvilka behållare så ofta behof deraf gjordes borde af villainnehafvarene tömmas på af Helsovårdsnämnden uti sagda skrifvelse föreslagna afhållningsställen, der särskilda anordningar borde af staden för sådant ändamål vidtagas, samt Byggnadskontoret, på anmodan af Magistraten, beräknat kostnaden för de provisoriska anordningar, hvilka härför borde af staden vidtagas, till 6,900 mk, anhöll Magistraten¹⁾ om Stadsfullmäktiges yttrande ej mindre angående ifrågavarande förslag än huruvida Fullmäktige ville anslå de härför erforderliga medlen, hvilka i sådan händelse komme att i budgeten för år 1891 upptagas. Vid ärendets behandling ansågo Stadsfullmäktige²⁾ Helsovårdsnämndens förslag i den form, hvori detsamma föreläge, icke vara fullt ändamålsenligt, hvarföre Fullmäktige beslöto att ärendet icke skulle för närvarande till någon åtgärd från deras sida för-
anleda.

Genom utslag af den 6 Augusti hade Guvernören i länet fastställt Ordningsstadgar för virkesflottning i Vanda å. en ordningsstadga för flottning af skogsalster i Vanda å. Härvid hade de från stadens sida uti detta ärende framställda önskningsmålen³⁾ vunnit beaktande i allt öfrigt utom beträffande det af Stadsfullmäktige påyrkade förbud mot flottning af aspvirke, hvilket yrkande af Guvernören lemnats utan afseende. Enär Fullmäktige dock ansågo nämnda yrkande hafva varit fullt befogadt, beslöto desse⁴⁾ uppdraga åt Drätselkammaren att öfver Guvernörens utslag i denna del anföra underd. besvär.

I anledning af Statistiska Centralbyråns genom Magistraten⁵⁾ gjorda Folkräkning. förfrågan huruvida Helsingfors stad vore villig att deltaga i kostnaderna för en folkräkning, hvilken vore föreslagen att uti några af landets största städer försiggå den 1 december, beslöto Stadsfullmäktige⁶⁾ meddela att kommunen vore villig att för den föreslagna folkräkningen anskaffa nödiga kanslilokaler och behöfligt antal räknebiträden äfvensom i förhållande till stadens folkmängd bidraga till kostnaderna för de vid folkräkningen behöfliga räkneblanketter och listor m. m. På anmodan utsågo Stadsfullmäktige⁷⁾ sedermera ett antal ledamöter uti den för folkräkningen tillsatta centralkomité.

¹⁾ Magns skrif. N:o 185 af 27 aug. (Stfgs tryckta handl. N:o 21). — ²⁾ Stfgs prot. den 4 nov. § 11. — ³⁾ 1888 års ber. pag. 93. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 242 af 16 okt.; Stfgs prot. den 21 okt. § 10. — ⁵⁾ Magns skrifv. N:o 84 af 20 jan. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 21 jan. § 4. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 30 sept. § 16 och 21 okt. § 1.

Frågor angående
gaslysningen.

Det af Stadsfullmäktige tillsatta utskott, som haft att yttra sig öfver särskilda frågor rörande gaslysningen i staden¹⁾, afgaf under året sitt betänkande i saken²⁾, hvori utskottet, som ansåg gaslysningsaktiebolaget hafva genom levererande af undermålig gas brutit det med staden ingångna kontraktet, föreslog några åtgärder med anledning häraf och till afhjelpande af andra emot gaslysningen framställda anmärkningar. I sammanhang härmed förelåg till Stadsfullmäktiges behandling ett af gaskontrollören uti skrifvelse³⁾ till Fullmäktige framställt förslag att de vid gaskontrollen härtills använda normalljusen måtte utbytas mot en ny ljusenhet, v. Hefner-Altenecks s. k. amylacetatlampa, hvilken af gaskontrollören vitsordats säsom en lätt reglerbar och konstant ljuskälla, enkom afsedt att ersätta normalljuset vid fotometriska undersökningar. Stadsfullmäktiges beslut i ärendet blef⁴⁾:

Nytt slags normalljus för gaskontrollen.

att anmoda Drätselkammaren att med gaslysningsaktiebolaget träda i underhandling om införande i det mellan staden och bolaget ingångna kontraktet af närmare bestämningar beträffande gasens lyskraft, och att om utgången af dessa underhandlingar hos Stadsfullmäktige annäla;

att jemväl uppdraga åt Drätselkammaren att inkomma med förslag till regler om sättet för gaskontrollens handhavande, dervid Kammaren egde beakta de af gaskontrollören uti ofvanberörda skrifvelse derutinnan framställda önskningsmål; äfvensom

att låta genom Helsevårdsnämndens försorg verkställa undersökning af gasens svafvelhalt, om resultatet af hvilken undersökning sedermera borde till Stadsfullmäktige inberättas.

Anordnande af
belysning med
Forselles'ska
lyktor vid Sörnäs
hamn i stället
för projekterad
elektrisk belysning.

Uti årets budget hade, på förslag af budgetsutskottet, upptagits ett anslag af 9,000 mk för anordnande af elektrisk belysning vid Sörnäs hamn. Enär emellertid Drätselkammaren, som haft att vidtaga förberedande åtgärder för denna belysnings åstadkommande, fann de dermed förenade kostnaderna skola betydligt öfverstiga nämnda anslag, hvar till komme att det föreslagna belysningsättet äfven hade sina olägenheter, härrörande dels af ljusets beskaffenhet dels af svårigheten att inom lastageplatsens område inrymma för dess frambringande nödig lokomobil och dynamomaskin, såg sig Drätselkammaren⁵⁾ föranlåten att vid Sörnäs hamn i stället för den projekterade elektriska belysningen anordna belysning med 40 st. s. k. Forselles'ska lyktor af den förbättrade kon-

¹⁾ 1888 års ber. pag. 55 och 1889 års ber. pag. 59. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 2. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. för 1891 N:o 10 pag. 18 o. 19. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 11 febr. § 5. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 180 af 19 juni; Stfgs prot. den 9 sept. § 17.

struktionen, medförande en kostnad af 2,500 mk för anskaffande af lyktor och stolpar samt lika belopp för belysningens uppehållande under en tid af 120 dagar; och godkände Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning, denna åtgärd af Kammaren.

På derom hos Stadsfullmäktige väckt motion beslöto Fullmäktige¹⁾, att tillsätta ett utskott med uppdrag att utarbete ett detaljeradt förslag för avvägbringandet af en fullständig kommunalstatistik öfver Helsingfors stad, uti hvilket förslag äfven borde angifvas lämpligaste tiden och sättet för de statistiska uppgifternas publicerande, för att motsvara ej mindre stadsförvaltningens än allmänhetens behof och fordringar.

Kommunal statistik.

På derom af Drätselkammaren gjord framställning beslöto Stadsfullmäktige²⁾ bemyndiga Kammaren att i vederbörlig ordning ansöka om rättighet för stadskassören i denna stad till delaktighet uti Civilstatens enke- och pupillkassa, i den pensionsklass hvartill han med afseende å storleken af den honom enligt stat tillkommande aflöning kunde blifva hänförd. Utgången af denna ansökning erfors först under följande år.

Besluten ansökning om delaktighet för stadskassören uti Civilstatens enke- och pupillkassa.

Enligt hvad Magistraten uti skrifvelse³⁾ till Stadsfullmäktige meddelade, hade de af Fullmäktige under år 1889 antagna „stadgar för mjölkhandeln i Helsingfors“, och „stadgar för fiskes idkande i de staden underlydande fiskevatten“ blifvit den 1 februari 1890 af Guvernören i länet fastställda.

Meddelad fastställelse å stadgarna för mjölkhandeln och för fiskes idkande i stadens fiskevatten.

Af Helsovårdsnämnden hade uti skrifvelse⁴⁾ väckts förslag om sådant tillägg till förenämnda stadgar för mjölkhandeln att, till underlåtande af kontrollen, all söt mjölk som i staden hölles till salu, skulle vara inrymd i kärl med tydlig påskrift, angifvande mjölken såsom skummad, oskummad eller separerad, samt att mjölkförsäljare, som i staden från fordon tillhandahölle allmänheten mjölk, skulle å sitt fordon eller å kärlet hafva sitt namn och sin adress tydligt utsatta. Stadsfullmäktige⁵⁾ beslöto dock att, då de nu framställda förslagen redan vid ärendets föregående behandling varit föremål för pröfning men då icke blifvit af Fullmäktige godkända, och då erfarenheten ännu icke gifvit vid handen huruvida och i hvilka afseenden den fastställda ordningsstadgan vore i behof af ändring, Helsovårdsnämndens framställning för närvarande icke skulle till någon åtgärd föranleda.

Föreslaget tillägg till stadgar na ang. mjölkhandeln.

¹⁾ Stfgs prot. den 21 okt. § 16. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 74 af 13 febr. och N:o 243 af 16 okt.; Stfgs prot. den 11 mars § 8 och 21 okt. § 9. — ³⁾ Magns skrifv. den 8 febr.; Stfgs prot. den 25 febr. § 2. — ⁴⁾ Helsovårdsn:s skrifv. N:o 75 af 11 juli. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 30 sept. § 7.

Nytt reglemente
och ny taxa för
vattenledningen
fastställda.

Det förslag till nytt reglemente och ny taxa för stadens vattenledning, som af Drätselkammaren under föregående år¹⁾ utarbetats och insändts till Stadsfullmäktiges granskning, blef af Fullmäktige oförändradt godkändt. Uti reglementet och taxan ingå, bland annat, följande bestämmelser:

„§ 1. Helsingfors stads vattenledning, som under inseende af drätselkammaren förvaltas af stadens vattenledningskontor, har till ändamål att förse staden med vatten såväl för allmänna behof som för enskild förbrukning.

§ 2. För all konsumtion, för hvilken afgift erlägges, utdelar vattenledningen vatten endast efter uppmätning, som verkställes medels staden tillhöriga vattenmätare.

§ 3. Hvarje fastighet, till hvilken vatten inledes, bör hafva sin särskilda, med stadens hufvudrör i direkt förbindelse stående ledning, derest icke drätselkammaren uti undantagsfall medgifvit en annan anordning.

§ 4. Allt metallarbete å tilloppsledningen från hufvudröret till vattenmätaren, äfvensom dennas uppsättning samt förbindningsröret mellan densamma och servisledningen, utföras uteslutande af stadens vattenledningskontor på konsumentens bekostnad, enligt taxa som årligen fastställles af drätselkammaren.

Samtliga öfriga arbeten äfvensom servisledningen utföras, med iakttagande af föreskrifterna uti detta reglemente, genom konsumentens försorg.

§ 6. Hvarje kontrakt om vattenleverans afslutas tillsvidare, med en uppsägningstid af tre månader, dock så att leveransen alltid slutar vid utgången af ett kalenderkvartal. Uppsägning af slikt kontrakt bör från konsumentens sida ske skriftligen; från vattenledningskontorets sida verkställes den antingen skriftligen eller genom kungörelse uti de af drätselkammaren för dess offentliga meddelanden begagnade tidningar.

§ 15. Reparationer och förändringar å enskilda rörledningar jemte tillbehör, räknadt från hufvudröret till och med förbindningsröret mellan mätaren och servisledningen, få hädanefters utföras endast af stadens vattenledningskontor; äfven å sådana ledningar som icke blifvit af kontoret inrättade.

Enskilda ledningar, som af vattenledningskontoret anlagts, repareras af detsamma kostnadsfritt, såvida de utan konsumentens vållande tagit skada inom tvenne år efter det ledningen upplåtits till begagnande.

¹⁾ 1889 års ber. pag. 103.

§ 16. Konsument är skyldig att å vattenledningskontoret ofördröjligen tillkännagifva upptäckta skador å tilloppsledningen mellan hufvudröret och vattenmätaren, samt ansvarar för all skada som genom dröjsmål härutinnan uppkommit.

Har genom läcka å enskild servisledning vattenförlust uppstått af orsak, som ej kunnat af konsumenten genom vanlig vård förekommas eller omedelbart upptäckas, är han för sålunda bortrunnet vatten berättigad till en nedsättning af 50 % uti den konsumtionsafgift, han annars bort erlägga.

För att komma i åtnjutande af dylik nedsättning bör konsument, såsnart vattenförlusten upptäckts, omedelbart derom anmäla å stadens vattenledningskontor, hvilket med ledning af konsumentens föregående kända vattenförbrukning och förefallna omständigheter eger konstatera vattenförlustens storlek äfvensom orsaken till densamma.

Sådan nedsättning tillkommer dock icke konsument, som ej jemlikt stadgandet i § 14 ändrat eller iståndsatt sin ledning enligt vattenledningskontorets anvisning.

§ 17. Ersättningen för vatten, som användts för enskild förbrukning, beräknas sålunda att för hvarje kalenderkvartal erlägges:

a) vid en konsumtion, som icke öfverstiger 125 kubikmeter,	
för hvarje kubikmeter	30 penni
b) för hvarje kubikmeter från 126 till och med 375 kubikmeter	28,5 „
c) för hvarje kubikmeter från 376 till 750 kubikmeter	27 „
d) för hvarje kubikmeter, som öfverskjuter 750 kubikmeter .	25,5 „

Har under ett kvartal någon vattenförbrukning icke egt rum eller är densamma mindre än 10 kubikmeter, erlägger konsumenten dock såsom bidrag till förvaltningskostnaderna ett belopp af 3 mark, hvilken afgift gäller för fullt kvartal äfven om konsumtionen börjat eller slutat under loppet deraf.

§ 18. För vatten, som användts till släckandet af vådeld, erlägges ingen afgift. Har vatten, som användts för detta ändamål, passerat genom mätare, bör därför anmälan om förhållandet omedelbart göras å vattenledningskontoret, som eger beräkna mängden af det sålunda förbrukade vattnet, samt observera densamma vid skeende debitering.

I undantagsfall kunna af konsumenterna brandkranar eller poster inrättas, till hvilka vattnet strömmar utan att passera genom mätaren. Att medgifva tillstånd till sådana kranars inrättande ankommer å drät-

selkammaren, hvilken i hvarje särskildt fall fastställer villkoren för brandkranars inrättande och begagnande.

§ 19. Utöfver den i § 17 omnämnda förbrukningsafgift bör hvarje konsument vid kalenderkvartalets utgång för den af honom använda vattenmätare erlägga hyra, hvilken utgör — — — — (från 2 mk till 17 mk 50 penni i kvartalet, beroende af mätarens inloppsdiаметer).

§ 20. I och för uppdebitering af konsumtionsafgiften afläses vattenmätareståndet genom vattenledningskontorets försorg mot slutet af hvarje kvartal samt för vinnande af nödig kontroll jemväl en gång under kvartalets tvänne öfriga månader.

Debetsedel öfver vattenkonsumtionsafgift bör angifva ej mindre afgiftens belopp och vattenmätareståndet vid kvartalsaf läsningen samt dagen för densamma, än tiden för nästföregående kvartalsaf läsning och det der vid antecknade mätareståndet.

Önskar konsument erhålla kännedom om mätareståndet vid öfriga afläsningar, eger han derom erhålla uppgift å vattenledningskontoret, hvilket jemväl, i händelse en så stor vattenförbrukning iakttages, att tillvaron af en läcka med sannolikhet kan befaras, omedelbart bör vidtaga åtgärd om att konsumenten varder derom underrättad.

§ 21. Konsument är skyldig att vid hvarje tid på dagen lemna vattenledningskontorets tjenstemän fritt tillträde till de lokaler, inom hvilka rörledningen, kranar samt vattenmätaren jemte tillbehör finnas anbragta, äfvensom att tillåta ombyte och rengöring af vattenmätaren.

Tredskas konsument att bereda fritt tillträde till ledningen eller vattenmätaren, är han förpligtad att på vattenledningskontorets yrkande till stadkassan erlägga ett vite af en mark. Upprepas sådant flere gånger, får ledningen omedelbart afstängas intill dess den blifvit tillgänglig.

§ 22. Hvarje vattenmätare profvas och justeras före uppsättningen genom vattenledningskontorets försorg samt ombytes och rengöres i mån af behof, men senast efter fyra års begagnande.

Uppstår tvifvel om mätarens riktighet, eller yrkas sådant af vederbörande konsument, aftages densamma och profvas i konsumentens eller hans ombuds närvaro, medels en härför bestämd apparat. Resultaten af denna profning är såväl staden som konsumenten skyldig att underkasta sig.

Konsument, som sådant önskar, är berättigad att få profningen öfvervakad af en utaf magistraten utsedd sakkunnig person, som för hvarje af honom bivistad profning eger uppbära ett arvode af åtta mark.

Befinnes mätaren vara så missvisande, att differensen uppgår till mer än 5 %, samt mätaren visat för stor konsumtion, afdrages motsvarande procenttal å konsumtionen för föregående kvartal och intill tiden då profningen försiggått; har mätaren åter visat för liten konsumtion, är konsumenten förbunden att för samma tid erlægga ett motsvarande tillskott. I båda dessa fall bestridas kostnaderna för profningen utaf staden. Befinnes deremot mätaren vara rättvisande eller är missvisningen 5 % eller mindre, sker ingen ändring uti den skedda debiteringen och kostnaderna för profningen ersättas af konsumenten, ifall han påyrkat profningen.

Ersättningen för mätares profning, med inberäkning af aftagning, transport och uppsättning af ny mätare, utgör vid profning af mätare med

13—25	millimeters inloppsdiometer	8	mark
30—50	”	12	”
75—150	”	16	”

§ 23. Ombyter en fastighet egare, är den, som afslutat kontrakt om vattenleveransen, det oaktadt förpligtigad att erlægga betalning för det till fastigheten levererade vattnet, intill dess han uppsagt vattenleveransen eller stadens vattenledningskontor befriat honom från hans förbindelse. Vattenledningskontoret står det emellertid fritt att vid inträffande ombyte af fastighetsegare fordra omedelbar betalning för det levererade vattnet af den som afslutat kontraktet härom samt att afstänga ledningen i händelse betalning icke följer.

§ 24. Stadens vattenledningskontor är berättigadt att omedelbart afstänga vattentillförseln för konsument i följande fall:

a) då konsument icke iakttagit föreskrifterna i detta reglemente;
 b) vid bristande betalning för vattenkonsumtion;
 c) vid bristande betalning af kostnaderna för arbeten och reparationer å konsumentens ledning jemte tillbehör samt för profning af vattenmätaren;

d) vid inträffad läcka i rörnätet eller å privat tilloppsledning eller då arbetena för underhåll eller utvidgning af vattenledningen sådant påkalla; samt

e) på anhållan af stadens brandmästare vid inträffande eldsvåda, så länge denna varar, i händelse brist på vatten för eldsläckning annars är att befara.

Uti alla dessa fall, liksom ock om tillförseln eller begagnandet af vattnet omöjliggöres genom någon ovanlig af vattenledningens förvalt-

ning icke förvållad händelse, är konsument icke berättigad till någon ersättning för det sålunda uppkomna afbrottet i vattenserveringen.

§ 25. Vid företagandet af arbeten, som förutses komma att nödvändiggöra vattentillförselns afstängande för en konsument, bör han eller hans på orten befintliga ombud genom vattenledningskontorets försorg skriftligen underrättas om den tillämnade stängningen 24 timmar förrän densamma eger rum.

Om stängning af hela rörnätet eller delar deraf kan ock underrättelse meddelas vederbörande konsumenter, då sådant låter sig göra, genom tillkännagifvande i de tidningar, uti hvilka drätselkammarens kungörelser i allmänhet offentliggöras.“

Tiden för det nya vattenledningsreglementets tillämpning.

Angående tiden, från hvilken det nya reglementet och taxan borde tillämpas, samt beträffande vidtagandet af dertill nödiga förberedande åtgärder hade Drätselkammaren förbehållit sig att i sinom tid få till Stadsfullmäktige inkomma med särskild framställning.

Förfrågan ang. lämplig mark till ny begravningsplats för rysk garnison.

Af Militie Expeditionen i Kejs. Senaten hade, genom Guvernören i länet, inforrats stadsmyndigheternas yttrande och förslag huruledes behöfvat af ny, ändamålsenlig begravningsplats för jordfästning utaf afidna personer, tillhörande ryska garnisonerna i Helsingfors och å Sveaborg, lämpligast kunde tillgodoses. På Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ i anledning häraf meddela, att inom stadens afhysta mark icke finnes något jordområde, som vore lämpligt för inrättande af ny begravningsplats och derutinnan uppfyllde de i gällande helsovårdsstadga för staden stipulerade betingelser.

Ansökt förbud mot uppförande af höga byggnader på norra sidan af Bergmansgatan.

Sedan Consistorium vid Kejs. Alexanders universitet till Kejs. Senaten ingått med hemställan om förordnande derhän att uti byggnadsordningen för Helsingfors stad måtte införas bestämning om att tomterna vid Bergmansgatan ej finge å deras norra sida bebyggas med hus af så stor höjd att desamma komme att hafva menligt inflytande på observationerna å astronomiska observatorium, inforrades, genom Guvernören i länet, Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet; och beslöto Fullmäktige²⁾ i anledning häraf anmäla, att de från stadens sida icke funnit något att erinra emot utfärdandet af förbud i oförmäldt afseende, under förbehåll dock att någon deraf föranledd ersättningsskyldighet gentemot vederbörande tomteägare i ingen händelse skulle staden åhvålfvas.

¹⁾ Drkns skrif. N:o 266 af 27 dec. 1889; Stfgs prot. den 21 jan. § 8. — ²⁾ Stfgs prot. den 9 sept. § 2.

För att å kommunens vägnar utöfva inseende öfver de allmännyttiga inrättningar, som komme att inrymmas i den af Fröken A. Trygg för ar-^{Utsedd bestyrelse för „Folkets hem“ i Sörnäs.} betareklassens i Sörnäs bästa uppförda, „Folkets hem“ benämnda byggnad å villan Eko, utsågo Stadsfullmäktige¹⁾, på derom af Fröken Trygg framställd anhållan, en bestyrelse af sju personer, hvilkas uppdrag komme att fortfara intill utgången af år 1891.

Uti 11 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarrätt åt utländingar²⁾ samt uti 18 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring³⁾. Uti 5 fall förordades beviljande af rätt till handel med giftiga ämnen eller att för tekniska behof använda sådana⁴⁾.^{Medborgarerätt och näringsrätt. — Rätt till handel med giftiga ämnen.}

Sedan Magistraten⁵⁾ i enlighet med 6 § uti Kejs. förordningen den 16 juli 1886 ang. villkoren för, bl. a., försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade drycker, till Stadsfullmäktige öfverlemnade att besluta huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminuterings- och utskänkningsställen borde förläggas, beslöto Stadsfullmäktige⁶⁾, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad som under närmast föregående period varit stadgadt,

Handel med spritdrycker.

att för tiden från den 1 juni 1890 till den 1 juni 1891 medgifva rättigheter till utminuterings- och utskänkningsställen i staden till följande antal, nämligen:

5 rättigheter till utminuterings- och utskänkningsställen af bränvin;

25 rättigheter till minutförsäljning af andra brända och destillerade spritdrycker; samt

60 rättigheter till utskänknings- och utminuteringsställen af spritdrycker;

allt dock, likasom förut, med iakttagande deraf att utskänknings- och utminuteringsrörelse ej finge bedrifvas inom sjetta, sjunde och åttonde stadsdelarne eller uti första stadsdelen norr om Fredsgatan eller vid de delar af fjerdje och femte stadsdelarne, som äro belägna vester om Fredriks- gatan, och icke heller utom stadens tullar eller i närheten af kyrka, skolas, kasern, sjukhus eller sådant ställe der tillopp af folk eger rum, lika-

¹⁾ Stfgs prot. den 21 okt. § 6. — ²⁾ Stfgs prot. den 21 jan. § 1, den 25 febr. § 1, den 11 mars § 5, den 1 april § 2, d. 29 april § 1, d. 9 sept. §§ 5, 12, 21 o. 22, d. 30 sept. §§ 4 o. 5. — ³⁾ Stfgs prot. d. 21 jan. § 2, d. 1 april § 3, d. 13 maj § 3a, d. 27 maj §§ 3, 4, 5, 6 o. 7, d. 9 sept. §§ 4, 11, 19, 20, 27, 28 o. 29, d. 30 sept. § 3, d. 21 okt. § 2 o. d. 16 dec. § 3. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 27 maj § 2, d. 9 sept. §§ 3 o. 10, d. 4 nov. § 2 o. d. 18 nov. § 1. — ⁵⁾ Magns skrivf. N:o 8 af den 20 jan. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 4 febr. § 2.

som ej heller vid Salutorget, Vestra Kajen eller de närmast tullarne belägna delarne af Östra och Vestra Henriksgatorna, från hvilka inskränkingar undantag likväl kunde göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Hesperia, Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Hög-
holmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

På grund häraf verkställdes sedan fördelningen af de hithörande rättigheterna¹⁾.

Rättigheten till
utskänkning af
maltdrycker.

Beträffande åter det antal rättigheter till utskänkning af maltdrycker, som borde under tiden från den 1 Juni 1890 till den 1 Juni 1892 i staden beviljas, samt de delar af staden der sådana utskänkningsställen finge inrättas, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ att, uti sitt häröfver till Magistraten afgifna yttrande, förorda ökandet af nämnda rättigheter med tvenne samt sådan fördelning af desamma,

att inom fjerde stadsdelen finge öppnas sex, inom hvardera af andra och femte stadsdelarne fem, inom tredje stadsdelen fyra, inom sjette stadsdelen tre samt inom hvardera af första och sjunde stadsdelarne två utskänkningsställen.

Inskränkning i
tiden för ut-
skänkning af
spritdrycker.

I afseende å affordradt yttrande öfver en af särskilda personer hos Guvernören i länet framställd anhållan om utfärdande af förbud mot utskänkning af spritdrycker från lördagaften kl. 6 till påföljande måndagmorgon kl. 8 beslöto Stadsfullmäktige³⁾ utlåta sig derhän att Fullmäktige icke kunnat förena sig om det af sökandene framställda önskningsmålet, som icke heller uppbyres af en allmänare opinion, hvaremot Fullmäktige biträdt ett hos dem gjordt uttalande derom att slik utskänkning kunde å stadens samtliga värdshus förbjudas från och med kl. 12 om natten mot sön- och helgdagar till samma dagar kl. 6 e. m. Sedan Guvernören emellertid genom utslag af den 23 juli 1890, på grund af berörda ansökning, funnit lämpligt föreskrifva, att all utskänkning af rusdrycker skulle från 1891 års början inställas uti alla de värdshus i Helsingfors, — med undantag endast af enskilda klubbar och föreningar samt bufetterna i stadens teatrar, — hvilka för närvarande ej vore försedda med rum för resande, från lördag afton efter kl. 6 till påföljande måndag kl. 8 f. m. och under marknadsdagar äfvensom dagen före och efter marknad, samt besvär öfver omförmälda utslag anförts af särskilda värdshusidkare i staden, beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾, hvilka öfver besvären affordrats underd.

¹⁾ Stfgs prot. den 1 april § 11, d. 29 april §§ 4 o. 5, d. 13 maj § 12, d. 27 maj § 10 och d. 29 dec. § 4. — ²⁾ Magns skrifv. N:o 9 af 20 jan.; Stfgs prot. den 4 febr. § 3. — ³⁾ Stfgs prot. den 13 maj § 3. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 21 okt. § 14.

förklaring, att deri hemställa om upphäfvande af det ifrågavarande utslaget, hvars såväl laglighet som ändamålsenlighet Fullmäktige ansågo sig böra ifrågasätta, under uttalande af att inskränkningar i utskänkningsrätten icke borde i annan eller vidsträcktare omfattning vidtagas än Stadsfullmäktige tidigare föreslagit.

Uti ett fall förordades af Stadsfullmäktige¹⁾ bifall till en ansökning om rättighet att i staden hålla biljard till allmänhetens begagnande. Biljardrättighet.

Stadsfullmäktige tillstyrkte jemväl²⁾ bifall till en af utländing gjord ansökning om rätt att i staden besitta fastighet. Utländings rätt att besitta fastighet.

På Drätselkammarens förslag förordade Stadsfullmäktige tillstånd till sammanbyggnad af följande i enskilda personers ego befintliga tomter, nemligen: Sammanbyggnad af tomter.

tomterna N:ris 11 och 13 vid Högbergsgatan i kvarteret N:o 52 Stören³⁾; tomterna N:o 8 vid Andrégatan och N:o 11a vid Georgsgatan i kvarteret N:o 62 Påfågeln⁴⁾; samt

tomterna N:o 4 vid Berggatan och 2d vid Fabiansgatan i kvarteret N:o 37 Elgen⁵⁾.

Deremot afstyrkte Stadsfullmäktige bifall till en ansökning om klyfning af tomten N:o 17 vid Smedsgatan i kvarteret N:o 123⁶⁾. Klyfning af tomter.

Oaktadt Stadsfullmäktiges under föregående år gifna afstyrkande utlåtande hade, enligt meddelande från Magistraten⁷⁾, tillstånd af Kejs. Senaten medgifvits till klyfning af tomten N:o 9 vid Bergmansgatan i qv. N:o 100b Vimban.

Af Helsevårdsnämnden afgafs under året utlåtande öfver det i sådant afseende till Nämnden remitterade⁸⁾, af ett utskott uppgjorda förslaget till byggnadsstadga för fabrikskvarteren; och hemställde Nämnden häri⁹⁾ om några tillägg och ändringar till förslaget. Ärendet ansågs af Stadsfullmäktige¹⁰⁾ böra till pröfning upptagas först efter det förslaget till ny byggnadsordning blifvit slutbehandladt; och förekom detsamma ej före årets utgång till vidare åtgärd. Byggnadsstadga för fabrikskvarteren.

¹⁾ Stfgs prot. den 21 okt. § 3. — ²⁾ Stfgs prot. den 10 juni § 3. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 63 af 13 febr.; Stfgs prot. den 25 febr. § 12. — ⁴⁾ Drkns skrivf. N:o 133 af den 16 maj; Stfgs prot. den 27 maj § 11. — ⁵⁾ Drkns skrivf. N:o 238 af den 2 okt.; Stfgs prot. den 21 okt. § 8. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 217 af den 18 sept. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 25 febr. § 4. — ⁸⁾ Se 1889 års ber. pag. 52. — ⁹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 12. — ¹⁰⁾ Stfgs prot. den 29 april § 16.

Stadsfullmäktige under året voro generalen J. af Lindfors, professor H. Holsti, sakköraren R. Elving, referendariesekreteraren J. A. Nordman, hofrådet W. Brummer, bagaren G. A. Wellingk, referendariesekreteraren F. Stjernvall, handlanden J. Tallberg, hofrådet C. Nummelin, bandirektörsassisten Th. Frosterus, trafikdirektörsassistenten C. G. Standertskjöld, generalen F. Neovius, öfverläraren E. J. Mellberg, folkskoleinspektorn V. Öhberg, handlanden N. A. Turdén, rådmannen A. Nyberg, ingenjören R. Huber, öfveringenjören Th. Tallqvist (befriad i början af året och ersatt af handlanden K. H. Renlund), byggmästaren K. G. Sivenius, professorn J. Forsman, professorn J. W. Runeberg (ordf.), ombudsmannen M. A. Wænerberg, handlanden M. Hallberg, kommerserådet L. Borgström, professorn G. Asp (befriad i början af året och ersatt af bandirektören E. Wasastjerna och efter dennes afsägelse af handlanden Th. Stude), kapten K. O. Wasastjerna, gårdsegaren K. R. Åström, slagtdaren C. F. Wikström, kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, hofrättsassessorn J. J. Serlachius, doktorn E. Juslin, handlanden P. Sinebrychoff, prokuratorsadjointen H. Borenus (befriad under året och ersatt af ingenjör F. Rosberg), bankdirektören Th. Wegelius, arkitekten Th. Höijer, bankdirektören A. Normén, öfversten K. Antell (viceordf.), maskindirektören K. A. Nordman, protokollssekreteraren T. J. Boisman, handlanden N. Kochtomow, byrådirektören C. B. Federley, kommunalrådet F. W. Grönqvist, direktören S. Kullhem, fabrikanten R. Heimberger, arkitekten K. G. Nyström, konsuln V. Ek, professorn K. R. Wahlfors och professorn F. Gustafsson.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 23 gånger, hvarutom Fullmäktige till förstärkt antal sammanträdde en gång.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 314 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 349.

II. Drätselkammaren.

Då de viktigaste af Drätselkammaren handlagda ärenden redan blifvit omnämnda under föregående afdelning, torde blott följande här böra upptagas.

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden, dels i stöd af den i Drätselkammarens reglemente Kammaren medgifna befogenheten att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade byggnadstomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter jemte tillskottsområden, å hvilka, efter det de för desamma fastställda löseskillingar blifvit gäldade medels kontant inbetalning eller medels utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten eller genom borgen, salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar:

Försäljning af tomter.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris pr	Köpeskillingens belopp	
					qv. fot	Frk.	Frk.
80	36	Vladimirs-	Entreprenören S. Smirnoff ¹⁾	12,363	0,85	10,508	55
80	17	Eriks-	Enkan E. K. Bäckman och hennes dotter ²⁾	12,042	0,75	9,031	50
81	37	Vladimirs-	Hemmet för obotligt sjuka jemte maskinisten E. Selin ³⁾	22,951,8	0,90	20,656	62
81	30	André-	Maskinisten K. G. Forslund ⁴⁾	15,000	1,00	24,901	87
				9,921,5	1,25		
82	1	Sandviks norra kajen	Förgyllaren E. Andersson ⁵⁾	16,180,5	1,10	17,798	55
82	2	D:o	Byggmästaren G. Jansson och Statsrådet W. Wideman ⁶⁾	16,187,9	1,50	24,281	85
84	25	Boulevards- (tillskott)	Aktiebolaget P. Sinebrychoff ⁷⁾	12,500	2,00	25,000	—
92	46	St. Roberts-	Byggmästar H. W. Nordberg ⁸⁾	11,972,2	2,07	24,782	45
92	7	Rödbergs-	Stenhuggaren P. J. Svensson ⁹⁾	11,864	2,29	27,168	56
104	21	Högbergs-	Timmermanskan A. E. Lehman ¹⁰⁾	14,400	1,50	31,468	—
				4,934	2,00		

¹⁾ Drkns prot. den 20 febr. § 32. — ²⁾ D:o d:o den 27 febr. § 14. — ³⁾ D:o d:o den 20 febr. § 32. — ⁴⁾ D:o d:o d:o. — ⁵⁾ D:o d:o d:o. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 mars § 25. — ⁷⁾ D:o d:o den 27 mars § 14. — ⁸⁾ D:o d:o den 20 mars § 2. — ⁹⁾ D:o d:o d:o. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 27 febr. § 14.

107	13	Skarpskytte- (tillskott)	Gårdsegaren H. J. Henriksson ¹⁾ . .	2,481	0,35	868	35
119	34	Sjömans-	Fröken E. Stier och Timmermannen A. Skutvik ²⁾	8,157,6	0,65	5,302	44
119	31	Båtsmans-	Arbetareaktiebolaget „Kukka“ ³⁾ . .	21,628	0,80	17,302	40
120	30	D:o	Lokomotivföraren J. F. Engströms arfv. ⁴⁾	18,650	0,80	14,920	—
120	27	Fabriks-	Timmermannen J. P. Ingers ⁵⁾	12,685	1,40	17,759	—
121	36	D:o	Enkan M. Westerholm och Hand- landen V. Karlsson ⁶⁾	14,992	0,65	9,744	80
121	38	D:o	Fältskären F. W. Kother och enkan K. W. Lindholm ⁷⁾	15,164	0,65	9,856	60
123	17	Smeds-	Enkan H. K. Johansson och hennes barn jemte Muraregesällen H. G. Ahlstedt ⁸⁾	13,267,8	0,80	10,614	24
123	19	D:o	Pastorn L. Bengelsdorff ⁹⁾	12,268	1,78	21,837	04
123	15	D:o	Timmermannen J. P. Ingers ¹⁰⁾ . . .	13,267,8	2,15	28,525	77
129	3	Skeppsredare-	Bokföraren A. Toréns arfv. ¹¹⁾	17,600	0,90	15,840	—
129	5	D:o	Gårdsinspektoren G. R. Andersson ¹²⁾	17,600	0,80	14,080	—
158	22	Gräsviks-	Stenhuggaren F. V. Eklund ¹³⁾	21,243	1,83	38,874	69
158	41	Eriks-	Arbetsledaren J. Liljeström ¹⁴⁾ . . .	21,264	1,80	38,275	20
162	36	Anne-	Handlanden J. F. Lund och Gårds- egaren K. R. Åström ¹⁵⁾	12,420	1,00	12,420	—
169	3	Arbetare-	Slagtaren K. A. Vikström ¹⁶⁾	13,475	0,80	10,780	—
169	5	D:o	Muraren G. A. Nikander ¹⁷⁾	13,142	0,75	9,856	50
				Summa	407,602,1	—	582,454 98

Medelpriset för samtliga försålda tomter utgjorde sålunda 1 m. 42,9 pi per qv. fot.

Utfärdade salu-
bref.

Drätselkammaren utfärdade dessutom under året salubref å nedan upptagna tomter, hvilka enligt förut gällande inlösningsvilkor fått af sina innehafvare lösas till ego genom afbetalningar under tio års tid, utan att dock salubref utfärdats innan hela löseskillingen blifvit erlagd:

Qvarter N:o	Tomt N:o	G a t a	K ö p a r e n	Tomtens areal	Pris pr qv. fot	Köpeskillingens belopp
					<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
81	28	André-	Sjömansenkan U. S. Selin m. fl. ¹⁸⁾ . . .	15,140	0,60	9,084 —
108	11	Jägare-	Handlanden M. Antipoff ¹⁹⁾	11,280	0,35	3,748 —
112	10	Sjömans-	Formannen K. F. Løstedt m. fl. ²⁰⁾ . . .	8,500	0,25	2,125 —
115	9	Båtsmans-	Verkmästaren K. W. Ginman ²¹⁾	8,000	0,50	4,000 —

¹⁾ Drkns prot. den 18 sept. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 27 febr. § 14. — ³⁾ D:o d:o d:o. — ⁴⁾ D:o d:o d:o. — ⁵⁾ D:o d:o den 13 febr. § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 febr. § 32. — ⁷⁾ D:o d:o d:o. — ⁸⁾ D:o d:o den 27 febr. § 14. — ⁹⁾ D:o d:o den 17 juli § 1. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 18 dec. § 2. — ¹¹⁾ D:o d:o den 20 febr. § 32. — ¹²⁾ D:o d:o d:o. — ¹³⁾ D:o d:o den 25 sept. § 1 o. 16 okt. § 2. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 23 okt. § 1. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 9 okt. § 22. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 20 mars § 26. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 27 febr. § 13. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 19 juni § 22. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 27 febr. § 21. — ²⁰⁾ D:o d:o den 5 juni § 25. — ²¹⁾ D:o d:o den 24 april § 28.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

Utarrenderade lägenheter.

No: å kartan	Lägenhetens namn.	Areal	Arrendatorns namn.	Arrende- tidens utgång			Grundränta i tunnor	Årlig pen- ninge- afgift i <i>Smk.</i>
93	Berghäll, Andra lin. N:o 21	14,734 qv.fot	Handl. M. Gustafsson ¹⁾ . . .	1920	Dec.	31	—	231 —
	D:o plantage	—	Enkan A. Sidneff ²⁾	1890	"	31	—	150 —
	Blåbergsländet, lott 1, 2, 3	69,089 tunnln.	Stadsingeniören O. Ehrström ³⁾	1909	"	31	—	640 —
	Brunnsparkens bad- och simhus	—	Doktor W. Diakoffsky ⁴⁾	1891	Maj	1	—	5,000 —
	D:o d:o	—	Doktor Edv. Juslin ⁵⁾	1896	"	1	—	3,700 —
	Djurgårdsvilan N:o 7	0,75 tunnln.	„De blindas vänner“ ⁶⁾	1940	Dec.	31	—	345 —
	D:o N:o 8	c. 1, 3	Senatskanslisten A. Granström ⁷⁾	1940	"	31	—	190 — pr tnl.
26	Äko, tomtplats	37,950 qv.fot	Fröken A. Trygg ⁸⁾	1906	"	31	—	arrendefritt
7	Gammelstads mjölkvarn	—	Handl. H. V. Nordlin ⁹⁾	1895	"	31	—	3,500 —
61b	Hesperia värds- hus	5,126 tunnln.	Restaurat. F. Forström ¹⁰⁾	1892	Mars	31	—	3,000 —
54 & 55	Humleberg N:o 19	108,000 qv.f.	Garfvaren C. Lindgren och Skräddaren F. Ålander ¹¹⁾	1919	Dec.	31	—	130 —
	D:o N:o 21	86,000 qv.fot	Skrifvaren A. Ahlberg ¹²⁾	1919	"	31	—	225 —
90	Honholmen	0,307 tunnln.	Arbetaren J. Lagerlund ¹³⁾	6 mån. upps.	—	—	—	20 —
	Junkarskolans plantage	4,855 tunnln.	Handl. G. Barkoff ¹⁴⁾	1891	Dec.	31	—	300 —
	„Kapellet“ i Esplanaden	—	Restauratör J. Volontis ¹⁵⁾	1905	Nov.	31	—	7,000 —
100	Norra Blekholmen lott N:o 3	32,000 qv.fot	Friherre A. v. Alftan ¹⁶⁾	1915	Dec.	31	—	260 —
25	Surutoin, åker- jord	4,148 tunnln.	Hyrkusken A. Berndtson ¹⁷⁾	1893	"	31	—	200 —
87a	Tjärholmen, upplagsplats	0,7 tunnln.	Firm. H. Borgström & C:o ¹⁸⁾	1900	"	31	—	435 —
87b	D:o d:o	0,7 tunnln.	Handl. F. J. F. Sjöblom ¹⁹⁾	1900	"	31	—	420 —

¹⁾ Drkns prot. den 9 okt. § 26. — ²⁾ D:o d:o den 13 febr. § 10. — ³⁾ D:o d:o den 16 jan. § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 april § 22. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 dec. § 27; arrendet vidtager den 1 maj 1891. — ⁶⁾ D:o d:o den 30 jan. § 1. — ⁷⁾ D:o d:o den 27 nov. § 21. — ⁸⁾ D:o d:o den 29 maj § 23. — ⁹⁾ D:o d:o den 5 juni § 11. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 nov. § 27. — ¹¹⁾ D:o d:o den 6 febr. § 22. — ¹²⁾ D:o d:o den 9 okt. § 28. — ¹³⁾ D:o d:o den 6 febr. § 6. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 16 okt. § 28. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 27 nov. § 20; arrendet utgör till den 1 dec. 1900 *Smk.* 7,000 och derefter *Smk.* 9,800 samt för underhåll af planteringar under förstnämnda tid 1,500 och derefter 2,100 mk årligen. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 19 juni § 15; arrendet utgör för 1890—1899 *Smk.* 260, för 1899—1909 *Smk.* 455 samt under den återst. tiden *Smk.* 650. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 6 nov. § 1. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 18 dec. § 1. — ¹⁹⁾ D:o d:o d:o.

Edesholmens
utarrendering.

Utarrenderingen af *Edesholmen*, hvartill utverkats Stadsfullmäktiges bemyndigande¹⁾, kom ej till stånd, enär den person, som gjort arrendebud å nämnda lägenhet, sedermera ej ställde föreskrifven borgen för arrendet²⁾.

Ansökt utbrytning af en del af villan *Arkadia* för utvidgning af gasverket.

Sedan Gaslysningsaktiebolaget med arrendatorn af staden underlydande villan *Arkadia* träffat aftal, hvarigenom bolaget erhöll rättighet att för den återstående arrendetiden, eller till den 1 januari 1901, disponera sydvestra delen af villans område, inkom bolaget till Drätselkammaren med anhållan såväl om godkännande af denna öfverlåtelse som om utbrytning af den till bolaget upplätta marken och dennas utarrendering åt bolaget på längre tid äfvensom om rättighet för bolaget att få i sammanhang dermed på arrende öfvertaga den angränsande mark som af staden användes såsom mullgård. Bolaget tillkännagaf tillika dess afsigt vara att å ifrågavarande plats förlägga en ny gasklocka, för hvilken nödvändiga utvidgning af gasverket utrymme saknades å dess nuvarande tomtplats. Efter det syn å stället förrättats i närvaro af ombud för Åbo kasern och finska teaterhuset, hvilka hvardera voro belägna i närheten af det åsyftade området, ansåg sig Drätselkammaren³⁾, på grund af de anmärkningar som af bemälda ombud gjordes emot den tilltänkta anläggningen, samt i betraktande af en å finska teaterhusbolagets vägnar framställd anhållan att en del af platsen måtte reserveras för en blifvande ny finsk teater, böra afslå gaslysningsaktiebolagets anhållan att här få uppföra en gasklocka likasom äfven framställningen att få disponera platsen längre än till år 1901 samt att få arrendera den mark som upptages af stadens mullgård.

Minskning af grundröntan för plantagen å Humleberg.

Emedan från plantagen å *Humbleberg* under året afsöndrats villalotterna N:ris 19, 20, och 21, hvilka särskildt utarrenderats, beslöt Drätselkammaren⁴⁾ att nedsätta den från plantagen utgående grundröntan i samma proportion som arealen minskats, eller med 0,8 tunnor råg.

Nedsättning af arrendet för området Litt. B. af lägenh. N:o 43 Malm.

Med afseende derå att större delen af området Litt. B. af lägenheten N:o 43 *Malm*, hvilket område varit utarrenderadt åt Rusthållaren S. Konkola emot en penningeafgäld af 300 mk och grundränta af 1,179 tunnor råg, blifvit för statsjernvägarnes räkning exproprierad, beslöt Drätselkammaren⁵⁾, efter verkställd syn, hvarvid befanns att af den ursprungliga arealen 2,948 tunmland endast 0,62 tunmland återstod, att arrendeafgif-

1) Se pag. 7. — 2) Drkns prot. den 27 nov. § 19. — 3) D:o d:o den 13 mars § 31.
— 4) D:o d:o den 27 nov. § 39. — 5) D:o d:o den 6 nov. § 10 och 27 dec. § 16.

ten för den kvarvarande delen skulle, jemte det grundrätan bortföle, från årets början utgå med endast 60 mk.

Emedan vid hållen syn å staden underlydande *Grejus* hemman erfarrits, att å hemmanets mark förefanns en mängd underarrendatorer, hvilka derstädes hade byggnader uppförda, beslöt Drättselkammaren¹⁾, efter att hafva införskaffat utredning angående de aftal hvarpå bemälda arrendatorer grundade sin besittningsrätt till de af dem innehafvande områden, anmoda Byggnadskontoret att inkomma med förslag rörande begränsningen af dessa områden, hvilka dervid borde å karta affattas.

Enär Handlanden A. Lindström, som af Kejs. Senaten²⁾ ålagts att, vid utsatt vite, till den 1 nov. 1889 bortscaffa en å *Grejus* hemmans mark utan tillstånd uppförd benmjölsqvarn, icke fullgjort denna föreskrift, blef Lindström, på Drättselkammarens derom hos Guvernören i länet framställda yrkande³⁾, fälld till det af honom försuttna vitet 200 mk och ålagd att inom två veckor efter erhållen del af Guvernörens utslag undanskaffa omförmälda byggnad vid äfventyr att sådant eljes finge genom Drättselkammarens försorg på Lindströms bekostnad verkställas. Guvernörens härom meddelade utslag blef sedermera af Kejs. Åbo Hofrätt⁴⁾, der Handlanden Lindström besvärat sig, fastställt, sålunda likväl att den tid inom hvilken Lindström borde vid utsatt äfventyr undanskaffa ifrågavarande qvarnbyggnad skulle räknas från dagen för Hofrättens utslag. Enär Lindström uti revisionsväg drog saken under Kejs. Senatens pröfning, kunde någon vidare åtgärd deri under året ej af Kammaren vidtagas.

Egaren af Helsingfors Skeppsdocka Ingenjören O. Eklund, som redan år 1888 anhållit⁵⁾ att få till ego inlösa den åt nämnda inrättning på arrende upplåttna mark jemte tvenne mindre dertill stötande jordstycken, men derefter ej fullföljt ansökningen, upprepade nu sin berörda anhållan; och förordnade Drättselkammaren⁶⁾ i anledning häraf ånyo till syn och värdering å ifrågavarande område, utan att dock något instrument öfver denna förrättning under året inlemnades.

Sedan Stadsfullmäktige⁷⁾ medgifvit delning af bostadsvillan N:o 1 *Wallgård* i tvenne tomter, benämnda N:o 1a och N:o 1b, samt bemyndigat Drättselkammaren att särskildt utarrendera hvardera af dessa tomter för återstoden af den för villan N:o 1 bestämda arrendetiden, ansåg sig Kam-

1) Drkns prot. den 6 mars § 34. — 2) Se 1889 års ber. pag. 70. — 3) Guvns utslag af 8 april; Drkns prot. den 17 april § 19. — 4) Hofrns utslag den 12 juli; Drkns prot. den 17 juli § 13. — 5) 1888 års ber. pag. 66. — 6) Drkns prot. den 14 aug. § 11. — 7) Se ofvan pag. 9.

Grejus hemmans
underarrenda-
torer.

Benmjölsqvar-
nens å Grejus
bortscaffande.

Ansökan om
rätt till inlösen
af Skeppsdoc-
kans område.

Delning af vil-
lan N:o 1 Wall-
gård.

maren¹⁾ böra, innan delningen genomfördes, infordra utredning om de i villan fastställda inteckningar jemte intyg af inteckningshafvarene derom att desse samtyckte till delningen. Enär denna utredning icke af arrendatorn föreställdes, blef den beslutna delningen tillsvidare ej genomförd.

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Med anledning af särskilde arrendatorers ansökningar om erhållande af den, för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark, enligt lag erforderliga rättigheten att, utan stadens hörande, till annan öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 april och 5 september 1882 Kammarerna gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, slik friare dispositionsrätt för följande lägenheter:

Berghäll, Andra linien N:o 3²⁾,
 " " " N:o 23³⁾,
 " " " N:o 25⁴⁾,
 " Tredje linien N:o 14⁵⁾,
 " " " N:o 20⁶⁾,
 " " " N:o 22⁷⁾,
 " " " N:o 24⁸⁾,
 " " " N:o 26⁹⁾,
 " Femte linien N:o 10¹⁰⁾,
Blekkholmen, norra, lott. N:o 1 och 2¹¹⁾,
 " " " N:o 3¹²⁾,
Djurgårdsvillan N:o 1¹³⁾,
Eko, tomtplats för „Folkets hem“¹⁴⁾,
Humbleberg, villan N:o 8¹⁵⁾,
 " " N:o 19¹⁶⁾,
 " " N:o 20¹⁷⁾,
Mejlans, villan Toivola¹⁸⁾,
Östra Brunnsparken, villan N:o 21¹⁹⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt

1) Drkns prot. den 20 nov. § 18. — 2) D:o d:o den 13 mars § 6. — 3) D:o d:o den 27 mars § 2. — 4) D:o d:o d:o § 3. — 5) D:o d:o den 13 febr. § 7. — 6) D:o d:o den 27 febr. § 6. — 7) D:o d:o den 30 jan. § 7. — 8) D:o d:o den 27 mars § 4. — 9) D:o d:o d:o § 5. — 10) D:o d:o den 20 febr. § 2. — 11) D:o d:o den 6 febr. § 25. — 12) D:o d:o den 24 juli § 21. — 13) D:o d:o den 1 maj § 4. — 14) D:o d:o den 10 juli § 9. — 15) D:o d:o den 3 jan. § 3. — 16) D:o d:o den 11 dec. § 1. — 17) D:o d:o den 22 maj § 20. — 18) D:o d:o den 13 mars § 28. — 19) D:o d:o den 13 nov. § 2.

vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna, med undantag dock för villan Toivola, först in-tecknade staden till säkerhet för arrende-afgifternas utgörande.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 27 borgesförbindelser Godkända borgesförbindelser. för ingångna arrendeaf-tal, 12 för leverans- och entreprenadkontrakt samt 3 för skuldsedlar å köpeskillingar för tomter.

Uti sammanlagdt 43 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillämnade husbyggnader å stadens arrendemark, nemligen för 9 byggnadsföretag å Ås, 6 å Berghäll och å Humleberg, 3 å Lilla Broholmen och å Fölisön, 2 å Djurgårdsvillor, Högholmen och Norra Blekholmen m. fl. Godkända byggnadsritningar.

Till följd af gjorda ansökningar och efter föreställd utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelser, genom hvilka nedan nämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätt till följande, utom den egentliga staden belägna lägenheter: Öfverlåtelser af arrenderätt.

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren.
	<i>Berghäll:</i>	
	Andra linien: N:o 9	Byggmästaren J. L. Mantila ¹⁾ .
	” ” N:o 15	Murarene G. A. Helenius och A. Sivenius ²⁾ .
	Tredje linien: N:o 1	Handlanden P. Kahelin ³⁾ .
	” ” N:o 3	Handlanden A. W. Ojanen ⁴⁾ .
	” ” N:o 4	Kollegiassessorn A. Terentjeff ⁵⁾ .
	” ” N:o 14	Snickaren K. J. Kulla ⁶⁾ .
	Fjerde linien: N:o 3	Restauratören John Lindgren ⁷⁾ .
	” ” N:o 6	Modellsnickarn M. Lindbom ⁸⁾ .
	<i>Brunnsparksvillan</i> N:o 21	Konditorn K. J. Björkqvist ⁹⁾ .
	<i>Brunnsparkens</i> kägelbana	Ekefru Ch. Stenberg ¹⁰⁾ .
	<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 1	Kollegiassessorn A. Terentjeff ¹¹⁾ .
27a	<i>Fogelvik</i>	Byggmästaren J. H. Helenius ¹²⁾ .
35 & 36	<i>Holmnäs & Sundsberg</i> litt. C. 3	Doktorn A. Genetz ¹³⁾ .
54 & 55	<i>Humbleberg:</i> N:o 6	Handlanden N. Kollin ¹⁴⁾ .
	N:o 7	Målaren K. G. Lahtonen ¹⁵⁾ .
	N:o 8	Landthushållaren J. F. Ahlgren ¹⁶⁾ .
23	<i>Hörneberg</i> litt. A.	Enkefru W. Löppönen ¹⁷⁾ .
	<i>Mejlans villan</i> Toivola	Löjtnanten W. Tunzelman v. Adlerflug m. fl. ¹⁸⁾ .

¹⁾ Drkns prot. d. 13 nov. § 5. — ²⁾ D:o d:o d. 1 maj § 16. — ³⁾ D:o d:o d. 27 maj § 4. — ⁴⁾ D:o d:o d. 24 april § 9. — ⁵⁾ D:o d:o d. 10 april § 3. — ⁶⁾ D:o d:o d. 24 juli § 12. — ⁷⁾ D:o d:o d. 16 jan. § 1. — ⁸⁾ D:o d:o d. 13 nov. § 3. — ⁹⁾ D:o d:o d. 13 nov. § 1. — ¹⁰⁾ D:o d:o d. 8 maj § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o d. 5 juni § 2. — ¹²⁾ D:o d:o d. 27 nov. § 24. — ¹³⁾ D:o d:o d. 13 febr. § 12. — ¹⁴⁾ D:o d:o d. 17 april § 7. — ¹⁵⁾ D:o d:o d. 6 nov. § 7. — ¹⁶⁾ D:o d:o d. 1 maj § 2. — ¹⁷⁾ D:o d:o d. 18 sept. § 10. — ¹⁸⁾ D:o d:o d. 13 mars § 28.

25	<i>Surutoin</i> , tomtplats	Snickaren C. H. Bärlund ¹⁾ .
25b	" "	Hyrkuskarne K. W. Lindqvist, E. G. Salo och J. Löfgren ²⁾ .
60c	<i>Tölvö</i>	Handlanden J. Lindström ³⁾ .
	<i>Wallgård</i> N:o 3 jemte tillskotts- område	Maskinisten A. Alm ⁴⁾ .
16	<i>Ås</i> N:o 11	Fabriksarb. F. A. Johansson ⁵⁾ .
	N:o 12	Rusthållaren K. F. Wulff ⁶⁾ .
	N:o 17	Villaegaren A. Sten ⁷⁾ .
	N:o 18	Hyrkusken K. O. Liuttu ⁸⁾ .
	N:o 20	Vaktmästaren J. Sunell ⁹⁾ .
	N:o 21	Villaegaren K. Karlsson ¹⁰⁾ .
	N:o 22	Hyrkusken A. W. Olin ¹¹⁾ .
	N:o 25	Hyrkusken J. H. Hyvärinen och Arb. A. F. Rantanen ¹²⁾ .

Likaså godkände Drätselkammaren¹³⁾, på derom gjord ansökning, den till Formansenkan E. G. Lundström skedda öfverlåtelsen af besittnings- och lösningsrätten till inom staden belägna, till inlösen upplåtna arendetomten N:o 10 vid Båtsmansgatan i kvarteret N:o 115.

Ersättning åt innehafvare af arendetomt för undanskaffande af åbyggnader.

Utaf det af Stadsfullmäktige år 1889¹⁴⁾ beviljade anslag till ersättningar åt särskilda innehafvare af arendetomter för bortscaffande af åbyggnader, hvilka voro hinderliga för stadsplanens genomförande, utanordnade Drätselkammaren under året¹⁵⁾ till Formansenkan H. K. Johansson för henne tillhörig åbyggnad å tomten N:o 1 vid Kaptensgatan ett belopp af 3,500 mark.

Frågan om Vinkelgatans uträtning genom Bocken.

Under nästföregående år¹⁶⁾ hade i Drätselkammaren väckts fråga om åstadkommande af en direkt förbindelse mellan Vinkelgatan och Gengatan genom kvarteret Bocken, öfver hvilket förslag stadsingenjörens yttlande infordrats. Jemte anmälan att kostnaden för den nya gatans planering beräknats skola under ogynsamma förhållanden stiga till 35,300 mk, hemställde stadsingenjören att Drätselkammaren måtte föranstalta värdering af de byggnader å tomten N:o 10 vid Elisabetsgatan, hvilkas undanskaffande blefve af nöden, om gatanläggningen komme till stånd; och förordnade Kammaren jemväl¹⁷⁾ till sådan värdering, men förekom ärendet ej under året till vidare åtgärd.

1) Drkns prot. d. 19 juni § 2. — 2) D:o d:o d. 13 mars § 2. — 3) D:o d:o d. 7 aug. § 5. — 4) D:o d:o d. 27 febr. § 5. — 5) D:o d:o d. 10 juli § 6. — 6) D:o d:o d. 29 maj § 5. — 7) D:o d:o d. 7 aug. § 1. — 8) D:o d:o d. 25 sept. § 18. — 9) D:o d:o d. 28 aug. § 15. — 10) D:o d:o d. 24 juli § 1. — 11) D:o d:o d. 25 sept. § 3. — 12) D:o d:o d. 27 nov. § 37. — 13) D:o d:o d. 6 febr. § 2. — 14) Se 1889 års ber. pag. 1 o. 2. — 15) Drkns prot. d. 10 april § 2. — 16) Se 1889 års ber. pag. 74. — 17) Drkns prot. d. 3 jan. § 25.

Sedan de vester om Badhusgatan belägna magasinstitomterna N:ris 19—22 jemte å dem befintliga magasinbyggnader blifvit i och för gatans utvidgning exproprierade och till stadens disposition öfverlemnade, försålde Drätselkammaren¹⁾ de å nämnda tomter befintliga, dels af sten dels af trä uppförda magasinbyggnaderna för inalles 3,225 mk, med skyldighet för köparene att omedelbart bortskaffa byggnaderna.

Försäljning af byggnaderna å magasinstitomterna N:ris 19--22 vid Badhusgatan.

Den inom Brunnsparcken belägna äldre vaktmästarebostaden jemte ett uthus dersammastädes, hvilka hvardera borde undanskaffas, blefvo likaledes af Drätselkammaren försålda²⁾ för ett pris af 300 mk, hvarjemte ett för brandmanskapets räkning uppfördt stighus och ett uthus å brandverkstomten vid Högbergsgatan, hvilka voro hinderliga för det å tomten pågående byggnadsföretaget, afyttrades³⁾ för tillsammans 700 mk.

Försäljning af vaktmästarebostaden jemte uthus i Brunnsparcken samt steghuset och ett uthus å brandverkstomten.

Af de 28 s. k. narinkbodarne vid Simonsgatan uthyrdes 25 genom auktion⁴⁾ för tiden från den 1 juni 1890 till samma dag 1891 emot årsafgifter till sammanlagdt belopp af 4,526 mk. Innehafvarene af återstående 3 bodar begagnade sig af dem tillkommande rätt att emot oförändrad hyresafgift bibehålla desamma uti ytterligare ett års tid. Likaså uthyrdes⁵⁾ för samma tid 18 invid bodarne uppställda mångleridiskar för 784 mark.

Uthyrning af narinkbodarne och diskarne

Butikerna i Saluhallen å Vestra Kajen uthyrdes af Drätselkammaren dels genom auktion⁶⁾ dels under hand för tiden från den 1 juni 1890 på ett år med rättighet för den hyresgäst som ordentligt fullgjorde sina skyldigheter att utan förändring af villkoren erhålla 3 års förlängning af hyrestiden; och utgjorde summan af de för år erbjudna arrendeafgifterna 31,911 mk eller i medeltal 265 mk 92 p. för enhvar af de 120 butikerna.

Uthyrning af butikerna i Saluhallen.

Stadens simhus vid Brobergskajen och i Munkholmsundet, med skyldighet för entreprenören att emot bestämda afgifter hålla dem tillgängliga för allmänheten, upplätos af Drätselkammaren⁷⁾ för sommaren 1890 mot en ersättning till stadskassan af inalles 161 mk. På grund af skador, hvilka af stormen i slutet af augusti förorsakats å simhuset i Munkholmsundet, efterskänktes dock sedermera⁸⁾ 75 mk å arrendet för nämnda simhus.

Uthyrning af simhusen.

Rättigheten att uppbära afgiften för begagnandet af stadens mulbetesmark upplätos af Drätselkammaren⁹⁾ för en ersättning af 281 mark

Utlekning af mulbetesmark m. m.

¹⁾ Drkns prot. d. 2 okt. § 6. — ²⁾ D:o d:o d. 1 maj § 7. — ³⁾ D:o d:o d. 29 mars § 2. —

⁴⁾ D:o d:o d. 8 maj § 1 och 22 maj § 5. — ⁵⁾ D:o d:o d. 1 maj § 27, d. 8 maj § 1 och d. 29 maj § 7. — ⁶⁾ D:o d:o 17 april § 1 och d. 24 april § 1. — ⁷⁾ D:o d:o d. 16 maj § 1. —

⁸⁾ D:o d:o d. 11 sept. § 1. — ⁹⁾ D:o d:o d. 24 april § 3 och d. 16 maj § 1.

samt rättigheten att afberga gräsväxten å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 326 mk¹⁾.

Föranstaltade
syner.

Förutom en mängd syner för uppgörande af förslag till ny utarrendering af lägenheter, byggnadssyner i anledning af ansökningar om tillstånd till byggnadsföretag m. m., förordnade Drätselkammaren under året, bland annat, till kontrollsyner å lägenheterna²⁾ Aspås, Eko, Fogelvik, Hagnäs, Hörneberg, Kivikko, Necken, Surutoin och Ås äfvensom till tioårssyner å villorna Taipale³⁾ och N:o 80 Qvarnberget⁴⁾.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här främst den af stadsingenjören till Drätselkammaren afgifna berättelsen om Byggnadskontorets verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

Byggnadskontorets
arbeten och
anslag.

„Aflönningen af Byggnadskontorets ordinarie personal, som icke bokföres å Kontoret, torde hafva utgått i enlighet med fastställd utgiftsstat och af det anslag, 8,000 mark, som beviljats för extra ingenjör och ritarbiträden, har icke tagits i anspråk mer än 4,939 mk 25 p. enär yngre ingenjörbiträden, hvilka varit anställda vid regleringsarbetena eller biträdt vid andra större arbeten, aflönats med för dessa arbeten beviljade anslag.

Med anslaget för „Skogvaktarbiträden“ hafva såsom förut mindre vid skogarnes skötsel nödiga arbeten blifvit bekostade men då under sistförflutna år stora rödningensarbeten, efter stormen i Augusti, bedrifvits med extra-anslag, har på ofvannämnda konto, hvars anslag är 700 mk och som eljes helt och hållet åtgått, blifvit påförda endast 476 mk 10 p.

Anslaget för materialvakter, 2,000 mk, har öfverskridits med 1,257 mk 50 p. Detta har dock ej någon annan betydelse än att, vid dagsverkslistornas uppgörande, utgifterna för vakter vid olika arbetsplatser, särskildt natt- och helgdagsvakter, icke af resp. kvartermän genast blifvit påförda motsvarande arbetens konti utan påförts det allmänna under „Byggnadskontoret“ upptagna anslaget „Materialvakter“, hvarmed endast vakterna vid materialgårdarne och vid tillfälliga upplag egentligen hade bordt bestridas.

Med generalkartans uppgörande har arbetet endast långsamt fortskridit emedan detsamma utförts af en af de vid Byggnadskontoret eljes anställda extra ingenjörerna på tider då de allmänna arbetenas handhavande sådant tillåtit. Ett sådant arbetssätt har följts emedan komplette-

¹⁾ Drkns prot. d. 19 juni § 1. — ²⁾ D:o d:o d. 31 juli § 26. — ³⁾ D:o d:o d. 20 nov. § 4. — ⁴⁾ D:o d:o d. 16 jan. § 9.

ringarna af de under föregående år utförda allmänna mätningarna och hopställandet af äldre kartor lämpligast utföres af den ingenjör som utför Byggnadskontorets geodetiska arbeten. Af anslaget 2,000 mark hafva åtgått 1,342 mk 10 p. Genom de kompletteringar som under detta år utföras kan generalkartan emellertid antagligen under något af de närmast följande åren blifva färdig.

Det oberäkneliga anslaget för „material- och handtlangardagsverken vid mätningar“, hvilket månget är öfverskridits, har under 1890 räckt till, och hafva utgifterna för expenser endast obetydligt öfverstigit den för desamma beviljade summan.

Under „Byggnader och lägenheter“ ingående: „Inredning och remont i desinfektionshuset“ utfördes på sätt Helsevårdsnämnden ansett nödigt, hvarvid i rummet der inficerade defekter insättas i ugnen likasom i det der de uttagas uppfördes särskilda eldstäder och badrummet förseddes med sjelfständig vattenuppvärmningsapparat och kakelugn. Det hade nemligen visat sig omöjligt att med den endast tidtals, vid skeende desinfektioner, verkande värmeledningen hålla rummen torra och på tillfredsställande sätt sköta inrättningen. På samma gång byggdes invid desinfektionshuset ett skjul af bräder för inrättningens åkdon äfvensom för dess ved.

Allmänna arbeten enligt 1890 års stat. -- Byggnader och lägenheter.

Kommunala sjukhusbyggnadernas brädfodring, som utfördes på entreprenad under sommaren 1889, men då icke slutfördes, kompletterades och målades af den för arbetet antagna entreprenören, hvarvid den beräknade kostnaden 5,000 mark öfverskreds med 957 mk 48 p.

Det för „Undersökning af plats för och ritning till saluhallar“ beviljade anslaget 4,000 mark togs af Byggnadskontoret i anspråk endast för profgräfnig och pliktning å Sandvikstorget, hvarför kostnaden steg till 151 mk 80 p.

Invid Badhuset i Brunnsparken uppfördes en uthusbyggnad, innehållande vedbod och förvaringsrum för effekter äfvensom afträde med olika afdelningar. Genom de större fordringar på yttre prydlighet, som ansågs böra ställas på byggnaden, då dess läge är mycket exponerad, öfverskreds emellertid det af Byggnadskontoret, för en vida enklare inrättning beräknade anslaget, med 976 mk 99 p.

För uppförande af simhus vid Brobergskajen, ett för män och ett för qvinnor, fanns i budgeten anslag upptaget och så önskligt det än var att få dessa byggnader uppförda, då de äldre nedsjunkna simhusen voro nästan obegagneliga, kunde med utförandet ej i tid påbörjas då under

sistförflutna vinter bristen på timmermän till den grad gjorde sig gällande, att nödigt antal sådana ej ens kunde erhållas till de ännu viktigare kajarbetena.

Folkskolan i förstaden Berghäll uppfördes genom af Drätselkammaren antagen entreprenör under inseende af dertill utsedde byggnadssynermän och arkitekt, hvarför af Byggnadskontoret endast verkställdes oundgängliga planeringsarbeten och uppsättande af hägnad kring tomten. För betäckande af de härmed förenade utgifterna, 2,488 mk 88 p., hvilka icke upptagits i kostnadsförslaget för skolbyggnaden, ingår anslag uti innevarande års utgiftsstat.

Anslaget för „Diverse reparationer“ togs i anspråk ej allenast för vanlig årligen återkommande renoir på stadens byggnader och lägenheter utan utfördes efter försiggångna syneförrättningar på grund af särskilda förordnanden äfven större arbeten å byggnader och inrättningar. De nyligen i stadens ego öfvergångna byggnaderna i Brunnsparke kräfvade årligen omfattande renoir och hafva arbeten under sistförflutna år derstädes utförts i badhuset för 1,050 mk, i simhusen för 360 mk, i Brunnsparke för 760 mark. Renoirarbetena inom rådhuset stiga till 4,300 mk, i saluhallen till 1,040 mk, i tull- och packhuset 2,500 mk, i Kaisaniemi världshus 2,070 mk, i Hesperia d:o 860 mk, i qvarnen i Gammelstaden 1,790 mk, i folkbiblioteket 840 mk, i auktionskammaren 715 mk, i skogvaktarbostäderna 650 mk, i brandverksbyggnaderna 480 mk, i kommunala sjukhusbyggnaderna 590 mk, mångleribodarna 340 mk (allt i runda tal) o. s. v. Det för dylika arbeten beviljade anslaget 15,000 mark har härigenom öfverskridits med 7,079 mk 47 p.

Gator och allmänna platser.

Trottoiren längs Lappviksgatan utanför sqvaren och obebyggda tomten i hörnet af nästnämnda och Gräsviksgatorna förseddes med kantsten och belades med asfalt, hvilket för de talrika besökarene af begravningsplatserna torde vara så mycket angenämare som trottoirerna på andra sidan af gatan till stor del äro synnerligen dåliga.

Å Östra Henriksgatan mellan Alexanders och N. Esplanadgatan utfördes reparationer men endast hälften af det för sagda renoir beviljade anslaget togs i anspråk af orsak att samma gatuandel på föregående senhöst redan blef så dålig att arbeten derå måste utföras, hvilka Byggnadskontoret hade för afsigt att uppskjuta till påföljande vår.

Östra Henriksgatans beläggning med nubbsten och omplanering mellan Gasverksgatan och Statsjernvägarnes godsbangård uppskjöts jemlikt

Magistratens beslut med anledning deraf att ena sidan af gatan var intagen för ett byggnadsföretag på Gasverkets tomt.

Af Norra Esplanadgatans mellan Unions- och Mikaelsgatan beläggning med nubbsten utfördes endast den del som är belägen mellan Unions- och Fabiansgatorna, äfvenledes enligt Magistratens beslut, med anledning af att den öfriga delen af gatan måste upprivas vid ombyggnad af kloaken å samma sträcka. Arbetet å förstnämnda del utfördes för stadens såväl som för tomtägarenes räkning på entreprenad af Aktiebolaget „Granit“ till ett pris som något understeg det af Byggnadskontoret beräknade. Ehuru körbanans tvärprofil ej utföll fullt gynsam, i det att kullringen nära rännstenarne är något för stor, torde dock detta första för stadens räkning utförda prof med nubbstensläggning kunna anses vara ett godt sådant och mana till efterföljd å stadens öfriga centrala, starkt trafikerade gator.

Trottoiren utanför Norra brandtornets tomt längs Estnäs-gatan för-sågs med tidsenlig gångbana men öfverskreds härvid något den beräknade kostnaden, emedan extra anordningar vidtogos för underlättande af brandredskapens körande tvärs öfver rännstenen till de invid stående skjulen.

Salutorgets vestra del, intill Sofiegatans riktninglinje, omlades med fältstensbeläggning såsom förut, med undantag af de tvenne diagonaliter korsande körbanorna och Unionsgatans förlängning utanför Kapellesplanaden, hvilka belades med nubbsten. Härvid iaktogs att den under den gamla fältstensläggningen starkt förorenade jorden bortschaktades och ersattes med ren sand till minst 1 fots djup. Tyvärr utfördes icke detta arbete med tillräcklig skyndsamhet, enär entreprenören saknade tillräckliga kvantiteter nubbsten af fullgod beskaffenhet. Sedan han emellertid fått anvisning på ingenjören R. Runeberg tillhöriga stenhuggeriet i Wiborg och härifrån reqvirerat tvenne skutlaster, hvilka emellertid för motiga vindar behöft nära tre veckor till seglatsen, slutfördes ändtligen arbetet under oktober månad. Enligt tidigare beslut indelades de för olika slag af handelsvaror anvisade delarne af torget i rutor, infattade af nubbstensrader. Genom att entreprenören åtagit sig nubbstensläggningen för ett lågt pris inbesparades 4,261 mk 61 p. på detta arbete.

Entreprenadprisen för nyläggning af gator och trottoirer hade något stigit i jämförelse med föregående år men utfördes dock hithörande arbeten sålunda att deras totalkostnad visar en obetydlig behållning. Å Sandvikstorget, till hvars nyläggning beviljats en rund summa 10,000 mark,

stensattes Andreægatans förlängning och sydvästra delen jemte det en stor del påfylldes med tillgängligt och på stället uppgräfdt material. För att åstadkomma ett afslutadt helt, behöfdes emellertid en summa af 11,006 mk 20 p. Af det för Styrmansgatan beviljade anslaget 2,430 mk åtgick endast 1,729 mk af anledning att en odisponerad tomt, hvilkens gatuandel förut ålegat staden att bekosta, under året blef försåld. Om öfriga ny-läggningar nemligen å Röddälds-, Fredriks-, Eriks-, Kamp- och Annegatorna finnes intet anmärkningsvärdt att här nämna. Å Jägaregatan, hvars stensättning ålåg tomtägarene, utfördes mindre planeringsarbeten, hvartill 1,440 mark voro anslagna, för inalles 960 mk 88 p.

Reglerings-
arbeten.

Af de stora regleringsarbetena, omfattande gatuplanering jemte anläggning af vattenledning och kloaker, hvilka påbörjades 1888, blefvo de flesta utförda till hvilka anslag blifvit beviljade, men då mindre kompletteringsarbeten under ett följande år å många af desamma måste utföras, hafva resp. konti i böckerna afslutats endast för 1888 års regleringsarbeten (Kaserngatans kanal och vattenledning, Högbergs- och Bergmansgatorna d:o d:o, Skarpskyttegatan d:o d:o, Jägaregatan d:o d:o, Qvarterets 127 kanal, Fabriksparkens kanal, Skepparegatan (delvis), Smedsgatan (delvis), Fabriksgatan (delvis), Munkholmsgatan (delvis), Docksgatans vestra hälft, Båtsmansgatan samt Väfvaregatan) samt för Jungfrustigen och Sandvikskajen, Arbetare-, Smeds- (delvis) och Albertsgatorna af 1889 års arbeten, hvaremot af sistnämnda års konti de öfriga fortfarande hållits öppna nemligen: Hafs-, Skeppsredare-, Wladimirs-, Eriks-, Gräsviks-, Repslagare-, Sandviks- och Väfvaregatorna samt Docksgatans östra hälft. Likaså blefvo sistförflutna års regleringsarbeten ej definitivt d. v. s. i böckerna afslutade, ehuru förutom Badhusgatans planering hithörande anläggningar med undantag af obetydligare kompletteringar blifvit utförda. Beträffande Badhusgatan må nämnas att utvidgningen af densamma något fördröjdes derigenom att frågan om magasinernas å vestra sidan undanrödjande tog en längre tid i anspråk likasom ock omläggningen af vattenledningsröret hindrade utförandet af utfyllningarne. Inom året användes emellertid ungefär hälften af det för denna gatas reglering beviljade anslaget eller 65,939 mk 75 p.

Likasom under föregående år lemnade sammanlagda anslagen för regleringsarbetena vid utförandet en större behållning om ock något enskildt anslag blef öfverskridet.

Under Riddaregatan ombyggdes, mellan Freds- och Kyrkogatorna, en äldre bristfällig träränna och ersattes härvid med ett kloakrör af glacerade lerrör.

Den stora Glokloaken hade under en del af Alexandersgatan men isynnerhet under Glo- och N. Esplanadgatorna ända till Fabiansgatan satt sig i den dåliga grunden, synbarligen genom de stora gräfnings- och pumpningsarbeten som försiggått å invid liggande tomter vid uppförande af de stora stenhusen. Denna sänkning, som på ett ställe utgjorde i det närmaste en half fot under den höjd på hvilken kloaken ursprungligen blifvit lagd, åstadkom aflagringar hvilka hotade att på kort tid igenfylla hela ledningen och hvilka icke ens läto aflägsna sig vid spolning med enorma kvantiteter vatten från vattenledningen och dervid skeende genomdragnin af stora med jerntaggar och knifvar omgifna, tungt belastade krassar, hvarför en ombyggnad blifvit nödvändig. Densammast utförande hade stora svårigheter att bekämpa genom att massor af grundvatten från draineringar och spillvatten från de stora byggnadskomplexerna i mer än halfva Gloet ständigt tillströmmade, hvarför arbetet äfven kräfde en lång tid och måste de nämnda gatornas körbanor derföre under hela sommaren sträckvis afspärras för all körtrafik.

Inom den äldre delen af staden, som numera nästan öfverallt blifvit försedd med tidsenliga kloaker, utfördes inga nyanläggningar förutom några mindre kompletteringar på korta sträckor nemligen under Unions-, Gasverks-, Anne- och Stenhuggaregatorna. Samtliga ofvannämnda afloppskanaler byggdes i enlighet med uppgjorda förslag och med en kostnad som något understeg den beräknade.

Genom Röddäld under Sjömansgatans blifvande förlängning till Högbergsgatan utfördes en större kloak med förgreningar till några tomter vid Högbergs-, Ulrikasborgs- och Röddäldsgatorna, hvilken kloak byggdes med sådan höjd att den framdeles kommer att betjena vid denna del af Sjömansgatan och Skepparebrinken uppstående byggnadskomplexer. Då arbetet genom den lägländta Röddäld emellertid var vida mindre svårt än man på grund af föregående undersökningar hade skäl att antaga och nederbörden lyckligtvis icke var riklig och besvärande vid tiden för utförandet, oaktadt arbetet måste utföras på senhösten sedan skörden uti trädgårdarne var afslutad, åtgick af den beräknade kostnaden 20,450 mark endast 11,953 mk 23 p. Till denna besparing af 8,496 mk 77 p. bidrog visserligen äfven att fyllningsmaterial erhöles billigt från de i närheten

pågående regleringsarbetena och att den ur kanalgrafvarne sprängda stenen fick användning vid nämnda arbeten.

Till anläggande af en afloppsledning under Norra Esplanadgatan från N:o 39 vid sistnämnda gata till Mikaelsgatan, hvilken skulle betjena de två härinvid belägna tomterna, hvilka nu hafva en gemensam, genom gårdarne dragen, olämplig ledning, hade anslag blifvit beviljadt. Då detta arbete emellertid blifvit föreslaget under förutsättning att gatans stensättning skulle omläggas, men med detta arbete tog uppskof till år 1892, lemnades äfven kloakanläggningen till sommaren 1891, då den bör utföras för att sättningar ej skola uppstå i den nya gatubeläggningen.

Genom Skeppsdockans område har ända från dess anläggning en täckt trumma affört dagvattnet från hela den trakt som har lutning åt dalsänkningarne Röddäld och förra Gardesträgården. Då staden emellertid i dessa trakter uppdragit gator och begyunt anläggandet af kloaker, föreslogs af Byggnadskontoret den täckta trummans genom Skeppsdockan ombyggande på stadens bekostnad till en tät tidsenlig kloak. För detta ändamål beviljades äfven ett anslag, stort 8,250 mark, men på anhållan af nämnda dockas innehafvare uppsköts arbetet, emedan det område hvarigenom kloaken skulle dragas till hela sin utsträckning upptogs af pågående vagnsfabrikation. Såsom bekant förändrades planen för kloakens framdragande vid behandlingen af budgeten för innevarande år sålunda att densamma kommer att taga sin riktning längs Docksgatan till södra hafsstranden, hvarvid Sandvikshamnen och särskildt Skeppsdockans strand befrias från de massor orenlighet som denna stora afloppsledning måste medföra.

Angående de kloakanläggningar hvilka hänföras till regleringsarbetena har tidigare i sammanhang med gatuplaneringsarbetena redogjorts.

Vägar.

Den s. k. Edesviksvägen, ledande till den nya arbetsinrättningen och till slagtimrättningen jemte en del stadens lägenheter, iståndsattes medels dikning, uppförande af stödjemurar samt påfyllning, hvarvid å de sankaställena macadam användes för åstadkommande af en fastare körbana.

Å Mejlansvägen från Toivola till mangården å hemmanet, hvilkens underhåll staden öfvertagit, verkställdes liknande arbeten men blef bivägen, afsedd för Fölisötrafiken, ej utförd, af orsak att den tilltänkta bron till nämnda holme ej kom till utförande.

Utvidgning af den östra infarten till staden öfver Broholmarne utfördes till större delen men återstod vid årets slut uppförandet af beklädnadsmurar mot lägenheterna å Stora Broholmen äfvensom stensättningen.

Under det ifrågavarande arbete pågick förmärktes en sättning uti det gamla landfästets för Långa bron vestra sida, hvilken småningom tilltog i oroväckande grad, hvarföre, efter det Drätselkammarens begifvande utverkats, en ombyggnad af detsamma företogs. Vid under arbetets gång företagen undersökning af de äldre grundmurarne befunnos dessa ligga på ett skeft liggande lerlager, men huru glidningen uppstått, om den berodde på någon långsamt försiggående ursköljning eller om den muddring, som vid vattenledningsrörets fraudragande öfver sundet mellan staden och Broholmen försiggått, varit orsaken till rubbningen, kunde ej utrönas. För att säkerställa landfästet måste detsamma nu grundas på pålning, hvarvid hela platsen omgafs med fångdammar och en ny stödjemur byggdes ytterom den gamla, det enda sätt, hvarpå arbetet kunde utföras då trafiken öfver bron ej fick störas. Ombyggnadskostnaderna, hvilka bokfördes på förenämnda vägbyggnads öfver Broholmarnes konto, stego till minst 12,500 mark men kunna ej med noggrannhet uppgifvas då samtidigt af delvis samma arbetare utfördes sjelfva vägbyggnaden.

Den beslutade remonten af Långa bron, kunde påbörjas först i December, emedan trafiken under pågående arbete måste ledas öfver isen. Emellertid var körbanans tillstånd sådant att under sommarens lopp reparationer behöfde utföras för nära 2,000 mk för undvikande af trafikstöring. Denna utgift belastar sålunda opåräknadt anslaget för nämnda remont.

Den lifliga rörelsen och deraf föranledda stora fordringar på vägarne underhåll kräfde större summor än Byggnadskontoret kunnat förutsätta. För att erhålla nödig fasthet och på samma gång minska framtida remont användes, i synnerhet på lägre delar, bokad sten såsom fyllningsmaterial och åtgick ensamt härtill 3,876 mark. Det förslagsvis med 7,000 mark upptagna anslaget öfverskreds sålunda med 5,706 mk 24 p.

För chausséernas underhåll åtgick, likasom för vägarne, vida större summor än för detsamma pröfningsvis upptagits. Stenbokningen kräfde 9,147 mk 22 p. och öfriga arbeten 13,396 mk 10 p. hvari dock remont af bron öfver Vanda å ingår med 1,101 mk 94 p. Sagda remont torde med stigande trafik ej heller kunna nedbringas innan en småningom skeende ombyggnad, med användning af den numera anskaffade ångvälten, försiggått.

Chausséer.

Kajbyggnaderna i Södra och Norra hamnarna påbörjades under vintern och kunde den förra redan under sommaren upplåtas till begagnande hvaremot arbetet i Norra hamnen fortsattes under hela året. Byggandet försvarades mycket genom den höga temperaturen denna vinter, hvilken

Hamnar.

astadkom att isarne, hvarpå de stora sänkkistorna byggdes, voro ytterst svaga. Likaså verkade bristen på timmermän, som det allmänna byggandet både inom staden och i förstaden Berghäll framkallade, på arbetets fortskridande och de uppdrifna daglönerna på kostnaderna. Dock utfördes anläggningen i Södra hamnen för en kostnad som understiger kostnadsförslaget och kommer enligt all sannolikhet kajarmen i Norra hamnen likaledes att fullbordas utan att anslaget öfverskrides. Genom kajanläggningen i Södra hamnen har förutom en kajlängd af 276 fot med 14 à 15 fots vatten vunnits den stora fördel att innanför denna kaj erbjudes tillräckligt utrymme för upplag, hvilket ej är fallet på de hittills förefintliga kajarmarne, från hvilka det ur fartyg lossade godset, oaktadt forcerad och derigenom dyr bortforsling, ej i tid hinner undanskaffas. Kajbyggnaden i Norra hamnen, hvilken är afsedd särskildt för vedhandeln, utfördes enligt fastställt program till den del som utlöper vinkelrät mot Norra kajen äfvensom den södra af de projekterade armarne. Härvid inträffade den förskjutning och sättning af den sydligaste kistan hvarom Byggnadskontoret tidigare afgifvit en fullständig förklaring, hvarföre här endast torde behöfva i korthet nämnas det sagda kista, sedan densamma påbyggs, kommer att göra den nytta som med densamma afsetts samt att, såsom redan nämdes, kostnadsförslaget icke öfverskrides.

För beställning af ett mudderverk, till hvars inköp blifvit anslaget 75,000 mark, upprättades af Byggnadskontoret ett program hvilket i Mars månad inlemnades till Drätselkammaren och inhemtades, på grund af det samma, uppgifter angående konstruktion, pris, m. m. från särskilda leverantörer. Likaså införskaffades genom Drätselkammarens försorg förslag till mudderverk af ingenjören Frans Edelheim, hvilken, genom de storartade hamnbyggnader han utfört, inhemtat grundlig kännedom och praktisk erfarenhet angående olika muddapparaters ändamålsenlighet. Beställningen lemnades emellertid beroende till följande år.

Från föregående år funnos anslag för „upptagning af sjunkna vrak i hamnarne“, för en „vågbrytare i Sandviks hamnen“ och för „förberedande arbeten för fiskhamnen vid Hafsgatan“. Förstnämnda anslag togs icke af Hamnkotoret i anspråk för vidare upprensningar och förslaget att i Sandvikshamnen inrätta en mindre vågbrytare förföll med antagandet af förslaget att leda hamnbanan vester- och söderom staden. För fiskarhamnen vid Hafsgatan tillsläpades något sten från i trakten pågående regleringsarbeten men skedde detta på sistnämnda arbetens konto. Med utfyllning af sundet mellan Ugns- och Flissholmarne måste uppskju-

tas till påföljande vår vinter då tillräckligt stark is bildat sig för transporten af sprängsten öfver densamma.

Sammanlagda anslaget för den del af „renhållningsväsendet“ som af Byggnadskontoret omhänderhafves blef något öfverskridet nemligen med 1,543 mk 23 p. hvaraf 1,157 mk 6 p. belöpte sig på underhåll af afstjelningsplatser, bryggor och prämar. Bevattningen af stadens centrala gator verkställdes fortfarande genom brandverkets försorg, hvarföre det för ändamålet beviljade anslaget ej togs i anspråk.

Utöfver de arbeten för hvilka anslag funnos anvisade i budgeten utfördes på särskildt förordnande aflopps- och vattenledning under 2:dra linien inom Berghäll från aktiebolaget Askels tomtkomplex för 22,184 mk 36 penni. Likaså utfördes en afloppskanal under Vestra Kajen, hvartill ett extra anslag af 700 mk beviljades, för 739 mk 85 p.

Stora utgifter medförde slutligen den orkanlika stormen den 28 Augusti. Rödningen uti stadens planteringar steg till 4,416 mk 60 p. och remonten af plank, tak, kajer m. m. till 5,009 mk 16 p. För upphuggning af kullblåst skog och hithörande rödning utbetaltes inalles 21,429 mk 51 p. och kommer denna summa att flerdubblas innan allt härmed förenadt arbete är afslutadt, men torde med säkerhet kunna påräknas motsvarande inkomster för virke och ved. Förutom de direkta utgifter hvilka sålunda drabbat staden, genom de skador stormen förorsakade, komma sådd och plantering för åstadkommande af återväxt att medföra omkostnader under en följd af år. Möjligen blir staden äfven tvungen att utgifva ersättning åt en del arrendatorer, hvilka ej från de af dem innehafda skogarne kunna erhålla sitt behof af byggnadstimmer, stängselvirke samt möjligen ved, och blifva många till villatomter eljes lämpliga platser under långa tider obegagnade, sedan deras förnämsta prydnad, skogen, är borta. Den inkomst som staden under normala förhållanden skulle haft att påräkna från skogarne, sedan desamma numera skötas på rationellt sätt, är sjelffallet likaledes för lång tid framåt alls ingen eller högst obetydlig.“

Angående de under året utförda byggnadsföretag, hvilka såsom af Drätselkammaren utgifna på entreprenad endast i korthet berörts uti Byggnadskontorets ofvan intagna berättelse, torde ännu följande böra här omnämnas.

Arbetet å folkskolebyggnaden å Berghäll, hvars utförande lemnats på entreprenad åt Ingenjören G. A. Hellgren, fortgick, sedan den i kontraktet bestämda tiden för byggnadens färdigblifvande, på derom gjord

Utförandet af
folkskolehuset å
Berghäll

framställning, af Drätselkammaren utsträckts¹⁾, till den 20 augusti, då detsamma afslutades. Vid sedermera verkställd afsyning²⁾ godkändes det af entreprenören utförda arbetet, och mottogs jemväl den af Osbergiska verkstaden till skolan levererade kaloriferen utan anmärkning. Utöfver de i entreprenaden ingående arbetena lät Drätselkammaren i skolbyggnaden intaga vattenledning³⁾, för en kostnad af 1,004 mk 25 p., hvarjemte i Byggnadskontorets berättelse nämnda planeringsarbeten och hägnad kring tomten utfördes för en sammanlagd kostnad af 2,488 mk 88 p., hvilket belopp observerades uti 1891 års utgiftsstat. För öfverarbeten, stående i sammanhang med värmeledningsinrättningen, utbetaltes åt entreprenören Hellgren 1,500 mk. Totalkostnaden för byggnaden uppgick till 87,020 mk 80 p., hvadan det därför beviljade anslaget öfverskridits med 7,020 mk 80 p.

Brandverkshusets uppförande.

Sedan under 1889⁴⁾ af förstärkte Stadsfullmäktige fattats beslut om uppförande af ett brandverkshus å Södra brandtornets tomt vid Högbergsgatan, samt uti årets budget upptagits ett anslag af 294,000 mk för sagda byggnadsarbete, lät Drätselkammaren genom Arkitekten Th. Höijer uppgöra definitiva ritningar för byggnaden, hvarefter och sedan entreprenad-ansbud å arbetets utförande inhemtats, detsamma blef af Drätselkammaren⁵⁾ öfverlemnadt på entreprenad åt Byggmästaren G. Jansson för en därför betingad ersättning af 275,000 mk, hvarifrån dock enligt sedermera⁶⁾ träffad öfverenskommelse skulle afgå det beräknade priset, 7,995 mk, för till byggnaden erforderliga jernbalkar, hvilka komme att af Drätselkammaren särskildt anskaffas. Enligt bestämmelserna i entreprenadkontraktet borde⁷⁾ hufvudbyggnaden med deri befintliga bestadslokaler jemte branddepot vara färdiga senast den 25 maj 1891 samt utkikstornet inom påföljande juni månad. Entreprenören jemväl åliggande stenläggning af gårdsplanen borde vara verkställd inom medlet af sistsagda månad. Öfvervakandet af byggnadsarbetet uppdrogs åt arkitekten Höijer i egenskap af ledande arkitekt, emot en betingad ersättning af 7,000 mk, hvari jemväl ingick godtgörelse för utarbetandet af detaljritningar, äfvensom åt en byggnadsnämnd, bestående af, förutom arkitekten, en ledamot i Drätselkammaren och en medlem af Brandkommissionen. I enlighet med byggnadsnämndens förslag afslutades med Ingenjören G. E. Berggren⁸⁾ kontrakt om leverans af värme- och ventilationsinrättning för byggnaden.

1) Drkns prot. d. 17 juli § 12. — 2) D:o d:o d. 4 sept. § 10. — 3) D:o d:o d. 17 juli § 12. — 4) 1889 års ber. pag. 22. — 5) Drkns prot. d. 27 febr. § 11. — 6) D:o d:o d. 24 april § 10. — 7) D:o d:o d. 6 mars § 9. — 8) D:o d:o d. 26 juni § 21.

Priset för denna inrättning, som utgjordes af en kombinerad ång- och ångvattenvärmeapparat för lågtryck med s. k. öppen ångpanna, i förening med en aspirationsventilationsinrättning, var 16,629 mk. Såsom tidigare nämnts, beviljades vid fastställandet af budgetsförslaget för 1891 för brandverksbyggnaden ett tillskottsanslag af 28,000 mk, som komme att tagas i anspråk hufvudsakligast för vatten- och aflopps- samt gasledningar äfvensom för ett af tegel uppmuradt plank mot angränsande tomter.

Angående vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har vattenledningsingenjören aflemnad följande berättelse:

Vattenlednings utvidgning.

	<i>Fmg.</i>	<i>ph.</i>
<i>„Vattenledningen och dess utvidgning.</i>		
Vattenledningens bokförda värde vid ingången af år 1890	1,932,938	59
Utvidgningar under år 1890:		
Inköp af vattenmätare	11,891	18
Utvidgning af vattenuppfodringsverket	99,516	38
Fördelning af vattentilloppet till en filterafdelning	1,474	65
3 st. tryckregleringsapparater	2,001	10
Kol- och vedplan, landningsbrygga och spårväg i Gammelstaden	7,500	74
Tilloppsrör från Janssons mossan till Alexandersgatan	16,328	59
5 st. afstängningskranar å rörnätet	835	75
5 st. vattenposter för gatuspolning	1,119	53
Utsträckning af rörnätet:		
Under Stenhuggaregatan	904	11
„ Nikolai- och Gengatorna	10,460	70
Förbindning af rörsträngar under Skilnads-, Nylands-, Ludvigs-, V. Henriks-, Wladimirs-, Andreæ- och Boulevardsgatorna	3,416	46
Regleringsarbeten enl. stadsfullmäktiges beslut af den 20 Mars 1888	60,000	—
Nytt sug- och tryckrör från Gammelstaden till Janssonska mossan	235,633	08
Summa	2,384,020	86

Antalet år 1890 uppsatta vattenmätare utgjorde 98 och funnos vid årets slut inalles 701 vattenmätare i bruk, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter.

Det hos Hannoversche Maschinenbau Actiengesellschaft beställda ångpumpverket anlände i början af år 1890 och monterades under tillsyn af pumpverkets konstruktör ingenjören R. Kolster af fabriken montör Som-

Utvidgning af vattenuppfodringsverket. — Det nya ångpumpverket.

merhalter. Profpumpning verkställes den 19 Augusti och gaf till resultat att den uppfordrade vattenmängden utgjorde 167,5 L. per slag eller c:a 99 % af den teoretiska. Ehuru pumpverket derefter var i fullt gångbart skick och äfven under år 1890 i följd af det äldre pumpverkets remont starkt anlidades, återstodo dock vid årets slut ännu diverse kompletteringsarbeten, såsom målning etc. så att dess definitiva kostnad icke ännu kan uppgifvas. Med de under år 1889 utbetalade kostnaderna stiger utgiften för ångpumpverket ultimo December 1890 till 173,214 mark 2 penni.

Tilloppsröret från tryckröret till Alexandersgatan.

Tilloppsröret från Janssons mossa till Alexandersgatan (300^{mm} diameter) fullbordades, sedan ledningen genom Tölövikens blifvit under vårvintern nedsänkt och ansluten. Totalkostnaden för detta tilloppsrör utgör 135,210 mk 1 penni.

Regleringsarbeten.

Kostnaden för regleringsarbeten under år 1890 kan af samma orsak som i föregående årsberättelse är anförd endast approximativt beräknas och bör framdeles, sedan dessa arbeten blifvit slutförda, justeras.

Det nya sug- och tryckröret.

Af det nya sug- och tryckröret från Gammelstaden till Janssons mossa (450^{mm} diameter) återstodo vid årets slut ofullbordade c:a en kilometers sträcka genom Gumtäckts säteri äfvensom ledningen genom Wanda ås utlopp i hafvet, hvaremot öfriga delar af ledningen sedan hösten voro upplättna till begagnande jemte den gamla tryckledningen. En följd häraf var att arbetstrycket vid pumparne nedgick med c:a 1 atmosfer.

De under år 1890 nedlagda rörsträngarnes längd och diameter, äfvensom antalet derå anbragte brandposter och afstängningskranar framgå af följande tablä:

Utsträckning.	Rörlängd i m						Afstängningskranar st.	Brandposter st.
	450 ^{mm}	300 ^{mm}	200 ^{mm}	150 ^{mm}	100 ^{mm}	50 ^{mm}		
Tilloppsrör från Ås till Alexandersgatan .	—	269	—	—	—	13	4	2
Vattenledn. under Gengatan	—	—	—	—	231	—	2	1
” ” Fabriksgatan	—	—	342	—	—	—	3	9
” ” Rådmandsgatan	—	—	—	—	135	—	3	2
” ” Petersgatan	—	—	—	—	178	—	1	2
” ” Badhusgatan	—	—	202	113	—	—	1	2
” ” ä Berghäll	—	—	—	—	456	—	1	5
Förbindning af rörsträngar	—	—	—	—	110	2	4	—
Gatubevattningsposter	—	—	—	—	—	10	—	—
5 st. afstängningskranar	—	—	—	—	—	—	—	5
Nytt sug- och tryckrör	2,153	—	52	8	75	—	18	1
	2,153	269	596	121	1,185	25	37	29
Rör upptagna ifrån Broholmen i och för ombyte emot större rör	—	—	—	—	81	—	—	—
Tillkommit under år 1890	2,153	269	596	121	1,104	25	37	29

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1890.

Rörnätets utsträckning.

	450 ^{mm}	400 ^{mm}	300 ^{mm}	200 ^{mm}	150 ^{mm}	100 ^{mm}	50 ^{mm}	Summa m.	Afsägnings- krantar st.	Brandposter st.
31 Dec. 1890	—	3,140	7,823	2,467	5,053	25,053	933	44,469	223	307
Tillkommit år 1890	2,153	—	269	596	121	1,104	25	4,268	37	29
Summa	2,153	3,140	8,092	3,063	5,174	26,157	958	48,737	260	336

Vid slutet af år 1890 funnos i bruk staden tillhöriga 5 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, 3 st. dricksvattenkastare, 13 st. pissoirer, 3 st. offentliga afträden, 3 st. fontäner, 12 st. vattenafhemningsposter för betalande konsumenter, 13 st. d:o för gatubevattning, 14 st. d:o för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss. Af stadens hus voro 16 försedda med vattenledning.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse: Sedan ifrån början af år 1890 såväl filterförmannen som maskinisten och rörmästaren blifvit ålagda att hvarje vecka afgifva skriftlig rapport öfver i och för vattenledningens förvaltning, drift och underhåll verkställda arbeten, har det blifvit möjligt att i det följande lemna en mera detaljerad förteckning öfver de löpande utgifterna för vattenledningen än tillföre. Likväl återstår i detta afseende ännu mycket att önska, enär uppgifterna betr. remont och underhåll af vattenledningens rörnät, byggnader m. m. icke ännu kunnat på tillbörligt sätt fördelas, men kan denna oegentlighet rättas först under inkommande år, sedan en särskild bokföring för vattenledningen blifvit inrättad. Enligt revisorernas berättelse utgöra utgifterna för vattenledningens förvaltning och drift, underhåll och remont under år 1890 69,704 mark 28 penni, men enligt nedanstående tablå 63,302 mark 20 penni, beroende derpå att af det för 16,740 mark 8 penni inköpta ved- och kolförrådet m. m. endast en kvantitet motsvarande 10,338 mark blifvit använd, och resten qvarstår i förrådet.

Kostnaderna för vattenledningen.

	<i>Frög.</i>	<i>pt.</i>	<i>Frög.</i>	<i>pt.</i>
År 1890.				
Ingeniörarvode & resemedel	—	—	6,771	52
Vattenuppfordringen:				
1 maskinist	2,100	—		
1 maskinistbiträde	1,509	20		
1 putsare	1,034	60		
Eldare- och handtlangaredagsverk	1,772	60		
Ved, kol, olja, talg, trassel, packningsgarn & diverse	10,338	—		
Remont af gamla pumpverket	5,298	37	22,052	77
Filtreringen:				
1 filterförman	1,105	73		
Isning af filtrerna	771	70		
Skumning af d:o	759	65		
Sandtvättning	7,112	40		
Remont af filtrerbassinen	440	45		
Remont af arbetsredskap	268	20		
Ved till eldning af renvattenshuset	80	—		
Apparater för filtreringsförsök	537	79		
Diverse	204	85	11,280	77
Rörnätet:				
1 rörmästare	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	1,500	—		
Diverse underhåll och remont	5,328	43	9,828	43
Reparation och justering af vattenmätare	—	—	1,082	37
Remont och underhåll af vattenledningens byggnader och dammar, telefon- och brandstodsaffgifter, utskylder, expenser, kostnader för debitering och bokföring äfvensom för vattenmätarens afläsning	—	—	12,286	34
Summa	—	—	63,302	20

Vatten-
uppfordringen.

Som bränsle användes vid ångpumpverket försöksvis såväl ved som Newcastle ångkol, och blef resultatet att med en famn ved lika mycket vatten kunde uppfordras som med 5,58 tunnor kol. Enär dessa sednare efter 3 mark 42 penni tunnans kostade 19 mark 8 penni, men veden endast 18 mark pr famn, stälde sig de förra ekonomiskt ofördelaktigare, oafsedt den omständighet att eldstäder, roster och pannor mera angripas af eldning med kol än med ved.

Till uppfordring af 1,000 m³ vatten till c:a 6 atmosferers höjd åtgick i medeltal 1,25 famnar ved eller 6,96 tunnor kol. Märkas bör dock härvid,

att ångledningarna äfvensom ångcylindrarna icke ännu voro beklädda med isoleringsmaterial, hvarigenom bränsleförbrukningen otvifvelaktigt hade minskats något.

Uppföringskostnaden per m³ med vattenkraft uppumpadt vatten utgör 0,843 penni, med ångkraft 3,723 penni och i medeltal 1,576 penni.

Under år 1890 undergingo båda turbinerna med tillhörande axelledningar, äfvensom pumpen N:o 2 en grundlig remont, hvilken dock hvad den sednare beträffar icke hann slutföras. Remonten blef möjliggjord endast genom tillkomsten af det nya ångpumpverket, hvilket under Augusti t. o. m. November månader regelbundet och under December månad vid större vattenbehof, än en af de gamla pumparne förmådde tillgodose, tjänstgjorde.

Isförhållandena i filtren voro i följd af den milda vintern jemförelsevis gynsamma, och stego kostnaderna för isning pr m² filteryta och år till endast 37,3 penni. Filtren skummades under året inalles 17 gånger, såsom af nedanstående tablå framgår.

Filtreringen.

Filterafdelningar skummade	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
N:o I	—	1	—	—	1	1	2	1	1	—	1	—
N:o II	1	—	—	1	1	—	1	1	1	1	—	—
N:o III	1	—	—	1	Rengjord till bottnet							—

Medelkostnaden för skumning af en m² filteryta utgör för en gång 6,5 penni och för hela året 36,7 penni. Kostnaden för sandtvättning 7,112 mark 40 penni, uti hvilken ingår utgifterna för bassinens N:o III totala rengöring med 3,293 mark 87 penni, motsvarar 3 mark 44 penni per m² filteryta och år. Hela filtreringskostnaden pr m² filteryta och år utgör 5 mark 45 penni och för en m³ vatten 0,802 penni.

Rörnätet. Bland hithörande arbeten observeras reparation af ett rörbrott och 24 läckor (alla med undantag af en på de af bolaget Neptun nedlagda rören), 21 afstängningskranar, 26 brandposter, 2 vattenposter, 4 fribrunnar, 5 pissoirer och 1 hästhö. Skötseln af brand- och vattenposter, förnämligast eftersyn och upptining under vintern, stälde sig ovanligt billiga i följd af den milda vintern. Några frysningar af rörnätet egde icke rum. Rörnätet spolades och vattenborgen rengjordes 4 gånger under årets lopp.

Underhållskostnaden.

Remont och underhåll af vattenledningens byggnader m. m. Bland dessa arbeten förtjenar särskildt nämnas en omfattande och kostsam remont af tilloppsranan för turbinerna jemte tillhörande bassin.

Kostnad pr kub.
meter vatten.

Med ledning af föregående ställer sig kostnaden för en m³ vatten på följande sätt:

Om endast pumpningskostnaden tages i betraktande . . . . . 1,576 pi

Om dertill lägges kostnaden för filtrering . . . . . 2,378 pi

Om dertill lägges kostnaden för förvaltning och drift, underhåll

och remont . . . . . 4,524 pi

Om äfven 5 % ränta¹⁾ å anläggningskostnaden beräknas . . . . 13,091 pi

Pumpverket arbetade enligt nedanstående tablå.

Pumpverkets
verksamhet.

Månad	Pumpen N:o	Gamla pumpverket			Provisionella pumpverket			Nya ångpumpverket			Summa m ³
		Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag	m ³	
Januari	1	525	331,506	112,589	—	—	—	—	—	—	112,589
	2	511	315,558								
Februari	1	465	286,539	87,775	—	—	—	—	—	—	87,775
	2	464	217,915								
Mars	1	509	288,216	101,114	—	—	—	—	—	—	101,114
	2	514	292,899								
April	1	566	314,493	110,291	—	—	—	—	—	—	110,291
	2	561	319,366								
Maj	1	620	370,755	129,262	—	—	—	—	—	—	129,262
	2	601	372,128								
Juni	1	601	361,346	126,685	—	—	—	—	—	—	126,685
	2	667	366,731								
Juli	1	601	367,660	128,060	—	—	—	—	—	—	128,060
	2	588	368,315								
Augusti	1	282	163,325	28,419	—	—	—	350	460,165	77,078	105,497
	2	—	—								
September	1	—	—	—	6	3,222	561	599	787,580	131,920	132,481
	2	—	—								
Oktober	1	305	218,215	37,969	—	—	—	463	580,587	97,248	135,217
	2	—	—								
November	1	649	514,372	89,501	—	—	—	257	286,688	48,020	137,521
	2	—	—								
December	1	623	500,857	87,149	—	—	—	36	34,441	5,769	92,918
	2	—	—								
Summa		9,652	5,970,196	1,038,814	6	3,222	561	1,705	2,149,461	360,035	1,399,410

Största uppfordringen egde rum den 25 November (6,119,2 m³), minsta uppfordringen den 19 Januari (1,127,6 m³). I medeltal uppumpades 3,834 m³ (emot 3,930 m³ år 1889) i dygnet hvaraf 2,848 m³ med vattenkraft och 986 m³ med ånga.

Totala vattenkonsumtionen, hvilken år 1889 utgjorde 1,434,534 m³, har under år 1890 minskats med 35,124 m³ eller med omkring 2,4 %.

¹⁾ Om 4½ % ränta beräknas, blir motsvarande tal 12,234 penni pr m³.

Vattenförbrukningens storlek under de olika månaderna af år 1890, jemförd med den månatliga medelförbrukningen, utgörande 116,617,5 m³, framgår af följande sammanställning:

M å n a d	% öfver (+) eller under (-) medel- talet
Januari	— 3,45
Februari	— 24,74
Mars	— 13,30
April	— 5,43
Maj	+ 10,85
Juni	+ 8,63
Juli	+ 9,81
Augusti	— 9,54
September	+ 13,62
Oktober	+ 15,95
November	+ 17,93
December	— 20,33

Differensen emellan högsta och lägsta förbrukningen pr månad utgör enligt ofvanstående 42,67 % af medelkonsumtionen.

Af de vid slutet af år 1890 uppdebiterade 1,131 (1,025 år 1889) konsumenterna betalade 546 (453 år 1889) vattenafgiften enligt uppmätning. Gratiskonsumtion har såsom förut egt rum till stadens arbeten, gatuspolning, bevattning af planteringar, rörsköljning, eldsläckning, äfvensom till förut nämnda stadens hus, fribrunnar, hästhoar och pissoirer. En del af förbrukningen har uppmätts och befunnits som följer:

För hästhon vid Gasverket	4,560 m ³
För d:o vid Jernvägstorget	2,618 m ³
För d:o & utkastare vid Kokhuset	1,527 m ³
För d:o å Broholmen	3,593 m ³
För packhushissen	3,153 m ³ (8,190 slag).

Lägges härtill förbrukningen för 13 pissoirers spolning med ca 65,000 m³ så finner man att gratiskonsumtionen för dessa äfvensom för hästhoarne och hissen utgjort inalles 80,451 m³, motsvarande enligt själfkostnadspris en utgift af 3,639 mark 60 penni för staden.

Fördelning af inkomsterna från vattenledningen år 1890 med afseende å konsumtionens beskaffenhet.

Konsumenter	Enligt rumberäkning eller öfverenskommelse		Enligt uppmätning		Mätarehyra		Summa		% af totalkonsumtionen
	<i>Frkf.</i>	<i>7ti.</i>	<i>Frkf.</i>	<i>7ti.</i>	<i>Frkf.</i>	<i>7ti.</i>	<i>Frkf.</i>	<i>7ti.</i>	
Publika byggnader, skolor, sjukhus och kaserner	3,913	—	27,881	13	2,751	29	34,545	42	13,4
Arbetarbostäder	1,841	48	627	30	79	15	2,547	93	1,0
Industriella-, kommunika- tions-, bad- och tvätt- inrättningar, hotell, re- staurationer och diverse	473	12	83,811	75	4,342	34	88,627	21	34,4
Privata	78,752	47	44,719	33	8,383	67	131,855	47	51,2
Summa	84,980	07	157,039	51	15,556	45	257,576	03	100,0

Totala inkomsten från vattenledningen har ökats emot i fjol med 27,894 mark 95 penni, hvaraf på konsumtionen enligt rumberäkning eller öfverenskommelse belöpa sig 3,052 mark 79 penni, enligt vattenmätare 22,306 mark 3 penni samt på vattenmätarehyror 2,536 mark 13 penni.

Vattenståndet i Wanda å.

År 1890.	Medeltal	Max.	Min.
Januari	+ 0,35	+ 0,80	+ 0,18
Februari	+ 0,26	+ 0,24	+ 0,15
Mars	+ 0,52	+ 1,32	+ 0,12
April	+ 0,70	+ 0,84	+ 0,60
Maj	+ 0,20	+ 0,63	± 0
Juni	+ 0,12	+ 0,39	+ 0,03
Juli	+ 0,11	+ 0,30	— 0,06
Augusti	+ 0,14	+ 0,70	± 0
September	+ 0,22	+ 0,80	+ 0,06
Oktober	+ 0,66	+ 1,00	+ 0,09
November	+ 0,53	+ 0,75	+ 0,24
December	+ 0,24	+ 0,57	+ 0,15
För hela året 1890	+ 0,34	+ 1,32	— 0,06

Islossningen inträffade den 29 Mars.“

Öfriga uti berättelsen ingående statistiska uppgifter äro intagna uti de längre fram följande tabellbilagorna.

Bland ärenden, som ega sammanhang med vattenledningen, torde ännu följande böra här omnämnas.

På derom gjord framställning beslöt Drätselkammaren¹⁾ till vattenlednings införande till stadens nya växthus i Fabriksparken. Nämnda växthus hade under året uppförts²⁾ under tillsyn af stadsträdgårdsmästaren med materialier tagna från stadens materialgård. Det härför äfvensom för anläggning af trädskola i nämnda park beviljade anslag af 9,100 mk blef genom utgifterna för vattenledningen och särskilda andra i kostnadsberäkningen ej förutsedda arbeten öfverskridet med omkr. 3,000 mk.

Vattenledning till växthuset i Fabriksparken.

Emedan särskilda brunnar å villaområdet Eko blifvit genom Helsevårdsnämndens åtgärd stängda, beslöt Drätselkammaren³⁾, på Nämndens framställning och i enlighet med Byggnadskontorets förslag, att för beredande af vattentillgång för den å nämnda område bosatta befolkning anordna, förutom en i förslaget till vattenledning längs Östra chausséen ingående vattenpost, som komme att placeras der 5:te linien sammanstötter med chausséen, en dylik post vid ändpunkten af vattenledningen under tvärgatan A mellan kvarteren N:ris 318 och 319. Kostnaden för sistnämnda post, 150 mk, samt för en provisorisk väg, utgörande förlängning af berörda tvärgata inpå området Eko, skulle bestridas af anslaget för regleringsarbeten å Berghäll.

Anordnandet af vattenposter invid villaområdet Eko.

Genom remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammarens yttrande infordrats öfver en af Helsevårdsnämnden hos Stadsfullmäktige gjord framställning om utsträckande af stadens vattenledning till det af Helsingfors Slagtinrättnings Aktiebolag disponerade område vid Edesviken. I enlighet med Byggnadskontorets förslag afstyrkte Drätselkammaren⁴⁾ utförandet af omförmälda arbete, för hvilket kostnaden approximativt beräknats till 20,000 mk, jemte det Kammaren framhöll, att den med vattenledningens införande åsyftade större renligheten vid inrättningsens bedrivande kunde genom några andra, för staden mindre kostsamma anordningar åstadkommas.

Afstyrkt framställning om vattenledning till slagtarhusen vid Edesviken.

På anhållan af arrendatorn af villan N:o 34a Brogård lät Drätselkammaren⁵⁾, för beredande af afflopp från sagda villa, till hvilken vattenledning skulle intagas, utföra en affloppskanal under angränsande del af

Nyanlagd kanal under Unionsgatan från villan Brogård.

¹⁾ Drkns prot. d. 29 maj § 45. — ²⁾ D:o d:o d. 10 april § 25. — ³⁾ D:o d:o d. 14 aug. § 9. — ⁴⁾ D:o d:o d. 27 dec. § 10 och skrifv. af s. d. N:o 304, — ⁵⁾ D:o d:o d. 19 juni § 38.

Unionsgatan till en förut förefintlig kanal med utlopp till Norra hamnen. Kostnaden för denna kanalanläggning var af Byggnadskontoret beräknad till 1,500 mk.

Gratis vattenutdelning till be-
vattning af Vestr
a chausséen

Af särskilda vid Vestra chausséen bosatta villaegare, hvilka hade för afsigt att för gemensam räkning försöksvis anordna bevattning af nämnda chaussé, framställdes begäran att det till bevattningen åtgående vattnet måtte gratis upplåtas från stadens vattenledning; och biföll Drätselkammaren¹⁾ härtill under några förbehåll, afseende att kontrollera de använda tunnornas beskaffenhet och handteringen af de vattenposter, som för bevattningen anlätades.

Afslagen ansök-
ning om ny af-
loppskanal från
gården N:o 19
Wladimirsga-
tatan.

En af egaren till gården adr. N:o 19 vid Wladimirsgatan ingifven ansökning att, för beredande af aflopp från en del af sagda gård, en ny afloppskanal måtte på stadens bekostnad från tomten anläggas österut till adr. N:o 13, der en äldre afloppskanal vidtoge, afslogs af Drätselkammaren²⁾, enär tomten förut hade aflopp vesterut. Sedan sökanden dock tillkännagifvit, att han såge sig föranlåten att på egen bekostnad utföra ifrågasvarande kanalanläggning, biföll Kammararen³⁾ sökandens härvid gjorda anhållan att uti den under gatan befintliga vattenledningsgrafven få nedlägga ett 6 tums afloppsrör, med rättighet att återfå detsamma för den händelse staden framdeles komme att anlägga kanal med större dimensioner å någon del af samma sträcka. Såsom tidigare nämnts, upptogs uti 1891 års utgiftsstat anslag för en afloppskanal från adr. N:o 17 till N:o 13 vid Wladimirsgatan.

Ersättning åt
arrendatorn af
Gammelstads-
qvarnen.

Emedan qvarndriften i Gammelstadsqvarnen under hösten måst inställas uti vidpass en månad i och för af Vattenledningskontoret utförda rörledningsarbeten under vattenrännan samt dennas remont, beviljades⁴⁾ arrendator af qvarnen, på derom gjord anhållan, ett afdrag af 945 mk å det under året förfallna arrendet för qvarnen.

Ersättning åt
arrendatorn af
fiskevattnet i
Gammelstads-
viken.

För hinder i fiske, som arrendator af fiskevattnet i Gammelstadsviken komme att hafva i följd af de undervattenssprängningar hvilka skulle under sommaren verkställas nedanför forsen, i och för det nya sugrörets ledning från filterholmen till maskinhusen, beviljades⁵⁾ bemälde arrendator, på förslag af Vattenledningsingeniören, ersättning med 25 mk i veckan för den tid sprängningen fortginge.

Virkesflotning
inom hamnom-
rådet.

Af hamnkaptenen hade hos Magistraten gjorts framställning om åtgärd derhän att till förekommande af särskilda olägenheter som voro för-

¹⁾ Drkns prot. d. 29 maj § 32. — ²⁾ D:o d:o d. 31 juli § 6. — ³⁾ D:o d:o d. 14 aug. § 5. — ⁴⁾ D:o d:o d. 23 okt. § 12. — ⁵⁾ D:o d:o d. 5 juni § 21.

enade med flottningen af ved och stock inom stadens hamnområde, sådan nämnda flottning härintills bedrifvits, en ordningsstadga för flottning af trävirke inom hamnområdet blefve utfärdad. Denna framställning, hvar öfver Drätselkammarens yttrande infordrades, understöddes af Kammaren¹⁾. Under året anställdes sedermera²⁾ af vederbörande distriktsingeniör den för en dylik stadgas åstadkommande nödiga syn å hamnområdet.

Med afseende derå att landsvägsbron öfver Wanda å i Gammelstaden, i underhållet af hvilken bro Helsingfors stad deltagit med hälften, under de senare åren behöft årligen remonteras, uppdrog Drätselkammaren åt Byggnadskontoret att inkomma med förslag om sådan grundligare ombyggnad af bron, att dylika remonter framdeles kunde i möjligaste mon undvikas. I anledning deraf införskaffade Byggnadskontoret från Brobyggnads-Aktiebolaget härstädes projekt till en ny bro af jern med alternativt trä- eller stensatt lock, enligt hvilket senare alternativ, som af Stadsingeniören obetingadt förordades, kostnaden för den nya bron komme att uppgå till omkring 25,700 mark. Ehuruval vid hållen syn erfarits att de bärande delarne å den nuvarande bron voro så pass väl bibehållna att den ifrågasatta ombyggnaden ej behöfde förr än om några år företagas, ansåg sig Drätselkammaren dock böra, för förberedande deraf, delgifva vederbörande i brons underhåll deltagande väglag i Helsing socken det för ombyggnaden gjorda projektet samt aflät i sådant afseende³⁾ skrifvelse till kronolänsmannen i nämnda socken, med anhållan att vägbyggnadslaget måtte utse kommitterade för att med Kammaren samråda i saken, utan att dock något resultat af denna åtgärd derefter förspordes.

Emedan arrendatorn af Mejlans hemman, på grund deraf att endast några år af arrendetiden återstode, undandragit sig betalningen af den på sagda hemman sig belöpande andel uti kostnaden för en enligt vederbörande intressenters beslut under sistlidne vinter uppförd ny bro öfver Wanda å på den från Nurmijärvi landsväg förbi Nackböle och Tomtbacka egendommar i Helsing socken till vägen mellan Helsingfors och Tavastehus städer ledande kommunikationsväg, blef⁴⁾ ifrågavarande kostnadsbelopp, 150 mk, från stadskassan utanordnad.

På anhållan af arrendatorerne af staden underlydande villan Toivola å Mejlans beslöt Drätselkammaren⁵⁾, att staden skulle för framtiden öfvertaga underhållet af den från allmänna landsvägen till villans område

Ifrågasatt ombyggnad af landsvägsbron öfver Wanda å.

Deltagande i kostnad för brobyggnad i Helsing socken.

Underhållet af vägen förbi villan Toivola å Mejlans.

¹⁾ Drkns prot. d. 19 juni § 26. — ²⁾ D:o d:o d. 2 okt. § 31. — ³⁾ D:o d:o d. 2 okt. § 28 och skrifv. af s. d. N:o 236. — ⁴⁾ D:o d:o d. 22 maj § 6. — ⁵⁾ D:o d:o d. 1 maj § 32.

och genom detsamma längs stranden ledande väg, emot det att sagda väg upplättes till allmänt begagnande.

Utsträckning
af gaslednin-
gens rörnät.

Efter det Gaslysningsaktiebolaget, jemlikt § 4 i det mellan staden och bolaget afslutade kontrakt, hos Drätselkammaren anmält, hvilka utsträckningar af rörnätet bolaget under året ärnade företaga, blef förslaget af Drätselkammaren i hufvudsak godkändt¹⁾ och skulle sålunda nedan nämnda rörsträckningar af bolaget inrättas med följande antal lyktor:

Rörsträckningen	Rörens		Antal lyktor
	längd i fot	diam. i tum	
Sandvikstorget	{ 600 300	{ 2 1½	7
Nikolai- och Gengatorna	{ 900 200	{ 2 1½	
Anne-, Kamp- och Fredriksgatorna	{ 1,200 450	{ 2 1½	10
Lappviksgatan	{ 1,800 360	{ 3 1½	

På skilda framställningar beslöt Drätselkammaren sedermera till uppställandet af 3 st. nya gaslyktor vid Fredsgatan²⁾ samt 9 st. dylika lyktor vid Södra hamnen³⁾, der nya kajer blifvit anlagda.

Placering af le-
diga petroleum-
gaslyktor.

De genom gasnätets utvidgning disponibla petroleumgaslyktorerna äfvensom det antal lyktor af detta slag, som enligt budgeten stod till Drätselkammarens disposition, placerades⁴⁾, enligt Byggnadskontorets förslag, förnämligast å Berghäll och Djurgårdsvägarne.

Nytt entrepre-
nadkontrakt
ang. petroleum-
gaslysningen.

Emedan den tid, för hvilken den uti några delar af staden med petroleumgaslyktor uppehållna gatubelysningen varit på entreprenad upplåten, tilländagick med det den 15 maj utlöpande lysningsåret, afslöt Drätselkammaren⁵⁾, efter att hafva inhemtat entreprenadanbud, med Statsrådet A. af Forselles nytt kontrakt angående ifrågavarande belysnings ombesörjande under tiden från den 15 augusti 1890 till den 15 maj 1893, med omkring 300 lyktor, emot ersättning beräknad för 1:sta och 2:dra klassens lyktor efter 52 penni för hvarje dag och lykta, för 3:dje klassens lyktor efter 124 mk, för 4:de klassens lyktor efter 68 mk 60 p. och för 5:te klassens lyktor efter 77 mk 25 p. för lysningsår och lykta. Tiden för lyktornas tändning och släckning skulle rätta sig efter den för gaslysningen fastställda tidtabellen, och komme, i händelse förändring i sagda tidtabell

¹⁾ Drkns prot. den 20 mars § 16.   ²⁾ D:o d:o den 14 aug. § 10. — ³⁾ D:o d:o d:o och den 16 okt. § 33. — ⁴⁾ D:o d:o den 24 april § 31. — ⁵⁾ D:o d:o den 8 maj § 7.

under entreprenadtiden vidtoges, de öfverenskomna enhetspriserna för belysningen att ökas eller minskas i samma förhållande som bränntiden utsträcktes eller inskränktes. Nya lyktor af den förbättrade konstruktion, som mot slutet af den förra entreprenadtiden begynt införas, ålades entreprenören att, i den mån stadsmyndigheterna kunde finna nödigt, anskaffa emot en ersättning af 50 mk för hvarje lykta.

Vid upprättandet af nyssberörda kontrakt undantogs från belysningsområdet Broholmarne med Långa bron och Östra chausséen till villan Necken, hvarest belysningen komme att, enligt särskildt aftal¹⁾, under samma tid handhafvas af Byggmästaren G. Jansson med tillsammans 27 st. elektriska lampor af 25 normaljus' styrka, emot ersättning af 100 mk st. per lysår för 11 st. lampor, hänförda till 3:dje klassens lyktor (från kl. 1 på natten komme dessa att ersättas med gasoljelampor), 50 mk st. per lysningsår för 12 st. 4:de klassens lyktor samt 45 mk st. för 4 st. lyktor af sistnämnda klass.

Elektrisk belysning å Broholmarne.

Sedan Stadsfullmäktige, såsom ofvan nämnts²⁾, meddelat Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag och Hofrådet D. J. Wadén tillstånd att å stadens gator och allmänna platser uppställa och begagna stolpledningar för levererande af elektrisk belysning till abonnenter, under vilkor att sagda bolag och Hofrådet Wadén i afseende å ledningarnes anläggande och begagnande underkastade sig de bestämningar vederbörande myndighet kunde komma att föreskrifva, anmäldes af Hofrådet Wadén, att han icke ville begagna sig af omförmälda tillstånd, hvaremot Elektriska belysningsbolaget, jemte inlemnande af plan öfver den föreslagna placeringen af stolpar för bolagets ljusledningar, förklarade sig godkänna förberörda vilkor. Drätselkammaren³⁾, som biföll till uppställandet af stolpar å öfriga uti nyssnämnda plan angifna gator och öppna platser utom å Katrinegatan, hvars ringa bredd, understigande 50 fot, ansågs härvid utgöra hinder, fastställde tillika följande vilkor att tills vidare lända till efterrättelse:

Fastsälda bestämmingar rörande placeringen af stolpar för elektrisk belysning.

att stolparne skulle placeras 1½ fot från rännenens midt utåt körbanan;

att desamma ej finge uppställas i trottoirhörn, utanför portar och hufvudtrappor och, såvidt möjligt, ej heller framför butikdörrar;

att stolparne, der ledningstrådar skulle föras öfver gata, placerades sålunda att ledningen icke korsade gatans riktningslinie under mindre vinkel än 60 grader;

¹⁾ Drkns prot. den 8 maj § 7. — ²⁾ Se pag. 15. — ³⁾ Drkns prot. den 17 juli § 2.

att stolparne erhöle sådan höjd att ledningsträdarne icke någonstädes komme marken, äfven då den vore snöbetäckt, närmare än 25 fot;

att under tid då gata till någon del af sin bredd, för pågående byggnadsarbete eller af annan orsak, utöfver sex dagars tid vore för trafik afstängd, alla på gatan stående stolpar, å hela den sträcka der sådant hinder förefunnnes, skulle af bolaget utan ersättning undanflyttas, till dess gatan åter vore till hela sin bredd farbar;

att bolaget skulle till brandverkets disposition ställa nödiga verktyg för ledningsträdarnes kapande vid brandtillfällen, utan rätt för bolaget till ersättning för den skada som härvid kunde bolagets egendom åsamkas; samt

att stolparne skulle utföras och vidmakthållas i prydligt skick samt, der så påfordrades, oljemålas.

Om afståndet mellan stolparne äfvensom om skyddsträdarnes och ledningarnes beskaffenhet egde Magistraten, på förslag af stadens elektrotekniker, meddela närmare bestämningar.

Önskade bolaget en utvidgning af sitt trådnät antingen till andra delar af nu för stolpar upplätta gator och platser eller till nya sådana, borde härom hos Drätselkammaren göras anhållan särskildt för hvarje utvidgning.

Slutligen förbehölls rättighet för stadens myndigheter att åt annan egare af elektrisk ljusledning medgifva tillstånd att begagna bolagets stolpar emot ersättning, som, der godvillig öfverenskommelse icke kunde träffas, finge af Drätselkammaren bestämmas.

Senare beviljades¹⁾ bolaget, som uppgaf sig redan hafva å särskilda gator uppsatt stolpar af något mindre höjd än den ofvan bestända, tillstånd att bibehålla dessa, hvaremot de stolpar som komme att framdeles uppställas borde erhålla den föreskrifna höjden.

Spårvägarnes
afsyvende.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut²⁾ ankom det å Drätselkammaren att låta afsyna de delar af spårvägarnes, hvilka enligt Direktionens för Spårvägs Aktiebolaget hos Fullmäktige gjorda anmälan voro färdiga att till trafik upplätas. Enär dock någon definitiv karta öfver spårens sträckning ej ännu blifvit af bemälda bolag aflemnad, ansåg Kammaren³⁾ någon slutlig afsyning af den redan utförda anläggningen icke kunna försiggå. Men som bolaget omellertid önskade utverka sig tillstånd att å de färdiga delarne af spårvägen öppna provisionel trafik, lät Drätselkammaren³⁾ genom

1) Drkns prot. den 31 juli § 15. — 2) Se ofvan pag. 17. — 3) Drkns prot. den 27 nov. § 11. — 4) D:o d:o den 2 dec. § 6.

tre för ändamålet utseddde ojäfvige ingenjörer verkställa preliminär syn å nämnda spårvägssträcka med dertill hörande materiel, hvarvid¹⁾ synemännen afgäfvo det uttalande, att dessa kunde, från teknisk synpunkt, utan fara för publiken till provisionel trafik upplåtas; och meddelade Magistraten derefter, på grund af detta uttalande, tillstånd till trafikens öppnande.

Till svar å Öfverstyrelsens för Lots- och fyrinrättningen uti skrifvelse till Drätselkammaren gjorda förfrågan, huruvida Öfverstyrelsen fortfarande finge begagna sig af Kammarrens år 1888²⁾ meddelade tillstånd till uppförande af tvenne tillämnade gasoljefyrar, jemte tillhörande förrådsbodar, den ena å Norra Blekholmen och den andra å Skatudden, förklarade Drätselkammaren³⁾, att de för omförmälda fyrar afsedda platserna fortfarande stode till disposition under de vilkor beträffande byggnadernas bortflyttande, då sådant från stadens sida påyrkades, som tidigare af Kammarren uppstälts. — Likaså meddelade Drätselkammaren sedermera⁴⁾ tillstånd till uppställande af en enahanda fyr å Glasmästaregrundet, beläget söderom Vestra Rönnskär.

Plats för gasoljefyrar.

I anledning af Öfverstyrelsens för lots- och fyrinrättningen till stadens Hamnkontor gjorda anmälan om tilltänkt bortsprängning på statens bekostnad af det inom hamnområdet belägna grundet Lonnan beslöt Drätselkammaren⁵⁾ meddela, att från stadens sida ej mötte hinder för utförandet häraf.

Bortsprängning af grundet Lonnan.

På ansökning af arrendatorn af villan N:o 31 Lilla Broholmen, hvilken villas område genom den under året skedd utvidgningen af Unionsgatan minskats med en 11 fot bred remsa längs villans vestra gräns, beslöt Drätselkammaren⁶⁾, efter verkställd syn, medgifva arrendatorn rättighet att med villan förena ett af honom utfyllt område på östra sidan om villan, likaledes till en bredd af 11 fot, hvarigenom villans areal bibehölles oförändrad.

Utvidgning af villan N:o 31 Lilla Broholmen.

Sedan bestyrelsen för „Ateneum“ uti skrifvelse till Drätselkammaren anhållit att staden måtte emot lämplig ersättning öfvertaga vården af de planteringar som befinna sig på ömse sidor om Ateneumbyggnaden, samt Stadsträdgårdsmästaren, på anmodan af Kammarren, inkommit med förslag till anordning af nämnda planteringar och uppgift å kost-

Fråga om underhållet af planteringarne vid Ateneum.

¹⁾ Drkns prot. den 11 dec. § 14. — ²⁾ 1888 års ber. pag. 94. — ³⁾ Drkns prot. den 20 febr. § 14. — ⁴⁾ D:o d:o den 31 juli § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 20 mars § 9. — ⁶⁾ D:o d:o den 26 juni § 2.

naden såväl härför som för det årliga underhållet af desamma, blefvo dessa förslag och kostnadsberäkningar ¹⁾ meddelade bestyrelsen, utan att ärendet sedermera fullföljdes.

Underhållet af planteringen vid Gamla kyrkan.

En af stadens svensk-finska församlings kyrkoråd gjord förfrågan, huruvida och på hvilka villkor stadskommunen vore villig att öfvertaga vården om planteringen omkring den äldre luterska kyrkan, föranledde ²⁾, med afseende å det dervid uppställda, af Kammaren ej godkända förhållet om kyrkorådets bestämmanderätt vid möjligen uppkommande frågor om förändrad anordning af planteringen, icke till vidare åtgärd.

Vården om affidne donators grafvar.

Enligt af Drätselkammaren fattadt ³⁾ beslut borde Stadsträdgårdsmästaren för framtiden låta efterse och i värdadt skick underhålla de grafplatser å stadens begravningsplatser, hvilka tillhörde sådana hädangångna personer, som ihågkommit staden med donationer för välgörande ändamål, såframt dessa grafplatser ej erhöle nödig omvårdnad genom anhöriga till de affidne.

Fölisöns anordning till folkpark.

Helsingfors Utskänknings aktiebolag, som under år 1889 fått på arrende öfvertaga Mejlans hemman underlydande Fölisön med skyldighet att derstädes anlägga och underhålla en folkpark, inlemnade i början af året plan för holmens anordning i antydt afseende, hvilken plan af Drätselkammaren godkändes ⁴⁾.

Rödjningar efter stormen den 28 Augusti.

Efter de svåra härjningar, som den orkanlika stormen den 28 augusti anställt uti skogar och planteringar å stadens hela område, vidtog Drätselkammaren, för att få de kullfallna träden snarast möjligt undanskaffade och erforderliga rödjningsarbeten verkställda, den åtgärd ⁵⁾ att innehafvarene af bostadsvillor och andra mindre arrendelägenheter, (bland dem äfven Högholmen och Fölisön ⁶⁾) berättigades att tillgodogöra sig virket af de kullblåsta träden mot skyldighet att under tillsyn af stadens skogsvakt rödja och i ordning ställa sina områden, öfver fullgörandet hvaraf kontrollsyn komme att af Kammaren föranstaltas. Uti skogarne å öfriga staden underlydande lägenheter egde Byggnadskontoret ombesörja nödig afverkning och rödjning, hvarvid det erhållna virket borde för stadens räkning uppläggas. Drätselkammaren gick äfven, efter det förslag i sådant afseende blifvit af vederbörande skogsinstruktör aflemnadt ⁷⁾, i författning om verkställande af skogssådd och trädplantering för att betrygga återväxten af skog å de ställen som mest hemsökts.

¹⁾ Drkns prot. den 3 apr. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 17 april § 20. — ³⁾ D:o d:o den 27 febr. § 34. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 jan. § 21. — ⁵⁾ D:o d:o den 1 sept. § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 4 sept. § 39. — ⁷⁾ D:o d:o den 13 nov. § 12 och den 20 nov. § 29.

Åt arrendatorerne af Grejus och Mejlans hemman beviljades, på derom af desse framställd anhållan och efter föranstaltad syn å nämnda lägenheter, såsom bidrag till ersättande af skador, hvilka stormen förorsakat å en del åbyggnad och planteringar, 385 mk för Grejus¹⁾ och 471 mk 90 p. för Mejlans²⁾, hvilka ersättningsbelopp komme att gå i afdrag från årets arrende för hemmanen.

Ersättning åt arrendatorerne af Grejus och Mejlans hemman för stormskador.

Angående arbetet i planteringarna under 1890 har Stadsträdgårds-mästaren till Drätselkammaren aflemnad följande berättelse:

Stadens planteringar. Underhåll.

„Arbetena i stadens planteringar hafva under årets lopp dels bestått i förbättring och underhåll af de äldre planteringarne och dels påbörjande af fyllnings- och planeringsarbeten å Observatoriiberget och i Brunnsparken.

I de äldre planteringarne hafva arbetena hufvudsakligast varit att afplanera och omlägga gräsplaner och gångar samt plantering af träd och buskar m. m. Så hafva å gräsplanerna i Runebergs- och Teateresplanaderna ett cirka 4 tums lager kraftig mull blifvit påfördt och besådt med gräsfrö. Å sistnämnda plats hafva dessutom buskagerna som bildade fullkomliga snår, blifvit urgallrade och nedskurna, samt några af dessa, som voro för platsen öfverflödiga och vanprydande borttagna. En del träd och buskar hafva blifvit planterade invid kabinettet inom samma esplanad.

Trekanten har undergått en grundlig förändring och förbättring; gräsplaner och gångar hafva helt och hållet blifvit planerade och omlagda, samt den gamla i guirlandform gående Caraganahäcken borttagen och i densamma ställe en Cratægushäck utmed staketet planerad.

Trekantiga torget.

Vid *Kyrkotorget* ha gångarne blifvit omlagda och gräsplanerna förbättrade.

Kyrkotorget.

Brunnsplanen har förändrats sålunda att en större lekplan är anlagd i midten af sqvären omgifven af gräsplaner, träd och buskpartier.

Brunnsplanen.

Å *Riddarhussqvären* hafva diverse träd och buskar planterats samt dessutom gräsplanerna blifvit förbättrade.

Riddarhussqvären.

I *Kaisaniemi* har förutom underhållet af parken i sin helhet en större gräsplan jemte den utmed densamma ledande gången från östra porten till Trädgårdsgatan blifvit omlagd och påfyld.

Kaisaniemi.

I *Brunnsparken* har en del gräsplaner och gångar inom restaurationsområdet blifvit förändrade och omlagda, samt en vattenpost blifvit förlagd inom samma område för bevattning af gräsplanerna m. m.

Brunnsparken.

¹⁾ Drkns prot. den 25 sept. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 18 dec. § 33.

Brunnsparkens nyanläggning. Den större gång, som börjar vid batteriets östra sida ledande åt norr, anlades till en längd af 850 fot och utmed densamma anlades gräsplaner, hvarjemte en del träd och buskar planterades. Vid en skarp stigning af nämnda gång blef en stentrappa placerad.

Observatoriibergen.

Observatoriibergen. Uppfartsvägen från Unionsgatan åt östra sidan anlades till bergplatåns början hvarjemte en del smärre gångar äfven påbörjades. Till nordöstra delen af bergen förlades en stentrumma af 138 fots längd, för att från denna del afleda vattnet, med utlopp i Badhusgatans kloak. Transport af fyllning, mull och sand pågick under hela året.

Trädskolorna.

Trädskolan i Röddäld. Alla träd osh buskar uppgräfdes och fördes till trädskolan i Fabriksparken för att der planteras.

Trädskolan i Fabriksparken dränerades och indelades medels gångar i flere kvarter.

Växthuset i Fabriksparken.

Växthus och drifbänksgård anlades och terrängen omkring desamma planerades. Under sommaren påbörjades förökningen af blomsterväxter afsedda till öfvervintring i växthuset, och uppgick antalet planter till 11,657 st. Anslaget för anläggning af växthus och trädskola i Fabriksparken öfverskreds med 3,086:36, hvilka medel användes till inledande af vatten, för tvenne vattencisterner till växthuset, ett mindre uthus, samt till nödiga fyllnings- och planeringsarbeten deromkring.

Stormskador.

I stadens planteringar förstördes af orkanen den 28 Augusti 1,141 träd och 115 skadades. Veden forslades till Fabriksparken att der uppläggas och användas för eldning i växthuset.

Till ofvannämnda arbeten hafva uti stadens planteringar åtgått 8,839 $\frac{1}{2}$ mansdagsverken, 2,310 $\frac{1}{4}$ qvinnodagsverken och 843 $\frac{1}{2}$ hästdagsverken. Af mylla, lersand, grus och fyllning hafva till nämnda platser transporterats 52,717 lass.

Träd och buskar hafva utplanterats 1,448 st. deraf häckplantor 1,179 st.

Fördelningen af arbetskostnader.

Nedanstående förteckning upptager omkostnaderna fördelade på hvarje plantering:

<i>Underhåll af äldre planteringar.</i>		<i>Små.</i>	<i>7½.</i>	<i>Små.</i>	<i>7½.</i>
<i>Esplanaderna:</i>					
1,882 1/2	mans- och kvinnodagsverken	4,146	20		
94	hästdagsverken	542	25		
1,650	lass mylla, grus och sand.	914	75		
	Räkningar	2,793	88	8,397	08
<i>Kaisaniemi:</i>					
1,335 1/4	mans- och kvinnodagsverken	2,853	72		
70	hästdagsverken	408	75		
668	lass mylla, fyllning, sand och grus	302	75		
	Räkningar	509	37	4,074	59
<i>Djurgården:</i>					
414 1/4	mans- och kvinnodagsverken	777	64		
51 3/4	hästdagsverken	310	25	1,087	89
<i>Brunnsparken:</i>					
1,299	mans- och kvinnodagsverken	3,044	77		
135 1/4	hästdagsverken	799	12		
157	lass mylla, sand och grus.	83	30		
	Räkningar	1,013	50	4,940	69
<i>Riddarhusgårdens:</i>					
93 1/4	mans- och kvinnodagsverken	210	47		
7	hästdagsverken	40	50		
25	lass mylla och grus	11	40		
	Räkningar	55	80	318	17
<i>Sgårdens vid Finlands Bank:</i>					
107 3/4	mans- och kvinnodagsverken	243	90		
10 1/2	hästdagsverken	60	75		
9	lass mylla och grus	4	35	309	—
<i>Trekanten:</i>					
310 1/4	mans- och kvinnodagsverken	738	31		
13 1/2	hästdagsverken	80	—		
899	lass mylla, lersand och grus	403	90		
	Räkningar	515	63	1,737	84
<i>Kyrkotorget:</i>					
72 1/4	mans- och kvinnodagsverken	173	80		
5 1/4	hästdagsverken	30	75		
50	lass mylla	25	—	229	55
<i>Brunnsplanen:</i>					
365	mans- och kvinnodagsverken	922	61		
5 1/4	hästdagsverken	31	—		
717	lass mylla, lersand och grus	358	50		
	Räkningar	263	65	1,575	76
Transport		—	—	22,670	57

	Transport	—	—	22,670	57
<i>Elisabetstorget:</i>					
62 1/4	mans- och kvinnodagsverken	147	05		
5	hästdagsverken	28	25	175	30
<i>Kom. Sjukhuset:</i>					
17 1/2	mans- och kvinnodagsverken	—	—	36	65
<i>Trädskolorna:</i>					
234	mans- och kvinnodagsverken	547	01		
10	hästdagsverken	60	—		
60	lass fyllning	21	—	628	01
<i>Mullgården:</i>					
29 1/2	mandagsverken	72	40		
6	lass sand	4	60	77	—
<i>Materialgården:</i>					
122	mandagsverken	439	85		
1 1/2	hästdagsverken	7	50	447	35
<i>Djurgårdsvillorna 1—5:</i>					
3 3/4	hästdagsverken	—	—	18	75
<i>Parkgatan:</i>					
17 1/4	hästdagsverken för vattning	—	—	103	50
<i>Allén i Brunnsparken:</i>					
25 3/4	hästdagsverken för vattning	—	—	154	50
<i>Östra Villavägarne:</i>					
11 3/4	hästdagsverken för vattning	—	—	70	50
<i>Diverse:</i>					
87	lass löfjord	34	80		
2 1/2	hästdagsverken	15	—		
	Räkningar	2,852	62	2,902	42
<i>Sofforna:</i>					
	Inköp och reparation	—	—	2,186	05
	Underhåll af hägnader	—	—	1,174	16
	Summa	—	—	30,644	76
<i>Nyanläggningar.</i>					
<i>Observatoriebergen:</i>					
1,819 1/2	mandagsverken	4,514	03		
32 1/2	hästdagsverken	184	—		
45,828	lass mylla, fyllning och sand	20,948	21		
	Räkningar	5,903	68	31,549	92
	Transport	—	—	31,549	92

		Transport			
<i>Brunnsparken:</i>		—	—	31,549	92
1,063	mans- och qvinnodagsverken	2,724	33		
117	hästdagsverken	603	37		
1,112	lass fyllning, kompost och sand	806	50		
	Räkningar	1,285	45	5,419	65
<i>Anläggning af växthus och trädskola i Fabriksparken:</i>					
633 $\frac{3}{4}$	mansdagsverken	1,954	80		
77 $\frac{3}{4}$	hästdagsverken	465	50		
775	lass fyllning, sand och spillning	418	05		
	Enligt Materialgårdens arbetslista	2,366	35		
	Materialier	6,981	66	12,186	36
<i>Rödjningsarbeten:</i>					
1,288 $\frac{3}{4}$	mansdagsverken	3,347	14		
146 $\frac{1}{4}$	hästdagsverken	877	50		
674	lass ved	473	30		
	Räkningar	14	90	4,712	84
Summa		—	—	53,868	77

b) *Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.*

Sedan Drätselkammaren hos Direktionen för Finska konstföreningen anhållit¹⁾, att nämnda förening måtte till förvaring i dess museum omhändertaga alla eller åtminstone en del af de tafloer som tillhörde den af framlidne Generalmajoren Furuhjelm till staden donerade samling men för hvilka staden för närvarande saknade lämpligt förvaringsrum, emottog föreningen sedermera²⁾ i sådant afseende fem af de värdefullaste tafloerna i samlingen. De öfriga kvarblefvo fortfarande i folkbibliotekshuset.

Furuhjelmska
tafvlsamlin-
gen.

Inventariiboken öfver stadens lösegendom kompletterades genom införskaffande från de särskilda nämnderna af uppgifter om under året timade förändringar. Sammandrag af nämnda bok meddelas längre fram bland tabellbilagorna.

Inventariibo-
kens komplette-
ring.

Bland dessa bilagor ingå äfven redogörelser för stadens inkomster och utgifter under 1890, jämförelsen mellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet samt uppgifter om stadskassans ställning vid årets utgång.

Inkomster och
utgifter under
1890.

Emedan det af Drätselkammaren under föregående år³⁾ med Nor-

Stadens kassa-
kreditiv.

¹⁾ Drkns prot. den 16 jan. § 37. — ²⁾ D:o d:o den 24 apr. § 27. — ³⁾ Se 1889 års ber. pag. 99.

diska Aktiebanken för handel och industri afslutade kassakreditivkontrakt utgick den 1 februari och banken ej var villig att på oförändrade villkor förnya detsamma, afslöt Drätselkammaren ¹⁾, efter försiggångna underhandlingar, med Föreningsbanken i Finland ett kontokurantkontrakt, gällande för ett år från nyssagde dag, enligt hvilket staden beviljades en kredit af ända till 960,000 mark, eller det belopp som i årets budget stälts till Drätselkammarens disposition, emot villkor att staden för det belopp, som å denna kredit komme att begagnas, skulle erlægga en ränta af $4\frac{1}{2}\%$ pr år, — dock att, derest Finlands Bank innan den 1 augusti komme att höja sin vid tiden för kontraktets afslutande bestämda lägsta diskonträntesats eller räntesatsen för lån mot statspapper med en half procent eller mera, en i motsvarande mon utöfver $4\frac{1}{2}\%$ förhöjd räntesats finge å ifrågavarande kredit tillämpas, — samt att staden åter skulle, då den hos banken erhöill något tillgodohafvande, derför åtnjuta $2\frac{1}{2}\%$ ränta.

I hvad mon kontokuranträkningen under året tagits i anspråk framgår af följande uppgift om räkningens saldo vid utgången af hvarje månad.

	<i>Stadens skuld</i>	<i>Stadens fordran</i>
	<i>Fr̄c</i>	<i>Fr̄c</i>
ult. januari	598,500	—
„ februari	705,000	—
„ mars	795,000	—
„ april	781,500	—
„ maj	571,000	—
„ juni	147,500	—
„ juli	117,500	—
„ augusti	372,500	—
„ september	441,000	—
„ oktober	437,500	—
„ november	524,500	—
„ december	634,500	—

På kortare betalningstid upptagna lån.

På grund af det bemyndigande Stadsfullmäktige ²⁾ meddelat Drätselkammaren att till bestridande af särskilda utgifter, hvilka bort betäckas med det beslutna nya obligationslånet, upptaga lån på kortare betalningstid än två år till sammanlagdt belopp af 800,000 mark, upplånades ³⁾ från

¹⁾ Drkns prot. den 23 jan. § 13. — ²⁾ Se ofvan pag. 39. — ³⁾ Drkns prot. den 16 maj § 38.

Borgå Sparbank 200,000 mk och från Föreningsbanken i Einland 600,000 mk, hvardera mot 5 % ränta. Sistnämnda lån blef sedermera af långifvaren uppsagdt till inbetalning inom april 1891, i anledning hvaraf med Direktionen för Städernas Allmänna Brandstodsbolag underhandlades om erhållande vid nämnda tidpunkt af ett lån till motsvarande belopp, hvilket lån äfven beviljades¹⁾, dock endast till belopp af 400,000 mk, mot 5 % ränta och på 2 månaders uppsägningstid.

Vid den 1 november 1890 verkställd²⁾ utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolutioner af den 17 maj 1876 och den 7 augusti 1882 upptagna vattenlednings-, samt nybyggnads- och regleringslånen, utföllo följande nummer till inlösen:

Utlottning af
obligationer.

Vattenledningslånet af 1876:

Serien Litt. A: N:ris 79, 148, 248, 415, 438.

„ „ B: „ 24, 48, 154, 302, 322, 405, 528, 891, 903, 1147, 1155,
1276, 1300, 1323, 1432.

„ „ C: „ 39, 195, 360, 469, 495, 813, 833, 839, 867, 975, 1016,
1096, 1150.

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882:

Serien Litt. A: N:ris 36, 63, 103.

„ „ B: „ 100, 111, 156, 249, 269, 298, 433, 469, 472, 483, 515,
541, 568, 674.

„ „ C: „ 132, 137, 255, 262, 263, 292, 352, 420, 519, 568, 594,
609, 610, 642, 773, 774, 794.

Vid redogörelsen för stadens inkomstgifvande rättigheter torde främst böra intagas följande af t. f. trafikamreraren afgifna berättelse om trafikkontorets verksamhet samt uppbörderna af trafik- m. fl. afgifter:

„Såsom det allaredan vid tiden för budgetförslagets insändande den 30 September var att förutse, har Trafikkontorets debitering för 1890 betydligt öfverskridit det i stadens budget för samma år upptagna beloppet; — jag närsluter härhos en tablå öfver debiteringens fortgång under de särskilda månaderna. Tolagsafgiften, som i budgeten var beräknad till 90,000: — mk, slutar sig å Fmk 117,986: 97 och öfverstiger således den beräknade inkomsten med i det närmaste 28,000 mk. Trafikafgiften, i budgeten beräknad till 240,000 mk, uppgår till icke mindre än 286,670: 48

¹⁾ Drkns prot. den 27 nov. § 41. — ²⁾ D:o d:o den 1 nov. § 1 och den 6 nov. § 16.

eller till mer än 46,000 mk öfver budgetsumman. De små uppbördsrubrikerna, Mätningssafgiften och Transitomagasinshyran, visa likaledes öfverskott öfver beräkningssummorna. Inalles stiger Trafikkontorets debitering för 1890 till Fmk 409,205: 95 eller med afdrag af debetsedelafgiften till Fmk 408,273: 55. Och som motsvarande budgetsiffror uppgå till Fmk 332,600: —, utgör öfverskottet hela 75,600 mk. — Jemföres 1890 års debitering med den för 1889, som steg till 379,205: 54, befinnes öfverskottet utgöra nästan på siffran 30,000 mk. Tillväxten från 1888, hvars slutsiffra var Fmk 324,945: 44, utgör icke mindre än Fmk 84,300.

Trafikkontorets kontanta uppbörd för 1890 uppgick under året till Fmk 404,647: 67 eller med frånräkning af tvenne öfverbetalningar å resp. Fmk 1: 17 och 10 pmi till Fmk 404,646: 40. Utestående den 31 December voro alltså Fmk 4,559: 55, beroende nästan uteslutande på restlängderna för November och December månader. Närmare specificerade fördela sig resterna på följande sätt på de skilda månaderna af året:

på Januari	<i>Fmk</i>	— : 62
„ Maj	„	— : 69
„ Juni	„	3: 04
„ Juli	„	7: 90
„ Augusti	„	10: 04
„ September	„	4: 66
„ Oktober	„	68: 02
„ November	„	1,943: 93
„ December	„	2,520: 65

Summa *Fmk* 4,559: 55. (För Februari,

Mars och April ingen rest.)

Huru mycket af dessa rester skola befinnas oindrifbara, är på denna dag, som är Trafikkontorets redogörelsedag, omöjligt att afgöra, enär de på indrifning beroende restlängderna för November och December ännu icke hunnit ingå. Jag hoppas likväl, att det belopp, som behöfver anmälas till afskrifning, icke skall uppgå ens till 200 mk, äfven om de till ett par konkurser hörande räkningarna inbegripas i denna summa. — Det belopp, som under 1890 blifvit af Drätselkammaren restitueradt, uppgår till Fmk 340: 90, beroende på beviljad tullfrihet och deraf härflytande frihet från tolagsafgiftens erläggande. Sammanslås de sannolika afskrifningarna med de restituerade medlen, skulle hela afbränningen på 1890 års debitering uppgå till omkr. 540 mk. Stadens inkomst från Trafikkontoret skulle sålunda för 1890 komma att utgöra dryga 407,700 mk.

Utom nyss nämnda kontanta uppbörd för år 1890 Fmk 404,646: 40
 har under året uppburits för 1888 och
 1889 en summa af . . . . . Fmk 1,910: 60
 eller med afdrag af en återbetald räkning

af 1889 (2 ggr betald) å . . . . . „ 2: 98 „ 1,907: 62
Totaluppbörd Fmk 406,554: 02

Tillägges den ofvan antydda öfverbetalningen. . . . . „ 1: 27
 erhållas samma siffror . . . . . Fmk 406,555: 29

som December månads kassarapport utvisar. — Förevarande uppbördsposter för 1888 och 1889 äfvensom det lilla afdraget å Fmk 2: 98 hafva tillförene omförmäts i resp. månadsrapporter under året.

Hvad angår den i budgeten för 1890 upptagna posten „Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis Fmk 2,500: —“, kan redogörelse ännu icke lemnas häröfver, enär slutredovisning för året icke till i dag hunnit inflyta, enligt hvad från Drätselkontoret, dit de inkomma, på förfrågan anmäls. — Häröfver likasom beträffande restindrifningarna för November o. December 1890 anholder jag att framdeles få redogöra.

I anseende dertill att sjöfarten 1890 öppnades alldeles ovanligt tidigt, blef undert. nödsakad att redan den 10 April anställa extra biträde såväl å Trafikkontoret som i Paekhuset. Det i budgeten för 1890 upptagna anslaget för Trafikkontorets extra biträden, stort 1,700 mk, har likväl icke behöft öfverskridas med mer än 48 mark.“

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram intagna tabellbilagorna.

Hamnkontorets
uppbörd.

Dels genom auktion dels under hand utlegde Drätselkammaren¹⁾ de i fiskarhamnen i Södra hamnen anordnade 30 fasta fiskförsäljningsplatserna för tiden från den 1 juni till den 1 december och från sistsagde dag till den 1 juni 1891 emot afgifter, hvilka för helt år varierade mellan 25 och 510 mk samt inalles utgjorde 5,237 mk, motsvarande i medeltal omkr. 175 mk för hvarje plats.

Utlekning af
fasta fiskförsäljningsplatser.

Rättigheten att hålla stadskällare upplät Drätselkammaren²⁾, efter att i sådant afseende hafva inhemtat förseglade anbud, för en tid af två år från den 1 juni åt Restauratören G. A. Wickström emot en årlig afgift af 2,000 mk.

Stadskällare-
rättigheten.

¹⁾ Drkns prot. 22 maj § 1 och den 27 nov. § 1. — ²⁾ D:o d:o den 6 febr. § 23.

Inventeringar
af stadskassan.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje kvartal försiggått i stadgad ordning, liksom ock vid de tvänne extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvänne utaf Kammarens ledamöter, på tider som af dem utsatts, hafva några skäl till anmärkningar ej förekommit.

Generallöjtnan-
ten Thiléns te-
stamente. —
Klandertalan
deremot afgjord.

Genom den 3 juni 1887 upprättadt skriftligt testamente hade Senatens Generallöjtnanten Theodor Thilén förordnat att, sedan särskilda i testamentet ingående bestämmelser fullgjorts, den återstående behållna summan af all uti hans och hans före honom aflidna maka Juliana Sofia Malléns bo befintlig egendom skulle öfverlemnas till Drätselkammaren för att under namn af „Senatorskan Julie Thiléns fond“ af Drätselkammaren förvaltas och förräntas under Stadsfullmäktiges kontroll, samt att från sagda fond skulle utbetalas för Lyceieleven Arthur Malléns uppfostran åt hans förmyndare 300 mk årligen till och med år 1893, åt Enkefru Adolfina Mallén 100 mk om året under hennes återstående lifstid och ända till 100 mk årligen för underhåll af vård, staket och planteringar å makarne Thiléns graf, men att, när fondens kapital stigit till 250,000 mk, den derå upplöpande årliga räntan borde, efter afdrag af nyssnämnda afbetalningar, användas sålunda att räntan å 50,000 mk oafkortad öfversändes till Guvernören i St: Michels län för att till närmare angifvet ändamål disponeras, hvaremot återstoden af räntan skulle anslås till fattiga barns i Helsingfors sysselsättande med arbete samt i sådant afseende årligen öfverlemnas till den bestyrelse eller förening, som egnade sin verksamhet åt sådant ändamål. Sedan ifrågavarande testamente efter Generallöjtnanten Thiléns den 7 september 1887 inträffade frånfälle, blifvit af Drätselkammaren å stadens vägnar bevakadt, väcktes af några Generallöjtnantskan Thiléns arfvingar klandertalan mot testamentet, hvilket mål under året slutligen afgjordes genom Kejs. Senatens dom af den 23 maj 1890, hvarigenom det af bemälda arfvingar utförda käromål förkastades.

Folkskole inrätt-
ningens dona-
tionsfonder.

Revisorerna af stadens räkenskaper för 1889 hade uti sin öfverrevisionen afgifna berättelse¹⁾ föreslagit att bokföringen af de under Folkskoledirektionens förvaltning stående fonderna äfvensom förvaringen af fonderna tillhöriga värdepapper måtte öfverlemnas till Drätselkontoret, med bibehållen rätt för Folkskoledirektionen att granska och öfvervaka förvaltningen af desamma; och infortrade Stadsfullmäktige²⁾ öfver berörda förslag yttrande af Drätselkammaren, som i anledning deraf beslöt³⁾ att

¹⁾ Stfgs tryckta handl. för 1890 N:o 23. — ²⁾ Stfgs skriv. N:o 238a af den 10 juni. — ³⁾ Drkns prot. den 27 nov. § 17.

hos Folkskoledirektionen förfråga sig huruvida icke direktionen funne förvaltningen af omförmälda fonder lämpligast kunna af Drätselkontoret handhafvas. Ärendet kom dock ej under året till vidare behandling.

Emedan bland de af Drätselkontoret förvaltade donationsfonderna funnos några, hvilka, enligt bestämmelse i de resp. donationsurkunderna, bort förräntas tills ett visst kapitalbelopp ernåtts och derefter användas till någon särskild, ännu icke förefintlig välgörenhetsinrättning, beslöt Drätselkammaren¹⁾, som ansåg en del af dessa fonder redan kunna för dylikt ändamål tagas i anspråk, att till Stadsfullmäktige aflåta framställning att Fullmäktige måtte åt ett därför tillsatt utskott öfverlemna att afgifva yttrande och förslag i fråga om dispositionen af berörda fonder, sedan desamma blifvit för de af donatorerne afsedda ändamål användbara. Denna framställning hann likväl ej under året af Stadsfullmäktige handläggas.

Framställning
beträffande
dispositionen af
särskilda dona-
tionsfonder.

Beträffande den ränteberäkning, som vid sentida skeende betalning af förfallen tomtlösen borde ega rum, beslöt Drätselkammaren, på förslag af Drätselkontoret²⁾, att de betalningsskyldige skulle i dylika fall, eller vid liqvid efter utgången af oktober månad, påföras 6 % ränta, beräknad, der, såsom för fabriksotmer, en fix annuitet vore beständ, å hela annuiteten från den 1 november, samt för andra tomter, der minst en tiondedel af köpeskillingen borde årligen erläggas, å kapitalafbetalningen från den 1 oktober.

Ränteberäkning
vid sentida
betalning af
tomtlösen.

c) *Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.*

Rörande tillämpningen af det nya reglementet och taxan för vattenledningen, hvilka icke kunde fullständigt träda i gällande kraft, innan mätare hunnit hos alla konsumenter uppsättas, aflät Drätselkammaren³⁾ i slutet af året framställning till Stadsfullmäktige, med anhållan om bemyndigande att från nästa års ingång få tillämpa den nya taxans bestämmingar i fråga om rabatt i konsumtionsafgiften för genom uppkommen läcka bortrunnet vatten äfvensom i fråga om beloppet af hyran för staden tillhöriga och till konsumentens begagnande utlemnade vattenmätare; men hann svar å denna framställning ej före årets utgång anlända.

Tillämpningen
af den nya vat-
tentaxan.

Sedan Stadsfullmäktige⁴⁾ anmodat Drätselkammaren att vidtaga åtgärd om anställande i stadens tjenst af en elektrotekniker, med uppdrag

Elektrotekniker
anställd i sta-
dens tjenst.

¹⁾ Drkns prot. den 18 dec. § 36. — ²⁾ D:o d:o den 6 nov. § 15. — ³⁾ D:o d:o den 11 dec. § 17. — ⁴⁾ Se ofvan pag. 16.

särskildt att öfvervaka efterlefnaden af de föreskrifter beträffande elektriska ledningars anläggande och begagnande, som komme att fastställas, antog Drätselkammaren¹⁾ till bestridande af sagda tienst Ingeniören Th. Neovius och uppdrog tillika åt honom uppgörandet af förslag till instruktion för elektroteknikern.

Nytt entreprenadafstal angående gästgifveri och skjutshållningen.

Emedan den tid, för hvilken gästgifveri- och skjutshållningen i staden varit på entreprenad uppläten, utgick den 1 juni, afslutade Drätselkammaren²⁾, efter att hafva infordrat förseglade anbud, med Stadsbetjenten A. F. Fagerholm aftal om handhafvandet af nämnda åliggande under en tid af 3 år från ofvanberörda dag emot ersättning af 370 mk om året för hvar och en af de 8 hästar, med hvilka hållskjutsningen från gästgifveriet borde fullgöras.

Komplettering af fastighetsboken. — Granskning af säkerhetshandlingar.

Förteckningen öfver stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införandet af skedda förändringar; hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Bevakande af stadens rätt i taxeringsärenden, rättegångar m. m.

Förutom i förut omnämnda fall blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg bevakad uti åtskilliga judiciela och administrativa ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. De flesta af dessa gälde kommunaltaxering eller debitering af allmänna afgälder³⁾ äfvensom inteckning af staden tillkommande arrendeafgifter⁴⁾ och fordringar för utestående tomtlösen, m. m.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammaren bestod under året af Handlanden M. Hallberg (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Juriskandidaten L. v. Pfaler, Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Ingeniören K. M. Moring och Muraremästaren A. Ärt. Suppleanter voro Byggmästaren E. Heikel, Vicehäradshöfdingen A. Norrmén och Gårdsegaren K. R. Åström.

Drätselkammarens sammanträden, antalet ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året inalles 68 sammanträden, af hvilka 54 ordinarie och 14 extra. Dervid handlades inalles 1,333 diarüförda ärenden m. m.

¹⁾ Drks prot. den 3 juli § 3. — ²⁾ D:o d:o den 13 mars § 8. — ³⁾ D:o d:o den 10 juli § 8, den 13 nov. § 23, den 20 nov. § 19, den 27 dec. § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 jan. § 3, den 30 jan. § 7, den 6 febr. § 25, den 13 febr. § 7, den 20 febr. § 3, den 27 febr. §§ 5 och 6, den 13 mars § 6, den 27 mars §§ 2--5, den 1 maj § 4, den 22 maj § 20, den 24 juli § 21, den 13 nov. § 2 och den 11 dec. § 1.

den, af hvilka 83 voro beroende från de föregående åren samt 1,250 nya. Af dessa blefvo 1,260 befordrade till slut samt 73 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 1,846. Paragrafantalet i Kammarrens protokoll under året uppgick till 1,919 samt breffnummern till 304.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1889 är, med uteslutande af särskilda tabeller hvilka i hufvudsak intagits längre fram, af följande lydelse:

„Den styrelse, som under loppet af år 1890 handhaft stadens fattigvård, har utgjorts af följande invalde personer, nemligen: Ordförande, sekreteraren vid Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna B. Sirén, ledamöterna t. f. kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, som jemväl var utsedd till viceordförande, senatskanslisten N. Estlander, handlanden N. Kochtomow, handlanden E. J. Willstedt, slagtaremästaren J. E. Hacklin och diakonissan vid stadsmissionen Fröken Cecilia Blomqvist samt suppleanterne handlanden O. W. Laurent och vaktmästaren J. F. Holmberg.

Fattigvårdsstyrelsens medlemmar och tjänstemän.

De presterliga förrättningarna vid arbets- och fattiggården utöfvades af gardespastorn K. A. Hyrkstedt. Inspektorsbefattningen vid sagda inrättning innehades af förre slottsbefallningsmannen K. E. Degerholm och sekreteraretjensten vid fattigvårdsstyrelsen af kamreraren G. A. Wendell. De för fattigvårdens utgifter erforderliga medel hafva, på grund af styrelsens requisition, lyftats i Drätselkontoret af sekreteraren, som deröfver vid hvarje månads utgång afgifvit redovisning, hvilken genast derå afsändts till Drätselkammaren.

Antalet af dem, som genom fattigvårdsstyrelsens försorg blifvit vårdade under år 1890 har utgjorts af:

Antalet fattige som vårdats på kommunens bekostnad.

a) Intagna i arbets- och fattiggården 442 personer, deraf:

högsta antalet på en gång	281
(emot 227 för år 1889)	
i medeltal	248
(emot 205 för år 1889)	
minsta antalet	215
(emot 184 för år 1889)	

b) Utackorderade inom staden	120
(emot 110 för år 1889)	
af dem:	
äldre personer	16
barn öfver 10 år	47
barn under 10 år	57
c) Utackorderade på landet	295
(emot 270 för år 1889)	
af dem:	
äldre personer	146
barn öfver 10 år	82
barn under 10 år	67
d) Understödda med ständiga månatliga bidrag hafva blifvit, dels	
hela familjer, dels enskilda medlemmar deraf, till antal 580	
(emot 588 för år 1889)	
deraf äldre personer	282
barn öfver 10 år	110
barn under 10 år	188
e) Pensionerade med räntorna å donerade kapitaler 60 personer.	
f) Tillfällig hjälp har utdelats åt 475 personer (emot 434 för 1889)	
uti 1,513 poster, deraf i medeltal per månad under Januari, Februari, Mars,	
Oktober, November och December 152 (emot 135 för år 1889) samt under	
April, Maj, Juni, Juli, Augusti och September månader 100 (emot 102	
för år 1889).	

Då antalet af dem, som åtnjutit fattigunderstöd eller hjälp, år 1889 uppgick till 1,888 personer och summan af här ofvan uppräknade understödstagare eller vårdade utgör 1,972, har antalet sålunda under året ökats med 84 personer.

Af ständiga understöd hafva under år 1889 indragits:

i följd af dödsfall	24
för uppnådda 15 år	3
af särskilda andra orsaker	47
	79

och utgifvits

till äldre personer	62
för barn	39
	101

I arbets- och
fattiggården in-
tagna personer.

De i fattiggården under året intagna hafva utgjorts af ålderstigna, bräckliga och sinnessjuka personer, hvilka sistnämndas antal uppgick till 68, äfvensom af sådana barn, hvilka blifvit värnlösa eller vanvårdade i

dåliga hem och kvarhållits en tid, för att sedan kunna överlemnas till andras vård och eftersyn. Att de hos de flesta mer eller mindre brutna krafterna blifvit till afpassadt arbete använda, framgår af den härhos bilagda arbetsförteckningen och vill fattigvårdsstyrelsen blott antyda att inrättningens behof af skodon, kläder, vedhuggning, rummens renhållning, tvätt, diverse remontarbeten m. m., samt för öfrigt städning och renhållning af vägar och inrättningens tomtområde, blifvit genom hjonen sjelfva ombesörjda.

Af förenämnda i fattiggården intagna sinnessvaga personer, 29 män, 38 kvinnor och 1 barn, hafva de, som erfordrat strängare bevakning, i mån af utrymme, vårdats i dårvårdsceller och utgjort inalles 33, deraf högsta antalet på en gång 33, i medeltal 30 och minsta antalet 27. Bland utackorderade fattiga hafva förekommit 29 sinnessvaga personer, deraf 11 män, 17 kvinnor och 1 barn, samt på fattigvårdens bekostnad i särskilda dårvårdsanstalter intagna 35 män och 62 kvinnor. Samtliga under året af fattigvården försörjda sinnessvaga personer utgjorde således 194, deraf 75 män, 117 kvinnor och 2 barn.

Kosthållningen vid arbets- och fasttiggården samt arbetsinrättningen har fortfarande ombesörjts, under Inspektorns närmaste tillsyn, af en hushållerska med biträde af nödig tjänstepersonal och lemnat det resultat att kostnaden för hvarje dagportion eller en fullväxten persons uppehälle för dagen utgjort, i fattiggården 26½ penni och i arbetsinrättningen, der dubbelt större portioner utdelats, 53 penni.

Följande räkning utvisar fattigvårdens inkomster och utgifter för år 1890.

Fattigvårdens
inkomster och
utgifter under
året.

<i>Debet.</i>	<i>Frög.</i>	<i>ni.</i>	<i>Frög.</i>	<i>ni.</i>
Behållning från år 1889:				
Förskott hos Inspektorn Degerholm	142	60		
D:o hos Fabrikör Nissinen, för jernsångar till inrättningen. .	1,600	—	1,742	60
<i>Inkomster.</i>				
Ersättning för fattigas underhåll	4,912	89		
D:o för förskjutna sjukvårds- och begravningskostnader	378	—		
För arbeten, verkställda af fattighjonen	2,225	12		
För d:o, verkställda af i arbetsinrättningen intagna personer .	4,129	49		
För försållda svinkreatur	284	—		
” ” affall vid kosthållningen	46	35		
Lega för en maskinmangel	18	20		
Jordafkastning från fattiggårdens område	1,152	—	13,146	5
Lyftat å Drättselkontoret	—	—	180,700	—
Summa	—	—	195,588	65

	<i>Små.</i>	<i>pt.</i>	<i>Små.</i>	<i>pt.</i>	<i>Små.</i>	<i>pt.</i>
Kredit.						
Balans från år 1889, saldo	—	—	—	—	100	24
Utgifter.						
Fattigvårdsstyrelsen:						
Aflöningar	4,900	—				
Arvoden åt tillsyningsmännen	1,300	—				
För inspektionsresor	604	91				
För städning	48	—	6,852	91		
Fattiggården:						
Aflöningar	6,980	—				
Beklädnad för de fattiga	6,714	87				
Kost för dito:						
För inköpta förnödenheter 20,178: 73						
Jordprodukter från fattiggården . . . . . 1,152: —	21,330	73				
Läkemedel	1,851	87				
Inventarier	3,780	67				
Ved	4,763	28				
Häsfoder	942	30				
Remontarbeten	7,020	94	53,384	66		
Arbetsinrättningen:						
Aflöningar	4,299	97				
Ved	1,302	50				
Kost	5,800	32				
Beklädnad	2,598	—				
Materialer	2,798	33				
Inventarier	4,763	87				
Diverse	839	12				
Flitpenningar	292	55	22,694	66		
Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen:						
Ständiga understöd	64,053	12				
Tillfälliga d:o	8,404	76				
Understöd åt värnepligtiges hustrur	660	—				
Sjukvård	4,973	30				
Kostnad för sinnesrubbad personer, intagna i särskilda dårvårdsanstalter	13,500	92				
Läkemedel	2,929	52	94,521	62		
Diverse utgifter	—	—	7,340	51	184,794	36
Levererat till Drätselkontoret	—	—	—	—	9,558	85
Behållning till år 1891:						
Förskott hos inspektorn C. E. Degerholm	—	—	—	—	1,135	20
Summa	—	—	—	—	195,588	65

Följande tablå utvisar skillnaden emellan de särskilda utgiftstitlarna för åren 1889 och 1890.

	U t g i f t e r				Under år 1890			
	år 1890		år 1889		Utgifterna			
					ökade	minskade		
Aflöningar	11,880	—	11,127	50	752	50	—	—
Städning	48	—	48	—	—	—	—	—
Tillsyningsmännen arvode	1,300	—	1,230	—	70	—	—	—
Inspektionsresor	604	91	690	20	—	—	85	29
Ständiga understöd	64,053	12	60,672	51	3,380	61	—	—
Tillfälliga d:o	8,404	76	7,643	50	761	26	—	—
Understöd åt värnepligtiges hustrur . .	660	—	770	—	—	—	110	—
Beklädnad	6,714	87	6,462	87	252	—	—	—
Kost	21,330	73	20,165	11	1,165	62	—	—
Sjukvård	4,973	30	4,593	76	379	54	—	—
Därvård	13,500	92	12,694	5	806	87	—	—
Läkemedel	4,781	39	2,814	54	1,966	85	—	—
Inventarier	3,780	67	1,196	34	2,584	33	—	—
Ved	4,763	28	4,080	89	682	39	—	—
Hästfoder	942	30	493	88	448	42	—	—
Remontarbeten	7,020	94	5,670	47	1,350	47	—	—
Diverse	7,340	51	5,756	14	1,584	37	—	—
Arbetsinrättningen	22,694	66	* 3,141	64	19,549	2	—	—
Summa	184,794	36	149,255	40	35,734	25	195	29

* Anmärkning. Arbetsinrättningen öppnades den 17 December 1889.

Tablå, utvisande skillnaden emellan budgeten och utgifterna för år 1890.

	Enligt bud- geten	Utgifterna	Ökade	Minskade
Aflöningar	11,960	11,928	—	32
Tillsyningsmännen	1,500	1,300	—	200
Inspektionsreskostnader	800	604	91	195
Ständiga understöd	58,000	64,053	12	6,053
Tillfälliga d:o	7,000	8,404	76	1,404
Beklädnad	5,500	6,714	87	1,214
Kost	24,000	21,330	73	—
Sjukvård	4,200	4,973	30	773
Därvård	14,500	13,500	92	—
Läkemedel	3,500	4,781	39	1,281
Inventarier	2,500	3,780	67	1,280
Ved	5,000	4,763	28	—
Transport	137,460	146,135	95	12,008
				11
				4,332
				16

	Transport	137,460	—	146,135	95	12,008	11	4,332	16
Häsfoder		900	—	942	30	42	30	—	—
Remontarbeten		3,900	—	7,020	94	3,120	94	—	—
Diverse		5,500	—	7,340	51	1,840	51	—	—
Värnepligtiges hustrur		660	—	660	—	—	—	—	—
Arbetsinrättningen		22,040	—	22,694	66	654	66	—	—
	Summa	171,460	—	184,794	36	17,666	52	4,332	16

Då utgifterna uppgått till 184,794: 36
och summan af anslagen utgör . . . . . 171,460: —
så har uppstått en skilnad af 13,334: 36

Som likväl af fattigvårdsstyrelsen uppburna in-

komsterna utgjorde 13,146: 05
emot uti inkomstförslaget beräknade . . . . . 7,900: —
eller derutöfver 5,246: 05

samt dertill kommer att af det utaf Herrar Stadsfullmäktige den 28 Februari 1888 beviljade anslaget för organisation af arbetsinrättningen, utgörande 13,500 mark, hvaraf vid 1889 års utgång återstod ett odisponerad belopp af 9,326: 79, kostnaden för till inrättningen under året inköpta 100 st. jernsängar bör derifrån utgå med . . . . . 2,000: —

så bör från förestående skilnad afdragas . . . . . —: — 7,246: 05

hvarrefter differensen emellan utgifterna och bud-

geten för år 1890 egentligen utgör . . . . . —: — 6,088: 31

Då fattigvårdens uppgift är, att nödortfeligen understödja de af kommunens fattiga medlemmar, hvilka af ålder, sjuklighet eller andra orsaker icke kunna försöja sig sjelfve och sakna anförvandter som kunde hjälpa dem, har icke kunnat undvikas att antalet understödstagare och i fattiggården intagna hjon betydligt ökats under året, hvilket förorsakats af den fattiga befolkningens tillväxt genom årligen, städse i allt större skala skedda inflyttningar till staden. Att fattigvårdens utgifter under sådana förhållanden icke kunnat på förhand noggrant beräknas för det följande året, är naturligt, hvaraf följden blifvit att 1890 års anslag för ständiga och tillfälliga understöd, beklädnad, läkemedel och sjukvård, nödgats öfverskridas med de i nästförestående tablå upptagna belopp. Bland öfriga differenser förekommer hufvudsakligast posten för remontarbeten, hvilka måst utföras i större omfång än hvad som beräknats.

I afseende å utdelning af räntorna å särskilda till fattigvården do- Utdelning af till
nerade och af Drätselkammaren förvaltade kapitaler, har lyftats: fattigvården do-
nerade fonder.

I Februari	1890	1,654: 03
„ Maj	„	739: 70
„ December	„	879: 66
		Summa 3,273: 39

Utdelat åt särskilda personer:

I Februari	1890	Räntan å Alexandras understöd . . .	200: —	
		Räntan å Gripenbergiska fonden . . .	527: 99	
		D:o å C. G. Hanells d:o	308: 04	
		D:o å Elgska d:o	618: —	1,654: 03
I Maj	1890	D:o å Karl Sierckens donationsfond .	168: —	
		D:o å C. G. Brobergs m. fl. fonder .	571: 70	739: 70
I December	1890	D:o å Elsa Maria Lampas fond . . .	509: 83	
		D:o å A. F. Siercks d:o	322: 59	
		D:o å Lisette Gardbergs d:o	47: 24	879: 66
		Summa —: —		3,273: 39

Öfver Fröken Maria Kristina Bergmans och Bokhållareenkan Helena Kristina Åkermans testamentsfonder, hvilka förvaltas af fattigvårdsstyrelsen, hafva räkningar för sistlidet år afgifvits till Drätselkammaren, likasom äfven öfver de medel som lyftats för asylen i Lojo för vanartade barn från Helsingfors, i hvilken asyl 10 gossar från denna stad städse varit intagna och åtnjutit undervisning af vid asylens anställda lärarinnan, Fröken Irene Snellman, hvarjemte Kommunalrådet C. Heitmann, likasom förut, benäget haft tillsyn öfver deras disciplin och vård.

Följande, af Inspektorn å arbets- och fattiggården C. E. Degerholm aflemnade handlingar bifogas härhos, nemligen:

1:o. Förteckning öfver de under år 1890 verkställda arbeten af i fattiggården intagna personer.

2:o. Förteckning öfver anskaffade förnödenheter för kosthållningen.

3:o. Tablå öfver i fattiggården under år 1890 intagna fattighjon.

4:o. Tablå öfver de kontanta inkomsterna och utgifterna vid arbetsinrättningen.

5:o. Tablå öfver värdet af de å arbetsinrättningen utförda arbeten till fattiggården och sjelfva inrättningen.

6:o. Sammandrag af de vid arbetsinrättningen förda dagsverkslistor.“

Ofvannämnda af inspektorn Degerholm afgifna berättelse öfver verkställda arbeten är af följande lydelse:

„Förutom de särskilda arbeten för hvilka till fattiggården kontant af mig inlemnats 2,225 mk 12 penni, hafva oberäknadt att inrättningens äldre linne- och gångkläder blifvit erforderligen underhållne, följande arbeten för inrättningens behof blifvit verkställda:

Spånad: 24 L $\mathring{a}$ 15 $\mathring{a}$ lin.

Väfnad: 165 alnar trasmattor.

Sömnad: 140 lakan, 332 skjortor, 27 linnen, 23 barnskjortor, 103 handdukar, 33 madrasser, 20 barnmadrasser, 74 dynöfverdrag, 12 blöjor, 4 askpåsar, 3 mangeldukar;

Skräddarearbeten: 255 rockar, 279 par benkläder, 76 västar, 38 mössor, 27 klädningar, 27 underkjolar, 25 koftor, 36 förkläden;

Strumpstickning: 24 par ullstrumpor, 154 par linnestrumpor, 25 par vantar. En mängd skarfvade och lappade.

Skomakeriarbeten: 18 par tofflor, 96 par kängor, 16 par stöflar, 85 par stora träskor, 676 par små träskor, 600 par (omkring) äldre skodon remnade;

Timmermans- och snickarearbeten: Ett större lusthus af bräder, en ny latrinbyggnad vid barnhemmet, 1,000 par träskobottnar, en mängd förefallande arbeten:

Målararbeten: 140 jemsängar målade, 100 träbord i logementerna, 5 matbord i matsalen, 1 fällbord i barnhemmet, 8 säar, 8 ämbaren, 14 klädhängare, Barnhems latrinbyggnaden, lusthuset, 40 famnar plank oljemåladt, 5 dussin stolar;

Jordarbeten: Plöjning af gårdens öppna jord. Alla förekommande arbeten vid plöjning, sättning, sådd och skötsel af skördade:

4,000 st. kälhufvuden, 25 tunnor morötter, 35 tunnor kålrötter, 32 tunnor poteter, 260 L $\mathring{a}$ hö.

Alla förekommande ved- och sandsläpningar m. m. m. m.

Graföppning för 156 dels i fattiggården dels i staden aflidne medel-lösa, äfvensom dessa liks transport med likvagn till begravningsplatsen.“

VI. Inqvarteringsnämnden.

Inqvarteringsnämndens till Drätselkammaren afgifna årsberättelse för år 1890 är af följande lydelse:

„I enlighet med föreskriften i § 8 af det för Inqvarteringsnämnden fastställda reglemente af den 25 Januari 1878 får Nämnden härmed äran afgifva en kort redogörelse om Nämndens verksamhet under förlidet år 1890.

Vid den 17 December 1889 anställt val hafva Stadsfullmäktige till ledamot i Nämnden för 1890 samt de två följande åren utsett Kollegii-assessorn E. A. Kjöllersfeldt samt till suppleant för året i Gårdsegaren K. R. Åströms ställe, hvilken afsagt sig uppdraget, Fabrikören Anton Lundqvist, hvarjemte Öfverstarne F. Mansner, hvilken jemväl änyo utsetts till ordförande för nu ifrågakomma år, och E. Wärnhjelm qvarstodo från föregående år såsom ledamöter i Nämnden samt Öfverstelöjtnanten G. E. M. af Enehjelm såsom suppleant. Derå, och sedan Öfversten Wärnhjelm afsagt sig uppdraget, Stadsfullmäktige vid nytt den 21 Januari 1890 anställt val till ledamot i Nämnden utsåg suppleanten, Öfverstelöjtnanten af Enehjelm samt till suppleant efter denne Handlanden Julius Tallberg och då denne sedermera jemväl anhållit att varda från sysslandet befriad, i hans ställe handlanden N. Pletschikoff. Sekreterare- och kamreraregöromålen hafva fortfarande bestridts af Vicehäradshöfdingen B. Sirén, Qvartermästarebefattningen af Universitetsnotarien E. af Forselles samt translatörsgöromålen intill den 20 Mars 1890 af Öfverstelöjtnanten A. Moberg samt derefter, då denne aflyttat från orten, af Generalmajoren A. Tavaststjerna.

Nämndens ledamöter och tjänstemän.

Under år 1890 har till Nämnden inkommit 322 skrivelser och remisser från Kommendanten, 1 från Guvernören i länet, 4 från Stadsfullmäktige, 6 från Magistraten och 3 från Drätselkammaren, eller sålunda inalles 336 skrivelser. För handläggning af dessa och öfriga å Nämnden ankommande åtgärder har Nämnden sammanträdt 15 gånger, vid hvilka sammankomster antalet §§ uppgått till inalles 364 eller i medeltal 24 ärenden på hvarje sammanträde.

Antalet ärenden m. m.

De utgångna expeditionerna, förutom requisitioner och anordningar, uppgingo under året till 150.

Då Nämndens räkenskaper och utgiftsstat är beräknad och avslutas för kalenderåret, har Nämnden, ehuruval de för natura inqvarteringen behöfliga kvarteren äro upphyrda för hyresåret, fördelat lokalerna och

kostnaden för desamma på hela året 1890, eller tiden från den 1 Januari till den 1 Juni samt från nämnda dag till årets slut. Och utvisar nedanstående tablå och beräkning ej mindre antalet personer och militära inrättningar, som åtnjutit natura inqvartering, än för dem upphyrdas rum. Hyresmedlen i stället för natura qvarter deremot utanordnas vid utgången af hvarje månad, i grund af Kommendantens afgifna förteckningar. För större åskådlighet äro dessa utgifter sammanställda i följande tabellriskiska form:

Utanordnade hyresmedel.

A. *Hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt nedanstående antal militärpersoner och militära inrättningar vid den i Helsingfors förlagda ryska militär under år 1890 utanordnat hyresmedel enligt fastställd tariff, till följande belopp:

	A n t a l							Militärinrättningar och kanslier	Smk	pi.
	Generaler		Stabs- och öfverofficerare samt deras vederlikar		Underbefäl och manskap					
	gifta	ogifta	gifta	ogifta	gift	ogift				
För januari månad	9	—	71	66	46	69	10	19,225	59	
” februari ”	8	—	71	68	47	62	10	19,074	72	
” mars ”	8	1	73	72	48	63	10	19,426	15	
” april ”	8	1	72	69	48	64	10	19,218	71	
” maj ”	9	2	74	71	46	65	10	20,520	73	
” juni ”	7	3	92	101	59	70	10	22,670	71	
” juli ”	7	3	92	100	58	70	10	24,307	60	
” augusti ”	7	3	93	106	59	71	10	24,769	45	
” september ”	7	3	77	87	45	66	10	20,207	43	
” oktober ”	7	—	76	85	45	67	10	19,550	27	
” november ”	7	1	76	89	44	66	10	19,699	10	
” december ”	7	—	77	92	46	67	10	10,862	91	
	Summa								248,533	37

Af de utbetalta hyresmedlen har vederbörande befäl till Inqvarteringsnämnden återburit för mycket utrequirerade belopp för särskilda officerare m. fl. med inalles 1,761 mk 93 pi, hvilka medel blifvit till Drätselkontoret inlevererade medelst skilda reversal.

Anmärkning. Möjligen hafva några poster direkte från trupperna återburits till Drätselkontoret, ehuru Nämnden derom icke blifvit underrättad.

De för år 1890 utbetalta hyresmedlen torde alltså rätteligen utgöra endast 246,771 mk 44 pi.

B. *Quarter i stället för hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt följande antal militärpersoner och militära inrättningar vid den i Helsingfors förlagda ryska militär under år 1890 anvisat quarter enligt gällande inqvarteringsreglemente. Quarter i stället för hyresmedel.

	Öfverbefälet		Underbefäl och manskap		Militära inrättningar, kanslier m. m.	Bonings- och embersrum	Rum för betjening och kök
	gift	ogift	gift	ogift			
Under tiden den 1 januari--1 juni 1890	—	—	1	41	2	17	4
Under tiden den 1 juni till och med den 31 december 1890	2	—	2	31	2	30	6

Dessutom har inqvarteringsnämnden under året 1890 anvisat bostad åt följande antal i tillfälliga tjensteuppdrag till Helsingfors för kortare tid kommenderade militärpersoner:

	Generaler	Stabs- och öfverofficerare samt deras vederlikar
I den för ändamålet upphyrda lokal i Nya hotellet	—	15
I Societetshuset	2	23

Kostnaden för natura inqvarteringen utgjorde för år 1890:

I hyror för lokaler	<i>Fmk.</i> 8,049: 50	Kostnaden för naturainqvarteringen.
D:o d:o d:o för tillfällig inqvartering	” 272: —	
För björkved till eldning af boningsrum	” 849: 72	
Barrved till matkokning och brödbakning.	” 232: 78	
Ljus	” 100: 63	
Halm till bäddar åt underbefäl och manskap	” 56: 58	
Summa <i>Fmk.</i>	9,561: 21	

Då ifrån ofvannämnda årskostnad för natura inqvarteringen 9,561 mk 21 penni afdrages den staden af ryska Riksskattkammaren författningsenligt tillkommande ersättning, öfver hvilken Inqvarteringsnämnden, enligt för året gällande tariffer, till Drätselkammaren afgifvit behöriga requisitioner, med 8,092 mk 52 p.i, hvartill kommer 540 mark, utgörande ersättning för Judiska synagogans lokal under senare halfåret 1890, hvilket belopp kommer att utreqvireras tillsammans med staden för innevarande års förra hälft tillkommande ersättning, eller inalles ett ersättningsbelopp af 8,632 mk 52 p.i, uppstår en förlust för kommunen af 928 mk 69 p.i, hvaraf belöper sig på den hos Restauratören Haglund i Nya ho-

tellet intill den 1 Juni 1890 upphyrda lokal för i tillfälliga tjänsteären- den resande officerare och civile tjänstemän 245 mk 65 p:i och resten eller 683 mk 4 p:i på de för underbefäl och manskap upphyrda lokaler, emedan sådana för det i hyrestariffen fastställda priset icke kunnat anskaffas samt också deraf att några lokaler under året tidtals varit upp- tagna af ett mindre antal underbefäl och manskap, än vid upphyrandet beräknats, och ett reservrum för sådana personer dessutom alltid måste hållas i beredskap.

Diverse kostna-
der.

C. <i>Diverse kostnader.</i> Arvoden för Inqvarteringsnämndens tjänste- män och vaktmästare för år 1890	<i>Fmg.</i> 7,200: —
Kansliexpenser och under året uppköpta inventarier för	
Nämnden	” 908: 03
	<u>Summa <i>Fmg.</i> 8,108: 03</u>

Sammandrag af
kostnaderna.

Sammandrag af kostnaderna för ryska militärens inqvartering i Helsingfors under år 1890:

A. Utbetalta hyresmedel	<i>Fmg.</i> 246,771: 44
B. Kostnaden för anvisade qvarter i stället för hyres- medel	” 9,561: 21
C. Diverse kostnader	” 8,108: 03
	<u>Summa <i>Fmg.</i> 264,440: 68</u>

Derifrån afgår:

Ryska Riksskattkammarens ersättning:	
för utbetalta hyresmedel	246,771: 44
„ anvisade qvarter i stället för hyresmedel	8,632: 52
	<u>255,403: 96</u>
Den kostnad, som kommunen fått vidkännas för hela in- qvarteringen under år 1890 utgör alltså	<i>Fmg.</i> 9,036: 72“

V. Förmyndarenämnden.

Förmyndarenämndens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse för året är af följande lydelse:

„I afseende å fullgörande af den Förmyndarenämnden åliggande skyldighet att till Herrar Stadsfullmäktige afgifva berättelse angående sin verksamhet under sistlidna år 1890, får Nämnden härhos anmäla:

1:o) att de å Nämnden ankommande göromål varit Nämndens ledamöter emellan fördelade på enahanda sätt som föregående år; Nämndens ledamöter och arbetsfördelning.

2:o) att Förmyndarenämndens förteckningar för ifrågavarande år upptagit 148 tillförordnade förmyndare, 15 kuratorer och 120 s. k. naturliga förmyndare; Antalet förmyndare.

3:o) att de under året från pastorsembetet i stadens svensk-finska församling Nämnden tillhandakomna förteckningar öfver aflidna personer, som efterlemnad minderåriga barn, omfattande dessa förteckningar 1889 års senare och 1890 års förra hälft, upptaga 60 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 19 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet, att redovisning öfver de omyndigas tillgångar borde afgifvas; Antalet sterbhus med omyndige.

4:o) att Nämnden utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnade af förmyndare i 23 och kuratorer i 9 fall samt rörande 6 myndiga personers ställande under förmyndareinseende äfvensom inför Rådstufvurätten blifvit hörd eller afgifvit yttranden i 21 särskilda frågor beträffande försäljning af och 16 frågor rörande in-teckning af omyndiges fastighet; Förmyndareförordnanden.

5:o) att af tillförordnade förmyndare 29 och af naturliga förmyndare 44 icke, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, inom den 1 Maj upptedt bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1889, hvarföre de försumlige blifvit härom särskildt erinrade. Derefter hafva de flesta förmyndare fullgjort berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed samt endast 2 tillförordnade och 5 naturliga förmyndare lemnat påminnelsen helt och hållet obeaktad. Då till följd deraf stemning om de försumliges lagliga förpligtande att omförmälda skyldighet fullgöra blifvit uttagen, hafva båda de tillförordnade och 3 naturliga förmyndare, efter dem ågången stemning, rätt för sig gjort, i följd hvaraf och då de 2 andra naturliga förmyndarene ej kunnat med stemning anträffas och deras pupiller upplysts icke ega några tillgångar, för hvilka redovisning vore erforderlig, stemmingstalan ej behöft emot någon fullföljas.“ Förmyndares redovisningsskyldighet.

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1890 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter som ingå i efterföljande tabeller.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af folkskoleinspektorn afgifna årsberättelsen för läsåret 1889—1890, angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

Folkskolornas
antal och art
samt förändrin-
gar deri.

„Läsåret 1889—1890 egde Helsingfors kommun

5 *högre folkskolor*: 2 för gossar (1 svensk och 1 finsk), 2 för flickor (1 svensk och 1 finsk) och 1 för gossar och flickor gemensam (svensk och finsk);

41 *lägre folkskolor*: 20 svenska, 20 finska och 1, hvari undervisades på svenska och finska, samt

3 *förberedande folkskolor* (skolor för försummade barn): 2 svenska (1 för gossar och 1 för flickor) och 1 finsk (gemensam för gossar och flickor).

Den för gossar och flickor gemensamma högre folkskolan, hvari undervisades både på svenska och på finska, och hvilken fanns å Sveaborg, bestod endast af tre årsafdelningar; tredje årets afdelning saknades. De fyra öfriga högre skolorna (alla inom den egentliga staden) hade hvar och en fullständigt antal årsafdelningar, d. v. s. fyra, och således tillsammans sexton. Jemte dem funnos fyratiosju parallelafdelningar, af hvilka 16 hörde till första eller lägsta årsafdelningen, 15 till andra, 11 till tredje och 5 till fjärde eller högsta årsafdelningen. Af dessa parallelafdelningar voro 27 svenska och 20 finska; två svenska hade under läsåret tillkommit. Af de lägre skolorna voro tre finska och en svensk nya för året. Tjugusju lägre skolor funnos inom den egentliga staden, nio invid östra chausseen, fyra å villan Fjälldal och en (med svenskt och finskt undervisningspråk) å fästningen Sveaborg. Alla tre förberedande skolor voro förlagda inom staden.

Till lärarinnor för de nya lägre folkskolorna antogos under hösten *Lovisa Luoto*, *Anna Sofia Luukkonen*, *Ida Sofia Salo*, född Kekäläinen, (vid de finska skolorna) och *Fanny Irene Malm* (vid den svenska), af hvilka Luoto och Malm afslutat kurs vid de med fruntimmersskolorna i Helsingfors förenade fortbildningsläroverken samt Luukkonen och Salo genomgått seminarium. Alla fyra hade längre eller kortare tid förut undervisat vid folkskola. Till biträdande lärare vid högre svenska gosskolan antogos samtidigt seminaristerna *Mats Forss* och *Viktor Weissmann*.

Tjenstledighet under läsåret hade: för enskilda angelägenheter ordinarie lärarinnan vid högre finska flickskolan *Agata Antoinette Ingman* (för hela året; vikarie seminaristen *Eva Kristiana Ingman*), biträdande läraren vid högre finska gosskolan magister *Emil Otniel Malmberg* (för hela året; vikarie studenten *Reinhold Roine*), biträdande läraren vid högre svenska gosskolan filosofie kandidaten *Karl Johan Hagfors* (för sex månader; vikarier seminaristen *Erik Emil Eriksson* samt folkskollärarene *Johan Verner Lindfors* och *Frans Fridolf Strömberg*), läraren i sång vid de högre gosskolorna *Lorentz Nikolai Achté* (för en och en half månad; vikarie musikern *John Bergholm*) och ordinarie läraren vid högre svenska gosskolan *Fredrik Oskar Dannholm* (för en månad; vikarier folkskollärarene *Mats Forss* och *Johan Petter Solstrand*); samt för sjuklighet biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Maria Elisabet Stenberg* (sex månader; vikarie seminaristen *Emilia Charlotta Gumberg*), biträdande läraren vid högre svenska gosskolan *Gustaf Adolf Sundholm* (sex månader; vikarier folkskollärarene *Oskar Rosenqvist* och *Märten Thors*), ordinarie lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Elin Sofia Veckman* (fyra månader; vikarie seminaristen *Johanna Kristina Ingberg*), lärarinnan vid förberedande finska skolan *Georgine Jack* (nära fyra månader; vikarier f. d. folkskollärarinnan doktorinnan *Hanna Margareta Nordmann*, född Söderman), biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Anna Molander* (tre månader; vikarie seminaristen *Aina Grönroos*), extra ordinarie lärarinnan vid en lägre svensk skola *Edla Josefina Stenbäck* (två månader; vikarier seminaristen *Ernestina Josefina Wilhelmina Nikander* och från fruntimmersskola och fortbildningsläroverk utgångna *Erika Wilhelmina Lindroos*), lärarinnan vid högre folkskolan å Sveaborg *Elin Alma Johanna Sederholm* (nära två månader; vikarie från fruntimmersskola utgångna *Emilia Brandt*) och ordinarie lärarinnan vid en lägre svensk skola *Johanna Alvina Rosberg*, född Vitting (en och en half månad; vikarie seminaristen *Rosa Natalia Sagulin*).

Vid sjukdomsfall och ledighet för kortare tid inom lärarepersonalen tjänstgjorde som vikarier, än för en, än för en annan, följande personer: privatlärarinnan *Alice Sandström* (tillsammans 42 dagar) seminaristen *Elin Augusta Soldan* (41 dagar) och seminaristen *Hilda Emilia Juselius* (17 dagar).

I slutet af läsåret afgingo från skolorna till annan verksamhet biträdande läraren vid högre finska gosskolan *Emil Otniel Malmberg* och biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Märta Karolina Ljung*.

Äfven detta läsår meddelades åt 7 af folkskolornas elever, hvilka tillhörde grekisk-ryska trosbekännelsen, undervisning i deras troslära af prästkandidaten *V. Iljtonoff*.

Skollärlningen. Såsom af tab. III i närslutna bilaga framgår, blefvo under året 9 elever, 6 gossar och 3 flickor, för förseelser skilda från skolorna. Orsakerna till förvisningen voro vanart och oböjligt trots.

För gröfre förseelse har någon gång kroppssaga tillämpats.

Helsotillståndet. Någon anmärkningsvärd sjuklighet rädde under läsåret icke bland skolornas elever. Influenza-epidemin, som kort före jullofvet ansatte en stor del af lärarepersonalen, lämnade eleverna tämligen i fred.

Den största golfyta i skollokalerna var 40 qvadratfot för elev, den minsta 11 qvadratfot. Största luftrymd på elev var 420 kubikfot, minsta 123 kubikfot.

Gåfvor under året. Af fru kommerserådinnan A. Sinebrychoff 169 stycken eller par klädes- eller skopplagg att utdelas till julen åt fattiga elever.

Af Helsingfors utskänkningsaktiebolag 3,300 mark till insättning i stadens kapital- och lifränteförsäkringsanstalt för 110 de bästa af skolornas elever och 3,000 mark för beredande af tillfälle åt sjukliga och medellösa elever att under sommarferierna vistas på landet. Genom sistberörda gåfva jemte 300 mark, skänkta af en person, som vill blifva onämnd, kunde 91 barn utackorderas till sommarvistelse hos välkända personer på landsbygden.

Af simirättningen vid „Ursins klippa“ rättighet för alla folkskol-elever, som under sommaren uppehöll sig i staden, att afgiftsfritt taga sig sjöbad vid inrättningen.

Med årsräntan från skolornas beklädnadsfonder och det anslag kommunen för året beviljat, anskaffades och utdelades under år 1889 åt behöfvande folkskolelever: 530 par skor med träsulor, 528 par läderkängor, 275 st. rockar, 325 par benkläder, 98 st. klädningar och 50 st. stoppade koftor, eller tillsammans 1,806 par eller stycken skopplagg och kläder.

Från och med den 19 till och med den 31 Maj anställdes årsexamen i skolorna, hvilka alla sistberörda dag afslutade sin verksamhet med utdelning af elevernas betyg. Vid betygutdelningen utlofvades åt elever, som erhöilo afgångsbetyg från de högre skolorna, följande belöningar: ur Karamsinska hemgiftsfonden gäfvor af 500 mark åt *Aina Sofia Björkell*, *Elin Maria Fack*, *Maria Matilda Henriksson* och *Eva Serafina Johansson* samt ur skolornas öfriga belöningsfonder insättningar i stadens sparbank å 100 mark åt fyra flickor och å 54—30 mark åt aderton gossar.

Årsexamen.

Folkskoldirektionen utgöres för närvarande af medicine doktorn K. E. Holm, arkitekten T. Höijer, normalskolkollegan magistern E. Lagerblad, öfverläraren doktorn E. J. Mellberg, handlanden E. Rudolph, slaktaremästaren C. F. Vikström och folkskolläraren magister H. Mikander, valde, samt ordföranden i stadens fattigvårdsdirektion häradshöfdingen B. Sirén och undertecknad skolornas inspektor, sjelfskrifne ledamöter. Herrar Rudolph och Vikström voro i tur att vid läsårets slut ur direktionen afgå, men återvaldes af Stadsfullmäktige. I direktionen, som under läsåret haft elfva sammanträden, var öfverläraren Mellberg ordförande och kollegan Lagerblad sekreterare.

Folkskoleldirektionen.

Den för läsåret 1882—83 af lärarinnor vid stadens folkskolor inrättade och af dem sedan dess upprätthållna *fortsättningsskolan* för flickor, hvilka från de högre folkskolorna dimitterats, fortsatte jemväl detta läsår sin verksamhet med syfte att meddela sina elever mognare insigt i det vetande och större vana i de färdigheter, folkskolan gifvit dem. Eleverna undervisades i troslära, bokföring, räkning, uppsattsöfningar, historisk och fosterländsk läsning, naturlära och handarbeten. Skolan räknade 28 svenska och 20 finska elever. Sjutton lärarinnor deltog i undervisningen. Kommunen hade anslagit 600 mark till arfvoden åt lärarinnorna.

Fortsättningsskolan.

Räkenskaperna öfver folkskolornas donerade fonder visade vid senaste kalenderårs utgång följande behållning:

Folkskolornas donerade fonder.

i Karamsinska hemgiftsfonden	<i>Tryck</i>	49,403: 65
i J. H. Lindroos' beklädnadsfond	„	18,528: 70
i J. E. Ollonqvists d:o	„	11,027: 74
i Mindre handelsborgarenes d:o	„	4,197: 72
	Transport <i>Tryck</i>	83,157: 81

	Transport <i>Tmf.</i>	83,157: 81
i Helsingfors sparbanks premiefond	„	5,577: 47
i Helsingfors Utskänningsaktiebolags d:o	„	14,023: 31
i Tidningskolportörernes julklappsmedel.	„	79: 57
	<u>Summa <i>Tmf.</i></u>	<u>102,838: 16“</u>

VIII. Brandkommissionen.

Brandkommissionens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1890 är med uteslutning af en större tabellarisk framställning, som i hufvudsak återgifvits bland bilagorna, af följande lydelse:

Antalet allarmringar och verkliga eldsvådor.

„Brandkåren har under året alarmerats 67 gånger, nemligen 31 gånger med anledning af eldsvådor eller tillbud till dylika, 24 gånger för soteldar, 3 gånger för brandrök, 2 gånger af okynne, 1 gång af missförstånd och 6 gånger till följd af fel i brandtelegrafan.

Af nämnda 31 eldsvådor eller tillbud till dylika hafva 27 förekommit inom stadens brandområde och 4 utom detsamma, 18 inträffat nattetid, räknad från kl. 6 e. m. till kl. 6 f. m., och 13 på dagen, 17 uppstått i trähus och 14 i stenhus samt 12 i boningshus, 6 i industriella anläggningar, 4 i uthus och ekonomiebyggnader, 3 i handelsbutiker, likaledes 3 i under inredning varande byggnader, 2 i virkesupplag och 1 ombord å fartyg. Eldens löskomst har i 12 fall tillkännagifvits med telefon, i 11 med brandklocka och i 5 genom muntliga bud; 3 gånger har tornvakten först observerat elden (1 gång inom och 2 gånger utom brandområdet).

Orsaken till eldens löskomst har i 8 fall varit bristfällig eldstad eller rökledning, i 4 ovarsamhet vid handterande af ljus, lampa eller tändstickor, i 3 kol eller brand, som fallit ur kakelugn, i 2 oförsiktighet vid kokande af eldfångda ämnen, i 1 vårdslös tobaksrökning, i 1 het aska, placerad i träkärl, i 1 åkslag och i 1 fall mordbrand. I 10 fall har orsaken till eldens utbrott icke blifvit utredd.

Nedanstående tabell utvisar eldsvådornas fördelning på månader, veckodagar och stadsdelar:

Månader.	Veckodagar.	Stadsdelar.
Januari 3	Söndag 1	I Stadsdelen . . . 6
Februari 2	Måndag 4	II " . . . 7
Mars 2	Tisdag 6	III " . . . 2
April 5	Onsdag 4	IV " . . . 4
Maj 3	Torsdag 8	V " . . . 1
Juni 3	Fredag 4	VI " . . . 2
Juli 1	Lördag 4	VII " . . . 3
Augusti 2		VIII " . . . —
September 2		IX " . . . 1
Oktober 3		Berghäll 1
November 3		Utom brandområdet 4
December 2		

Värdet eller försäkringsbeloppet för den egendom inom brandområdet, som till större eller mindre del skadats af elden, utgjorde:

för fast egendom	<i>Tmf</i> 1,830,300: —	
för löseegendom	„ 187,800: —	2,018,100: —

Värdet eller försäkringsbeloppet af skadad egendom.

Skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp åter steg till:

för fast egendom	<i>Tmf</i> 24,727: 27	
för löseegendom	„ 27,489: 97	52,217: 24

således 2,59 % af egendomsvärdet.

Värdet eller försäkringsbeloppet för den utom brandområdet genom eldsvådor, till hvilka brandkåren uttryckt, skadade egendomen uppgick till:

för fast egendom	<i>Tmf</i> 63,700: —	
för löseegendom	„ 42,700: —	106,400: —

medan skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp utgjorde:

för fast egendom	<i>Tmf</i> 26,426: —	
för löseegendom	„ 19,883: 49	46,309: 49

således 43,52 % af egendomsvärdet.

Förutom de eldsvådor och eldtillbud, vid hvilka brandkårens biträde påkallats, hafva 10 mindre eldtillbud inträffat, för hvilka brandkåren icke allarmerats, och utgjorde vid dessa värdet eller försäkringsbeloppet:

för fast egendom	<i>Tmf</i> 405,800: —	
för löseegendom	„ 283,000: —	688,800: —

samt skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp:

för fast egendom	<i>Tmf.</i>	197: 10	
för löseegendom	„	616: 90	814: —

Sammanslås samtliga på stadens mark under året timade eldsolyckor, utgöra sålunda värdet eller försäkringsbeloppet för den egendom, som skadats:

för fast egendom	<i>Tmf.</i>	2,299,800: —	
för löseegendom	„	513,500: —	2,813,300: —

samt skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp:

för fast egendom	<i>Tmf.</i>	51,350: 37	
för löseegendom	„	47,990: 36	99,340: 73

således 3,53 % af egendomsvärdet.

Af brandskadeersättningarna hafva utländska försäkringsbolag utbetalt 63,733 mark 62 penni och inhemska bolag 35,607 mk 11 p.i. För öfrigt hänvisas till de tabellariska sammandrag, hvilka äro vidfogade denna berättelse.

Brand-
telegrafien.

Brandtelegrafien har under året icke fungerat tillfredsställande och fyller i sitt nuvarande skick icke de anspråk man bör kunna ställa på en slik inrättning. Vid afprofning af brandklockorna, hvilket försiggått hvarannan dag, har det nemligen 264 gånger inträffat, att signal icke framkommit till brandstationerna. Orsaken härtill har i 200 fall varit kontakter på ledningarna, hvilka kontakter föranledts hufvudsakligast af telefontrådar, i 19 fall fel i klockskåp och stöpslar, i 18 fall fel i klockornas mekanism, i 15 fall fel i mottagningsapparaterna och i 12 fall isbildning i klockorna. Dessutom har den emellan brandstationerna, brandmästarene och Poliskammaren i staden dragna telegrafledningen åtskilliga gånger varit utsatt för störingar förorsakade af Elektriska Centralbelysningsaktiebolagets blanka ljusledningar. Allt detta utvisar, att man får vara beredd på, att bud om en med brandklocka signalerad eldsvåda när som helst kan uteblifva. För att få de hufvudsakligaste af ofvan anmärkta olägenheter afhjelpa har hos Brandkommissionen väckts förslag om brandtelegrafens ledningstrådar placering på stolpar å gatorna eller i kablar under desamma, och beror denna frågas vidare behandling på införskaffande af kostnadsförslag rörande kabelledningar.

Gatuspolningen.

Den brandverket ålagda gatuspolning har under sommaren verkstälts 47 gånger. Från brunnar samt brandstationernas gårdar och gatuandelar hafva endast några tiotal lass snö och is behöft bortköras.

Bland brandkårens underbefäl hafva personalförändringar inträffat i det att Sprutmästarene E. J. Sillman och M. Henelius afgått samt ersatts af förre äldre Underofficeren vid Lifgardets 3, finska, skarpskyttebataljon J. V. Andersson och Ordningsmannen vid brandkåren K. Nyström.

Brandkårens
underbefäl.

Manskapets helsotillstånd har varit tillfredsställande; 1 man har under 3 veckor vårdats hemma och omkring 60 fall behandlats polikliniskt.

Brandman-
skapet

I plikter för diverse förseeelser har af brandkonstaplars aflöning innehållits 127 mark, som inlevererats till stads-kassan.

Plikter.

Helsingfors Utskänningsaktiebolag har äfven år 1890 ihågkommit brandkårens bibliotek med 200 mark, till hvilket ock afgångne ledamoten i Brandkommissionen Öfverintendenten C. G. Sandmark förärat 500 mark. Biblioteket omfattar för närvarande 388 band.

Biblioteket.

Den staden tillhöriga lösegendom, som Brandkommissionen har i sin vård, har under året tillökts för ett värde af 532 mark, medan inventarier för 64 mark 50 penni afskrifvits, och uppgick värdet af berörde lösegendom den 2 Januari detta år till 79,145 mark 81 penni.

Brandverkets
lösegendom.

Brandkommissionen har under året haft 15 sammanträden.“

Brandkommis-
sionen.

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för året är med utslutning af en tabell, som ingår längre fram, af följande lydelse:

„*Biblioteket* har under året varit tillgängligt hvarje dag från kl. 5 till 8 e. m. samt sön-, huldagar och huldagskvällar från kl. 4 till 7 e. m. med undantag af midsommaraftonen, midsommardagen, julaftonen och juldagen samt tio dagar i juni månad, under hvilken sistnämnda tid det hållits stängdt i och för reparation äfvensom under tiden från 15 juni till 15 augusti, då biblioteket varit öppet endast tvänne dagar i veckan.

Bibliotekets
öppethållande.

Såsom af vidfogade tabell framgår har lånerörelsen under året betydligt ökats, i det att under år 1890 utgifvits icke mindre än 50,635 lån mot 42,512 under föregående år.

Lånerörelsen.

Böckernas antal har jämväl ökats med omkring 2,000 band, så att hela bokförrådet nu omfattar vid pass 11,000 band.

Bokförrådet.

Låntagarne.

Ordentligheten bland låntagarne har icke aftagit; snarare tvärtom. Sålunda äro af 1890 års utgifna boklån endast 100 oinfriade.

Bibliotekets inkomster.

Inkomsterna vid biblioteket hafva under året varit följande:

För januari	månad	.....	<i>Fmyc</i>	330: 10
„ februari	„	.....	„	263: 50
„ mars	„	.....	„	323: 55
„ april	„	.....	„	237: 25
„ maj	„	.....	„	209: 10
„ juni	„	.....	„	137: 15
„ juli	„	.....	„	128: 60
„ augusti	„	.....	„	188: 45
„ september	„	.....	„	266: 70
„ oktober	„	.....	„	362: 25
„ november	„	.....	„	385: 80
„ december	„	.....	„	349: 10
Summa <i>Fmyc</i>				3,181: 55

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

30,756 lån à 5 p.	<i>Fmyc</i>	1,537: 80
661 abonnement à 1 mk.	„	661: —
347 „ à 25 p.	„	86: 75
660 influtna plikter à 50 p. . . .	„	330: —
411 kataloger à 15 p.	„	61: 65
203 „ à 10 p.	„	20: 30
Extra inkomst.	„	32: 05
Hyresmedel	„	452: —
Summa <i>Fmyc</i>		3,181: 55

Läsesalarne.

Läsesalsafdelningen vid inrättningen har varit tillgänglig hvarje dag under året, den allmänna läsesalen på nedra botten från kl. 10 f. m. till 9 e. m., sön-, händagar och händagskvällar från 10 f. m. till 8 e. m., det nya läserummet i andra våningen från kl. 5 till 9 e. m., sön-, händag och händagskvällar från kl. 4 till 8 e. m., med undantag endast af fyra dagar, nämligen midsommaraftonen och midsommardagen samt julafton och juldagen.

Antalet besök.

Besökens antal har betydligt ökats så att detsamma, som under 1889 steg till 65,930, under år 1890 nådde den ännu högre siffran 71,235 eller 197 i medeltal per dag.

Qvinliga besökare synas fortfarande sällan i allmänna läsesalen, hvar emot det nya läserummet, hvarest tidskrifter och illustrerade verk finnas till påseende, dagligen besökes af sådana.

Under året har biblioteket fått såsom gåfva mottaga ett antal böcker från före detta medlemmar af Helsingfors Dagblads redaktion samt af doktor P. Nordmann.

Gåfvor.

Bibliotekets styrelse har under året utgjorts af medicine doktorn Richard Sievers, hvilken tjenstgjort som ordförande, senats kammarförvandten L. von Pfaler och redaktören, friherre H. af Schultén. Som dessas suppleanter hafva fungerat: doktor Fr. Elfving, kollegiassessor W. Westzynthius samt doktor P. Nordmann.“

Bibliotekets styrelse.

X. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl.

Den af Direktionen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen innehåller följande:

„Under vårterminen, som började den 15 januari, besöktes denna anstalt af 67 barn, 33 gossar och 34 flickor, fördelade sålunda, att 36 elever (19 gossar och 17 flickor) tillhörde anstaltens skolafdelning och 31 elever (14 gossar och 17 flickor) dess barnträdgård. Å skolafdelningen, der barnens ålder var mellan 7 och 10 år, undervisades i biblisk historia, läsning, skrifning, räkning, ritning, handarbeten, sång och gymnastik; uti barnträdgården, hvarest eleverna voro 5—7 år gamla, lärdes skrifning, ritning, handarbeten och sång, omväxlande med lekar och gymnastiska rörelser. Barnen sysselsattes på skolafdelningen 26 och i barnträdgården 18 timmar i veckan.

Sedmigradskys småbarnsskola.

Skolförsummelserna utgjorde under vårterminen å skolafdelningen ungefär 2 % och i barnträdgården ungefär 5 % af lästimmarna.

Från skolafgift, en mark i månaden, som erlades af 16 gossar och 11 flickor, voro således 40 af skolans elever befriade.

Den 9 juni afslutades vårterminen, då från skolafdelningen 11 gossar och 9 flickor utdimitterades. Af gossarna afgingo 7 till folkskola, 2 till reallycei förberedande klass, 1 till normallycei förberedande klass och 1 till läroverket för gossar och flickor. De utdimitterade flickorna öfvergingo alla till högre folkskola.

Höstterminen vidtog den 1 september. I barnträdgården, hvarifrån vid vårterminens slut 21 elever uppflyttats till skolafdelningen, intogos 22 nya elever. Elevantalet utgjorde derefter 36 (16 gossar och 20 flickor) å skolafdelningen och 30 (13 gossar och 17 flickor) i barnträdgården. Skolafgift erlades nu för 13 gossar och 12 flickor. 41 elever voro således befriade från afgift. Skolförsummelserna uppgingo under hösten på skolafdelningen till 4 % och i barnträdgården till 5 % af skoltimmarna.

Höstterminen upphörde den 19 december och avslutades med luciefest, dervid kommerserådinnan A. Sinebryhoff försåg fattigare elever med en omgång kläder och mindre behöfvande med en bok. Äfven skolan hade anslagit 100 mark till skoplagg åt de mest behöfvande bland barnen.

Föreståndarinna för anstalten var fru Emmy Skogman, som i 20 år innehaft denna befattning. Från den 15 november till höstterminens slut var hon för sjuklighet tjänstledig, under hvilken tid hennes dotter fröken Elin Skogman skötte befattningen. Jemte föreståndarinnan handhade lärarinnan fröken Nanny Lagerblad och lärarinnebiträdet fröken Agnes Helenius undervisningen vid Sedmigradskys småbarnsskola under året.

Marias asyl.

Marias asyl, barnträdgård med enahanda verksamhet och undervisningstid som barnträdgårdsafdelningen i Sedmigradskys småbarnsskola, öppnades och tillslöts på samma tider som sistnämnda läroanstalt och hade under året 70 elever (gossar och flickor), af hvilka 28 under vårterminen och 30 under höstterminen erlade skolafgift, en mark i månaden. Skolförsummelserna voro här för vårterminen 3 % och för höstterminen 4 % af lästiden.

Föreståndarinna för denna anstalt var fröken Maria Hertz, biträdd vid undervisningen af fröken Hilja Lagerman.

Både i Sedmigradskys småbarnsskola och i Marias asyl erhöilo hvar lördag 25 de fattigaste elever ett mål varm mat, och vid vårterminens slut insattes för enhvar af de sex bästa elever i hvardera skolan trettio mark uti stadens kapital- och lifränteförsäkringsanstalt att förräntas och till de belönade utbetalas, när dessa fyllt tjugufem år. Till insättningarna för eleverna i Marias asyl anslogos medel af stadens utskänkningsaktiebolag; för eleverna i Sedmigradskys småbarnsskola erlade skolkassan afgifterna.“

TABELLBILAGOR.

Tab. N:o 1. Helsingfors stads yttnehåll vid utgången af år 1891.

	Bebygda tomter	Obebygda tomter	Gator och allmänna platser.	Öfrig mark inom sta- den	Summa land
Q v a d r a t m e t e r					
Första stadsdelen	311,052	6,816	180,432	2,619	500,919
Andra „	226,132	2,546	250,632	185,307 ¹⁾	664,617
Tredje „	140,394	3,432	157,380	—	301,206
Fjerde „	483,591	5,313	197,321	—	686,225
Femte „	227,769	572	57,477	—	285,818
Sjette „	163,148	156,642	140,522	—	460,312
Sjunde „	223,945	163,417	162,836	80,043	630,241
Åttonde „	28,090	121,049	128,736	—	277,875
Nionde „	111,965	—	—	215,443 ²⁾	327,408
=	1,916,086	459,787	1,275,336	483,412	4,134,621
Stadens jurisdiktion under- lydande mark utom den egentliga staden	—	—	—	—	10,751,023
Summa	—	—	—	—	14,885,644

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

¹⁾ Inclusive Kaisaniemi och Botaniska trädgården. — ²⁾ Incl. Brunnsparken.

Tab. No 2. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1890

År 1890	Temperaturen i Celsius °				Barometern reducerad till 0° C	Fuktighetstrycket	Relativa fuktigheten i medeltal	
	i medeltal	högst		lägst				
		° C	datum	° C	datum	mm medeltal		mm medeltal
Januari	— 2.72	+ 4.5	Jan. 8	— 17.4	Jan. 31	755.21	3.62	91.4
Februari	— 3.60	+ 4.7	Febr. 25	— 13.4	Febr. 7	766.95	3.16	88.2
Mars	— 0.16	+ 8.9	Mars 29	— 16.8	Mars 2	754.34	4.21	89.7
April	+ 4.54	+ 18.0	April 30	— 3.2	April 1	758.05	5.22	81.7
Maj	+ 10.86	+ 21.8	Maj 17 & 21	+ 1.4	Maj 9	759.80	6.52	68.2
Juni	+ 13.85	+ 23.6	Juni 7	+ 4.5	Juni 3	755.94	8.74	74.8
Juli	+ 15.39	+ 22.0	Juli 31	+ 8.8	Juli 27	754.23	10.19	79.1
Augusti	+ 15.45	+ 20.6	Aug. 4 & 16	+ 8.5	Aug. 10	755.35	11.02	84.6
September	+ 12.16	+ 17.8	Sept. 3	+ 5.8	Sept. 18 & 29	760.58	8.65	82.3
Oktober	+ 3.77	+ 10.5	Okt. 14	— 6.4	Okt. 22	750.59	5.26	84.4
November	+ 0.10	+ 7.0	Nov. 5 & 6	— 20.7	Nov. 25	761.64	4.62	91.0
December	— 3.36	+ 3.8	Dec. 2	— 14.0	Dec. 28	767.51	3.29	89.8
Hela året	+ 5.53	+ 23.6	Juni 7	— 20.7	Nov. 25	758.35	6.21	83.8
År 1889	+ 4.76	+ 26.8	Juli 2	— 26.0	Mars 6	758.75	5.95	81.7
„ 1888	+ 2.57	+ 25.6	Juni 21	— 29.6	Jan. 30	757.48	5.13	78.4
„ 1887	+ 5.18	+ 26.6	Juli 17	— 24.8	Dec. 27	756.68	5.72	77.5
„ 1886	+ 4.76	+ 27.1	Juli 19	— 22.2	Febr. 26	758.79	5.94	80.4
„ 1885	+ 4.35	+ 27.2	Juli 15	— 24.8	Dec. 27	756.69	5.70	80.7

Medeldatum för första snöfallet om hösten är enligt 62-åriga observationer den 24 oktober ± 1.276 första snöfallet eller den 29 november ± 1.98 dagar. — Isläggningen i södra hamnen eger rum i medeltal 215.

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

jemförda med de under åren 1835—1889 rådande.

Vindens styrka: i meter pro sekund, medeltal	Molnmängd				Nederbörd			
	i medeltal Skala 0—10	antal dagar ¹⁾			hela nederbördsmängden i mm	största nederbördsmängden på en dag		antalet nederbördsdagar ²⁾
		klara	halfklara	mulna		mm	datum	
7.5	9.7	0	1	30	52.9	10.6	Jan. 20	21
4.2	6.6	3	11	14	3.3	1.3	Febr. 3	8
5.2	8.1	1	8	22	58.7	12.2	Mars 11	16
7.0	6.6	3	14	13	46.8	7.6	April 12	15
6.6	3.8	13	13	5	65.1	25.3	Maj 25	9
5.5	5.0	7	18	5	31.2	8.3	Juni 21	16
6.3	5.7	2	23	6	73.2	19.1	Juli 2	21
7.0	5.7	2	22	7	142.6	31.6	Aug. 3	19
5.9	4.2	11	15	4	28.6	11.8	Sept. 30	10
9.6	6.6	5	11	15	95.1	17.9	Okt. 3	22
8.2	9.1	1	2	27	82.3	14.4	Nov. 23	22
6.7	8.2	1	8	22	8.8	4.4	Dec. 20	10
6.6	6.6	49	146	170	688.6	31.6	Aug. 3	189
6.9	6.1	68	152	145	602.7	29.3	Aug. 10	175
6.6	6.0	63	167	136	549.9	34.9	Aug. 4	156
7.7	6.0	48	185	132	498.3	23.9	Aug. 16	162
6.7	5.8	71	165	129	529.0	23.2	Juli 16	152
7.4	6.4	56	160	149	739.4	29.6	Sept. 2	186

dagar. — Första slädforet om hösten inträffar i medeltal enligt samma observationsserie 36 dagar efter tal den 4 december $\pm 2,3$ dagar, islossningen den 2 maj $\pm 0,9$ dagar; antalet isfria dagar utgör således

¹⁾ Klar dag betecknar att himlen varit betäckt från 0.0—2.5 delar, halfklar dag " " " " " " 2.6—7.5 " mulen " " " " " " 7.6—10.0 " hvarvid, då 0 betecknar fullständigt molnfri, 10 betecknar fullständigt molnbetäckt himmel. — ²⁾ Säsom nederbördsdagar hafva upptagits endast de dagar, då nederbörden varit så stor att den kunnat uppmätas.

Tab. No 3. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad åren 1888—1882 och 1878—1875, jemförd med medeltalen af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder.¹⁾

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Årsmedel- tal	10-års medel- tal
1888	— 8,04	— 11,21	— 9,67	+ 0,53	+ 6,29	+ 12,95	+ 15,60	+ 14,70	+ 10,42	+ 3,69	— 1,12	— 3,32	+ 2,57	} + 4,07 *)
1887	— 2,06	— 1,16	— 1,77	+ 2,89	+ 8,99	+ 13,49	+ 16,43	+ 15,02	+ 12,13	+ 3,66	— 0,08	— 5,33	+ 5,18	
1886	— 7,01	— 8,27	— 5,75	+ 3,49	+ 8,30	+ 15,18	+ 17,12	+ 16,42	+ 10,00	+ 5,02	+ 3,57	— 0,93	+ 4,76	
1885	— 4,15	— 3,95	— 3,51	+ 1,28	+ 6,42	+ 12,37	+ 18,62	+ 15,25	+ 9,04	+ 4,22	— 0,82	— 2,54	+ 4,35	
1884	— 3,68	— 4,57	— 3,10	+ 0,52	+ 6,49	+ 13,75	+ 16,93	+ 14,14	+ 12,37	+ 6,86	— 0,79	— 5,64	+ 4,44	
1883	— 8,15	— 7,42	— 6,23	+ 2,05	+ 7,68	+ 16,09	+ 15,89	+ 14,37	+ 11,25	+ 5,81	+ 4,27	— 1,60	+ 4,50	
1882	+ 0,05	— 2,50	— 0,50	+ 2,59	+ 9,13	+ 14,03	+ 17,05	+ 18,20	+ 12,72	+ 5,02	— 3,69	— 7,32	+ 5,40	
1878	— 5,71	— 2,91	— 2,95	+ 3,28	+ 7,14	+ 13,64	+ 14,34	+ 14,86	+ 12,43	+ 8,72	+ 2,34	— 2,21	+ 5,25	
1877	— 8,12	— 8,43	— 6,97	— 0,61	+ 4,88	+ 12,08	+ 15,38	+ 13,92	+ 7,68	+ 5,31	+ 5,10	— 0,27	+ 3,33	
1876	— 8,60	— 8,42	— 1,84	+ 1,79	+ 4,23	+ 17,04	+ 17,28	+ 15,20	+ 11,59	+ 4,89	— 2,85	— 13,21	+ 3,09	
1875	— 13,18	— 6,70	— 5,25	— 0,76	+ 7,57	+ 13,68	+ 17,16	+ 14,68	+ 9,34	+ 1,88	— 3,67	— 12,18	+ 1,88	
1888—82 och } 1878—75 } . . .	— 6,24	— 5,96	— 4,32	+ 1,55	+ 7,01	+ 14,03	+ 16,53	+ 15,16	+ 10,82	+ 5,01	+ 0,21	— 4,96	—	+ 3,95
1874—65	— 5,26	— 8,11	— 3,92	+ 1,54	+ 6,69	+ 13,23	+ 16,93	+ 15,18	+ 10,76	+ 5,77	— 0,26	— 5,08	—	+ 3,98
1864—55	— 6,94	— 6,46	— 3,79	+ 1,38	+ 7,11	+ 13,77	+ 16,81	+ 14,94	+ 10,75	+ 5,57	— 1,39	— 3,97	—	+ 4,10
1854—45	— 7,19	— 8,11	— 4,75	+ 0,53	+ 7,67	+ 13,74	+ 16,34	+ 16,42	+ 10,92	+ 5,47	+ 0,86	— 2,66	—	+ 3,94 *)
1839—1829	— 7,86	— 5,93	— 4,55	+ 0,99	+ 7,63	+ 13,92	+ 16,19	+ 14,77	+ 10,77	+ 5,92	+ 0,07	— 4,68	—	
Allmänt medeltal (52 år) } . . .	— 6,71	— 6,88	— 4,27	+ 1,20	+ 7,23	+ 13,75	+ 16,55	+ 15,28	+ 10,80	+ 5,54	— 0,09	— 4,29	—	+ 4,01

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

¹⁾ Temperaturopobservationerna från åren 1840—44 äro ofullständiga; de som förefinnas äro ej bearbetade. — Observationerna från åren 1879—81 äro ej heller bearbetade. — *) Perioden omfattar 11 år.

Tab. N:o 4. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvart femte år från 1810—1880 samt för åren 1881—1890.

	Män		Qvinnor		Summa befolkning
	Antal	% af hela folkmängden	Antal	% af hela folkmängden	
Den 31 december 1810	2,109	51,88	1,956	48,12	4,065
” ” ” 1815	2,374	49,45	2,427	50,55	4,801
” ” ” 1820	4,415	54,01	3,759	45,99	8,174
” ” ” 1825	5,217	52,87	4,650	47,13	9,867
” ” ” 1830	5,253	48,00	5,690	52,00	10,943
” ” ” 1835	7,321	53,46	6,374	46,54	13,695
” ” ” 1840	8,932	54,01	7,604	45,99	16,536
” ” ” 1845	11,042	56,03	8,666	43,97	19,708
” ” ” 1850	10,711	54,05	9,107	45,95	19,818
” ” ” 1855	8,616	50,35	8,494	49,65	17,110
” ” ” 1860	10,882	51,74	10,150	48,26	21,032
” ” ” 1865 ¹⁾	11,650	48,90	12,173	51,10	23,823
” ” ” 1870	14,066	49,32	14,453	50,68	28,519
” ” ” 1875	16,142	48,83	16,915	51,17	33,057
” ” ” 1880	21,132	48,76	22,202	51,24	43,334
” ” ” 1881	21,592	48,43	22,992	51,57	44,584
” ” ” 1882	22,184	48,31	23,735	51,69	45,919
” ” ” 1883	22,775	48,13	24,540	51,87	47,315
” ” ” 1884	23,544	47,91	25,602	52,09	49,146
” ” ” 1885	24,467	47,80	26,717	52,20	51,184
” ” ” 1886	25,433	47,65	27,937	52,35	53,370
” ” ” 1887	26,588	47,69	29,157	52,31	55,740
” ” ” 1888	27,880	47,74	30,522	52,26	58,402
” ” ” 1889	29,305	47,59	32,278	52,41	61,583
” ” ” 1890	30,881	47,55	34,068	52,45	64,949

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade å qvinvennitabellerna t. o. m. år 1880; för följande år grundade på beräkning enligt mortalitetstabellerna samt in- och utflyttningar.

¹⁾ För år 1861 saknas uppgifter från grekisk-ryska församlingen, men siffrorna för 1860 hafva inräknats.

Tab. N:o 5. Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalspenningar betalande befolkning åren 1887—1890.

Stadsdel	1887		1888		1889		1890	
	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande	Mantals-skrifna	Mantals-pengar betalande
Första stadsdelen	5,229	3,768	5,447	3,912	5,416	3,879	5,609	4,024
Andra ”	4,140	3,059	4,296	3,157	4,733	3,498	4,882	3,575
Tredje ”	3,237	2,288	3,332	2,349	3,436	2,438	3,355	2,404
Fjerde ”	9,651	6,571	9,819	6,615	11,066	7,556	11,032	7,436
Femte ”	4,331	3,031	4,700	3,228	4,738	3,298	5,209	3,635
Sjette ”	3,217	1,974	3,429	2,115	3,882	2,457	4,308	2,709
Sjunde ”	3,343	2,245	3,524	2,319	3,945	2,617	4,247	2,842
Attonde ”	10,686	6,595	11,708	7,218	16,694	8,420	17,594	8,623
Nionde ”								
Villor och holmar								
Summa	43,834	29,531	46,255	30,913	53,910	34 163	56,236	35,248

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 6. Helsingfors stads ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 december 1890, jemfördt med förhållandet vid folkräkningarna den 1 oktober 1880 och den 1 mars 1870.

Stadsdel	Ekonomisk befolkning			Faktisk befolkning			Faktisk befolkning den 1 okt. 1880	Faktisk befolkning den 1 mars 1870
	m.	qv.	summa	m.	qv.	summa		
Första stadsdelen	3,456	3,993	7,449	3,487	4,069	7,556	5,785	5,346
Andra "	2,669	3,246	5,915	2,713	3,296	6,009	4,284	4,268
Tredje "	1,932	2,075	4,007	1,919	2,086	4,005	3,755	3,633
Fjerde "	7,563	7,643	15,206	7,567	7,698	15,265	9,520	7,090
Femte "	2,478	2,926	5,404	2,467	2,955	5,422	4,275	3,789
Sjette "	2,982	3,024	6,006	2,986	3,043	6,029	2,678	1,654
Sjunde "	2,273	2,672	4,945	2,258	2,700	4,958	2,897	2,108
Attonde "	782	265	1,047	783	276	1,059	1,091	1,479
Nionde "	393	537	930	380	542	922	680	— ¹⁾
Tölö och villorna vid vestra chausséen	2,347	2,153	4,500	2,376	2,165	4,541	2,833	1,601
Broholmen och villorna vid östra chausséen	4,893	4,423	9,316	4,916	4,435	9,351	3,989	1,090
Holmarne	116	97	213	306	112	418	1,355	55
Summa	31,884	33,054	64,938	32,158	33,377	65,535	43,142	32,113

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Inräknad uti 6:te och 7:de stadsdelarnes folkmängd.

Tab. N:o 7. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Modersmål	Läs- och skrifkunnige			Endast läskunnige			Öfver 10 år och icke läskunnige			Öfriga icke läskunnige barn under 10 år			Hela befolkningen		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Finska . .	9,605	8,359	17,964	2,837	4,329	7,166	73	115	188	2,294	2,175	4,469	14,809	14,978	29,787
Svenska . .	9,899	11,543	21,442	1,319	2,732	4,051	53	83	136	2,150	2,081	4,231	13,421	16,439	29,860
Ryska . .	1,846	770	2,616	124	65	189	388	86	474	183	194	377	2,541	1,115	3,656
Tyska . .	365	366	731	10	9	19	18	2	20	23	25	48	416	402	818
Öfr. språk	536	238	774	65	22	87	290	74	364	72	92	164	963	426	1,389
Summa	22,251	21,276	43,527	4,355	7,157	11,512	822	360	1,182	4,722	4,567	9,289	32,150	33,360	65,510 ¹⁾

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ För 8 män och 17 kvinnor saknas uppgift om modersmålet.

Tab. No 8. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Stadsdel	Lutheraner			Öfrige protestanter			Grekisk-orthodoxe			Grekiske dissidenters			Romersk-katolske			Israeliter			Mohamedaner			Summa		
	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a	m.	qv.	s:a
Första stadsdelen	3,185	3,824	7,009	8	9	17	249	209	458	—	—	—	40	23	63	—	3	3	—	—	—	3,482	4,068	7,550
Andra „	2,462	3,187	5,649	2	4	6	200	90	290	—	—	—	38	12	50	10	3	13	1	—	1	2,713	3,296	6,009
Tredje „	1,803	1,988	3,791	1	3	4	96	82	178	1	—	1	14	8	22	4	5	9	—	—	—	1,919	2,086	4,005
Fjerde „	6,083	7,086	13,169	6	5	11	989	350	1,339	—	—	—	205	21	226	273	220	493	8	—	8	7,564	7,682	15,246
Femte „	2,360	2,846	5,206	4	9	13	63	81	144	—	—	—	17	3	20	18	6	24	5	10	15	2,467	2,955	5,422
Sjette „	2,888	2,964	5,852	—	—	—	61	49	110	—	—	—	10	5	15	27	25	52	—	—	—	2,986	3,043	6,029
Sjunde „	2,161	2,610	4,771	1	2	3	83	80	163	—	—	—	12	8	20	1	—	1	—	—	—	2,258	2,700	4,958
Åttonde „	196	221	417	—	—	—	460	51	511	—	—	—	97	4	101	29	—	29	1	—	1	783	276	1,059
Nionde „	360	511	871	1	2	3	16	23	39	—	—	—	3	6	9	—	—	—	—	—	—	380	542	922
Broholmen och villorna vid östra chausséen . . .	4,725	4,304	9,029	1	—	1	159	112	271	—	—	—	20	11	31	8	8	16	3	—	3	4,916	4,435	9,351
Tölö och villorna vid västra chausséen	2,067	2,016	4,083	1	—	1	233	119	352	—	—	—	73	30	103	2	—	2	—	—	—	2,376	2,165	4,541
Holmarne	296	108	404	—	—	—	7	4	11	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	306	112	418
Summa	28,586	31,665	60,251	25	34	59	2,616	1,250	3,866	1	—	1	532	131	663	372	270	642	18	10	28	32,150	33,360	65,510 ¹⁾
Summa vid folkräkningen den 1 december 1880 . .	18,468	19,209	37,677	40	52	92	3,249	1,077	4,326	1	1	2	471	123	594	226	215	441	7	3	10	22,462	20,680	43,142

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Dessutom 25 personer, hvilkas trosbekännelse ej blifvit uppgifven.

Tab. No 9. Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinqvennum

Å r	F ö d d e									
	L e f v a n d e f ö d d e									
	Inom äktenskap		Utom äktenskap		Summa	Män		Qvinnor		Död- födde
	Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde		Antal	I % af levande födde	Antal	I % af levande födde	
1811—1815 ¹⁾ . . .	604	78,85	162	21,15	766	402	52,48	364	47,52	29
1816—1820 ¹⁾ . . .	909	86,49	142	13,51	1,051	482	45,86	569	54,14	47
1821—1825	1,221	85,50	207	14,50	1,428	701	49,09	727	50,91	44
1826—1830	1,119	80,97	263	19,03	1,382	711	51,45	671	48,55	64
1831—1835	1,685	80,74	402	19,26	2,087	1,054	50,50	1,033	49,50	66
1836—1840	2,105	78,57	574	21,43	2,679	1,432	53,45	1,247	46,55	101
1841—1845	2,457	77,43	716	22,57	3,173	1,637	51,59	1,536	48,41	126
1846—1850 ²⁾										
1851—1855 ³⁾			Uppgifter saknas							
1856—1860	2,828	76,58	865	23,42	3,693	1,881	50,93	1,812	49,07	121
1861—1865	3,714	79,85	937	20,15	4,651	2,453	52,74	2,198	47,26	117
1866—1870 ³⁾	3,575	80,35	874	19,65	4,449	—	—	—	—	176
1871—1875	3,992	82,06	873	17,94	4,865	2,491	51,20	2,374	48,80	154
1876—1880 ³⁾	4,813	82,94	990	17,06	5,803	—	—	—	—	180
1881	1,026	82,08	224	17,92	1,250	634	50,72	616	49,28	36
1882	1,104	83,82	213	16,18	1,317	659	50,04	658	49,96	46
1883	1,089	82,31	234	17,69	1,323	678	51,25	645	48,75	54
1884	1,179	83,15	239	16,85	1,418	725	51,13	693	48,87	48
1885	1,198	83,31	240	16,69	1,438	720	50,07	718	49,93	47
1886	1,339	84,59	244	15,41	1,583	788	49,78	795	50,22	54
1887	1,386	84,72	250	15,28	1,636	851	52,02	785	47,98	61
1888	1,502	84,57	274	15,43	1,776	928	52,25	848	47,75	49
1889	1,585	86,43	249	13,57	1,834	951	51,85	883	48,15	50
1890	1,661	86,69	255	13,31	1,916	992	51,77	924	48,23	70

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade på presterskapets uppgifter, uti hvilka luckor

¹⁾ Uppgifter från 1814 och 1818 saknas, hvarför medeltalen för perioderna beräknats på grund af och då de öfriga församlingarne i förhållande till denna äro obetydliga, hafva alla uppgifter för dessa

från 1811—1880 samt för hvarje af åren 1881—1890.

Naturlig död	Våldsam död utom sjelfmord	Sjelf- mord	Summa	D ö d e				Flere döde än födde	Flere födde än döde	År	
				Män		Qvinnor					
				Antal	I % af alla döde	Antal	I % af alla döde				
1,021	28	—	1,049	633	60,34	416	39,66	283	—	1811—1815	
1,296	49	2	1,347	777	57,69	570	42,31	296	—	1816—1820	
1,184	47	—	1,231	705	57,27	526	42,73	—	197	1821—1825	
1,317	63	6	1,386	842	60,75	544	39,25	4	—	1826—1830	
3,220	49	15	3,284	2,047	62,33	1,237	37,67	1,197	—	1831—1835	
2,678	62	11	2,751	1,675	60,89	1,076	39,11	72	—	1836—1840	
2,798	100	15	2,913	1,808	62,07	1,105	37,93	—	260	1841—1845	
				Uppgifter saknas							1846—1850
				Uppgifter saknas							1851—1855
3,380	88	12	3,480	1,988	57,13	1,492	42,87	—	213	1856—1860	
3,437	95	9	3,541	1,896	53,54	1,645	46,46	—	1,110	1861—1865	
4,242	90	11	4,343	—	—	—	—	—	106	1866—1870	
4,147	121	12	4,280	2,357	55,07	1,923	44,93	—	585	1871—1875	
4,618	113	23	4,754	—	—	—	—	—	1,049	1876—1880	
990	19	5	1,014	555	54,73	459	45,27	—	236	1881	
960	29	—	989	493	49,85	496	50,15	—	328	1882	
992	27	6	1,025	545	53,17	480	46,83	—	298	1883	
1,096	24	7	1,127	611	54,21	516	45,79	—	291	1884	
988	31	2	1,021	558	54,65	463	45,35	—	417	1885	
1,139	20	3	1,162	637	54,82	525	45,18	—	421	1886	
930	20	6	956	506	52,93	450	47,07	—	680	1887	
1,114	27	6	1,147	621	54,14	526	45,86	—	629	1888	
1,170	32	7	1,209	650	53,76	559	46,24	—	625	1889	
1,236	27	5	1,268	686	54,10	582	45,90	—	648	1890	

dock förefinnas, i det att för åtskilliga år uppgift saknas från en eller annan församling.

de fyra öfriga årens siffror. — ²⁾ Uppgifter saknas från svensk-finska församlingen för åren 1846—1854, tvänne perioder utelemnats. — ³⁾ Uppgifterna ofullständiga.

Tab. N:o 10. Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1881—1890.

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	Summa	Procent af hela antalet
Äktenskap:												
<i>ingångna mellan:</i>												
två ogifta	324	318	344	369	373	391	396	453	488	548	4,004	87,23
enkling och ogift	7	15	27	38	26	29	29	33	31	46	281	6,12
enka och ogift	24	16	14	29	33	29	19	33	25	36	258	5,62
enkling och enka	—	2	4	5	5	5	3	10	8	5	47	1,03
Summa	355	351	389	441	437	454	447	529	552	635	4,590	100
<i>upplösta genom:</i>												
mannens död	135	103	143	130	131	140	130	165	173	159	1,409	61,12
qvinnans död	61	106	98	81	74	76	82	94	108	96	876	38,00
laga skilnad	2	2	3	5	2	3	2	1	—	—	20	0,88
Summa	198	211	244	216	207	219	214	260	281	255	2,305	100
Barnföderskor:												
<i>som födt:</i>												
ett foster	1,254	1,331	1,345	1,442	1,457	1,581	1,646	1,782	1,828	1,934	15,600	98,72
tvillingar	16	16	16	12	14	28	24	20	28	26	200	1,26
trillingar	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	0,02
Summa	1,270	1,347	1,361	1,454	1,471	1,609	1,671	1,803	1,856	1,960	15,802	100
deraf utom äktenskap	234	223	255	255	248	257	264	287	252	265	2,540	—
utgörande i procent af hela antalet	18,42	16,55	18,74	17,54	16,86	15,97	15,79	15,92	13,58	13,52	16,07	—
Barn:												
<i>födde:</i>												
dödfödde	36	46	54	48	47	54	61	49	50	70	515	3,22
levfande	1,250	1,317	1,323	1,418	1,438	1,533	1,636	1,776	1,834	1,916	15,491	96,78
Summa	1,286	1,363	1,377	1,466	1,485	1,637	1,697	1,825	1,884	1,986	16,006	100
deraf döde under första året ¹⁾	337	326	296	339	277	367	311	395	375	422	3,445	—
utgörande i procent af döde utaf hela folkmängden ¹⁾	33,23	32,95	28,87	30,08	27,13	31,58	32,53	34,43	31,01	33,28	31,55	—

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna omfatta den till församlingarne i Helsingfors och Sveaborg hörande befolkningen, hvaremot utsocknebor, som i Helsingfors ingått äktenskap eller födt barn, icke äro inberäknade.

Tab. N:o 11. Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1881—1890, fördelade efter församlingar.

År	Svensk-finska församlingen				Gardesförsamlingen.				Tyska församlingen				Grekisk-ryska församlingen.				Romersk-katolska församlingen				Sveaborgs församling				Summa inflyttade			Summa utflyttade			Flere in- än utflyttade
	Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Summa inflyttade			Summa utflyttade			
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	S:ma	m.	qv.	S:ma			
1881	930	1,206	465	557	28	36	120	55	6	7	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	13	19	4	17	977	1,268	2,245	596	635	1,231	1,014
1882	977	1,146	448	561	24	31	126	25	15	8	12	17	—	—	—	—	—	—	—	—	2	15	6	16	1,018	1,200	2,218	592	619	1,211	1,007
1883	1,068	1,171	483	530	15	18	147	30	11	15	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,094	1,204	2,298	636	564	1,200	1,098
1884	1,246	1,500	471	575	14	9	144	45	8	6	5	11	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	1,272	1,517	2,789	620	631	1,251	1,538
1885	1,198	1,353	395	482	17	8	61	22	7	6	4	1	1	6	—	6	—	—	—	—	—	—	2	2	1,223	1,373	2,596	462	513	975	1,621
1886	1,266	1,445	396	457	16	17	62	43	13	8	9	7	2	6	—	2	—	—	—	—	—	—	12	18	1,297	1,476	2,773	479	527	1,006	1,767
1887	1,384	1,488	516	557	23	10	79	39	7	7	4	11	—	4	—	2	1	6	2	3	14	16	23	34	1,429	1,531	2,960	624	646	1,270	1,690
1888	1,579	1,739	452	523	14	7	160 ¹⁾	177 ¹⁾	12	20	4	5	1	2	1	9	3	2	—	—	6	5	8	18	1,615	1,775	3,390	625	732	1,357	2,033
1889	1,713	2,020	569	597	24	8	40	13	28	40	8	9	6	8	—	2	3	—	—	—	4	7	13	16	1,778	2,083	3,861	630	637	1,267	2,594
1890	1,872	2,099	602	645	13	2	27	19	21	25	10	9	—	—	—	—	3	2	2	1	3	8	3	6	1,912	2,136	4,048	644	680	1,324	2,724

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik.

¹⁾ Till största delen afgående värnepligtige jemte deras hustrur. — ²⁾ Uppgift saknas.

Tab. No 12. De i Helsingfors åren 1881—1890 döde,

	1 8 8 1						1 8 8 2					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	113	20,36	97	21,13	210	20,71	109	22,11	97	19,56	206	20,83
6—12 „	64	11,53	63	13,73	127	12,53	62	12,58	58	11,69	120	12,13
1—5 år	87	15,68	79	17,21	166	16,37	84	17,04	75	15,12	159	16,08
5—10 „	15	2,70	12	2,61	27	2,66	10	2,03	8	1,61	18	1,82
10—20 „	19	3,42	23	5,01	42	4,14	13	2,64	15	3,02	28	2,83
20—40 „	136	24,51	79	17,21	215	21,20	115	23,33	90	18,15	205	20,73
40—60 „	75	13,51	54	11,77	129	12,72	65	13,18	74	14,92	139	14,06
60—80 „	44	7,93	40	8,72	84	8,29	33	6,69	70	14,11	103	10,41
Öfver 80 år	2	0,36	12	2,61	14	1,38	2	0,40	9	1,82	11	1,11
Summa	555	100	459	100	1,014	100	493	100	496	100	989	100

	1 8 8 6						1 8 8 7					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader .	154	24,18	117	22,29	271	23,32	121	23,91	109	24,22	230	24,06
6—12 „	44	6,91	52	9,90	96	8,26	41	8,10	40	8,89	81	8,47
1—5 år	125	19,62	89	16,95	214	18,42	76	15,02	61	13,56	137	14,33
5—10 „	12	1,88	11	2,10	23	1,98	14	2,77	11	2,45	25	2,61
10—20 „	9	1,41	21	4,00	30	2,58	14	2,77	14	3,11	28	2,93
20—40 „	133	20,88	84	16,00	217	18,67	116	22,92	81	18,00	197	20,61
40—60 „	99	15,54	59	11,24	158	13,60	84	16,61	51	11,33	135	14,12
60—80 „	55	8,64	83	15,81	138	11,88	39	7,71	69	15,33	108	11,30
Öfver 80 år	6	0,94	9	1,71	15	1,29	1	0,19	14	3,11	15	1,57
Summa	637	100	525	100	1,162	100	506	100	450	100	956	100

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

) Uppgifterna äro grundade på presterskapets förteckningar samt hänföra sig till hela den till förinom staden eller ej.

ordnade efter kön och åldersklasser¹⁾.

	1 8 8 3						1 8 8 4						1 8 8 5					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
113	20,73	100	20,83	213	20,78	119	19,47	100	19,38	219	19,43	100	17,92	97	20,95	197	19,29	
40	7,34	43	8,96	83	8,10	70	11,45	50	9,69	120	10,65	40	7,17	40	8,64	80	7,83	
71	13,03	63	13,13	134	13,07	110	18,03	102	19,77	212	18,81	97	17,38	89	19,22	186	18,22	
15	2,75	12	2,50	27	2,63	22	3,60	16	3,10	38	3,37	16	2,87	23	4,97	39	3,82	
18	3,30	12	2,50	30	2,93	12	1,96	13	2,52	25	2,22	16	2,87	10	2,16	26	2,55	
154	28,26	90	18,75	244	23,80	145	23,73	88	17,06	233	20,67	142	25,45	81	17,49	223	21,84	
93	17,06	81	16,87	174	16,97	97	15,87	64	12,40	161	14,29	95	17,02	52	11,23	147	14,40	
34	6,24	64	13,33	98	9,57	33	5,40	69	13,37	102	9,05	46	8,24	58	12,53	104	10,19	
7	1,29	15	3,13	22	2,15	3	0,49	14	2,71	17	1,51	6	1,08	13	2,81	19	1,86	
545	100	480	100	1,025	100	611	100	516	100	1,127	100	558	100	463	100	1,021	100	

	1 8 8 8						1 8 8 9						1 8 9 0					
	Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa		Mankön		Qvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
151	24,32	108	20,53	259	22,58	132	19,88	120	20,94	252	20,37	157	22,89	125	21,48	282	22,24	
68	10,95	68	12,93	136	11,86	68	10,24	55	9,60	123	9,94	78	11,37	62	10,65	140	11,04	
83	13,37	76	14,45	159	13,86	88	13,25	82	14,31	170	13,74	103	15,02	121	20,79	224	17,67	
10	1,61	12	2,28	22	1,92	13	1,96	16	2,79	29	2,35	17	2,48	17	2,92	34	2,68	
15	2,41	22	4,18	37	3,22	18	2,71	12	2,10	30	2,43	25	3,64	11	1,89	36	2,84	
137	22,06	84	15,97	221	19,27	165	24,85	102	17,80	267	21,58	139	20,26	94	16,15	233	18,38	
104	16,75	67	12,74	171	14,91	134	20,18	88	15,36	222	17,95	116	16,91	75	12,89	191	15,06	
49	7,89	71	13,50	120	10,46	46	6,93	73	12,74	119	9,62	47	6,85	64	11,00	111	8,75	
4	0,64	18	3,42	22	1,92	—	—	25	4,36	25	2,02	4	0,58	13	2,23	17	1,34	
621	100	526	100	1,147	100	664	100	573	100	1,237	100	686	100	582	100	1,268	100	

samlingarne i Helsingfors och å Sveaborg hörande befolkningen, oafsedt huruvida dödsfallen inträffat

Tab. N:o 13. Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1881—1890, fördeladt på månader och kvartal¹⁾.

År	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Kvartal				Summa		
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	1:sta	2:dra	3:dje	4:de	m.	qv.	Sum
1881	103	9,38	108	9,83	112	10,20	121	11,02	100	9,11	99	9,01	76	6,92	78	7,10	68	6,20	72	6,56	82	7,47	79	7,20	323	320	222	233	613	485	1,098
1882	92	8,48	88	8,11	109	10,05	98	9,03	70	6,45	81	7,47	86	7,92	132	12,17	102	9,40	88	8,11	57	5,25	82	7,56	289	249	320	227	558	527	1,085
1883	103	9,53	95	8,79	113	10,45	103	9,53	71	6,57	93	8,60	88	8,14	92	8,51	74	6,85	74	6,85	84	7,77	91	8,42	311	267	254	249	567	514	1,081
1884	125	10,27	79	6,50	114	9,36	93	7,64	91	7,48	92	7,56	91	7,48	119	9,78	110	9,04	112	9,20	102	8,38	89	7,31	318	276	320	303	651	566	1,217
1885	106	9,96	75	7,05	106	9,96	101	9,49	91	8,55	79	7,43	90	8,46	91	8,55	73	6,86	78	7,34	89	8,35	85	8,00	287	271	254	252	566	498	1,064
1886	96	7,54	100	7,85	124	9,73	124	9,73	118	9,26	105	8,24	120	9,42	132	10,36	85	6,68	100	7,85	66	5,18	104	8,16	320	347	337	270	702	572	1,274
1887	98	9,40	95	9,10	89	8,53	107	10,26	89	8,53	90	8,63	65	6,23	84	8,06	76	7,29	72	6,90	82	7,86	96	9,21	282	286	225	250	542	501	1,043
1888	85	7,30	97	8,32	100	8,58	112	9,60	110	9,43	110	9,43	91	7,80	101	8,66	106	9,10	79	6,77	95	8,15	80	6,86	282	332	298	254	625	541	1,166
1889	102	7,80	96	7,34	102	7,80	96	7,34	114	8,72	117	8,94	136	10,40	121	9,25	83	6,35	78	5,96	86	6,57	177	13,53	300	327	340	341	704	604	1,308
1890	107	8,05	93	7,00	108	8,12	111	8,35	115	8,65	103	7,82	111	8,35	129	9,70	110	8,27	110	8,27	106	7,94	126	9,48	308	329	350	342	730	599	1,329

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Dödfödde inberäknade; likaså utsocknebor som afidit i Helsingfors, hvaremot bortlemnats i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort

Tab. N:o 14. Barndödligheten bland lutherske trosbekännare¹⁾ i Helsingfors åren 1881—1890.

År	Årets totalmortalitet	Åldern 0—1 år ²⁾		Summa	% af hela mortaliteten	Åldern 1—5 år		Summa	% af hela mortaliteten	Summa 0—5 år	% af hela mortaliteten
		mankön	qvinkön			mankön	qvinkön				
1881	1,058	192	161	353	33,5	98	81	179	16,9	532	50,4
1882	1,033	185	147	332	32,1	80	82	162	15,7	494	47,8
1883	1,025	157	145	302	29,5	71	66	137	13,4	439	42,9
1884	1,154	196	163	359	31,1	124	108	232	20,1	591	51,2
1885	997	146	134	280	28,1	92	89	181	18,2	461	46,3
1886	1,209	231	177	408	33,7	124	88	212	17,5	620	51,2
1887	973	182	163	345	35,5	72	70	142	14,6	487	50,1
1888	1,106	218	183	401	36,3	72	74	146	13,2	547	49,5
1889	1,308	209	176	385	29,4	86	84	170	13,0	555	42,4
1890	1,329	243	187	430	34,3	104	116	220	16,5	650	48,9

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden afidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifna personer, hvilka dött på annan ort, utelemnade. —
²⁾ Dödfödde oberäknade.

Tab. N:o 15. Dödsorsakerna bland lutherska trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1890, jemförda med åren 1882—1889¹⁾.

Dödsorsaken	Under 6 månader	6—12 månader	1—5 år	5—10 år	10—20 år	20—40 år	40—60 år	60—80 år	Öfver 80 år	Obekant	Summa		
											m.	qv.	S:ma
Dödfödde	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	21	74
Medfödda bildningsfel	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Medfödd allmän svaghet	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	14	30
Medfödd syfilis	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3	9
Rhachitis	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	4	3	7
Messling och dess följsjukdomar	—	7	19	3	1	1	—	—	—	—	16	15	31
Skarlakansfeber & d:o	—	2	22	9	1	—	—	—	—	—	18	16	34
Tarmtyfus	—	—	1	—	3	8	3	—	—	—	7	8	15
Pyämi, septikämi	1	1	—	1	1	2	1	—	—	—	4	3	7
Ros	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3	3
Strupsjuka & halsröta	—	3	13	2	—	—	—	—	—	—	9	9	18
Rödsot	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	3
Kikhosta & dess följsjukdomar	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Influenza	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2
Epidemisk hjernhinneinflammation	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	1	3
Akut hjernhinneinflammation	—	—	1	—	2	1	1	—	—	—	1	4	5
Tuberkulos (lungсот), tuberkulös hjernhinneinflammation	18	21	53	10	10	94	68	12	—	2	170	118	288
Akut lung- & lungsäcksinflammation	14	23	30	3	3	23	16	9	—	—	66	55	121
Hjern-, nerv- & ryggmärgssjukdomar	—	—	—	—	—	—	8	5	4	—	10	7	17
Slag (apoplexi)	—	—	—	—	—	4	8	17	—	—	12	17	29
Lungkatarrh & andra sjukdomar i respirationsorganerna	25	19	16	2	—	1	2	6	—	—	36	35	71
Organiskt hjertfel & annat hjertlidande	—	—	1	1	1	6	5	9	—	—	10	13	23
Mag- & tarmkatarrh	129	49	43	1	1	1	1	—	—	—	125	100	225
Bukhinneinflammation	—	—	—	—	—	9	6	1	—	—	9	7	16
Kronisk njurinflammation & andra sjukdomar i urinorganen	—	—	1	1	1	7	6	3	—	—	9	10	19
Carcinom & andra maligna tumörer	—	—	—	—	1	6	24	21	—	—	24	28	52
Hvarjehanda andra sjukdomar	37	4	6	2	2	10	12	7	—	1	47	34	81
Ålderdomsaftnying	—	—	—	—	—	—	1	19	11	—	23	8	31
Alkoholism	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Olyckshändelser	—	1	5	1	4	4	3	1	—	4	17	6	23
Lönlagda foster	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Dråp eller mord	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	2	4	6
Sjelfmord	—	—	—	—	1	5	1	—	—	1	5	3	8
Dödsorsaken okänd	23	2	4	—	2	8	22	7	1	—	36	33	69
Summa år 1890	365	139	220	36	35	208	188	116	13	9	743	586	1,329
Summa år 1889	330	111	170	32	40	249	223	118	26	9	704	604	1,308

Summa	Under 1 år	1—5 år	5—15 år	15—30 år	30—45 år	45—60 år	60—75 år	Öfver 75 år	Icke uppgr. ålder	Summa		
										m.	qv.	S:ma
Summa år 1888	461	146	18	38	204	154	115	21	9	625	541	1,166
år 1887	415	142	35	97	137	101	81	35	—	542	501	1,043
år 1886	473	212	36	126	171	108	117	31	—	702	572	1,274
år 1885	347	181	55	99	148	116	85	33	—	566	498	1,064
år 1884	422	232	48	118	149	126	78	44	—	651	566	1,217
år 1883	358	137	32	117	186	120	90	41	—	567	514	1,081
år 1882	384	162	35	106	171	115	86	26	—	558	527	1,085

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Uppgifterna omfatta både stadsbor och utsocknebor, som affidit i Helsingfors, hvaremot utslutits i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort.

Tab. N:o 16. Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors 1882—1890 uti några talrikast¹⁾ förekommande sjukdomar.

Å r	Medelbefolkning för året ²⁾	Lung- och tuberkulösa sjukdomar öfverhufvud			Mag- och tarmkatarrh (uti åldern 0—5 år)			Lung- och lungsäcksinflammation			Strup- och lungkatarrh (i åld. 0—5 år n. utest.)		Croup och difteri		Skarlakansfeber		Tarmtyfus		Antal dödsfall i															
		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	% af befolk. at		Antal dödsfall	Kikhosta	Messling Ros	Barnsängsfeber	Septikemi och pyämi	Cerebrospi-nalmeningit	Flaccitrys	Smittkoppor							
			mort.	% af hela		mort.	% af hela		mort.	% af hela		mort.	% af hela		mort.	% af hela		mort.	% af hela									mort.	% af hela	mort.	% af hela			
1882	40,151	243	6,1	23,5	189	4,7	17,3	86	2,1	8,3	39	1,0	23	0,6	—	—	28	0,7	20	—	14	4	5	—	—	—	—	—	—					
1883	41,655	206	4,9	20,1	128	3,1	12,5	101	2,4	9,9	38	0,9	33	0,9	15	0,4	17	0,4	2	3	9	12	7	2	1	—	—	—	—					
1884	43,422	211	4,9	18,3	196	4,5	16,1	79	1,8	6,8	57	1,1	36	0,8	75	1,7	20	0,5	9	21	5	6	6	6	1	2	—	—	—					
1885	45,469	205	4,5	20,7	117	2,6	11,7	84	1,8	8,5	43	0,9	34	0,7	50	1,1	32	0,7	5	4	2	6	4	2	—	—	—	—	—					
1886	47,659	222	4,7	18,4	245	5,1	20,3	139	2,9	11,5	44	0,9	34	0,7	21	0,4	23	0,5	9	17	8	6	8	9	—	—	—	—	—					
1887	49,951	245	4,9	25,3	149	3,0	15,4	89	1,8	9,2	42	0,8	13	0,3	14	0,3	15	0,3	13	—	10	7	11	2	2	—	—	—	—	—				
1888	52,672	270	5,1	24,4	195	3,7	17,6	139	2,6	12,6	62	1,2	12	0,2	3	0,06	11	0,2	14	8	3	7	9	—	3	—	—	—	—	—				
1889	55,707	336	6,0	26,8	237	4,3	18,9	145	2,7	11,0	42	0,7	22	0,4	1	0,02	22	0,4	3	5	6	6	7	2	—	—	—	—	—	—				
1890	58,945	288	4,9	22,9	225	3,8	17,9	125	2,1	10,0	71	1,2	18	0,3	34	0,5	15	0,2	2	31	1	3	7	3	—	—	—	—	—	—	—			
Summa dödsfall	2,226	—	—	—	1,681	—	—	987	—	—	438	—	220	—	213	—	183	—	76	89	58	57	64	20	7	2	—	—	—	—	—	—		
Årligt medeltal dödsfall på 1,000 invånare	—	—	5,1	—	—	—	3,9	—	—	2,2	—	—	0,9	—	0,5	—	0,4	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden aflidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifne personer, hvilka dött på annan ort, äro utlemnade. —
²⁾ Beräknad sålunda att till den vid folkräkningen 1880 erhållna siffran (37.769 personer) årligen lagts halfva tillväxten i den kyrkskrifna folkmängden.

Tab. N:o 17. Af distrikts-(fattig-)läkarne i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1881—1890.

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
1:sta stadsdelen	138	154	210	254	267	385	396	416	427	476
2:dra "	77	111	181	182	164	193	201	299	332	402
3:dje "	109	160	176	167	154	137	106	131	135	144
4:de "	616	693	811	902	996	1,073	965	1,107	1,145	942
5:te "	571	544	661	502	528	508	415	432	436	360
6:te "	467	603	653	674	654	518	504	429	445	453
7:de & 9:de "	328	427	468	531	410	397	360	392	402	330
8:de "	2	5	12	11	9	36	6	6	6	16
Området vid östra chausséen	256	371	492	620	762	1,001	1,029	1,301	2,314	2,761
" " vestra "	192	280	223	306	291	311	294	397	628	685
Summa	2,756	3,348	3,887	4,149	4,235	4,559	4,276	4,910	6,270	6,627

Tab. N:o 18. Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1890 hos Helsovårdsnämnden ¹⁾, jemfördt med åren 1881—1889.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Messling	2	—	—	20	61	29	47	22	7	17	27	329	561
Skarlakansfeber	4	—	7	11	14	4	5	4	17	54	21	18	159
Rödmessling	2	—	1	—	3	2	—	1	—	—	—	2	12
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vattkoppor	9	16	17	14	12	12	5	5	5	6	19	36	156
Tarmtyfus	15	19	27	18	16	8	10	13	41	35	29	14	245
Frossa	7	6	17	49	36	17	24	9	12	15	11	10	213
Remittent feber	9	9	21	33	15	12	20	21	48	40	47	115	390
Barnsängsfeber	—	1	—	1	—	1	3	—	1	—	—	2	9
Ros	17	9	9	6	10	3	7	12	10	8	4	14	109
Akut ledgångsreumatism	40	24	38	45	29	32	35	17	33	42	38	22	395
Rödsot	—	—	1	2	1	—	5	22	10	4	—	—	45
Cholera nostras	—	—	—	—	—	7	28	—	58	25	9	11	138
Påssjuka	5	6	25	22	49	36	40	23	34	67	156	229	692
Difteri	4	15	7	7	1	3	2	11	4	1	3	2	60
Croup eller strupsjuka	3	3	1	4	—	2	—	—	5	—	4	4	26
Kikhosta	28	41	58	61	36	23	33	10	35	49	12	11	397
Halsfluss	189	149	149	172	98	72	75	65	124	158	164	196	1,611
Lungkatarrh	465	308	357	715	320	149	102	53	167	209	216	363	3,424
Lunginflammation	58	53	68	85	50	23	22	16	21	10	15	36	457
Lungsäcksinflammation	17	9	9	24	16	13	10	4	12	11	12	13	150
Mag- och tarmkatarrh	233	223	242	349	259	237	534	667	598	261	238	318	4,159
Bukhinneinflammation	2	—	4	7	—	1	2	1	—	1	2	2	22
Blindtarmsinflammation	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Akut hjernhinneinflammation	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3
Influenza	273	28	28	33	6	1	—	—	15	40	7	6	437
Septikæmi, pyæmi	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Summa år 1890	1,386	921	1,087	1,680	1,032	687	1,012	976	1,258	1,053	1,035	1,754	13,881
år 1889	926	1,055	1,234	1,025	1,039	1,006	1,174	1,207	708	630	1,103	4,125	15,232
år 1888	715	601	793	837	925	1,301	643	763	1,043	685	809	964	10,079
år 1887	648	805	905	998	801	611	549	558	664	709	725	1,045	9,018
år 1886	808	959	962	1,042	1,290	605	752	865	614	689	682	749	10,025
år 1885	795	921	1,156	774	766	445	397	852	518	649	586	930	8,789
år 1884	746	636	854	620	700	337	445	686	564	477	708	613	7,386
år 1883	748	704	944	607	494	397	275	401	467	495	503	879	6,914
år 1882	542	651	582	689	419	345	565	1,083	798	423	488	599	7,184
år 1881	851	748	633	709	439	326	358	407	427	475	459	604	6,436

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ För åren 1881—1883 hos Finska läkaresällskapet. — Uppgifterna äro aflemnade vid utgången af hvarje vecka för hela veckan och angifva därför icke noggrant förhållandet pr månad.

Tab. N:o 19. Antalet och beskaffenheten af de å Helsingfors kommunala sjukhus behandlade sjukdomsfall under år 1890.

Sjukdomar	Antal fall			Tillfrisknade	Icke botade, utgångna före tillfrisknandet	Överförde till annat sjukhus	Döde.	Qvarliggande till 1891	Antal sjuk- vårdsdagar
	Män	Qvinnor	Summa						
Morbilli	5	6	11	8	—	—	2	1	124
Variolois	1	—	1	1	—	—	—	—	7
Malaria, intermittens	1	—	1	1	—	—	—	—	4
Scarlatina	8	12	20	15	—	—	4	1	688
Typhus abdominalis	46	29	75	68	—	—	5	2	2,750
Febricula	10	2	12	12	—	—	—	—	160
Erysipelas	2	1	3	2	—	—	1	—	39
Diphtheria	—	5	5	5	—	—	—	—	43
Parotitis	1	—	1	1	—	—	—	—	44
Phtisis pulmonum, tuberculosis	38	6	44	—	12	—	24	8	2,572
Pneumonia acuta	18	8	26	18	—	—	6	2	574
Tetanus	1	—	1	—	—	—	1	—	2
Meningitis acuta & chron.	2	1	3	—	—	—	2	1	28
Apoplexia	2	2	4	3	—	—	—	1	91
Bronchitis, Emphysema pulmon.	2	1	3	3	—	—	—	—	118
Pleuritis	1	—	1	—	—	—	1	—	20
Angina	1	2	3	3	—	—	—	—	36
Vitium cordis	1	—	1	—	—	—	1	—	19
Icterus catarrhalis	1	—	1	1	—	—	—	—	27
Catarrhus ventriculi chronicus	2	1	3	—	3	—	—	—	68
Enteritis & gastro-enteritis	4	2	6	5	—	—	1	—	137
Cholera nostras (infant.)	1	—	1	1	—	—	—	—	23
Hernia inguin. incar.	1	—	1	1	—	—	—	—	108
Nephritis chronica	2	1	3	1	1	—	1	—	159
Anasarca	—	1	1	—	1	—	—	—	164
Rheumatismus artic. acutus	2	1	3	3	—	—	—	—	93
Rheumatismus chron.	3	2	5	4	—	—	—	1	338
Ascites	—	1	1	—	—	—	1	—	259
Marasmus senilis	1	3	4	—	1	—	2	1	623
Anæmia (p. part.)	—	1	1	1	—	—	—	—	10
Lymphangitis	1	—	1	1	—	—	—	—	22
Carcinoma ventriculi	1	2	3	—	1	—	2	—	76
„ hepatis	—	1	1	—	—	—	1	—	126
Neurasthenia	1	1	2	1	1	—	—	—	78
Psychosis	1	2	3	—	2	—	—	1	226
Hysteria	—	1	1	—	1	—	—	—	84
Crampi hysterici	—	1	1	1	—	—	—	—	12
Alcoholismus, delirium	5	1	6	6	—	—	—	—	85
Phlegmone & abscessus carbunculi	—	2	2	2	—	—	—	—	33
Contusiones, vulnera, decubitus	1	1	2	2	—	—	—	—	70
Ulcera crurum, ulcerationes var.	3	—	3	3	—	—	—	—	278
Caries (tibiae)	—	1	1	—	—	—	1	—	16
Influenza	4	1	5	5	—	—	—	—	85
Diagnosis incerta	4	4	8	1	1	—	5	1	112
Simulatio morbi; nihil	5	10	15	15	—	—	—	—	191
Summa	183	116	299	194	24	—	61	20	10,822
Sjukvårdsdagar summa	6,088	1,069	—	—	—	—	2,112	1,613	10,882

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 20. Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1881—1890.

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Qvarliggande från föregående år	34	34	34	29	34	36	37	40	41	37
Under året intagne	84	85	119	131	120	118	128	108	130	95
Summa	118	119	153	160	154	154	165	148	171	132
Af desse utskrifne som friske eller förbättrade	51	18	39	42	54	46	65	61	56	45
Af desse utskrifne som obotade		29	31	31	16	17	19	7	13	10
” ” ” døde	33	38	54	53	48	54	41	39	65	38
” ” ” qvarliggande till följande år	34	34	29	34	36	37	40	41	37	39
Summa	118	119	153	160	154	154	165	148	171	132
De vårdade ledo af:										
nervsystemets sjukdomar	11	25	26	17	21	21	37	28	26	15
respirationsorganens d:o	50	36	54	49	56	53	49	58	74	46
digestionsorganens d:o	7	2	7	7	12	10	13	14	8	8
cirkulationsorganens d:o	4	4	5	3	1	2	1	5	12	9
urogenitalorganens d:o	6	5	4	11	8	7	9	7	7	6
konstitutionela d:o	14	27	35	52	29	39	24	18	21	21
akuta febrila d:o	—	—	—	—	—	2	3	—	—	2
ögon- d:o	—	—	—	—	—	1	5	3	4	4
öfriga d:o	26	20	22	21	26	18	22	14	16	21
obestämda d:o	—	—	—	—	1	1	2	1	3	—
Summa	118	119	153	160	154	154	165	148	171	132

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 21. Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under 1890, jemfördt med 1889 ¹⁾.

Månad	Afd. för invärtes sjukdomar				Afd. för barnsjukdomar			Afd. för kvinnosjukdomar				Afd. för ögon-sjukdomar			Afd. f. veneriska o. hudsjukdomar			Afd. för tand-sjukdomar ²⁾		
	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Medeltal besök pr dag	
Januari .	128	187	16,7	11,7	110	147	16,9	16	33	12,3	—	—	—	19	38	—	—	—	—	
Februari .	88	109	16,7	7,8	92	150	16,3	17	37	12,3	—	—	—	25	40	—	—	—	—	
Mars . . .	91	137	18,7	7,6	123	174	17,2	10	25	13,1	—	—	—	19	32	—	—	—	—	
April . . .	84	145	17,3	8,5	165	233	16,6	12	31	11,2	—	—	—	27	48	—	—	—	—	
Maj	90	140	18,7	7,8	132	195	16,2	7	32	12,7	—	—	—	30	40	—	—	—	—	
Juni	86	134	17,7	7,9	122	182	16,4	16	43	13,3	—	—	—	10	25	—	—	—	—	
Juli	92	143	17,8	8,4	104	188	—	15	30	13,2	—	—	—	28	36	—	—	—	—	
Augusti . .	87	135	18,7	7,5	128	239	—	15	39	13,3	—	—	—	11	15	—	—	—	—	
Septemb. .	111	164	17,9	9,6	95	164	—	7	12	13,0	—	—	—	28	44	—	—	—	—	
Oktober . .	95	150	18,8	8,3	64	99	—	5	12	13,0	—	—	—	22	30	—	—	—	—	
November .	98	133	17,7	7,8	73	127	—	14	20	13,5	—	—	—	8	21	—	—	—	—	
December .	98	152	18,8	8,4	114	173	—	3	10	12,0	—	—	—	22	34	—	—	—	—	
Summa																				
år 1890	1,148	1,729	207	8,4	1,322	2,071	200	10,3	137	324	150	2,2	521	3,510	99	35,5	249	403	99	4,0
år 1889	534	841	107	7,9	478	837	105	8,0	50	80	78	1,0	268	1,443	52	27,75	92	138	53	2,6

¹⁾ Öppnad den 1 Juli 1889. — ²⁾ Behandlingen å denna afd. vidtog den 26 Nov.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 22. Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke ¹⁾ under år 1890.

	Hemmet för obotligt sjuke	Diakoniss- anstalten	Sinebrychoff- ska sjuk- huset	Fru Lybecks privata sjukhem
Qvarliggande från föregående år	15	35	4	13
Under året intagna	2	295	78	46
Summa	17	330	82	59
Af dessa utskrifne som friska eller förbättrade	—	252	69	26
” ” ” ” obotade	—	46	6	3
” ” ” ” döde	1	14	2	3
” ” ” ” som öfverflyttade till andra sjukhus	—	—	—	10
” ” qvarliggande till följande år	16	18	5	17
Summa	17	330	82	59
Antal sjukvårdsdagar	5,722	10,973	1,322	6,166
Medeltal sjukvårdsdagar pr patient	336,6	33,3	16,1	104,5

¹⁾ Å garnisonssjukhusets kirurgiska poliklinik behandlades dessutom 442 patienter från staden, hvilka inalles gjorde 1,341 besök.

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 23. Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1885—1890.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Å svinkött	—	—	—	—	3,209	2,785
” öfriga slag af kött	—	—	—	—	13	15
” mjölk	—	—	—	—	48	609
” vatten	—	—	—	—	79	388
” öfriga slag af lifsmedel	—	—	—	—	27	21
Arsenikprof	—	—	—	—	75	78
Öfriga undersökningar	—	—	—	—	8	16
Summa	2,114	3,001	2,939	3,176	3,459	3,912
Af dessa hafva myndigheter föränledt	325	63	24	43	88	841
” ” ” enskilda personer föränledt	1,789	2,938	2,915	3,133	3,371	3,071

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 24. Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1890.

Ställen der syner m. m. verkstälts	Stadsdelar									Utom staden		Synestället icke närmare angifvet	Summa	Totalsumma
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Vester om järnvägen	Öster om järnvägen			
Gårdar	201	108	136	309	250	200	156	—	36	147	185	692	2,420	3,100
Bostäder	9	3	1	14	2	2	2	—	—	—	8	590	631	
Hotell och värdshus	—	6	14	3	4	6	—	—	—	—	—	2	35	
Herbergen och bondqvarter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
Fabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	
Stall för hästar, nöt och svin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	
Vattenprof tagna	1	2	2	19	6	7	4	5	1	12	55	—	114	
Brunnar	1	2	2	9	3	5	8	—	6	12	7	197	252	
Mjölksbutiker	3	2	6	6	8	—	—	—	—	—	14	385	424	
Slagthus och korfmakerier	—	8	23	15	—	—	6	—	1	150	1	—	204	
Bagerier	59	66	31	89	66	11	24	—	7	25	32	130	540	
Förvaringsmagasin	14	14	32	—	—	—	—	—	—	—	—	3	63	
Salutorg	—	10	413	227	—	—	—	—	—	—	7	—	657	
Salubodar för födoämnen	416	357	273	672	331	272	451	—	37	129	223	96	3,257	
Mjolk- och gräddprof tagna	106	135	90	74	20	1	28	—	—	—	—	—	454	
Afloopstrummor och diken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	17	
Dammar och vattensamlingar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Slaskbrunnar	122	65	80	270	219	144	100	—	30	7	32	—	1,069	
Latriner	164	102	102	312	261	212	136	—	36	85	140	77	1,627	
Pissoirer	8	4	3	3	6	6	1	—	—	—	—	5	36	
Afstjelningsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	
Desinfektion af bostäder	15	9	5	16	4	2	9	—	—	3	3	—	66	
Desinfektion vid desinfektionsanstalten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	59	
Simhus och badhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	
Summa	1,119	893	1,213	2,038	2,180	868	925	5	154	570	707	2,284	—	11,956

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 25. Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1890.

Månad	Dag	Nummer	100 liter vatten innehålla i gram:							Anmärkingar	
			Fasta ämnen	Oorganiska ämnen	Organiska ämnen	Syreförbrukning	Klor	Ammoniak	Salpetersyra		Salpetersyrlighet
Januari	21	I ¹⁾	8,58	5,08	3,50	4,96	0,65	0	spår	0	näst. klart, svagt gulfärg.
"	"	II ²⁾	6,76	3,72	3,04	4,72	0,60	0	"	0	klart, nästan gulfärgadt
Februari	4	I	9,02	5,06	3,96	5,02	0,61	svg. spår	"	0	" något "
"	"	II	8,06	4,80	3,16	4,32	0,61	"	"	0	" " "
"	18	I	9,72	5,66	4,16	5,45	0,64	"	"	0	" " "
"	"	II	9,12	3,36	3,76	4,68	0,64	"	"	0	" " "
Mars	4	I	8,68	5,56	3,12	4,44	0,63	"	"	0	ngt grumligt "
"	"	II	8,44	5,68	2,76	3,88	0,62	"	"	0	" " "
"	18	I	6,72	4,00	2,72	1,85	0,57	"	"	0	opaliserande, nst. färglöst
"	"	II	6,48	4,00	2,48	1,79	0,57	"	"	0	" " "
April	2	I	7,10	4,38	2,72	3,83	0,53	"	"	0	" " "
"	"	II	6,68	4,28	2,40	3,40	0,54	"	"	0	" " "
"	16	I	8,54	4,78	3,76	4,41	0,64	0	"	0	grumligt, något färglöst
"	"	II	8,00	4,64	3,36	3,99	0,64	0	"	0	klart, " "
"	30	I	8,88	4,92	3,96	4,58	0,72	0	"	0	grumligt, " "
"	"	II	8,04	4,64	3,40	4,05	0,72	0	"	0	klart, " "
Maj	6	I	8,00	4,12	3,88	4,67	0,63	0	"	0	svagt grumligt, gulfärgadt
"	"	II	7,64	3,96	3,68	4,42	0,64	0	"	0	klart, " "
"	13	I	7,92	3,84	4,08	4,21	0,61	0	"	0	näst. klart, svagt gulfärg.
"	"	II	7,48	4,00	3,48	3,89	0,60	0	"	0	klart, " "
"	29	I	9,92	6,00	3,92	4,01	0,57	0	"	0	ngt gruml. " "
"	"	II	8,00	5,84	3,16	3,28	0,57	0	"	0	klart, " "
Juni	10	I	8,92	4,60	4,32	6,81	0,63	svg. spår	"	0	nst. klart, " "
"	"	II	8,66	4,44	3,72	6,04	0,63	"	"	0	klart, gulaktigt
Juli	1	I	8,16	4,40	3,76	5,01	0,64	0	"	0	nästan klart, gulaktigt
"	"	II	7,44	4,00	3,44	4,46	0,64	0	"	0	klart, " "
"	15	I	10,76	5,84	4,92	6,53	0,61	spår	"	0	ngt grumligt, gulfärgadt
"	"	II	8,76	4,68	4,08	5,65	0,62	"	"	0	klart, " "
Augusti	19	I	9,48	5,28	4,20	4,37	0,60	svg. spår	"	0	ngt gruml., " "
Septemb.	2	I	13,04	7,64	5,40	5,16	0,63	spår	"	0	" svagt gulfärg.
"	"	II	12,12	7,60	4,52	4,36	0,64	"	"	0	klart, " gulaktigt "
"	16	I	10,52	5,44	5,08	4,27	0,67	svg. spår	"	0	" " "
"	"	II	9,72	5,08	4,64	4,35	0,67	"	"	0	" " "
Oktober	3	I	8,50	5,14	3,36	6,75	0,64	"	"	0	" " "
"	"	II	8,32	4,44	3,88	5,96	0,66	"	"	0	" " "
"	16	I	11,52	7,64	3,88	8,53	0,83	spår	"	0	grumligt, gulaktigt
"	"	II	9,96	5,08	4,88	7,93	0,67	"	"	0	klart, " "
"	29	I	11,92	7,44	4,48	7,88	0,64	"	svg. spår	0	grumligt, " "
"	"	II	9,40	5,04	4,36	7,48	0,60	"	"	0	klart, " "
Novemb.	12	I	10,12	5,92	4,20	7,25	0,62	svg. spår	"	0	ngt gruml., " "
"	"	II	9,68	6,32	3,36	7,37	0,60	"	"	0	klart, " "
"	27	I	9,50	5,30	4,20	7,60	0,60	spår	"	0	ngt gruml., " "
"	"	II	8,20	4,64	3,56	7,53	0,61	"	"	0	klart, " "
Decemb.	10	I	9,48	5,48	4,00	7,40	0,53	"	0	0	ngt oklart, " "
"	"	II	8,70	4,96	3,74	6,69	0,57	"	0	0	klart, " "
"	24	I	9,28	5,44	3,84	6,89	0,66	svg. spår	ytt. sv. sp.	0	nst. klart, " "
"	"	II	9,12	5,28	3,84	6,78	0,64	"	"	0	klart, " "

Inalles 47 prof.

¹⁾ I anger ofiltrerad vatten. — ²⁾ anger filtrerad vatten från filterbassinen i Gammelstaden.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 26. Resultatet af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten år 1890.

Tiden då vattenprovet togs	Ofiltrerad vatten				Filtrerad vatten						I bruk varande filtra och tiden för deras användning
	Åns vattenstånd i fot	Vattnets temp. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsfär	I Gammelstaden			I staden			
					Vattnets temp. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsfär	Vattnets temp. 0° C.	Antal kolonier i 1 cc.	Anmärkningsfär	
1889	2. 0,9	3. 0,6	4. 589	5.	6. 0,8	7. 103	8.	9. 4,0	10. 114	11.	I bruk varande filtra och tiden för deras användning
21/1	0,9	0,6	589		0,8	103		4,0	114		I gång 11/1
25/1	0,7	0,6	190		0,8	44		4,0	26		
4/2	0,8	0,6	1,426		0,8	15		4,0	17		
11/2	0,6	0,6	140		0,8	12		4,0	12		
18/2	0,5	0,6	158		0,8	15		6,0	9		
25/2	0,5	0,6	174		0,8	37		5,0	22		Tom 19/2
4/3	0,4	0,6	69		0,8	20		4,0	8		
11/3	0,5	0,6	2,934		0,8	50		4,0	14		
18/3	2,2	0,6	38,150		0,8	6,925		4,0	891		
26/3 1)	3,1	0,6	14,411		0,8	375		4,0	66		
1/4	2,8	0,6	6,505		0,8	462		4,0	230		I gång 3/4
9/4	2,3	5,8	1,049		5,3	70		5,0	135		Tom 8/4
15/4	2,5	5,2	776		5,2	40		4,0	32		
22/4	2,3	4,0	547		3,8	49		5,0	22		Tom 21/4
29/4	1,6	11,0	543		10,2	19		5,1	39		I gång 20/4
6/5	0,9	15,0	1,177		14,4	8		5,0	92		Tom 1/5
13/5	0,3	13,4	682		13,2	2		5,5	8		I gång 30/4
20/5	0,1	17,2	618		16,8	857?		8,0	22		Tom 4/5
28/5	2,1	10,8	8,080		11,2	27		9,5	13		I gång 16/5
3/6	1,0	13,0	933		12,4	66		9,5	115		Tom 3/6
10/6	0,3	18,8	592		18,2	7		10,2	20		I gång 2/6
17/6	0,2	17,4	146		17,0	19		11,0	140		I gång 14/6
23/6	0,3	19,0	136		18,8	27		10,5	43		
1/7	0,1	18,4	137		18,0	13		12,0	29		Tom 2/7
8/7	1,0	19,0	798		18,8	470		11,5	196		I gång 7/7
15/7	0,2	18,2	285		18,2	19		12,0	53		I gång 15/7
22/7	0,2	20,0	188		19,6	12		13,0	36		Tom 19/7
29/7	0,3	20,4	136		—	—	3)	13,0	175	3)	Tom 25/7
4/8 2)	0,1	—	—		—	—		—	—		I gång 9/8
12/8	0,3	19,0	271		18,9	14		13,0	171		I gång 4/8
19/8	0,1	19,6	235		—	—	3)	13,5	231	3)	Tom 11/8
27/8	0,6	17,2	983		17,0	22		13,6	42		Tom 14/8
2/9	2,0	14,4	3,490		14,4	122		13,5	97		I gång 20/8
9/9	0,9	14,0	59,370		13,8	24		13,0	26		I gång 31/8
16/9	0,6	14,0	241		13,8	31		13,0	23		Tom 7/9
23/9	0,2	13,6	181		13,8	15		13,0	30		I gång 12/9
30/9	0,5	12,2	801		12,0	17		—	—		I gång 19/9
7/10	2,3	2,6	12,151		2,8	2,014		12,1	1,987		
14/10	2,5	4,4	10,308		3,6	762		10,8	877		
21/10	2,4	2,8	7,650		3,6	283		10,0	437		Tom 24/10
28/10	1,9	3,4	1,941		3,6	251		9,8	219		
4/11	2,2	3,4	936		3,6	237		8,5	174		I gång 6/11
11/11	2,0	4,8	413		4,4	53		9,0	74		Tom 9/11
18/11	2,1	3,8	1,091		4,0	115		7,5	40		
25/11	1,0	0,6	109		0,6	59		7,5	40		
2/12	1,0	0,8	1,211		0,8	103		9,5	39		I gång 22/11
9/12	0,8	0,6	1,450		0,6	157		—	—		
16/12	0,7	0,6	229		0,6	115		6,0	194		
23/12	0,5	0,6	157		0,6	22		6,0	23		
30/12	0,5	0,6	93		0,6	19		—	—		

1) Islossning den 28 o. 29 Mars. — 2) Undersökningen förolyckad. — 3) Vattnet ofiltrerat.

Källa: Sundhetsinspektören Dr V. Sucksdorffs redogörelse, åtföljande Helsingfors stadsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 27. Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läsåren 1883—1890.

	Läsåret 1883—1884			Läsåret 1884—1885		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
Intagna:						
Till lägsta afdelning	403	504	69	483	623	40
Till högre afdelning	19	99	17	25	116	27
Summa	422	603	86	508	739	67
Af dessa innehade: inga förkunskaper	—	509	62	—	623	40
” ” ” innanläsningsfärdighet	10	94	24	10	116	27
” ” ” förkunskaper motsvarande lägre folkskolas kurs	390	—	—	473	—	—
” ” ” förkunskaper öfver lägre folkskolas kurs	22	—	—	25	—	—
Afgångna:						
Efter fulländad skolkurs	142	330	50	161	404	61
Före ” ” döde	2	2	—	3	2	1
” ” ” skilda på grund af förseelser	7	3	—	3	1	—
” ” ” ” målsmäns önskan	99	44	12	82	53	13
” ” ” ” uteblifna utan anmälan	20	7	1	26	5	2
Summa	270	386	63	275	465	77
Inskrifna¹⁾:						
Gossar	645	493	64	718	587	55
Flickor	703	445	65	761	493	74
Summa	1,348	938	129	1,479	1,080	129
Af dessa besökt skolan: mer än 150 dagar	1,206	843	91	1,363	985	106
” ” ” ” 121—150 ”	38	37	16	36	37	12
” ” ” ” 91—120 ”	53	26	11	37	27	4
” ” ” ” högst 90 ”	51	32	11	43	31	7
Närvarande:						
Vid höstterminens början	1,294	867	104	1,435	1,017	110
” ” ” slut	1,269	881	99	1,411	1,008	111
” vårterminens början	1,277	883	118	1,417	1,017	116
” ” ” slut	1,218	882	114	1,352	1,006	108
Första måndagen: i oktober	1,269	869	96	1,430	1,015	113
” ” ” i november	1,260	873	92	1,417	1,014	112
” ” ” i februari	1,247	873	111	1,408	1,020	118
” ” ” i mars	1,244	872	109	1,395	1,004	117
” ” ” i april	1,230	869	112	1,374	1,003	110
Procenttal skolförsummelser ²⁾	4,1	5,2	7,2	3,5	4,3	6,6

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

¹⁾ D. v. s. hela antalet elever, som under längre eller kortare tid besökt skolan. — ²⁾ Beräknad samt sedermera uträknats, huru stor procent af dessa „elevtimmar“, som af dessa elever försumrats. För-

Antalet intagna och afgångna samt inskrifna och närvarande elever vid Helsingfors stads folkskolor under läsåren 1883—1890.

	Läsåret 1885—1886			Läsåret 1886—1887			Läsåret 1887—1888			Läsåret 1888—1889			Läsåret 1889—1890		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
	547	608	44	579	761	37	668	672	31	700	747	20	678	790	32
	45	92	23	28	94	21	23	118	21	32	108	32	48	130	21
	592	700	67	607	855	58	691	790	52	732	855	52	726	920	53
	—	608	44	—	740	37	—	669	21	—	739	18	—	798	32
	10	92	23	4	115	21	14	121	31	19	116	34	9	122	21
	518	—	—	571	—	—	641	—	—	679	—	—	661	—	—
	64	—	—	32	—	—	36	—	—	34	—	—	56	—	—
	166	436	44	183	498	41	220	586	32	270	527	36	273	593	33
	4	1	—	5	5	—	5	2	—	4	1	—	5	2	—
	6	2	—	5	1	1	5	—	—	9	—	—	7	—	—
	113	47	13	71	78	5	120	81	2	124	62	4	147	67	6
	27	5	3	12	3	5	23	5	1	29	9	2	32	7	3
	316	491	60	276	585	52	373	674	35	436	599	42	464	669	42
	809	623	56	889	691	49	1,026	718	40	1,103	717	41	1,150	742	39
	798	575	53	856	682	53	963	690	34	1,119	685	34	1,185	769	50
	1,607	1,198	109	1,745	1,373	102	1,989	1,408	74	2,222	1,402	75	2,335	1,511	89
	1,461	1,117	78	1,632	1,247	81	1,864	1,306	65	2,047	1,306	61	2,124	1,408	71
	50	21	5	34	34	12	36	35	2	50	36	8	66	25	10
	44	39	17	38	35	4	42	30	4	56	23	5	65	37	5
	52	21	9	41	57	5	47	37	3	69	37	1	80	41	3
	1,568	1,165	81	1,689	1,314	77	1,937	1,347	64	2,178	1,350	66	2,274	1,455	72
	1,535	1,150	90	1,663	1,285	83	1,900	1,331	64	2,117	1,324	64	2,218	1,431	68
	1,529	1,161	95	1,687	1,298	97	1,912	1,345	68	2,128	1,343	69	2,228	1,451	79
	1,459	1,141	92	1,659	1,251	89	1,838	1,320	68	2,049	1,323	68	2,144	1,432	68
	1,549	1,161	90	1,677	1,304	77	1,908	1,333	61	2,166	1,346	66	2,251	1,445	72
	1,538	1,155	90	1,667	1,293	78	1,903	1,325	62	2,128	1,329	65	2,238	1,430	70
	1,511	1,147	93	1,670	1,296	94	1,894	1,335	71	2,106	1,336	69	2,202	1,445	82
	1,502	1,145	96	1,655	1,293	90	1,884	1,303	73	2,093	1,328	68	2,181	1,440	79
	1,486	1,146	97	1,663	1,284	85	1,857	1,312	72	2,077	1,328	68	2,163	1,436	74
	3,1	4,1	6,3	2,7	3,5	7,7	2,6	3,6	7,6	2,5	3,4	7,5	2,4	3,5	7,5

sälunda att hela antalet verkliga undervisningstimmar multiplicerats med antalet elever som besökt skola sammelser, föranledda af oundvikliga eller giltiga skäl, äro ej inberäknade.

Tab. No 28. De i Helsingfors stads folkskolor inskrifna elevers
1884—1890, enligt

	1884			1885		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
Af folkskoleeleverna voro barn till:						
embets- och tjänstemän m. m.	9	1	1	16	7	—
fabrikanter, handlande m. m.	16	14	2	18	22	—
gårdsegare, handverkare, betjente m. m.	398	268	20	481	275	19
arbetare, sjömän, soldater m. m. samt ouppgifne	805	599	93	850	708	96
Summa	1,228	881	116	1,365	1,012	115
Af dessa undervisades:						
på svenska	794	513	62	876	575	64
„ finska	434	369	54	489	437	51
På grund af sina framsteg voro dessa fördelade:						
å första klassens första afdelning	436	479	—	543	537	65
„ „ „ andra „	389	403	—	370	475	50
„ andra „ första „	253	—	—	255	—	—
„ „ „ andra „	150	—	—	197	—	—
Af eleverna voro:						
sitt första läsåar i skolan	378	526	80	465	608	65
„ andra „ „ „	361	323	20	318	385	45
„ tredje „ „ „	249	29	15	282	18	3
„ fjerde „ „ „	179	4	—	223	1	2
„ femte „ „ „	52	—	—	72	—	—
„ sjette „ „ „	8	—	—	5	—	—
„ sjunde „ „ „	1	—	1 ¹⁾	—	—	—
o. s. v.						
Förenämnde elevers ålder var:						
medelåldern i skolan	11,6	8,4	10,3	11,6	8,4	11,0
lägsta åldersåret	8	7	7	8	7	8
högsta „	17	13	16	18	14	16
Af hela antalet elever:						
erlade skolafgift	447	384	2	425	429	7
motsvarande i procent af hela antalet	36,40	43,53	1,72	31,13	42,39	6,09

¹⁾ Idiot.

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

lefnadsstånd, undervisningsspråk, fördelning på klasser m. m. åren
förhållandet den 1 maj.

	1886			1887			1888			1889			1890		
	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor	Högre folkskolor	Lägre folkskolor	Försummade barns skolor
	13	5	—	10	6	—	11	8	—	6	4	—	10	8	1
	30	15	—	36	22	2	40	22	2	41	22	—	35	21	6
	492	335	17	571	360	20	636	370	15	875	457	21	697	473	16
	931	791	79	1,044	900	70	1,163	922	53	1,144	840	47	1,411	936	49
	1,466	1,146	96	1,661	1,288	92	1,850	1,322	70	2,066	1,323	68	2,153	1,438	72
	901	641	55	1,027	671	59	1,084	695	42	1,161	688	49	1,188	702	47
	565	505	41	634	617	33	766	627	28	905	635	19	965	736	25
	622	616	35	667	725	51	750	649	35	758	706	28	728	756	38
	389	530	61	513	563	41	532	673	35	660	617	40	649	682	34
	282	—	—	283	—	—	345	—	—	375	—	—	488	—	—
	173	—	—	198	—	—	223	—	—	273	—	—	288	—	—
	511	743	61	559	771	54	641	711	45	690	777	43	664	796	47
	395	386	17	401	505	25	492	560	19	555	517	19	596	587	18
	259	17	16	375	12	5	371	48	4	403	27	3	462	53	6
	220	—	1	218	—	8	257	3	2	313	2	3	319	1	—
	69	—	1	84	—	—	75	—	—	90	—	—	97	1	1
	10	—	—	23	—	—	12	—	—	14	—	—	15	—	—
	2	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—
	11,4	8,4	10,6	11,5	8,5	10,5	11,4	8,5	10,8	11,4	8,5	9,8	11,5	8,4	10,9
	8	7	7	8	7	7	8	7	8	8	7	7	8	7	9
	18	13	14	18	14	16	16	13	15	17	14	14	17	13	14
	423	436	3	471	483	5	530	455	3	560	455	7	588	487	8
	28,85	38,04	3,12	22,33	37,50	5,43	28,65	34,41	4,29	27,10	34,39	10,29	27,3	33,8	11,1

Tab. N:o 29. Anlitaudet af folkbiblioteket och läsesalen åren 1884—1890.

	B i b l i o t e k s l å n											Läsesalsbesök			
	Antal dagar	Lån, betalta för gången		Lån, abonnerade		Summa		Summa summanum	Medeltal per dag			Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	
		Svenska	Finska	Svenska	Finska	Svenska	Finska		Svenska	Finska	Summa				
1890															
Januari	31	2,166	1,373	1,656	721	3,822	2,094	5,916	123	67	190	31	8,495	274	
Februari	28	1,897	1,152	1,474	638	3,371	1,790	5,161	120	64	184	28	6,407	229	
Mars	31	2,320	1,359	1,737	692	4,057	2,051	6,108	131	66	197	31	6,998	226	
April	30	1,878	862	1,417	464	3,295	1,326	4,621	110	44	154	30	4,910	164	
Maj	31	1,486	674	910	258	2,396	932	3,328	77	30	107	31	3,425	110	
Juni	18	746	281	522	113	1,268	394	1,662	70	22	92	28	2,589	92	
Juli	7	495	212	408	81	903	293	1,196	129	42	171	31	2,322	75	
Augusti	21	833	331	691	167	1,524	488	2,012	73	23	96	31	2,981	96	
September	30	1,402	486	953	243	2,355	729	3,084	79	24	103	30	4,608	153	
Oktober	31	2,196	931	1,419	411	3,615	1,342	4,957	117	43	160	31	8,155	263	
November	30	2,714	1,332	1,836	594	4,550	1,926	6,476	152	64	216	30	10,959	365	
December	29	2,355	1,275	1,858	626	4,213	1,901	6,114	145	65	210	29	9,388	324	
Summa för år 1890	317	20,488	10,268	14,881	5,008	35,369	15,266	50,635	112	48	160	361	71,235	197	
år 1889	317	18,300	8,800	11,522	3,890	29,822	12,690	32,512	94	40	134	361	65,930	183	
år 1888	316	16,996	6,738	7,732	2,360	24,728	9,098	33,826	79	28	107	360	47,283	131	
år 1887	297	19,552		7,503		20,085	6,970	27,055	68	23	91	338	30,016	89	
år 1886	270	15,754		5,408		15,254	5,908	21,162	56	22	78	271	25,732	95	
år 1885	252	8,437	4,705	2,416	1,187	10,853	5,892	16,745	43	23	66	284	25,502	90	
år 1884	261	6,996	4,289	2,211	1,361	9,207	5,650	14,857	35	21	56	267	24,150	90	

Källa: Styrelsens för folkbiblioteket och läsesalen årsberättelser.

Tab. N:o 30. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1884, 1887 och 1890.

	1884 (Den 22 september)					1887 (Den 15 september)					1890 (Den 22 september)				
	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Antal landtdagsmän, som skulle väljas	—	—	—	—	7	—	—	—	—	8	—	—	—	—	10
Aflemnade röstsedlar	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162
Af de röstande voro:															
Arkitekter, artister, ingenjörer, literatörer, tidningsutgivare, läkare, lärare	15	15	19	27	76	15	14	17	29	75	22	26	34	51	133
Arbetsföreståndare, gesäller & arbetare	—	2	—	—	2	1	4	—	2	7	11	34	21	141	207
Bokhållare, handelsbetjente	10	11	18	11	50	8	17	15	17	57	6	15	6	11	38
Bruksegare, landtbrukare & husegare	4	4	7	27	42	2	6	3	35	46	9	10	10	57	86
Bolags-, korporations-, kommunens tjen- stemän	13	15	21	24	73	17	17	29	17	80	27	27	20	9	83
Civile & militäre tjenstemän	66	55	49	49	219	55	56	53	51	215	57	49	41	59	206
Fabrikanter & handlande	30	56	48	44	178	24	51	40	41	156	28	66	33	38	165
Handverkare	24	58	49	65	196	30	57	43	99	229	19	34	33	46	132
Sakförare, agenter, kommissionärer	3	2	—	1	6	3	—	—	1	4	3	3	1	2	9
Näringsidkare utom ofvan angifna	9	17	7	16	49	6	14	11	26	57	8	22	10	17	57
Underbefäl, poliskommissarier & konsta- plar m. fl.	2	1	8	7	18	1	4	11	4	20	12	10	15	6	43
Obekante	1	1	1	—	3	1	2	1	1	5	—	—	—	3	3
Summa	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162
Af de röstande egde:															
1 röst	6	2	9	5	22	5	6	19	28	61	21	35	28	85	169
2 röster	7	9	10	13	39	10	19	12	32	73	20	27	14	62	123
3 "	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 "	8	10	11	16	45	8	18	10	30	66	14	22	20	34	90
5 "	12	13	11	21	57	12	14	10	26	62	10	16	8	27	61
6 "	7	8	8	13	36	7	13	10	13	43	9	20	3	19	51
7 "	4	15	11	24	54	9	10	10	21	50	6	10	18	40	
8 "	4	4	10	16	34	8	7	8	16	39	5	9	8	16	38
9 "	—	5	5	10	20	1	2	5	9	17	5	1	3	7	16
10 "	13	17	16	18	64	12	13	23	23	71	15	13	11	22	61
11 "	1	4	5	5	15	1	4	3	5	13	1	6	3	5	15
12 "	12	16	13	13	54	5	10	9	13	37	5	10	7	18	40
13 "	2	—	4	5	11	2	3	3	3	11	—	1	4	7	12
14 "	1	1	2	2	6	2	—	1	3	6	2	2	1	4	9
15 "	9	17	10	18	54	8	13	7	11	39	13	18	12	16	59
16 "	3	4	3	7	17	4	7	3	6	20	1	5	1	6	13
17 "	4	7	6	5	22	2	4	3	6	15	5	3	3	5	16
18 "	3	2	1	3	9	6	5	2	2	15	4	4	3	5	16
19 "	3	5	8	1	17	2	1	3	4	10	1	3	1	2	7
20 "	11	7	11	7	36	8	10	16	9	43	6	16	9	11	42
21 "	3	—	4	3	10	2	1	1	4	8	—	1	3	6	10
22 "	7	5	6	6	24	3	1	2	1	7	2	2	2	4	10
23 "	1	1	1	2	5	2	2	—	4	8	1	3	2	5	11
24 "	—	4	—	2	6	—	3	1	4	8	1	1	—	5	7
25 "	56	80	62	56	254	44	73	62	50	229	55	72	68	51	246
Summa	177	237	227	271	912	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162
Högsta röstetal hvarmed landtdagsman blif- vit vald	—	—	—	—	10,125	—	—	—	—	8,853	—	—	—	—	9,096
Lägst d:o d:o	—	—	—	—	6,416	—	—	—	—	7,257	—	—	—	—	7,694
Dens röstetal som varit närmast att väljas	—	—	—	—	6,356	—	—	—	—	5,223	—	—	—	—	5,451
Antal personer som erhållit röster	—	—	—	—	50	—	—	—	—	49	—	—	—	—	40
" " " " mindre än 100r.	—	—	—	—	31	—	—	—	—	29	—	—	—	—	18

Källa: Magistratens protokoll och vallängderna.

Tab. N:o 31. Antalet civila mål och ärenden, behandlade af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1890.¹⁾

	1885				1886				1887				1888				1889				1890			
	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda	Äldre	Nya	Summa	Afjörda
Konkursmål	9	81	90	56	34	103	137	101	36	79	115	87	28	128	156	99	57	121	178	130	48	118	166	127
Mål angående årsstämming	11	11	22	11	11	24	35	10	25	11	36	25	11	9	20	11	9	16	25	10	15	11	26	9
Mål angående boskilnad	1	1	2	2	—	—	—	—	—	3	3	2	1	4	5	3	2	8	10	8	2	5	7	5
Vexelmål	12	334	346	323	23	428	451	416	35	367	402	375	27	481	508	501	7	448	455	439	16	540	556	544
Sjörättsmål	1	8	9	9	—	3	3	3	—	8	8	8	—	6	6	4	2	3	5	5	—	1	1	1
Lagfartsärenden	—	47	47	47	—	38	38	38	—	85	85	84	1	120	121	120	1	136	137	137	—	170	170	166
Inteckningsärenden	—	321	321	319	2	354	356	356	—	408	408	402	6	518	524	520	4	609	613	611	2	616	618	613
Förmynderskapsärenden	—	83	83	83	—	96	96	96	—	98	98	98	—	81	81	81	—	129	129	128	1	115	116	116
Äktenskapsförordsärenden	—	14	14	14	—	16	16	16	—	13	13	13	—	33	33	33	—	39	39	39	—	46	46	46
Öfriga civila mål och ärenden	40	1,095	1,135	1,086	49	1,395	1,444	1,407	37	998	1,035	1,005	30	1,117	1,147	1,104	43	1,195	1,238	1,183	55	1,289	1,344	1,157
Summa	74	1,995	2,069	1,950	119	2,457	2,576	2,443	133	2,070	2,203	2,099	104	2,497	2,601	2,476	125	2,703	2,829	2,692	139	2,911	3,050	2,784

Källa: Prokuratorsemetets i Kejsrerliga Senaten tryckta årsberättelser samt förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

¹⁾ Uti föregående tvänne årgångar är summan af öfriga civila mål oriktigt uppgifven, i det att anmälningsärendena äro deri inberäknade, ehuru de äro särskildt angifna.

Tab. N:o 32. Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1881—1890.

	1881		1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890	
	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren
Antalet mål:																				
äldre	70	—	75	—	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—
nya	900	1,024	753	950	799	1,361	946	1,723	1,324	1,770	1,118	1,759	1,312	1,585	1,369	1,273	1,503	1,613	1,363	1,737
Summa	970	1,024	828	950	852	1,361	1,003	1,723	1,402	1,770	1,219	1,759	1,396	1,585	1,403	1,273	1,552	1,613	1,455	1,737
Af dessa afgjorda . .	895	1,024	775	950	795	1,361	925	1,723	1,301	1,770	1,135	1,759	1,362	1,585	1,354	1,273	1,460	1,613	1,385	1,737
uppskjutna	75	—	53	—	57	—	78	—	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—	70	—
Antalet angifna personer:																				
män	822	1,179	631	1,027	680	1,586	896	1,927	1,309	1,953	1,068	1,828	1,181	1,903	1,264	1,400	1,419	1,919	1,398	2,250
qvinnor	298	106	232	85	234	136	316	172	422	208	384	114	387	60	328	66	354	82	318	99
Summa	1,120	1,285	913	1,112	914	1,722	1,212	2,099	1,731	2,161	1,452	1,942	1,568	1,963	1,592	1,466	1,773	2,001	1,716	2,349
Af dessa sakfälde . .	713	1,158	531	1,046	530	1,507	789	1,998	942	2,052	814	1,883	1,049	1,834	1,091	1,376	1,181	1,902	1,010	2,233
frikände ¹⁾	310	127	328	66	325	215	324	101	631	109	533	59	476	129	445	90	477	99	609	116
om hvilka slutligt utlåtande ej fallit	97	—	54	—	59	—	99	—	158	—	105	—	43	—	56	—	115	—	97	—

Källa: Prokuratorsembetets i Kejslerliga Senaten tryckta årsberättelser.

¹⁾ Innefattande dem, som ej kunnat åt saken fällas.

Tab. N:o 33. Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfælde af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1881—1890.

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Gröfre brott:										
Majestätsbrott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Mord eller dråp	2	1	—	—	—	1	2	—	4	3
Barnamord eller fosters lönläggning	1	1	1	1	1	—	2	3	2	2
Rån	—	—	—	1	—	—	1	1	3	3
Mordbrand	—	—	—	1	—	1	1	—	1	1
Stöld eller inbrott	167	155	151	193	169	155	174	176	196	133
Kyrkotjuftnad eller annan kvalificerad stöld ¹⁾	—	1	—	—	34	19	18	28	32	39
Förskingring af anförtrodda medel	—	—	—	—	6	2	4	8	5	15
Väld å militärvakt, patrull eller brandvakt	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkning eller utpräglning af falskt mynt	1	2	1	2	2	—	—	1	4	2
Förfalskningsbrott	4	5	9	3	6	9	6	7	9	18
Mened eller falskt vittnesmål	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—
Falsk angivelse	2	5	6	9	2	2	—	1	3	4
Tidelag eller försök dertill	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Blodskam	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Hor	—	—	—	—	—	4	13	10	2	11
Väldtäkt	—	—	—	—	—	2	—	1	1	2
Koppleri eller skörlefnad	—	—	1	4	5	5	7	1	1	1
Fridsbrott	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Ocker	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Vårdslöshet eller lättsinnighet mot borgenärer	—	—	—	—	—	—	1	3	3	11
Dödsvällande	—	1	—	4	—	2	—	2	—	3
Grof misshandel å person	—	—	—	35	—	8	13	—	—	20
Summa sakfælde för gröfre brott	177	172	169	253	225	210	244	249	267	274
Mindre brott:										
Fylleri	37	24	43	62	76	125	203	261	279	355
Lurendrejeri, tullförsnillning eller seglationsbrott	8	4	3	11	3	2	2	1	—	6
Andra förbrytelser	1,649	1,377	1,822	2,461	2,690	2,361	2,433	1,956	2,537	2,557
Summa sakfælde för mindre brott	1,694	1,405	1,868	2,534	2,769	2,488	2,638	2,218	2,816	2,918
Summa	1,871	1,577	2,037	2,787	2,994	2,698	2,882	2,467	3,083	3,192

Källa: Prokuratorsembetets i Kejs. Senaten tryckta årsberättelser.

¹⁾ Under de tidigare åren äro kvalificerade stöldsbrott ej afskiljda från öfriga stölder och äfven i öfrigt är indelningen af brotten något olika under olika år.

Tab. N:o 34. Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1890, jemfördt med åren 1886—1889.

Målens beskaffenhet	Till behandling af fattigsakföraren öfverlemnade			Såvidt på fattigsakförarens åtgärd ankommer, slutligen afgjorda och afförda								Icke slutligen afgjorda					Summa		
	Beroende från föregående år	Under året inkomna	Summa	Afgjorda genom förlikning	Af särskilda orsaker lemnade	Afgjorda genom rättgång	Vägrat biträde	Mål i hvilka inlagor gifvits ell. rådmeddelats	Hänvisade till aktor	Mål i hvilka bref affäktis för mera än 1 år sedan	Mål i hvilka stämning uttagis för mera än 1 år sedan	Beroende		Mål i hvilka bref affäktis		Mål i hvilka stämning uttagis			
												på rättgång	på åtgärd	före den 1 juli	efter den 1 juli	före den 1 juli		efter den 1 juli	
Ersättningstvister	6	7	13	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1	5	1	—	2	13
Tvister om arbetslön	12	13	25	2	2	1	—	—	—	—	1	—	—	3	13	3	—	1	25
Andra fordringsmål	6	18	24	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7	—	—	3	24
Arftvister	3	2	5	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	5
Tvister med husbonde eller arbetsgivarvare	14	24	38	7	2	—	2	1	—	—	1	—	1	4	16	4	—	—	38
Hyrestvister	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Äktenskapstvister	5	9	14	2	1	1	—	2	—	—	—	—	—	3	2	—	2	1	14
Barnfödomål	12	23	35	6	2	3	—	—	—	—	3	—	—	3	11	1	2	4	35
Misshandel och ärekränkning	5	7	12	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	3	3	—	2	—	12
Andra brottmål	2	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Återfående af egendom	5	15	20	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2	—	—	4	20
Redovisningstvister	1	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Besvärinlagor, ausökningar m. m.	1	10	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Diverse	2	1	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Summa år 1890	74	132	206	28	14	10	3	13	1	—	8	—	1	19	68	18	7	16	206
” ” 1889	101	142	243	40	17	12	7	15	1	56	21	—	5	13	16	29	4	7	243
” ” 1888 och 1887	48	435	483	148	51	61	20	40	2	42	18	4	9	9	23	34	12	10	483
” ” 1886	—	176	176	36	—	21	21	46	6	—	—	1	18	29	—	—	—	—	176

Källa: Fattigsakförarens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 35. Antalet af de personer, som blifvit tagna i fängsligt förvar samt hållna i läns- och stadshäktet i Helsingfors, äfvensom orsaken till deras hållande i häkte, under åren 1885—1890.

Orsaken till häktandet.	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Under ransakning för:						
majestätsbrott	—	—	—	—	—	2
mord och dråp	26	29	12	13	14	26
barnamord	11	14	15	14	14	12
förgiftning	—	1	—	—	—	—
tidelag	1	2	—	—	1	1
hor och koppleri	14	18	11	2	1	2
våldtäkt	1	2	—	—	—	—
blodskam	1	1	1	3	2	—
mordbrand	3	4	6	3	2	10
rån och röfveri	13	15	2	3	6	1
stöld	368	351	289	256	277	252
förfalskningsbrott	15	12	9	12	17	10
tillverkning och utprängling af falskt mynt	4	7	3	3	4	1
falsk angivelse	—	1	—	—	1	1
kronobalans	—	—	1	1	—	1
edsöre och fridsbrott	—	2	—	3	—	—
misshandel	44	29	12	8	3	15
andra förbrytelser	34	49	1	9	4	3
Bysättningsfångar	32	29	47	60	40	75
Insatte till böters försonande och fängelsestraff	612	623	823	649	610	525
Rymmare och lösdrivare	450	459	490	489	375	401
Tukthus- och arbetsfångar	3	10	82	76	116	78
Summa	1,632	1,658	1,804	1,604	1,487	1,412
deraf män	1,168	1,234	1,303	1,162	1,080	1,057
” qvinnor	464	424	501	442	407	355

Källa: Prokuratorsembetets i K. Senaten tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 36. Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendomen under åren 1887—1889.

År	Antalet brott	Upptäckta brott		Antalet brottslinigar	Förkommen egendom	Tillrättaskaffad	
		Antal	% af de anmälda			egendom	% af den förkomna
1887	904	405	48,80 %	326	37,367	25,662	68,68 %
1888	1,032	593	57,46 %	520	34,836	24,830	71,29 %
1889	1,426	822	57,64 %	575	46,225	33,419	72,12 %
1890	1,409	796	56,49 %	566	47,538	33,379	70,22 %

Källa: Poliskammarens tryckta årsberättelser.

Tab. No 37. Polispersonalens i Helsingfors antal, utbildningsgrad, ålder m. m. åren 1887—1890.

	1887				1888				1889				1890			
	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Överkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa
Vid årets ingång voro anstälde	11	92	5	108	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112
Af dessa afgingo under året:																
genom döden	—	1	—	1	1	1	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2
afsked på egen begäran	1	12	1	14	—	9	3	12	1	12	4	17	1	15	2	18
" för olämplighet ell. dåligt uppförande	1	6	1	8	2	10	1	13	—	10	2	12	—	2	5	7
Deremot antogos eller befordrades under året	2	19	7	25	3	20	3	26	1	24	6	31	1	21	28	50
Vid årets utgång voro derfor anstälde	11	92	10	113	11	92	9	112	12	91	9	112	11	92	9	112
Yrke före inträdet i polistjänst:																
militärer	5	44	7	56	4	53	6	63	6	60	6	72	5	60	4	69
handverkare	—	13	1	14	1	10	—	11	1	15	—	16	3	27	2	32
sjömän	2	3	—	5	2	3	—	5	—	—	—	—	—	2	—	2
landtbrukare	1	2	1	4	1	2	1	4	—	2	1	3	1	1	—	2
bro- eller skallfogdar	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	2	1	—	1	2
betjenter eller drengar (ej vid jordbruk)	1	10	—	11	—	12	—	12	—	5	1	6	—	—	—	—
handelsbiträden	1	1	—	2	—	1	—	2	2	—	1	3	1	—	—	1
kuskar	—	4	—	4	—	3	—	4	—	1	—	1	—	—	—	—
sjuk- och därvårdare	—	5	—	5	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—
arbetskarlar	—	10	1	11	1	7	—	8	1	6	—	7	—	2	2	4
Summa	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112
Åtnjuten undervisning:																
vid universitetet	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	—	1
" lyceum eller gymnasium	—	2	1	3	—	2	2	2	1	—	—	—	—	2	—	2
" elementar- eller realskola	3	1	—	4	2	1	—	3	2	—	1	3	—	4	1	5
" högre folkskola	1	6	1	8	1	8	1	10	2	11	2	15	—	—	—	—
" lägre "	3	16	—	19	4	11	1	16	3	16	1	20	6	33	6	45
" ambulatoisk skola	—	15	—	15	—	14	—	14	—	22	—	22	—	—	—	—
" söndagsskola	1	13	3	17	2	14	2	18	—	23	2	25	3	41	2	46
" handverks- eller jordbruksskola	—	2	—	2	—	3	—	3	—	3	—	3	—	—	—	—
" underofficers- eller militärskola	2	19	4	25	1	19	2	22	3	15	2	20	2	9	—	11
utan skolundervisning ¹⁾	1	18	1	20	1	22	—	23	—	2	—	2	—	2	—	2
Summa	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112
Ålder:																
mellan 20 och 25 år	—	1	2	3	—	4	3	7	—	5	3	8	—	8	1	9
" 25 " 30 "	4	32	4	40	4	37	4	45	4	34	5	43	2	31	7	40
" 30 " 35 "	3	25	2	30	2	23	—	25	3	22	—	25	2	25	1	28
" 35 " 40 "	1	13	—	14	3	9	1	13	—	11	—	11	3	8	—	11
" 40 " 45 "	—	9	—	9	—	9	—	9	2	12	—	14	1	10	—	11
" 45 " 50 "	1	6	1	8	1	5	—	6	1	5	—	6	1	7	—	8
öfver 50 år	2	6	1	9	1	5	1	7	1	3	1	5	2	3	—	5
Summa	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112
Familjeförhållanden:																
gifte	10	72	4	86	10	67	3	80	10	70	2	82	10	67	3	80
ogifte	—	19	6	25	1	24	6	31	1	22	7	30	1	22	6	29
enklingar	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3
Summa	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112
Antal tjänsteår vid polisnärättningen:																
1 år	—	16	7	23	1	12	6	19	—	18	6	24	—	13	8	21
2 "	1	15	1	17	1	17	1	19	1	22	1	24	—	12	1	13
3 "	—	7	—	7	1	10	1	12	2	12	1	15	1	11	—	12
4 "	2	8	1	11	2	7	—	9	2	7	—	9	1	11	—	12
5 "	1	8	—	9	1	3	—	4	2	17	—	19	1	10	—	11
5—10 år	3	28	—	31	2	30	—	32	1	9	—	10	1	19	—	20
10—15 "	1	5	—	6	2	6	—	8	1	2	—	3	4	10	—	14
15—20 "	—	2	—	2	—	6	—	7	1	4	—	5	1	4	—	5
20—25 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	—	3
25—30 "	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
30—35 "	1	1	—	2	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Summa	11	92	10	113	11	92	9	112	11	92	9	112	11	92	9	112

Källa: Anteckningar förda vid polisnärättningen.

¹⁾ Alla dock läs- och skrifkundige.

Tab. No 38. Prostitutionen i Helsingfors år 1890.

	A.	B.	C.	Summa
A. offentligt prostituerade, hvilka undergå regelbunden besigtning.				
B. offentligt prostituerade, hvilka blott tidtals besigtigas.				
C. kvinnor, hvilka vederligen utöfva prostitution, utan att hafva underkastats besigtning. ¹⁾				
<i>Antal</i> vid utgången af året	49	238	481	768
<i>Ålder:</i>				
under 17 år	—	3		
mellan 17 och 21 år	17	80		
” 21 ” 40 ”	32	152		
öfver 40 år	—	3		
<i>Ålder vid inskrifningen</i> hos de inom landet födde:				
under 17 år	—	12		
mellan 17 och 21 år	5	85		
” 21 ” 40 ”	21	136		
öfver 40 år	—	3		
<i>Nationalitet:</i>				
infödde	26	236		
svenskor	22			
ryssinnor	1	1		
judinnor	—	1		
<i>Af de inom landet födde</i> äro inflyttade:				
från andra städer	11	37		
” landsorten	6	69		
<i>Familjeförhållanden:</i>				
ogifta	49	229		
hustrur	—	7		
enkor	—	2		
Af de ogifta hafva födt barn:				
före inskrifningen	17	32		
efter ”	6	2		
Från allmoge- eller arbetarehem hafva utgått	43	237		
” mera bildade hem	6	1		
<i>Yrke</i> uppgifvet eller eljes känt:				
tjenstehjon	7	6	83	96
butikbiträden	3	—	27	30
uppasserskor	11	2	64	77
sömmerskor	5	10	58	73
fabriksarbeterskor	2	1	31	34
baderskor	—	5	79	84
idkare af andra yrken	21	214	139	374
utan känt eller uppgifvet yrke				
<i>Tiden</i> för prostitutionens utöfvande:				
mindre än 1 år	8	71		
från 1 till 3 år	19	69		
” 3 ” 6 ”	9	50		
” 6 ” 9 ”	7	32		
” 9 ” 12 ”	6	16		

Källa: Uppgifter från polisinrättningen.

¹⁾ Uppgifterna beträffande denna grupp äro sjelfallet endast approximativa.

Tab. N:o 39. Antalet personer hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1881—1890.

	Första polisdistriktet ¹⁾		Andra polisdistriktet ²⁾		S u m m a		Summa personer
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	
1881	1,009	40	2,046	217	3,055	257	3,312
1882	1,143	69	1,642	268	2,785	337	3,122
1883	1,488	40	2,279	366	3,767	406	4,173
1884	2,265	55	2,396	453	4,661	508	5,169
1885	2,679	90	3,147	288	5,826	378	6,204
1886	2,479	77	3,136	412	5,615	489	6,104
1887	2,031	81	3,182	352	5,213	433	5,646
1888	2,033	146	3,591	320	5,674	466	6,140
1889	2,644	208	3,369	259	6,013	467	6,480
1890	—	—	—	—	5,708	407	6,115

Källa: Anteckningar förda vid polisinrättningen.

¹⁾ Omfattande staden norr och öster om esplanaderna och jernvägslinien. — ²⁾ Omfattande staden söder och vester om esplanaderna och jernvägslinien.

Tab. N:o 40. Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats, under åren 1881—1890.

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Inteckningar:										
Beviljade å <i>Тыс.</i>	4,902,452 ^{—1)}	3,492,600 ^{—4)}	3,966,672 ³²⁷⁾	4,446,182 [—]	5,515,096 ⁴	6,221,632 ⁵²	7,185,986 ¹³	7,433,643 ⁷²	13,627,173 ⁴⁰	13,735,713 ⁹⁶
Förnyade " "	566,937 ^{—2)}	725,800 ^{—5)}	697,964 ^{1 8)}	1,490,188 ⁵⁶¹⁹⁾	1,052,207 ⁹⁷¹¹⁾	1,091,708 ⁴⁶¹³⁾	428,524 ⁴⁵¹⁵⁾	702,674 ³⁴¹⁷⁾	1,761,174 ³¹²⁾	2,360,823 ⁸²⁰⁾
Dödade " "	1,525,250 ^{—3)}	1,070,200 ^{—6)}	1,174,054 ^{—9)}	1,262,551 ⁴⁵	1,966,400 ^{—13)}	2,495,510 ²⁷¹⁴⁾	3,077,402 ^{—16)}	2,031,724 ⁴³	2,730,764 ²⁵¹⁸⁾	4,206,106 ⁴⁷²¹⁾
Lagfarter:										
Beviljade å fastigheter till ett värde af <i>Тыс.</i>	3,464,084 ²⁵	1,541,199 ⁹⁵	1,929,060 [—]	2,912,385 ⁹⁴	3,234,511 ⁴⁵	2,349,220 ⁶⁰	3,287,572 ⁷¹	5,486,075 ³⁶	9,344,442 ¹⁰	9,719,949 ³

Källa: Förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

¹⁾ Samt 20,000 rubel. — ²⁾ Samt 2,500 rubel och 12,000 kronor. — ³⁾ Samt 60,370 rubel. — ⁴⁾ Samt 62,150 rubel. — ⁵⁾ Samt 12,300 rubel. — ⁶⁾ Samt 20,600 rubel. — ⁷⁾ Samt 15,000 rubel. — ⁸⁾ Samt 3,500 rubel. — ⁹⁾ Samt 1,500 rubel och 12,000 kronor. — ¹⁰⁾ Samt 4,200 rubel. — ¹¹⁾ Samt 5,200 rubel. — ¹²⁾ Samt 2,200 rubel. — ¹³⁾ Samt 6,600 rubel. — ¹⁴⁾ Samt 4,100 rubel. — ¹⁵⁾ Samt 7,700 rubel. — ¹⁶⁾ Samt 16,450 rubel. — ¹⁷⁾ Samt 8,857 rubel. — ¹⁸⁾ Samt 24,600 rubel. — ¹⁹⁾ Samt 12,700 rubel. — ²⁰⁾ Samt 12,570 rubel. — ²¹⁾ Samt 6,650 rubel.

Tab. N:o 41. Eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1890.

A: der brandtkåren påkallats		1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	Medeltal			
B: der den ej påkallats		A B	A B	A B	A B	A B	A B	A B	A B	A B	A B	A	B	Alla eldsvådor	
Tiden för eldsvådorna:														antal	proc.
<i>Månad:</i>	Januari	1—	1 1	2—	3 1	3—	3—	3—	9 2	9 2	3 2	3,70	0,80	4,50	13,98
	Februari	1 2—	1 2—	4—	1—	1—	3—	4 1	5 3	2 1	2,30	0,80	3,10	9,63	
	Mars	— 1 2—	2—	2—	1—	4—	3—	4—	2 1	2 2	2,20	0,40	2,60	8,08	
	April	2—	1—	1 2	1—	2—	3—	5—	2 1	6 2	5—	2,80	0,50	3,30	10,24
	Maj	1—	1—	3—	2—	1—	1—	1—	2 1	2—	3 2	1,70	0,30	2,00	6,21
	Juni	1—	1—	1—	1—	—	4—	2—	3—	9 1	3—	2,50	0,10	2,60	8,08
	Juli	2 1	1—	1—	3—	1—	—	2—	2—	2—	1—	1,50	0,10	1,60	4,97
	Augusti	1—	1—	—	—	1 4—	2—	4—	3 1	—	2—	1,70	0,20	1,90	5,90
	September	3—	2—	2—	2—	2—	3—	—	2 1	4—	2—	2,20	0,10	2,30	7,14
	Oktober	1—	1—	1—	2—	—	2—	1—	1 1	1—	3 1	1,30	0,20	1,50	4,66
	November	—	2—	2 2	3 1	4—	3—	1—	2 2	5—	3 1	2,50	0,60	3,10	9,62
	December	1—	3—	1 1	5—	5—	3—	—	2 3	8 2	2 1	3,00	0,70	3,70	11,49
	Summa	14	4 16	2 18	5 28	3 24	— 29	— 25	— 36	13 53	11 31	10 27,40	4,80	32,20	100,00
			18	18	23	31	24	29	25	49	64	41			
<i>Dag:</i>	Söndag	2—	4 1	4—	5—	3—	6—	6—	5 1	12—	1 1	4,80	0,30	5,10	15,84
	Måndag	4—	2—	3 2	2—	4—	7—	3—	4 1	7 1	4 2	4,10	0,60	4,70	14,59
	Tisdag	— 1 2 1	—	10 1	1—	2—	4—	6 5	6 2	6 2	3,70	1,20	4,90	15,22	
	Onsdag	2—	2—	4—	6 1	5—	1—	1—	4—	5—	4 1	3,40	0,20	3,60	11,18
	Torsdag	2 1	2—	3 1	3—	1—	7—	2—	8 1	5 3	8 2	4,10	0,80	4,90	15,22
	Freitag	2—	3—	2 2	1—	5—	5—	3—	4 2	6 1	4 2	3,50	0,70	4,20	13,04
	Lördag	2 2	1—	2—	1 1	5—	1—	6—	5 3	12 4	4—	3,80	1,00	4,80	14,91
	Summa	14	4 16	2 18	5 28	3 24	— 29	— 25	— 36	13 53	11 31	10 27,40	4,80	32,20	100,00
<i>Timme:</i>	kl. 12—3 f. m.	4—	1—	1—	4—	3—	2—	6—	11—	4—	4—	4,00	—	—	14,60
	” 3—6 ”	1—	2—	2—	—	4—	5—	2—	3—	4—	3—	2,60	—	—	9,50
	” 6—9 ”	1—	1—	2—	2—	1—	—	1—	1—	3—	1—	1,30	—	—	4,74
	” 9—12 ”	—	2—	3—	4—	3—	3—	1—	3—	11—	3—	3,30	—	—	12,04
	” 12—3 e. m.	3—	4—	2—	5—	3—	3—	3—	5—	10—	7—	4,50	—	—	16,42
	” 3—6 ”	4—	1—	2—	3—	3—	4—	2—	4—	5—	2—	3,00	—	—	10,95
	” 6—9 ”	—	3—	1—	5—	3—	6—	5—	4—	12—	4—	4,30	—	—	15,70
	” 9—12 ”	1—	2—	5—	5—	4—	6—	5—	5—	4—	7—	4,40	—	—	16,05
	Summa	14	— 16	— 18	— 28	— 24	— 29	— 25	— 36	— 53	— 31	— 27,40	—	—	100,00

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 42. Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1881—1890.

	Skadans storlek eller brandskade- ersättnings belopp						Värdet eller hela försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats						Ersättningen i % af hela försäkrings- beloppet
	för lös egen- dom <i>Fm.</i>		för fast egen- dom <i>Fm.</i>		Summa <i>Fm.</i>		för lös egen- dom <i>Fm.</i>		för fast egen- dom <i>Fm.</i>		Summa <i>Fm.</i>		
1881	27,214	—	24,274	—	51,488	—	115,000	—	414,000	—	529,000	—	9,73
1882	30,732	—	87,244	—	117,976	—	156,000	—	365,600	—	521,600	—	22,62
1883	46,733	—	40,177	—	86,710	—	334,740	—	516,000	—	850,740	—	10,19
1884	44,611	—	60,142	—	104,752	—	588,900	—	541,600	—	1,130,500	—	9,27
1885	40,050	—	81,159	—	121,209	—	132,000	—	1,299,350	—	1,431,350	—	8,47
1886	47,247	51	100,629	16	147,876	67	251,500	—	1,887,640	—	2,139,140	—	6,41
1887	126,266	54	56,598	—	182,864	54	813,500	—	1,398,989	80	2,212,489	80	8,27
1888	93,395	24	68,664	50	162,059	74	480,725	—	1,766,950	—	2,247,675	—	7,21
1889	46,300	18	93,276	76	139,576	94	—	—	—	—	1,029,620	—	13,55
1890	47,990	36	51,350	37	99,340	73	513,500	—	2,299,800	—	2,813,300	—	3,53

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 43. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890.
Enligt meddelande af Statistiska centralbyrån.

Stadsdel	Antal gårdar	Antal boningshus och andra hus med uppvärmningsapparater, uppförda af				Antal uthusbyggnader			Summa byggnader	Gårdar tillhörande												
		sten eller tegel	nedre vännigen af sten o. öfra af trä	trä m. m.	Summa	af sten eller tegel	af trä m. m.	Summa		Finska kronan	Ryska kronan	Staden	Särskilda korporationer och bolag	enskilda							sjöfarande	alle andre
														embets och tjenstemän samt deras entor	In- och utrikeshandlande	fabrikanter o. handverkare	öfriga näringsidkare	—	—	—		
Första	165	174	9	210	393	107	132	239	632	16	3	6	9	28	17	12	2	—	72			
Andra	108	140	13	146	299	70	98	168	467	6	5	5	10	12	14	15	3	1	37			
Tredje	109	93	8	138	239	55	99	154	393	6	—	8	8	16	15	17	—	—	39			
Fjärde	283	157	42	479	678	102	272	374	1,052	4	5	6	37	31	30	49	26	2	93			
Femte	158	80	17	241	338	47	111	158	496	5	—	2	23	16	17	25	13	3	54			
Sjette	96	15	32	171	218	58	53	111	329	—	—	2	5	4	5	9	15	2	54			
Sjunde	121	58	31	148	237	41	76	117	354	4	—	1	5	14	26	14	19	4	34			
Åttonde	12	20	—	6	26	19	14	33	59	3	2	—	1	1	1	1	1	—	2			
Nionde	37	5	6	58	69	5	58	63	132	1	—	2	2	15	8	2	1	—	6			
Broholmarne	12	5	7	12	24	3	12	15	39	—	—	—	—	2	2	1	4	—	3			
Området öster om östra chausséen	20	10	6	48	64	1	66	67	131	2	—	—	1	2	5	2	3	—	5			
” vester om östra chausséen och öster om jernvägen	108	4	34	130	168	7	136	143	311	2	—	4	3	10	21	12	30	—	26			
” mellan vestra chausséen och jernvägen	22	11	5	60	76	7	58	65	141	1	—	2	2	3	4	1	4	—	5			
” vester om vestra chausséen	93	11	16	144	171	7	129	136	307	—	2	1	6	3	23	9	18	2	29			
Holmar o. hamnar	24	4	4	52	60	2	55	57	117	1	—	—	3	5	6	3	1	1	4			
Summa	1,368	787	230	2,043	3,060	531	1,369	1,900	4,960	51	17	39	115	162	194	172	140	15	463			

Tab. N:o 44. Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Enligt meddelande af Statistiska Centralbyrån.

Stadsdel	Boningshus af sten eller tegel							Boningshus med nedra våningen af sten och öfva af trä	Boningshus af trä				Antal rum med uppvärmningsapparater		
	1 vånings	2 vånings	3 vånings	4 vånings	5 vånings	6 vånings	Summa		1 vånings	2 vånings	3 vånings	Summa	i stenhus	i trähus	Summa
Första	27	71	56	18	2	—	174	9	195	15	—	210	5,226	1,522	6,748
Andra	17	55	46	13	8	1	140	13	141	5	—	146	4,308	1,187	5,495
Tredje	16	41	28	4	4	—	93	8	87	51	—	138	2,223	1,316	3,539
Fjerde	42	63	29	16	6	—	156	42	467	14	—	481	3,945	4,734	8,679
Femte	19	22	23	10	5	—	79	17	235	7	—	242	1,920	1,721	3,641
Sjette	3	5	4	3	—	—	15	32	175	—	—	175	610	1,620	2,230
Sjunde	14	31	8	2	3	—	58	31	146	2	—	148	1,401	1,568	2,969
Åttonde	7	7	5	—	1	—	20	—	6	—	—	6	565	31	596
Nionde	1	4	1	—	—	—	6	6	35	23	—	58	105	710	815
Broholmarne	1	4	—	—	—	—	5	7	8	4	—	12	110	275	385
Området öster om östra chausséen	3	6	1	—	—	—	10	6	41	6	1	48	114	480	594
” vester om östra chausséen och öster om jernvägen	4	—	—	—	—	—	4	34	66	61	3	130	246	1,912	2,158
” mellan vestra chausséen och jernvägen	7	3	1	—	—	—	11	5	57	3	—	60	114	339	453
” vester om vestra chausséen	7	4	—	—	—	—	11	16	110	33	1	144	133	1,302	1,435
Holmar och hamnar	3	—	1	—	—	—	4	6	43	9	—	52	19	230	249
Summa	171	316	203	66	29	1	786	232	1,812	233	5	2,050	21,039	18,947	39,986

Tab. No 45. Fabriker och handtverkerier i Helsingfors åren 1885—1888.

	1885					Produktionsvärde <i>Fr.</i>	1886					Produktionsvärde <i>Fr.</i>				
	Antal arbetsställen	Arbetspersonal 1)			Summa		Antal arbetsställen	Arbetspersonal 1)			Summa					
		Under 18 år		Öfver 18 år				m.	qv.	Under 18 år			Öfver 18 år	m.	qv.	
		m.	qv.							m.						qv.
Mekaniska verkstäder och gjuterier . . .	7	—	—	—	463 ²⁾	1,353,894	8	19	379	398	630,600 ³⁾					
Grof- och finsmide	8	2	—	50	—	52	89,140	15	18	130	150	465,495				
Stilgjutier	2	4	—	3	—	7	12,500	2	4	4	8	10,121				
Guld och silfversmide	5	4	1	26	1	32	100,800	6	3	33	36	114,885				
Koppar-, plåt- och bleckslagerier . . .	12	19	1	54	1	75	185,970	18	23	78	101	257,528				
Urmakerier	10	4	—	22	—	26	34,000	12	7	30	37	55,135				
Elektriska affärer	1	1	—	14	—	15	?	1	2	21	23	20,000				
Pianofabriker	1	2	—	6	—	8	32,000	1	2	8	10	45,000				
Stenhuggerier och sliperier	5	1	—	69	—	70	145,410	5	—	95	—	162,330				
Kalkbrännerier	1	—	—	10	—	10	17,500	1	—	19	—	75,000				
Kakel- och fajansfabriker	2	2	—	78	22	102	187,200	2	2	76	21	99	193,000			
Skulpturatelierer och gipsgjuterier . .	1	—	—	4	—	4	26,330	2	—	6	—	6	22,540			
Färgerier	3	—	—	2	3	5	7,540	3	—	5	1	6	7,940			
Asfaltfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Gasverk	1	—	—	30	—	30	255,750	1	—	30	—	30	255,450			
Elektrisk belysningsaffär	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	5	10,000			
Parfym- och teknokemiska fabriker . .	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	2	1,487			
Benqvarnar	1	—	—	4	2	6	15,000	1	—	4	—	4	12,000			
Garfverier	6	1	—	54	—	55	313,940	6	—	59	—	59	269,380			
Sadelmakerier	2	1	—	8	—	9	16,860	2	—	9	—	9	17,790			
Borstbinderier	1	4	1	2	1	8	20,435	1	4	2	3	9	22,197			
Trikotfabriker	1	—	18	1	6	25	25,000	—	—	—	—	—	—			
Konstvåfveri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Snörmakerier	2	3	5	9	5	22	34,310	2	3	6	12	5	26	43,700		
Asfaltfiltfabriker	—	—	—	—	—	—	—	1	—	8	—	8	55,795			
Tapetfabriker	1	—	—	75	75	150	752,000	1	—	7	4	11	66,500			
Påsfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Bokbinderier	9	8	24	46	18	96	147,115	10	5	7	35	22	69	52,300		
Ångsågar	2	5	—	59	—	54	72,000	2 ³⁾	—	9	—	9	90,600			
Snickerier	12	5	—	89	—	94	182,500	12	2	—	87	—	89	121,755		
Ångsnickerier	1	—	—	34	—	34	88,600	2	4	—	79	—	83	367,000		
Likkistfabriker	2	3	—	12	5	20	36,130	2	4	—	9	5	18	44,500		
Svarfverier	4	2	—	5	—	7	5,720	3	1	—	4	—	5	5,055		
Tunnbinderier	2	—	—	2	—	2	2,500	3	—	9	—	9	11,700			
Korkfabriker	1	—	1	4	1	6	28,000	—	—	—	—	—	—	—		
Vide- och rottingsfabriker	1	—	—	3	2	5	9,530	1	—	3	2	5	8,635			
Kammakerier	1	—	—	1	—	1	730	1	—	1	—	1	650			
Kautschuk- och gummiarbeten	2	1	—	3	—	4	11,080	2	1	—	6	—	7	16,200		
Åkdonsfabriker	2	6	—	43	—	49	91,820	2	5	—	45	—	50	105,500		
Transport	112	—	—	—	—	1,551	4,301,304	134	—	—	—	—	1,496	3,637,768		

	1887					Produktionsvärde <i>Fr.</i>	1888					Produktionsvärde <i>Fr.</i>				
	Antal arbetsställen	Arbetspersonal 1)			Summa		Antal arbetsställen	Arbetspersonal 1)			Summa					
		Under 18 år		Öfver 18 år				m.	qv.	Under 18 år			Öfver 18 år	m.	qv.	
		m.	qv.							m.						qv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mekaniska verkstäder.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Grof- och finsmide.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stilgjutier.	
61	75	1	770	7	853	2,212,900	68	111	2	1,03	9	1,152	2,942,910	Guld- och silfversmide.		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Koppar-, plåt- och bleckslagerier.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Urmakerier.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Elektriska affärer.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pianofabriker.	
6	1	—	104	—	105	158,535	6	1	—	62	—	63	117,940	Stenhuggerier och sliperier.		
1	—	—	22	—	22	100,000	1	—	—	25	—	25	125,000	Kalkbrännerier.		
2	2	—	75	20	97	189,550	2	2	—	83	15	100	200,800	Kakel- och fajansfabriker.		
2	—	—	11	—	11	33,280	2	—	—	6	—	6	14,665	Skulpturatelierer & gipsgjuterier.		
3	—	—	4	—	4	8,700	3	—	—	6	1	7	11,320	Färgerier.		
1	—	—	35	—	35	60,000	1	—	—	50	2	52	179,000	Asfaltfabriker.		
1	—	—	36	—	36	270,295	1	—	—	42	—	42	303,545	Gasverk.		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Elektrisk belysningsaffär-	
2	—	—	2	1	3	7,575	3	1	2	3	1	7	22,100	Parfym- & teknokemiska fabriker.		
1	—	—	9	—	9	9,000	2	—	—	34	6	40	97,310	Benqvarnar.		
6	1	—	56	—	57	244,570	6	—	—	60	—	60	235,880	Garfverier.		
3	9	—	35	—	44	84,995	4	4	—	48	—	52	127,200	Sadelmakerier.		
1	4	3	4	—	11	23,395	1	5	3	4	—	12	29,860	Borstbinderier.		
1 ³⁾	—	—	—	—	—	18,000	1	—	18	—	4	22	24,000	Trikotfabriker.		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Konstvåfveri.	
2	6	8	9	6	29	41,500	1	7	9	7	8	31	25,000	Snörmakerier.		
1	—	—	10	—	10	34,500	1	—	—	10	—	10	34,500	Asfaltfiltfabriker.		
1	2	—	14	8	24	180,000	1	—	—	12	6	18	100,000	Tapetfabriker.		
1	—	1	—	1	2	1,710	3	1	8	5	13	27	27,940	Påsfabriker.		
10	4	13	35	22	74	70,500	12	6	5	42	32	85	102,280	Bokbinderier.		
2	—	—	11	—	11	152,000	2	—	—	13	—	13	275,215	Ångsågar.		
16	14	—	105	—	119	146,000	19	9	—	100	—	109	169,610	Snickerier.		
2	5	—	96	—	101	361,000	2	2	—	111	—	113	313,800	Ångsnickerier.		
2	—	—	8	5	13	32,800	2 ³⁾	—	—	6	4	10	36,700	Likkistfabriker.		
3	1	—	5	—	6	5,125	3	2	—	4	—	6	4,940	Svarfverier.		
2	2	—	12	—	14	31,000	3	1	—	7	—	8	25,900	Tunnbinderier.		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Korkfabriker.	
1	—	—	3	2	5	9,205	1	—	—	3	2	5	7,350	Vide- och rottingsfabriker.		
1	—	—	1	—	1	600	1	—	—	1	—	1	600	Kammakerier.		
2	2	—	9	—	11	22,400	2	2	1	7	—	10	32,000	Kautschuk- och gummiarbeten.		
3	8	—	43	—	51	98,500	3	6	—	51	—	57	130,600	Åkdonsfabriker.		
140	—	—	—	—	1,758	4,607,635	150	—	—	—	—	2,147	5,728,505			

Fortsättning.

	1885						1886							
	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmg.	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmg.				
		Under 18 år		Öfver 18 år			Under 18 år		Öfver 18 år					
		m.	qv.	m.			qv.	m.	qv.					
Transport	112	—	—	—	1,551	4,301,304	134	—	—	—	1,496	3,637,768		
Målareverkstäder	26	13	—	196	—	209	306,020	27	17	—	227	1	245	326,400
Tapetsere	3	3	1	7	1	12	12,550	2	3	1	9	1	14	21,890
Glasmästare	2	—	—	6	—	6	11,300	3	1	—	7	—	8	19,200
Skorstensfejare	4	5	—	11	—	16	15,400	4	6	—	10	—	16	21,400
Gatläggare	1	—	—	18	—	18	6,870	2	15	—	82	—	97	132,910
Murare och byggnadsentreprenörer ²⁾	9	49	6	480	86	621	1,447,160	12	106	40	841	140	1,127	1,317,535
Mjölqvarnar	1	—	—	8	—	8	28,440	1	—	—	8	—	8	27,700
Socketbruk	1	2	—	98	—	100	1,721,640	1	1	—	95	—	96	1,891,780
Kaffesurrogatfabrik	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	2	4,800
Bagerier	19	16	3	67	28	114	629,620	22	27	3	81	24	135	664,538
Konditorier	4	4	—	14	11	29	106,325	4	4	—	11	4	19	113,345
Slakterier	24	—	—	53	—	53	453,245	29	—	—	51	7	58	471,951
Korfmakerier	2	2	—	7	3	12	106,750	3	—	—	18	3	21	86,300
Ölbryggerier	2	2	—	196	58	256	1,160,000	2	2	—	195	58	255	1,083,000
Porterbryggerier	1	—	—	7	5	12	54,480	1	—	—	10	8	18	62,000
Brännvinsbrännerier	2	—	—	31	—	31	579,100 ⁴⁾	2	—	—	31	—	31	272,120
Sprittfabriker	8	1	—	21	8	30	1,720,000 ³⁾	7	—	—	24	5	29	210,000
Vinfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ättikfabriker	1	—	—	2	—	2	19,200	1	—	—	2	—	2	18,080
Mineralvattenfabriker	5	—	—	12	—	12	52,850	5	—	3	25	2	30	91,329
Tobaksfabriker	4	4	20	53	259	336	1,255,610	4	6	9	51	271	337	1,346,851
Skjortfabriker ³⁾	1	—	—	—	—	—	?	2	—	3	—	27	30	29,490
Mansskrädderier	27	20	—	185	5	210	546,820	32	23	—	204	3	230	657,305
Fruentimmerskrädderier ³⁾	2	—	—	—	18	18	44,100	5	—	16	—	33	49	53,765
Hattmakerier	2	3	—	14	14	31	74,200	2	3	—	15	17	35	87,300
Bundtmakerier	2	—	—	13	4	17	51,140	2	1	—	11	5	17	63,350
Handskmakeri och bandagefabriker	2	—	—	3	4	7	9,850	2	—	—	2	5	7	8,800
Paraplyfabriker	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	2,600
Skomakerier	56	20	—	168	8	196	236,430	63	30	—	163	10	283	269,430
Perukmakerier	3	4	—	14	2	20	17,550	6	4	—	17	2	23	19,800
Badinrättningar	12	1	—	7	38	46	76,250	19	1	—	17	84	102	77,780
Boktryckerier	7	72	9	194	30	305	681,900	7	13	18	217	36	284	535,000
Stentryckerier	4	22	16	38	5	81	194,730	3	10	11	35	5	61	85,000
Xylografiska atelierer	2	—	—	6	1	7	4,540	1	—	—	1	—	1	2,500
Fotografiska atelierer	4	—	—	6	13	19	113,500	4	—	1	7	13	21	93,000
Summa	355	—	—	—	—	4,385	16,038,874	416	—	—	—	—	5,109	13,806,017

Källa: Industristyrelsens tryckta publikationer.

¹⁾ Innefattande jemväl mästare och kontorspersonal. — ²⁾ Deribland 12 under 15 år. — ³⁾ Uppgifterna synbrukade råspriten inberäknadt, men ej för de följande åren.

	1887						1888							
	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmg.	Antal arbetsställen	Arbetspersonal ¹⁾			Produktionsvärde Fmg.				
		Under 18 år		Öfver 18 år			Under 18 år		Öfver 18 år					
		m.	qv.	m.			qv.	m.	qv.					
	140	—	—	—	1,758	4,607,635	158	—	—	—	2,147	5,728,505		
Målareverkstäder	31	22	—	271	—	293	467,165	37	25	—	191	—	216	391,510
Tapetsere	4	1	—	18	2	21	34,080	4	6	1	11	4	22	30,450
Glasmästare	3	1	—	8	—	9	21,000	4	1	—	10	—	11	23,230
Skorstensfejare	7	5	—	21	—	26	38,150	6	5	—	16	—	21	43,150
Gatläggare	2	11	—	55	—	66	61,695	3	12	—	49	—	61	55,140
Murare & byggnadsentreprenörer ²⁾	11	87	—	460	151	698	555,975	13	68	10	652	130	860	974,160
Mjölqvarnar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Socketbruk	1	1	—	95	—	96	2,233,700	1	1	—	95	—	96	1,434,245
Kaffesurrogatfabrik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bagerier	23	28	2	64	31	125	713,555	24	19	2	94	31	146	790,795
Konditorier	4	2	—	13	9	24	114,490	4	2	1	12	5	20	126,805
Slakterier	30	—	1	52	4	57	447,170	31	—	—	55	—	55	498,115
Korfmakerier	4	3	5	22	15	45	91,075	5	3	3	28	13	47	138,935
Ölbryggerier	2	1	—	203	62	266	1,339,100	2	2	—	203	72	277	1,509,620
Porterbryggerier	1	—	—	12	8	20	58,000	1	—	—	15	10	25	100,000
Brännvinsbrännerier	2	—	—	31	—	31	121,000	—	—	—	—	—	—	—
Sprittfabriker	7	—	—	25	—	25	105,500	6	1	—	23	—	24	113,810
Vinfabriker	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	30,000
Ättikfabriker	2	—	—	13	—	13	32,000	2	—	—	4	—	4	43,940
Mineralvattenfabriker	5	—	—	22	2	24	93,310	5	—	—	25	3	28	99,600
Tobaksfabriker	6	3	8	58	300	369	1,282,735	7	7	18	68	345	438	1,459,930
Skjortfabriker ³⁾	2	—	—	10	1	24	32,480	2	1	—	1	26	28	42,400
Mansskrädderier	33	25	—	214	41	282	704,095	38	27	—	211	4	242	691,305
Fruentimmerskrädderier ³⁾	5	—	—	2	—	38	31,610	6	—	5	—	34	39	37,000
Hattmakerier	2	3	4	16	30	53	137,150	2	3	4	16	30	53	138,140
Bundtmakerier	4	2	—	15	14	31	113,700	3	—	—	14	14	28	123,800
Handskmakerier & bandagefabriker	2	—	—	2	6	8	6,300	2	—	—	6	9	15	7,015
Paraplyfabriker	1	—	—	2	—	2	2,600	1	—	—	1	—	1	230
Skomakerier	69	25	—	182	11	218	245,700	82	31	—	199	9	239	262,760
Perukmakerier	9	7	—	24	3	34	48,150	11	8	—	29	4	41	50,705
Badinrättningar	18	1	—	18	91	110	102,325	21	1	—	17	94	112	102,965
Boktryckerier	7	73	16	230	46	365	737,050	8	87	45	269	52	453	1,042,900
Stentryckerier	3	16	20	42	8	86	179,000	3	15	21	45	6	87	199,000
Xylografiska atelierer	1	—	—	1	—	1	1,600	1	—	—	1	—	1	1,900
Fotografiska atelierer	3	2	—	7	12	21	97,350	4	1	—	6	14	21	100,740
Summa	444	—	—	—	—	5,252	14,906,445	498	—	—	—	—	5,860	16,392,800

¹⁾ Innefattande jemväl mästare och kontorspersonal. — ²⁾ Deribland 12 under 15 år. — ³⁾ Uppgifterna synbrukade råspriten inberäknadt, men ej för de följande åren. — ⁴⁾ Brännvinskatten inberäknad i produktionsvärdet. — ⁵⁾ För detta år är värdet af den

Tab. N:o 46. Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård åren 1885—1890.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Anlände passagerare: ¹⁾						
I klass	1,107	886	807	941	818	976
II ”	20,410	19,394	20,687	21,814	23,846	28,347
III ”	67,340	67,942	79,366	87,537	92,085	121,594
Summa	88,857	88,222	100,860	110,929	116,749	150,917
Afgångne passagerare: ¹⁾						
I klass	1,141	841	813	816	807	982
II ”	19,809	17,456	19,586	20,906	24,297	25,670
III ”	66,256	67,142	71,348	79,839	96,895	113,404
Summa	87,206	85,439	91,747	101,561	121,999	140,056
Summa personverst eller -kilometer för anlände och afgångne passagerare ²⁾ .	14,044,590	18,128,504	21,763,792	24,683,559	27,718,062	32,408,114
hvilket af samtliga statsjernvägars .	122,885,618	131,004,174	171,501,152	175,193,396	190,989,700	229,136,080
utgör i procent	11,43	13,84	12,69	14,04	14,51	14,11
Inkomst af passageraretrafiken å Hel- singsfors station . . . . . <i>Frk.</i>	363,206,87	543,352,69	502,371,86	604,447,13	623,454,47	743,113,47
utgörande af samtl. statsjernvägars <i>Frk.</i>	3,417,463,55	3,445,251,69	3,597,035,52	3,914,293,36	4,265,512,43	5,190,981,16
i procent	10,63	15,77	13,97	15,44	14,61	14,31

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom trupper och fångar. — ²⁾ För åren 1885—1886 person- eller passagerareverst, för 1887—1890 personkilometer.

Tab. N:o 47. Telegramvexlingen å Helsingfors telegrafstation åren 1884—1890.

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Telegram till och ifrån orter inom Finland och Ryssland.							
<i>Afgångna</i> : betalda telegram	29,049	30,724	27,172	29,373	35,392	34,761	36,890
” obetalda ” { meteorologiska	712	712	712	712	712	} 2,815	712
” { tjenste	2,013	1,832	1,865	2,186	2,080		2,387
Summa	31,774	33,268	29,749	32,271	38,184	37,576	39,989
<i>Ankomna</i> : betalda telegram	33,973	34,983	34,062	34,557	37,706	38,818	39,884
” obetalda ” { meteorologiska	4,272	4,272	4,272	4,272	4,272	} 7,410	4,272
” { tjenste	424	483	669	3,292	3,339		3,327
Summa	38,669	39,738	39,003	42,121	45,317	46,228	47,483
Telegram till och ifrån utlandet.							
<i>Afgångna</i> : betalda telegram	6,811	7,260	6,957	8,053	9,676	11,510	12,317
” obetalda ” { meteorologiska	356	356	356	356	356	} 518	356
” { tjenste	85	79	88	114	139		173
Summa	7,252	7,695	7,401	8,523	10,171	12,028	12,846
<i>Ankomna</i> : betalda telegram	7,268	7,778	7,580	8,172	9,573	11,615	12,819
” obetalda ” { meteorologiska	712	712	712	712	712	} 2,128	712
” { tjenste	472	484	486	741	934		1,835
Summa	8,452	8,974	8,778	9,625	11,219	13,743	15,366
<i>Genomgående telegram</i> , emottagna och afgifna å Helsingfors station	107,955	114,314	123,468	135,182	157,458	160,700	149,789
Hela antalet telegram	194,102	203,989	208,399	227,722	262,349	270,275	265,473

Källa: Uppgifter från Telegrafstyrelsen.

Tab. N:o 48. Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1882—1890.

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Antal samtal:									
Januari	—	48,541	78,348	115,042	125,112	211,416	303,970	358,688	581,844
Februari	—	60,625	96,568	136,234	126,674	214,456	343,960	376,440	467,110
Mars	—	73,491	111,964	138,040	143,138	240,202	363,230	436,718	522,284
April	—	68,544	106,440	148,754	137,110	244,436	351,990	454,880	510,908
Maj	—	83,893	134,392	153,705	167,402	258,061	398,712	520,002	507,124
Juni	13,662	83,326	107,411	109,324	134,310	232,958	345,270	420,966	460,030
Juli	25,580	83,450	116,502	151,875	136,992	223,980	291,002	346,914	465,142
Augusti	27,738	82,838	124,905	125,498	132,924	232,008	296,564	363,854	360,948
September	35,944	103,916	127,658	151,785	186,822	280,084	279,888	449,704	515,856
Oktober	41,352	117,150	132,415	141,524	173,448	270,538	365,262	545,178	523,666
November	41,844	93,356	111,892	124,888	176,000	296,302	343,260	536,966	517,082
December	34,692	81,524	125,359	127,524	208,996	229,098	348,916	504,820	546,980
Summa	220,812	980,654	1,373,854	1,624,193	1,843,928	2,933,539	4,032,024	5,315,130	5,974,974
Antal abonnenter:									
Vid årets början	—	194	323	443	597	742	924	1,106	1,402
Tillkomna under året	194	137	143	190	200	227	244	373	305
Afgångna under året	—	8	23	36	55	45	62	77	101

Källa: Uppgifter från telefonföreningen.

Tab. No 49. Anmälde resande i Helsingfors åren 1885—1890.

	1 8 8 5	1 8 8 6	1 8 8 7	1 8 8 8	1 8 8 9	1 8 9 0
Januari	778	660	854	992	952	942
Februari	604	655	792	726	768	732
Mars	720	822	923	891	898	976
April	639	627	726	887	926	1,003
Maj	726	851	851	923	1,177	1,103
Juni	715	890	1,020	1,122	1,125	1,486
Juli	943	923	987	1,119	1,238	1,309
Augusti	1,282	988	892	1,250	1,477	1,360
September	1,054	1,022	1,175	1,221	1,390	1,469
Oktober	811	825	840	1,117	1,162	1,142
November	590	756	733	854	982	988
December	609	754	707	828	845	924
Summa	9,471	9,773	10,500	11,930	12,940	13,434

Källa: Uppgifter från Poliskammaren.

Tab. N:o 50. Godsrörelsen å Helsingfors och

	1 8 8 6			1 8 8 7		
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa
Ankommet gods, centner ¹⁾ och kilogram	3,241,389	1,427,924	4,669,313	126,616,125	63,372,813	189,988,938
Afgånget d:o d:o d:o	415,795	353,391	769,186	20,225,516	20,649,148	40,874,664
Summa centnerverst ¹⁾ och tonkilometer ²⁾ för ankommet gods	249,264,723	160,255,016	409,519,739	10,389,728	7,831,585	18,221,313
D:o d:o för afsändt gods	56,662,100	34,046,111	90,708,211	2,836,693	3,607,924	6,444,617
Summa	305,926,823	194,301,127	500,227,950	13,226,421	11,439,509	24,665,930
hvilket af samtliga statsjernvägars . . .	—	—	3,097,446,534	—	—	143,712,644
utgör i procent	—	—	16,57	—	—	17,16
Inkomst af godstrafiken . . . . . <i>Fm.</i>	325,802,36	99,461,96	425,264,32	361,894,10	158,134,74	520,028,84
hvilket af samtliga statsjernvägars . . . . . <i>Fm.</i>	—	—	4,631,900,83	—	—	4,665,382,58
utgör i procent	—	—	9,18	—	—	11,14
Totalinkomsten ³⁾ . . . . . <i>Fm.</i>	876,964,10	101,018,31	977,982,41	873,365,31	159,269,31	1,032,634,62
hvilket af samtliga statsjernvägars . . .	—	—	8,200,459,14	—	—	8,381,905,45
utgör i procent	—	—	11,93	—	—	12,32

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

1) För år 1886. — 2) För åren 1887—1889. — 3) Omfattande såväl inkomsten från person- och godstrafiken

Tab. N:o 51. Rörelsen vid Helsingfors

	1 8 8 6				1 8 8 7			
	inrikes		internationela		inrikes		internationela	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
Fribref och pakett	76,880	23,721 ¹⁾	—	—	74,707 ²⁾	23,748 ¹⁾	—	—
Enkla privata bref	384,850	597,009	223,048	93,553	— ⁴⁾	367,976	231,175	115,194
Postkort	50,589	45,084 ⁶⁾	23,296	19,760	— ⁴⁾	65,546	25,376	24,544
Bandförsändelser ⁵⁾	132,178	130,832	90,038	51,064	— ⁴⁾	143,493	98,696	88,994
Prenumererade tidningar och tid-skrifter (antal n:r) ⁶⁾	81,391	2,909,886	96,707	275,640	77,946	2,958,815	142,624	276,058
Rekommenderade o. assurerade för-sändelser	108,149	10,555 ⁷⁾	22,795	26,629	40,691 ⁹⁾	10,072 ⁸⁾	24,340	30,158
Varupakett	5,515	14,400 ⁸⁾	5,715	855	— ⁴⁾	14,086 ⁸⁾	6,411	734
Innehållet i afgångna assurerade för-sändelser	<i>Fm.</i> 35,534,189,—				<i>Fm.</i> 32,215,404,75			
utgörande af i landet afsända . . .	" 91,743,972,—				" 93,612,067,18			
i procent	38,73				34,41			
Uppböörden ¹⁰⁾	<i>Fm.</i> 269,556,96				<i>Fm.</i> 272,132,94			
utgörande af totaluppbörden . . .	" 1,084,077,76				" 1,154,132,91			
i procent	24,86				23,58			

Källa: Poststyrelsens tryckta årsberättelser.

1) Förutom bref utan angifvet värde. — 2) Endast sådana utan angifvet värde. — 3) Endast ryska. Om fattar Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt tidningsexpeditionen vid poststyrelsen. — 4) För bref. — 5) Uppgiften omfattar Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt poststyrelsen.

Sörnäs jernvägsstationer åren 1886—1890.

	1 8 8 8			1 8 8 9			1 8 9 0		
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa
172,426,794	81,344,320	253,771,114	178,857,757	100,564,574	279,422,331	238,506,721	84,036,784	322,543,505	
22,902,757	21,473,783	44,376,540	26,994,385	24,906,951	51,901,336	30,601,996	24,694,280	55,296,276	
14,081,302	10,259,887	24,341,189	13,707,035	12,566,195	26,273,230	17,309,583	10,184,429	27,494,012	
3,417,357	3,164,042	6,581,399	4,029,336	2,846,169	6,875,505	4,636,082	2,747,359	7,383,439	
17,498,659	13,423,929	30,922,588	17,736,371	15,412,364	33,148,735	21,945,665	12,931,786	34,877,451	
—	—	177,947,284	—	—	194,864,770	—	—	206,322,086	
—	—	17,37	—	—	17,01	—	—	16,90	
406,557,58	159,612,92	566,170,50	431,668,52	151,951,41	583,619,93	481,133,70	153,520,02	634,653,72	
—	—	5,564,535,09	—	—	6,079,840,93	—	—	6,487,147,78	
—	—	10,17	—	—	9,60	—	—	9,78	
1,020,122,81	161,710,74	1,181,833,55	1,065,021,74	155,615,55	1,220,637,29	1,236,690,62	159,232,64	1,395,923,26	
—	—	9,625,974,92	—	—	10,489,326,60	—	—	11,796,717,65	
—	—	12,28	—	—	11,63	—	—	11,83	

som diverse inkomster utom trafiken.

postkontor åren 1886—1890.

	1 8 8 8				1 8 8 9				1 8 9 0			
	inrikes		internationela		inrikes		internationela		inrikes		internationela	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
101,567	33,822	—	—	114,202	32,134	—	—	13,851 ³⁾	111,559	—	—	
— ⁴⁾	402,168	253,994	119,470	— ⁴⁾	482,716	232,868	106,444	101,712 ³⁾	902,434	193,536	105,170	
— ⁴⁾	73,034	32,630	27,872	— ⁴⁾	61,074	24,388	29,068	17,966 ³⁾	60,196	31,018	17,446	
— ⁴⁾	173,600	105,768	70,862	— ⁴⁾	170,170	108,004	57,278	7,670 ³⁾	171,886	115,700	16,246	
91,742	— ⁴⁾	111,509	293,899	90,406	— ⁴⁾	116,480	314,879	145,539	4,077,752	93,309	40,868	
60,205	42,834	31,009	35,262	69,030	40,214	29,536	35,962	25,240 ³⁾	98,553	20,186	39,425	
5,516	16,227	8,196	831	6,193	16,266	7,259	945	520 ³⁾	10,286	7,436	988	
<i>Fm.</i> 29,599,919,26				<i>Fm.</i> 31,148,408,35				<i>Fm.</i> 12,972,950,76				
" 94,265,781,51				" 108,961,251,48				" 61,119,868,74				
" 31,40				" 28,58				" 21,22				
<i>Fm.</i> 299,765,05				<i>Fm.</i> 325,727,12				<i>Fm.</i> 385,895,04				
" 1,263,105,02				" 1,414,055,91				" 1,609,444,25				
23,73				23,03				23,97				

öfriga saknas uppgift. — 4) Uppgift saknas. — 5) Utom prenumererade periodiska skrifter. — 6) Uppgiften om detta år saknas uppgift från tidningsexpeditionen. — 7) Endast assurerade bref. — 8) Endast rekommenderade

Tab. No 52. Värdet af Helsingfors stads

	1 8 8 8			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.
Importerade varor:				
Apoteksvaror och färdiga läkemedel	42,716	311	39,129	82,156
Asfalt	95,299	—	—	95,299
Barnleksaker	52,074	—	28,994	81,068
Benmjöl	—	40,218	9,063	49,281
Boktryckeri-stilar och svärta	158,780	1,028	—	159,808
Bomull och bomullsvadd	11,869	1,937	6,579	20,385
Cement	164,613	—	—	164,613
Cikorie	—	42,495	7,658	50,153
" rötter	2,933	17,970	8,642	29,545
Fajans och porslin	37,196	16,146	11,193	64,535
Fisk, inlagd	28,904	487	1,428	30,819
" torkad, äfven gräsidor eller sey	82,474	72	—	82,546
" saltad eller rökt	279,095	2,105	66,346	347,546
Fruktar och bär	290,931	41,729	42,155	374,815
Frö, alla slag	52,652	15,090	36,176	103,918
Färger och färgämnen samt krita	565,750	10,177	21,420	597,347
Garn, alla slag	323,163	21,752	11,511	356,426
Glas- och kristallarbeten	166,477	5,385	20,047	191,909
Guano	47,011	—	—	47,011
Gummi, kåda och hartz	157,322	10,270	29,484	197,076
Hudar, råa	139,127	—	—	139,127
" beredda och tillverkningar	190,039	11,777	383,886	585,702
Jern: bleckplåt och jerntråd	112,388	4,585	1,131	118,104
" arbeten af plåt och jern	53,692	126	—	53,818
" gröfre arbeten af gjut- eller smidjern samt plåt	357,371	639	2,192	360,202
" filadt smide, finsmidesarbeten och klenare gjutgods	478,484	5,372	16,196	500,052
" jern- och stålplåt	220,163	7,603	4,926	232,692
" jernmalm och tackjern	103,005	—	84	103,089
" jernvägsskenor	388,339	163	—	388,502
" spik	36,935	22,256	5,968	65,159
" stångjern, finjern, tuber och rör	225,589	457	1,370	227,416
" öfriga jern- och stålartiklar	21,667	703	—	22,370
Kaffe	2,371,487	—	29,720	2,401,207
Kemikalier	607,235	2,597	148	609,980
Kläder, färdiga	300,897	10,603	1,075,434	1,386,934
Kol, sten-	402,962	—	—	402,962
Kryddor	149,281	4,241	2,318	155,840
Ljus	3,782	101,319	33,737	138,838
Maltdrycker	5,311	16	—	5,327
Manufaktur-, korta- och galanterivaror	1,849,980	64,052	1,673,043	3,587,075
Maskinfilt och pressduk	129,139	—	—	129,139
Maskiner o. jordbruksredskap samt brandredskap	1,033,435	155	31,900	1,065,490
Metaller samt arbeten deraf, utom jern	325,188	19,988	27,371	372,547
Oljor, skilda slag	199,324	191,627	121,645	512,596
Ost	18,106	5,454	7,991	31,551
Papper, papp, tapeter och andra papperstillverkningar	134,805	17,850	51,634	204,289
Petroleum	4,986	231,180	36,354	272,520
Rep och tåg	33,380	37,612	24,284	95,276
Salt	203,882	—	—	203,882
Transport	12,659,238	967,547	3,871,157	17,497,942

import och export ¹⁾ under åren 1888—1890.

	1 8 8 9				1 8 9 0			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.	
	79,792	183	28,341	108,316	82,141	—	4,665	86,806
	245,439	46	—	245,485	179,832	28	55	179,915
	80,126	691	18,401	99,218	45,899	1,296	4,504	51,699
	—	68,444	7,423	75,867	—	35,979	—	35,979
	110,884	136	—	111,020	123,808	—	—	123,808
	5,385	7,051	5,378	17,814	41,453	3,792	—	45,245
	201,052	—	6	201,058	224,854	510	—	225,364
	16	75,743	15,646	91,405	66	59,432	—	59,498
	7,689	22,689	—	30,378	16,997	24,731	—	41,728
	47,191	58,628	10,655	116,474	88,028	7,613	3,539	99,180
	44,395	—	—	44,395	42,155	29	—	42,618
	66,684	456	2,846	69,986	33,211	39	3,384	36,634
	370,716	5,675	58,456	434,847	137,312	8,156	5,236	150,704
	292,734	38,836	19,576	351,146	350,411	31,330	8,387	390,128
	115,534	20,538	78,440	214,512	139,363	18,342	407	158,112
	651,440	20,822	5,565	677,827	836,780	1,596	133	838,509
	448,968	24,702	1,040	474,710	470,756	19,347	12,587	502,690
	780,267	7,497	20,362	808,126	226,726	8,168	13,956	248,850
	167,759	—	3,184	170,943	66,584	408	—	66,992
	206,485	22,317	62,935	291,737	170,779	4,147	3,763	178,689
	163,931	—	—	163,931	126,988	—	333	127,321
	285,869	27,511	194,223	507,603	221,829	5,855	31,996	259,680
	223,710	2,518	1,739	227,967	26,023	3,730	578	30,331
	54,106	964	—	55,070	80,584	653	3,487	84,724
	373,571	8,447	1,573	383,591	894,531	—	—	894,531
	507,886	5,491	19,069	532,446	561,485	3,455	13,793	578,733
	230,603	777	4,171	235,551	710,650	147	48	710,845
	107,264	—	148	107,412	187,955	—	—	187,955
	766,906	—	—	766,906	756,635	—	—	756,635
	41,865	13,945	2,485	58,295	78,975	13,366	3,216	95,557
	475,110	—	688	475,798	528,706	—	—	528,706
	10,197	531	—	10,728	11,471	—	568	12,039
	2,329,360	—	—	2,329,360	2,512,966	—	—	2,512,966
	629,267	11,978	118	641,363	420,017	2,866	581	423,464
	311,415	8,435	1,021,844	1,341,694	655,974	18,812	525,529	1,200,315
	158,291	9,467	813	168,571	745,224	—	—	745,224
	313,547	1,943	27,713	343,203	327,913	4,642	1,065	333,620
	7,083	154,736	24,756	186,575	3,080	117,689	41	120,810
	4,344	28	—	4,372	3,414	20	—	3,434
	2,118,567	67,538	1,226,096	3,412,201	2,188,077	172,048	909,569	3,269,694
	183,359	—	—	183,359	245,844	—	—	245,844
	940,771	24,002	6,888	971,661	1,569,487	1,501	6,661	1,577,649
	424,586	10,687	23,796	459,069	570,052	7,154	46,010	623,216
	267,678	238,017	107,387	613,082	285,328	196,554	10,571	492,453
	15,436	12,169	7,589	35,194	20,689	27,090	6,913	54,692
	152,652	7,357	30,038	190,047	209,888	4,934	21,254	236,076
	2,499	410,693	39,846	453,038	7,545	452,798	45,463	505,806
	37,032	49,422	29,702	116,156	45,274	48,166	1,931	95,371
	234,744	—	16	234,760	223,749	—	—	223,749
	15,294,205	1,441,110	3,108,952	19,844,267	17,497,408	1,306,423	1,690,657	20,494,488

Fortsättning.

	1 8 8 8			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>
Transport	12,659,238	967,547	3,871,157	17,497,942
Skoplagg	81,497	202,068	542,529	826,094
Socker, rå-	232,017	—	—	232,017
” raffineradt	924,597	17	793	925,407
” sirap	45,300	—	16	45,316
” tillverkningar	9,642	43,075	155,380	208,097
Spanmål, korn	212,506	83,027	1,475	297,008
” hafre	—	673	7,870	8,543
” ärtor	4,680	18,684	5,310	28,674
” öfriga slag	1,630	348	—	1,978
” malen, hvete	420	732,307	226,465	959,192
” ” råg och malt	—	525,915	89,681	615,596
” ” korn och malt	40,737	12,459	—	53,196
” ” hafre	178	—	—	178
” ” majs	189	—	—	189
” ” öfriga slag	11	33,080	—	33,091
” ” kli	—	13,383	5,926	19,309
” gryner, ris	126,996	34	—	127,030
” ” öfriga slag	2,484	52,960	34,617	90,061
Spirituosa i fat	209,890	—	—	209,890
” i buteljer	112,544	500	—	113,044
Stenkolstjära	62,632	3,304	—	65,936
Tegel, eldfasta äfvensom lera och dräneringsrör .	114,983	—	—	114,983
” mur-	—	88,020	—	88,020
The	42,819	549	52,264	95,632
Tobak, oarbetad	119,855	117,721	127,105	364,681
” arbetad	102,146	141	73,822	176,109
Tvål och såpa	7,313	12,368	1,645	21,326
Urmakeriarbeten	161,823	328	2,268	164,419
Viner, ej mousserande, i fat	649,021	4,732	8,208	661,961
” ” ” i buteljer	32,688	777	144	33,609
” ” mousserande, i buteljer	84,171	—	—	84,171
Ångfartyg	—	—	—	—
Ägg	—	60,236	133,382	193,618
Öfriga varor	1,589,671	426,232	892,575	2,908,478
Summa	17,631,678	3,400,485	6,232,632	27,264,795

	1 8 8 9				1 8 9 0			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	
	15,294,205	1,441,110	3,108,952	19,844,267	17,497,408	1,306,423	1,690,657	20,494,488
	119,777	112,305	4,414	236,496	161,925	—	61,978	223,903
	1,717,991	—	—	1,717,991	1,564,372	—	—	1,564,372
	861,662	47	9,742	871,451	691,677	52	—	691,729
	30,697	52	61	30,810	38,433	1,376	708	40,527
	25,046	70,038	150,764	245,848	8,042	61,607	139,343	208,992
	223,154	90,737	869	314,760	226,300	119,362	—	345,662
	6	1,849	—	1,855	—	1,116	—	1,116
	6,419	4,921	2,994	14,334	1,313	22,371	2,359	26,043
	4,708	77,579	—	82,287	2,152	209,720	120	211,992
	114	1,293,996	232,901	1,527,011	8,117	1,512,091	28	1,520,236
	10,391	417,564	10,112	438,067	149,633	496,955	1,026	647,613
	34,580	27,000	—	61,580	250	—	—	250
	135	—	—	135	746	—	—	746
	194	—	—	194	89	—	—	89
	—	3,644	—	3,644	68	670	8	746
	—	63,406	5,194	68,600	4,810	74,751	—	79,561
	117,428	4,692	—	122,120	97,145	—	—	97,145
	7,367	74,139	12,711	94,217	9,407	108,290	8,169	125,867
	210,125	—	—	210,125	255,057	—	—	255,057
	129,226	1,090	—	130,316	161,079	6	—	161,085
	80,992	700	—	81,692	55,123	—	—	55,123
	154,842	82,628	384	237,854	121,349	208,534	—	329,883
	47,833	710	90,541	139,084	268,544	—	—	268,544
	92,894	150,591	37,512	280,997	208,992	149,343	48,345	406,680
	46,148	67	61,144	107,359	58,728	70	47,196	105,994
	12,154	54,767	8,369	75,290	15,671	1,864	2,691	20,226
	202,092	380	2,058	204,530	351,044	200	3,294	354,493
	734,986	12,379	12,424	759,789	788,522	7,769	4,646	800,937
	50,321	4,215	—	54,536	62,919	360	2,508	65,787
	91,278	1,176	—	92,454	93,675	—	2,415	96,090
	1,520,000	—	—	1,520,000	456,650	23,000	—	479,650
	—	71,093	129,158	200,251	147	90,024	95,388	185,559
	1,535,075	504,915	811,031	2,851,021	1,947,738	453,970	221,023	2,622,731
	23,361,840	4,567,790	4,691,335	32,620,965	25,307,235	4,849,924	2,331,857	32,489,016

Fortsättning.

	1 8 8 8			
	Till utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
Exporterade varor:				
Fajans och porslin	863	74,310	86,604	161,777
Fisk	490	96,346	528	97,364
Garn och väfnader	5,266	240,985	83,175	329,426
Hudar, läder och tillverkningar	856	12,800	6,659	20,315
Höfrö	385	1,099	—	1,484
Jern, stål och arbeten deraf	2,231	35,238	36,909	74,378
Kläder	9,489	1,287	71,127	81,903
Kummin	110,858	—	—	110,858
Maskiner	12,229	1,701	1,297	15,227
Papper, papp och trämassa	883,022	74,658	397	958,077
Smör	441,672	—	10,988	452,660
Säckar, toma	3,671	21,778	—	25,449
Trådrullar	88,322	—	—	88,322
Trävaror	3,682,712	—	—	3,682,712
Tunnbindare- och snickarearbeten	1,212	11,838	760	13,810
Diverse varor	148,359	192,153	118,414	458,926
Summa	5,391,637	764,193	416,858	6,572,688

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

1) Värdeuppskattningen, tillkommen på enskild väg, gäller för importen cif-pris, för exporten fob-pris.

Tab. N:o 53. Helsingfors stads trävaru-

T i l l	1 8 8 8					
	Plankor, battens och bräder	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf	Öfrigt trävirke
England . . . . . kub.fot	1,168,230	—	—	120,968	30,357	57,838 ²⁾
Frankrike . . . . . "	692,189	—	—	71,985	—	—
Spanien . . . . . "	941,439	5,452	272	—	—	—
Italien . . . . . "	—	—	—	—	—	—
Belgien . . . . . "	986,194	—	—	—	—	2,693 ²⁾
Holland . . . . . "	148,743	121,054	792	—	—	—
Tyskland . . . . . "	170,339	—	—	—	—	—
Danmark . . . . . "	269,100	—	—	—	—	—
Brasilien . . . . . "	—	—	—	—	—	—
Afrika . . . . . "	—	—	—	—	—	—
Summa kub.fot	4,376,234	126,506	1,064	192,953	30,357	60,531
Värde <i>Fmg.</i>	3,447,900	101,205	432	72,350	18,400	42,425
				<i>Fmg.</i> 3,682,712		

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export, m. m.

1) Värdeuppskattningen tillkommen på enskild väg, afser fob-pris. — 2) Utgörande plank- och bräd-

	1 8 8 9			1 8 9 0				
	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa	Till utlan- det sjöledes	Till Ryssland		Summa
		Sjöledes	Per jernväg			Sjöledes	Per jernväg	
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	
30	2,095	241,364	243,489	190	12,964	217,381	230,535	
387	29,578	1,296	31,261	2,426	78,366	3,155	83,947	
35,790	397,189	159,918	592,897	54,416	450,209	19,660	524,285	
970	319	2,375	3,664	—	90	1,061	2,862	
2,201	749	—	2,950	1,278	—	—	1,278	
876	31,425	1,955	34,256	2,436	101,200	3,014	106,650	
9,329	1,728	34,506	45,563	5,160	1,830	42,600	49,590	
94,433	—	—	94,433	—	—	—	—	
11,762	3,749	9,360	24,871	10,517	8,885	7,904	27,306	
966,094	235,412	58	1,201,564	780,391	54,602	—	834,993	
285,276	940	4,754	290,970	257,456	340	1,066	258,862	
9,246	8,375	—	17,621	—	—	—	—	
88,926	—	—	88,926	79,340	—	—	79,340	
4,501,977	—	—	4,501,977	3,018,280	—	—	3,018,280	
1,810	189	12,814	14,813	—	—	—	—	
221,059	90,469	95,945	407,473	448,074	130,751	147,861	726,686	
6,230,166	802,217	564,345	7,596,728	4,659,964	839,237	443,702	5,944,614	

export 1) under åren 1888—1890.

Plankor, battens och bräder	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf	Öfrigt trä- virke	1 8 9 0					
						Plankor, battens och bräder	Bjolk och sparrar	Bärlin- gar och spiror	Props	Stäf	Öfrigt trä- virke
1,556,088	—	—	75,590	10,270	365,903 ²⁾	1,470,280	—	—	25,518	144,816	258,185 ²⁾
773,054	—	—	—	—	—	500,993	—	—	23,035	—	22,661
1,305,707	481	—	—	—	—	944,686	—	—	—	—	5,233
—	—	—	—	—	—	31,515	—	—	—	—	—
625,054	—	—	—	—	790	407,785	—	—	—	16,693	10,734
216,469	—	—	—	—	—	142,066	—	—	—	—	—
295,180	—	—	—	—	60	245,015	—	—	—	—	—
271,992	—	—	—	—	—	220,567	—	—	—	6,379	—
—	—	—	—	—	—	30,598	—	—	—	—	—
47,133	—	—	—	—	—	7,755	—	—	—	—	—
5,090,677	481	—	75,590	10,270	366,753	4,001,260	—	—	48,553	167,888	296,813
4,327,075	385	—	22,680	5,135	146,702	2,805,175	—	—	6,482	87,900	118,723
			<i>Fmg.</i> 4,501,977			<i>Fmg.</i> 3,018,280					

stump eller björk-käppar eller ribbor.

Tab. N:o 54. Uppgift öfver några artiklar, som sjöledes inkommit

	1880	1881	1882	1883
Bräder, tolfter	1)	1)	1)	1)
Kalk, tunnor	49,780	69,569	57,579	60,203
Strömning, tunnor	7,807	8,359	8,245	6,403
Tegel, antal	2,411,900	2,653,618	3,185,534	3,143,946
Tjära, tunnor	926	810	1,096	722
Ved, famnar	27,182	25,586	24,504	27,436

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Uppgift saknas.

Tab. N:o 55. Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid

	Import		Export		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
1872	81,521,028	27,711,316	50,548,998	4,619,931	8,443,696	2,446,395
1873	101,172,175	33,754,873	74,355,971	8,939,803	9,388,521	2,436,425
1874	148,130,526	41,086,764	93,319,393	9,684,887	12,032,228	3,572,582
1875	157,670,673	50,009,378	85,379,658	8,161,493	12,755,510	3,732,030
1876	140,001,211	38,788,881	98,691,376	9,056,205	12,344,719	3,419,375
1877	149,202,342	38,291,690	104,582,405	8,507,296	13,326,759	3,124,652
1878	123,349,782	35,593,051	88,347,123	10,600,268	10,910,353	2,741,199
1879	114,627,564	28,068,591	94,114,270	6,002,152	10,154,643	2,332,565
1880	138,764,650	35,512,808	123,075,627	8,000,665	12,980,338	2,643,367
1881	154,842,529	37,403,203	107,270,449	7,922,272	13,598,734	3,318,937

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

1) Förutom Rbl 165,043: 30. — 2) D:o d:o 178,388: 07. — 3) D:o d:o 76,014: 72. — 4) D:o d:o 121: 60.

till Helsingfors från inhemska orter under åren 1880—1890.

1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
1)	1)	34,055	3,260	11,234	20,579	16,123 ^{1/2}
90,595	84,775	81,987	79,190	78,175	65,872	79,832
7,685	8,851	10,969 ^{1/2}	8,164 ^{1/2}	9,964 ^{1/2}	8,590	10,162
6,175,550	4,792,950	3,798,855	5,617,750	5,990,300	7,558,200	9,369,900
1,204	1,167	—	—	—	—	—
27,338	24,805	30,061 ^{1/2}	37,010 ^{1/2}	38,429	35,005	35,495 ^{1/2}

dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1872—1890.

	Import		Export		Tulluppbörden	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
1882	167,054,388	40,066,065	119,873,130	10,897,130	15,319,519	3,655,971
1883	148,106,864	34,188,392	115,673,544	6,861,903	15,151,200 ¹⁾	3,721,424
1884	137,701,413	28,707,226	112,746,805	6,249,628	16,577,476 ²⁾	3,732,936
1885	108,775,775	24,687,409	89,852,956	5,021,431	15,495,931 ³⁾	3,636,366
1886	98,300,355	25,370,857	77,368,230	4,546,286	14,996,936 ⁴⁾	3,756,260
1887	185,865,873	24,605,247	77,066,434	4,957,511	16,403,869 ⁵⁾	4,795,087
1888	112,218,884	27,264,795	90,484,386	6,572,688	18,818,953 ⁶⁾	4,821,816
1889	133,479,685	32,620,965	102,737,123	7,596,728	20,016,521 ⁷⁾	5,814,109
1890	140,602,428	32,489,016	92,420,941	5,944,614	23,301,253 ⁸⁾	6,501,951

— 5) D:o d:o 73: 01. — 6) D:o d:o 56: 56. — 7) D:o d:o 27: 24. — 8) D:o d:o 25: 44.

Tab. No 56. Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklererade fartyg under år 1890, jemfördt med åren 1884—1889.

	Främmande farkoster betalande för resa						Stadens farkoster										Summa antal
							betalande för resa						betalande för vecka		beta- lande för år		
	å 20 p. pr ton		å 40 p. pr ton		å 60 p. pr ton		å 20 p. pr ton		å 40 p. pr ton		å 60 p. pr ton						
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	
Januari	17	68	—	—	1	209	—	—	—	—	1	594	—	—	—	—	19
Februari	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mars	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1
April	256	3,211	71	4,501	9	4,982	4	75	2	342	5	1,678	—	—	—	40	387
Maj	726	16,833	186	20,893	19	7,347	41	1,655	14	2,795	11	5,144	—	—	—	145	1,142
Juni	763	19,104	229	26,516	48	12,249	28	975	19	3,289	13	5,870	—	—	—	73	1,173
Juli	757	20,600	179	26,100	40	14,550	27	837	21	3,336	14	5,700	—	—	—	17	1,055
Augusti	681	18,840	168	25,124	36	13,645	29	3,176	20	3,184	10	3,985	—	—	—	19	963
September	577	15,726	174	23,854	26	7,833	23	732	17	2,922	11	4,714	1	92	—	9	838
Oktober	558	14,971	169	17,627	31	11,631	21	504	21	3,296	10	3,964	—	—	—	—	810
November	322	13,337	83	9,761	16	4,294	14	245	11	1,855	10	4,841	8	2,639	—	—	464
December	23	770	11	587	4	1,333	14	6,494	—	—	6	2,393	20	6,441	—	—	78
Summa för år 1890	4,680	123,460	1,270	154,963	230	78,073	202	14,694	126	21,021	91	38,883	29	9,172	303	6,931	
” ” ” 1889	4,768	114,043	1,086	137,825	225	79,799	272	13,559	120	27,551	84	33,000	25	7,366	198	6,778	
” ” ” 1888	4,506	103,460	1,022	113,639	200	70,659	187	14,538	108	25,842	55	20,991	26	6,665	232	6,336	
” ” ” 1887	4,391	104,880	1,110	118,356	211	69,162	210	11,765	108	26,623	49	17,481	23	277	223	6,825	
” ” ” 1886	U p p g i f t e r s a k n a s																
” ” ” 1885	4,866	85,213	957	108,323	174	58,952	297	10,637	79	17,892	41	15,120	22	233	190	6,626	
” ” ” 1884	4,589	87,104 ^{1/2}	1,031	100,235	136	50,509	391	15,493	82	20,295	42	15,406	24	245	186	6,481	

Källa: Uppgifter från Hamnkontoret.

Tab. N:o 57. Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1884—1890.

	Ångare		Segelfartyg		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton
1884	33	3,086,57	20	2,187,98	53	5,274,55
1885	33	3,069,58	20	2,271,38	53	5,340,96
1886	u	p p g i	f t	s a k	n a s	
1887	32	3,127,45	18	2,376,17	50	5,503,62
1888	36	4,071,99	22	2,462,30	58	6,534,29
1889	40	6,613,99	18	1,673,06	58	8,287,05
1890	43	6,819,00	12	1,673,00	55	8,492,00

Källa: Uppgifter från hamnkotoret.

Tab. N:o 58. Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1888—1890.

	1 8 8 8						1 8 8 9						1 8 9 0					
	Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton
Ryska	13	3,236	62	5,312	75	8,548	6	2,262	92	5,406	98	7,668	15	4,234	139	8,823	154	13,057
Tyska	23	7,354	3	531	26	7,885	37	13,743	9	2,297	46	16,040	36	14,916	6	1,467	42	16,383
Svenska	2	733	26	5,463	28	6,196	13	2,549	16	3,352	29	5,901	14	5,100	32	5,512	46	10,612
Norska	4	1,381	28	8,577	32	9,958	4	2,257	29	8,319	33	10,576	6	2,922	27	7,286	33	10,208
Engelska	36	14,233	3	623	39	14,856	41	28,185	5	1,408	46	29,593	32	25,056	1	187	33	25,248
Danska	10	3,027	9	1,357	19	4,384	9	4,506	11	1,727	20	6,233	6	3,415	25	4,182	31	7,597
Holländska	2	1,214	1	347	3	1,561	3	1,865	3	651	6	2,516	4	2,625	4	2,016	8	4,641
Franska	—	—	3	354	3	354	—	—	2	779	2	779	—	—	1	151	1	151
Italienska	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1,485	2	1,485	—	—	—	—	—	—
Spanska	—	—	—	—	—	—	—	—	1	881	1	881	—	—	—	—	—	—
Summa	90	31,178	135	22,564	225	53,742	113	55,367	170	26,305	283	81,672	113	58,268	235	29,624	348	87,897

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors import och export m. m.

Tab. N:o 59. Helsingfors Hamnkontors uppbörd under år 1890.

	A f g i f t e r																			
	Våg-		Kokhus-		Hamn-		Bro-		Närings-		Marknads-		Fiske-		Ballast-		Beviljad		Summa	
	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>
Januari	257	40	—	—	495	40	—	20	—	—	—	—	83	80	—	—	142	56	694	24
Februari	264	53	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	14	40	—	—	—	—	279	13
Mars	232	90	—	—	—	80	—	—	2	40	—	—	64	40	—	—	—	—	300	50
April	198	76	13	50	6,630	40	171	42	158	45	—	—	729	—	—	—	1,081	28	6,820	25
Maj	196	74	31	75	20,812	40	1,074	96	378	14	—	—	149	—	65	—	4,210	56	18,497	43
Juni	165	39	34	30	26,882	20	1,082	62	217	04	—	—	43	—	63	—	5,343	36	23,144	19
Juli	157	28	29	50	28,228	80	1,291	26	86	84	—	—	32	—	38	—	4,916	80	24,946	88
Augusti	166	36	35	45	26,323	40	1,350	77	49	87	—	—	42	—	33	80	4,466	32	23,535	33
September	217	78	32	10	21,553	—	1,027	63	49	82	1,426	80	2	—	2	—	4,122	88	20,228	75
Oktober	298	32	29	60	20,821	20	1,047	87	82	98	160	—	—	—	175	—	3,440	16	19,174	81
November	288	84	10	95	13,239	65	1,368	20	94	80	—	—	—	—	32	—	2,200	96	12,843	98
December	307	48	2	80	4,889	35	1,105	88	42	60	—	—	1	—	—	—	510	64	5,838	47
Summa	2,751	78	219	95	169,876	80	9,520	81	1,162	94	1,586	80	1,160	60	408	80	30,435	52	156,303	96

Källa: Hamnkontorets årsuppgift.

Tab. N:o 60. Helsingfors stads gator och allmänna platser jemte dertill hörande gångbanor, fördelade efter de underhållsskyldige, samt huruvida de äro stenlagda eller ej, enligt förhållandet år 1886.

	Gator och allmänna platser		Gångbanor		Summa qv. fot	I procent af hela arealen
	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot	Stenlagda qv. fot	Olagda qv. fot		
Underhållna af kommunen	1,816,479	521,274	73,994	70,192	2,481,939	35,43
„ „ finska statsverket	422,009	76,602	61,588	11,204	581,403	8,30
„ „ ryska kronan	98,831	11,750	14,916	3,560	129,057	1,84
„ „ enskilda tomter	3,153,820	366,414	187,851	105,484	3,813,569	54,43
Summa	5,491,139	976,040	348,349	190,440	7,005,968	100

Källa: Stfgs utskottsbetänkande i fråga om gatuunderhållets i staden ombesörjande genom kommunens försorg (Stfgs tryckta handl. N:o 37 för 1887).

Tab. No 61. Längder och ytor å Helsingfors stads gator, torg och allmänna platser vid utgången af år 1890 jemte uppgift å planerings- och stenläggnings- arbeten, utförda före 1881 samt under hvarje af åren 1881—1890.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings- eller planeringsytornas areal i kvadratfot.																							
			före 1881		1881		1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		Total areal	
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	planer.
1) Abrahamskatan	1,358	50	—	59,775	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,000	—
2) Albertsgatan	3,291,4	50	37,845	88,950	65,425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,055	—	—	—	—	—	142,340	7,940
3) Alexanderskatan jemte tvärgatan genom Henriksesplanaderna (1888)	3,430	60	203,709	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	203,709	—	
4) Alléen, stora	1,650	50	—	*82,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*82,500
5) " vestra	2,220	20	—	*44,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*44,400
6) " östra	2,320	20	—	*46,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*46,400
7) Andreaegatan:																										
längs Sandvikstorget	356	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
den öfriga delen	3,071	50	124,800	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19,050
8) Annegatan	3,061,5	50	93,075	27,650	27,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9) Badhuskatan	1,270	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
-vägen	800	30	74,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,800
10) Bangatan:																										
från Högbergs- till Anneg.	750	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Anne- till Fredriksg.	469	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,500
11) Barnhemsgatan	617,5	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,875
12) Bergkatan	1,156	50	59,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13) Bergmangatan	1,728	40	73,312	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14) Boulevardsgatan	2,996	78	225,888	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15) Bernhardsgatan	477,7	50	22,625	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16) Brobergsgatan:																										
mellan tomt No 4 och Mauritzg.	491	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
öfriga delar	400	30	—	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,730
17) Brobergskajen:																										
från Unionsg. förbi R. proviantm.	600	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
öfriga delar	—	—	—	78,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18) Brovägen	510	16	—	*8,160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,800
19) Brunnsgatan	1,328,7	50	65,810	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20) Båtsmanskatan:																										
från Fredriks- till Väfvareg.	1,023	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Väfvareg. till Dockområdet	1,089	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21) Docksgatan, vestra	727	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22) " östra	590	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23) Elisabetsgatan	2,112	60	121,920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24) Elisabetstorg	—	—	32,000	38,000 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25) Eriksgatan	3,350	50	44,315	29,305	38,735	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26) Esplanadgatan, Norra	2,846	50	139,435	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27) do Södra	1,749	50	83,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28) Estnägatan	903,8	50	43,690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29) Fabianskatan	3,778,7	50	181,185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30) Fabrikskatan	4,075	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31) Fredriksgatan:																										
mellan Ban- och Båtsmansg.	430,8	50	—	21,540	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Wladimirs- och Eriksg.	204,4	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
öppna platsen vid Malmg.	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mellan Malm- och Kampg.	318	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
från Ban- till Sjömansg.	185,4	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
höjn. mellan Sjömans- o. Båtsmansg.	245,4	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mellan Wladimirs- och Bang.	1,995,5	50	90,325	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	59,974,8	—	1,716,834	557,080	131,810	42,345	48,970	19,050	17,125	14,730	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Betecknar makadamisering. — 1) Plantering.

Fortsättning.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings-																					
			före 1881		1881		1882		1883															
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.														
Transport	59,974,8	—	1,716,834	557,080	131,810	42,345	48,970	19,050	17,125	14,730	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32) Fredrikstorg	—	—	12,185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33) Fredriksgatan	1,765	50	84,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34) Främlingsgatan	280	40	—	11,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35) Gasverksgatan	522,5	50	8,000	18,125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36) Gengatan	738,9	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37) Georgsgatan:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mellan Roberts- och Bang	262,5	50	—	—	—	—	13,725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
öfriga delar	2,475,6	50	118,705	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38) Glogatan	711,3	50	34,690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39) Gräsviksgatan	1,527	50	—	50,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40) Gräsvikskajen	1,243,8	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41) Hafsgatan	845	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42) Hafstorget	940	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43) Hagasundsgatan	498,8	50	26,740	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44) Helnegatan	369,7	30	11,091	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45) Henriksplanerna, Västra	2,223	50	120,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46) do Östra	2,020,8	50	83,040	*14,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47) Henriksplanerna	—	—	—	98,850 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48) Högbergsgatan:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mellan L. Roberts- och Bergmansg.	1,760,5	50	88,025	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " N. Esplanadg.	1,406	50	67,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49) Högvaktstorget jemte Kanalkajen	—	—	55,550	*17,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50) Jernvägstorget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51) Jungfrustigen	1,355	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52) Jägarregatan	774	39	—	30,457	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53) Kampgatan	487	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54) Kamptorget	—	—	—	33,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55) Kanalkajen (å Skatudden)	640	50	—	32,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56) Kanaltorget	—	—	39,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57) Kapellesplanaden	—	—	—	54,600 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58) Kaserngatan:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mellan L. Roberts- och Bergmansg.	1,697,1	50	84,855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " S. Esplanadg.	1,048	50	53,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59) Kaserntorget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60) Katarinegatan	368,5	30	11,055	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61) Konstantinsgatan	2,148,1	50	102,155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62) Kristiansgatan	782,5	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63) Kronbergsgatan	1,230	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64) Kronohagsgatan	244,1	40	9,764	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65) Kyrkogatan	1,969,7	50	91,985	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66) Kyrkotorget	—	—	24,151	12,210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67) Lappviksgatan	1,724	40	68,960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
68) Ludvigsgatan	311,7	50	15,585	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69) Magasinsgatan, Norra	826,8	50	38,590	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70) do Södra	826,6	50	38,580	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71) Magasinskajen	—	—	—	47,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72) Malmbrinken	300	30	9,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73) Malmgatan	732	50	16,500	20,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74) Malmtorget (den ostenlagda delen är ej upptagen)	—	—	—	5,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75) Manegegatan	839,5	50	40,725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
76) Mariegatan	2,025,1	60	115,956	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77) Mauritzgatan	941	50	45,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78) Mellangatan	85	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	100,920,9	—	3,370,471	950,122	131,810	42,345	62,695	19,050	22,625	47,930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

eller planeringsytornas areal i kvadratfot.

1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		Total areal	
st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	plan.
—	—	—	32,800	16,800	9,895	28,945	49,900	23,450	151,480	205,945	102,435	42,795	205,630	2,232,674	781,575
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,185	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,200
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,125	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,125	—	—	—	17,996	29,556

Fortsättning.

N a m n	Längd i fot	Bredd i fot	Stenläggnings-							
			före 1881		1881		1882		1883	
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.
Transport	131,870,5	—	4,496,763	4,589,657	163,398	185,457	62,695	19,050	22,625	47,930
123) Tvärgata längs Manegen mellan Kasern- och Fabiansgatan	304	40	—	—	—	—	—	—	—	—
124) Tvärgata mellan Mynt- och Kanalgränd	230	30	—	6,900	—	—	—	—	—	—
125) Ulrikasgatan jemte tillstötande öppna platser	—	—	—	—	—	—	44,070	44,070	—	—
126) Ulrikaborgsgatan	303,4	40	—	—	—	—	—	12,136	—	—
127) Unionsgatan	4,848	60	288,480	—	—	—	—	—	—	—
128) Vestra Hamngatan	330	30	—	—	—	—	—	—	—	—
129) Vestra Kajen med kajarmarne	385	80	—	30,800	—	—	—	—	—	—
130) Wilhelmsgatan mellan Mikaelsg. och Jernvägsområdet	—	—	231,620	—	—	—	—	—	—	—
130) Wilhelmsgatan mellan Mikaelsg. och Jernvägsområdet	480	50	24,000	—	—	—	—	—	—	—
131) Villavägen	661	50	33,050	—	—	—	—	—	—	—
132) Vinkelgatan	990	16	—	*15,840	—	—	—	—	—	—
133) Våfvarogatan	516	40	20,640	—	—	—	—	—	—	—
134) Wladimirsgatan	498,2	50	—	—	—	—	—	—	—	—
135) Öppna platsen mellan Simonsg. och Ryska kasernen	3,801,1	50	142,610	—	—	—	—	—	—	—
Summa	145,705,2	—	5,237,163	1,643,197	163,398	263,857	62,695	63,120	78,831	47,950

Tälla: Uppgifter från Byggnadskontoret.

1) Plantering.

eller planeringsytornas arealer i kvadratfot.																		
1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		Total areal				
st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	plan.			
151,664	—	308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	385,585	413,476	233,941	346,016	5,911,326	2,274,180			
12,080	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,080	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,900			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,070	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,136	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	288,480	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,800			
—	*11,100	—	—	—	—	—	—	—	—	11,100	—	—	26,550	242,720	26,550			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57,050	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*15,840			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,640	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,875	—	14,035	—	24,910			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,845	—	—	142,610	39,845			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,400			
163,744	11,100	308,400	98,688	16,800	51,020	28,945	89,525	40,510	279,866	396,685	464,196	233,941	386,601	6,731,112	2,497,425			

Tab. N:o 62. Uppgift å Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jemte infallsbrunnar, vid utgången af år 1890.

	Glaserade lerrör							Murade kanaler, typ					Af beton och stångbet stöggefel	Grästens-kanaler	Träkanaler	Infalls-brunnar
	6"	8"	9"	12"	15"	18"	24"	B	C	G	E	F				
1. Abrahamsgatan	—	—	—	230	—	—	—	343	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Albertsgatan	—	—	—	450	—	—	—	270	400	—	—	—	—	—	—	4
3. Alexandersgatan	—	375	—	1,500	—	—	—	550	—	—	—	—	—	—	—	16
4. Andreaegatan	—	320	500	2,486	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
5. Annegatan	—	150	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
d:o ¹⁾	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Arbetaregatan	—	—	—	235	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7. Badhusgatan genom skepps- varvet	—	—	300	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	620	—
8. Bangatan	—	—	—	1,190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Barnhemsgatan	—	—	—	545	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. Berggatan	—	230	520	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bergmansgatan	—	—	470	490	495	—	—	—	—	—	—	—	—	350	—	3
12. Boulevardsgatan	—	—	—	2,074	—	—	—	—	1,075	—	—	—	—	—	—	5
13. Brobergsgatan	—	—	35	605	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
14. Brunnsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	2
15. Brunnsparken	—	—	—	1,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Båtsmansgatan	—	—	—	1,870	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
17. Docksgatan	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Elisabetsgatan	—	—	350	1,190	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
19. Eriksgatan	—	—	365	2,380	20	—	—	320	400	—	—	—	—	—	—	2
20. Esplanadgatan, norra	—	—	—	660	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	12
21. d:o södra	—	—	300	—	—	—	350	—	—	—	—	—	—	1,150	—	10
22. Estnäs-gatan	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
23. Fabiansgatan	235	700	750	1,190	—	—	—	452	—	—	—	—	—	—	180	3
24. Fabriks- o. Munkholm-gatan	—	—	—	1,170	—	—	—	—	—	720	—	—	440	—	—	—
25. Fabriksparken	—	—	—	—	—	—	—	—	725	—	—	—	—	—	—	—
26. Fredriks-gatan	—	200	—	980	200	—	—	220	250	—	—	—	—	—	—	2
27. Fredsgatan	—	—	160	180	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Gasverksgatan ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—
29. Gengatan ¹⁾	—	—	—	530	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
30. Georgsgatan	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Glogatan	—	—	—	360	—	—	300	215	—	—	—	210	—	—	—	—
32. Gräsviksgatan	—	240	—	650	—	—	867	—	—	—	—	—	—	—	—	2
33. Hafsgatan	—	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Hagasundsgatan	—	—	—	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
35. Helenegatan	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
36. Henriksgatan, vstra	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
37. d:o östra	—	—	—	—	—	—	—	325	2,235	—	—	—	—	—	—	5
38. Högbergsgatan	—	—	320	1,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
39. Jernvägstorget o. Kaisaniemi	—	—	400	—	—	—	—	1,620	1,550	—	450	—	—	—	1,650	2
40. Jungfrustigen	—	—	—	100	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
41. Jägaregatan	—	—	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
42. Kaisaniemi från Nikolaig. 43. Kanal genom kommunala sjukhusets tomt från Ar- betaregatan	—	—	—	—	—	—	—	775	600	—	—	—	—	—	—	—
44. Kanal genom Hagasund	—	—	—	400	—	—	—	—	—	750	—	—	—	—	—	1
45. Kanal fr. Abo kasern till V. chausséen	—	—	—	1,327	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
46. Kaserngatan	—	—	320	2,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47. Katarinegatan	—	—	—	75	275	239	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48. Kommunala sjukhuset	—	—	378	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49. Konstantinsgatan	—	—	285	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50. Kristiansgatan	—	—	120	550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Transport	235	2,525	4,868	29,911	2,930	1,291	650	5,090	8,285	720	450	210	440	1,860	3,910	117

¹⁾ Kloaker utförda under år 1890.

	Glaserade lerrör						Murade kanaler, typ					Af betong och slägrägel	Gräsrens-kanaler	Tvättkanaler	Infalls-brunnar	Totalt	
	6"	8"	9"	12"	15"	18"	24"	B	C	G	E						F
Transport	235	2,525	4,868	29,911	2,930	1,291	650	5,090	8,285	720	450	210	440	1,860	3,360	120	
51. Kyrkogatan	—	—	—	600	345	335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
52. Lappviksgatan-Barnhemmet.	—	—	180	950	515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
53. Ludvigsgatan	—	—	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
54. Magasinsgatan, Norra	—	—	400	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
55. d:o Södra	—	—	—	—	—	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
56. Malmgatan'	—	—	—	620	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
57. Manegegatan	—	—	—	520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	3	
58. Marijegatan	—	—	—	853	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
59. Mauritzgatan	—	—	—	475	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
60. Mellangatan	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
61. Mikaelsgatan	—	—	250	—	220	—	770	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
62. Munkholmsgatan	—	—	690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	
63. Nikolaigatan	—	—	—	987	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d:o ¹⁾	—	—	—	205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
64. Nylandsgatan	—	—	30	550	—	580	740	580	—	—	—	—	—	—	—	9	
65. Parkgatan	—	—	250	180	—	800	—	—	—	—	—	—	—	20	—	3	
66. Petersgatan ¹⁾	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
67. Qvarteret 127—Kaptensgatan	—	—	—	—	—	—	—	890	—	—	—	—	—	—	—	—	
68. Regeringsgatan	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
69. Repslagaregatan	—	—	—	240	—	—	395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
70. Riddaregatan	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d:o ¹⁾	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
71. Richardsgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
72. Robertsgatan, Lilla	—	—	—	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
d:o Stora	—	—	—	892	515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
73. Rådmansgatan ¹⁾	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
74. Rödbergsgatan	—	—	250	1,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
75. Salutorget	—	—	215	157	—	—	—	800	—	475	—	—	—	40	—	—	
76. Sandviksgatan	—	—	—	410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
77. Sandvikskajen, Norra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	625	—	—	—	—	
78. Sandvikstorget	—	—	—	—	—	—	—	805	—	—	—	—	—	—	—	—	
79. Simonsgatan	—	—	—	365	460	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
80. Sjömansg. Skepparebrinken	—	—	—	530	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
81. Sjömansgatan—Dockstorget	—	—	—	1,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	3	
82. Skarpskyttegatan	—	—	—	665	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
83. Skepparegatan	—	—	—	420	—	—	—	320	—	—	—	—	—	—	—	1	
84. Skilnaden & Trekanten	—	160	52	405	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
85. Smedsgatan	—	—	—	710	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	3	
86. Sofiegatan	—	—	—	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
87. Stenhuggaregatan ¹⁾	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
88. Styrmansgatan	—	—	—	340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
89. Unionsgatan	—	—	—	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
d:o från n:o 18 till	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
S. Magasinsgatan ¹⁾	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
90. Ulrikasborgsgatan	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
91. Vestra Kajen	—	—	—	813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
92. Vilhelmsgatan	—	—	—	262	—	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
93. Vinkelgatan	—	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
94. Vladimirs-gatan	—	—	620	1,652	794	—	—	660	—	—	—	—	—	—	—	11	
95. Väfvaregatan	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
96. Östra chausséen	—	—	—	510	—	—	350	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
97. Berghäll, 2:dra linien	—	—	—	980	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
d:o d:o ¹⁾	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
d:o 3:dje linien	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
d:o 4:de linien	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
100. d:o Porthansg. (tvärg A) ¹⁾	—	—	—	—	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
101. d:o Lönnrothsg. (tv.g. B) ¹⁾	—	—	—	175	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa löpande fot	235	2,885	9,435	55,117	7,489	3,381	650	7,865	12,740	720	925	210	1,065	2,320	3,350	203	

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. N:o 63. Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1880—1890.

Å r	Anslutningarnes antal	Medeltal timmar i dygnet för pumparnes verksamhet	Medeltal af pumparnes slag i minuten	Medeltalet uppfordradt vatten i dygnet, kubikmeter
1880	247	12 tim. 10 min.	8,06	1,023
1881	354	15 " 32 "	9,41	1,555
1882	429	19 " 5 "	8,70	1,728
1883	520	24 " 40 "	8,09	1,858
1884	609	26 " 40 "	8,05	2,228
1885	693	25 " 35 "	8,05	2,151
1886	770	27 " 28 "	8,06	2,314
1887	837	26 " 47 "	8,86	2,478
1888	923	33 " 48 "	9,05	3,393
1889	1,012	36 " 21 "	10,33	3,930
1890	1.089	31 " 8 " ¹⁾	10,31 ²⁾	3,834

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

¹⁾ Deraf för ångpumpverket 4 t. 40 m. — ²⁾ För ångpumpverket 21,01.

Tab. N:o 64. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1880—1890.

Å r	Inkomsten oafkortad				Drift- och underhållskostnad			Inkomsten med afdrag af drift- och underhållskostnad				
	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet	Totalbelopp		pr m ³	Totalbelopp		pr m ³	% af anläggningskapitalet	
	<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>	<i>pi.</i>		<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>	<i>pi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>	<i>pi.</i>		
1880	56,994	87	15,22	—	24,435	35	5,42	32,559	72	9,80	—	
1881	72,591	10	14,04	6,2	22,792	36	3,64	50,158	74	10,40	4,2	
1882	91,002	26	16,02	7,6	26,234	49	4,62	64,767	77	11,40	5,4	
1883	104,127	53	13,83	8,1	20,793	10	2,76	83,334	43	11,07	6,5	
1884	120,440	5	14,70	9,1	20,704	65	2,53	99,735	40	12,17	7,5	
1885	140,480	26	17,81	10,0	31,705	57	4,02	108,774	69	13,79	7,8	
1886	160,782	12	18,95	11,1	26,702	27	3,15	134,079	85	15,80	9,3	
1887	183,294	48	20,17	11,9	21,711	51	2,39	161,582	97	17,78	10,5	
1888	194,992	84	15,70	11,6	41,349	50	3,33	153,643	34	12,37	9,2	
1889	229,681	8	16,01	11,9	46,826	23	3,26	182,854	85	12,75	9,5	
1890	257,576	3	18,41	10,8	63,302	20	4,52	194,273	83	13,88	8,1	

Källa: Vattenledningsingenjörens årsberättelser.

Tab. No 65. Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1881—1890.

	Privat, kub. fot.	Gatu- belysningen, kub. fot	Summa kub. fot
Januari	3,536,200	1,233,382,37	4,769,582,37
Februari	2,660,968	840,160,07	3,501,128,07
Mars	2,387,655,50	776,077,13	3,163,732,63
April & Maj	2,638,053,50	583,837,53	3,221,891,03
Juni—Augusti	1,981,836	525,287,86	2,507,123,86
September	1,817,154	878,529,72	2,695,683,72
Oktober	2,656,988	1,170,364,19	3,827,352,19
November	3,730,218	1,261,523,24	4,991,741,24
December	3,991,889	1,426,937,58	5,418,826,58
Summa för år 1890	25,400,962	8,696,099,69	34,097,061,69
år 1889	25,591,661,15	7,749,162,54	33,340,823,69
år 1888	24,960,477,12	6,861,293,04	31,821,770,16
år 1887	21,701,238,18	6,660,317,31	28,361,555,49
år 1886	20 527,651,38	6,281,506,56	26,809,157,94
år 1885	19,873,333,14	5,701,569,17	25,574,902,31
år 1884	20,266,105,07	5,353,522,19	25,619,627,26
år 1883	20,461,233,59	5,188,533,31	25,649,766,90
år 1882	19,157,513,40	4,828,284,87	23,985,798,27
år 1881	16,691,091,00	4,221,997,00	20,913,088,00

Källa: Gaslysningsaktiebolagets årliga uppgifter till stadsmyndigheterna.

Tab. No 66. Lysgasens medelljusstyrka i Helsingfors under lysåren 1883—1890.

	1883—1884 normalljus ¹⁾	1884—1885 normalljus ¹⁾	1885—1886 normalljus ¹⁾	1886—1887 normalljus ¹⁾	1887—1888 normalljus ¹⁾	1888—1889 normalljus ¹⁾	1889—1890 normalljus ¹⁾
Augusti	12,61	11,80	11,80	12,22	12,19	12,40	12,38
September	12,51	11,88	11,40	11,53	11,40	11,84	12,46
Oktober	12,20	11,41	11,89	11,75	11,48	11,25	11,81
November	12,44	11,46	10,98	11,81	11,16	11,26	11,44
December	11,71	10,91	11,73	11,42	10,66	11,17	10,50
Januari	11,44	11,54	11,00	11,83	9,85	10,70	11,89
Februari	12,28	11,34	11,54	11,70	10,71	11,41	13,03
Mars	11,02	11,90	11,70	12,49	10,26	12,77	12,53
April	12,22	11,53	11,48	12,51	9,92	12,05	12,37
Maj (förra hälften)	—	—	11,16	12,35	11,00	11,55	12,47
Medelljusstyrka för året	12,15	11,53	11,48	11,94	10,86	11,46	12,07

Källa: Gaskontrollörens årsberättelser.

¹⁾ Enligt gaslysningskontraktet vaxljus af $\frac{1}{6}$ % vigt och 13 tums längd samt förtärande $\frac{3}{8}$ lod vax i timmen. — Vid kontrollen användas dock med bolagets bifall såsom normalljus engelska spermacetiljus.

Tab. No 67. Antalet personer, intagna å Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1883—1890, fördelat efter månader.

	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Summa	
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	mån	qv.
1890:																										
Från 1 till 10 års ålder . . .	11	3	13	4	18	3	14	7	14	5	13	5	10	2	9	1	13	2	14	7	21	9	17	8	167	56
” 10 ” 20 ” . . .	24	9	18	7	19	8	21	7	23	7	23	9	16	7	19	6	22	8	22	8	22	7	22	9	251	92
” 20 ” 40 ” . . .	42	29	41	30	44	29	48	26	35	24	33	23	25	22	32	25	33	22	41	23	56	25	63	24	493	302
” 40 ” 50 ” . . .	29	13	26	13	30	13	27	13	26	12	22	9	18	10	21	12	22	15	26	16	29	16	28	16	304	158
” 50 ” 70 ” . . .	75	30	76	27	85	31	81	33	70	33	69	30	66	30	66	32	65	25	70	31	76	34	74	36	873	372
” 70 ” 80 ” . . .	16	13	15	12	15	13	15	15	17	15	17	15	15	15	15	17	17	17	16	17	15	18	15	18	188	185
Öfver 80 år	1	8	1	8	1	8	1	9	1	9	1	9	1	9	1	9	1	9	1	9	1	9	1	8	12	104
Summa för år 1890	198	105	190	101	212	105	207	110	186	105	178	100	151	95	163	102	173	98	190	111	220	118	220	119	2,288	1,269
år 1889	152	91	159	93	158	93	158	94	156	90	151	95	148	82	140	85	147	90	155	99	157	105	169	111	1,850	1,128
år 1888	141	83	151	81	148	83	142	88	133	84	128	96	125	76	132	77	128	79	137	82	134	89	139	84	1,638	1,002
år 1887	130	99	133	98	138	99	136	92	129	96	126	96	114	104	116	100	118	95	122	95	130	102	134	104	1,526	1,180
år 1886	138	84	139	81	139	80	131	84	113	85	114	82	109	70	109	70	106	74	116	83	128	88	135	86	1,477	967
år 1885	136	75	139	86	137	85	139	88	133	78	123	82	113	75	104	72	109	71	112	71	114	76	131	83	1,490	942
år 1884	134	75	138	82	137	87	134	73	122	78	116	76	81	76	102	70	109	73	113	75	127	81	131	79	1,444	925
år 1883	132	64	129	61	132	64	125	64	111	58	101	59	93	57	87	58	90	55	107	58	116	64	120	73	1,343	735

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 68. Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1875—1890.

Å r	Inom staden			På landet			Summa		
	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år	Äldre personer	Barn öfver 10 år	Barn under 10 år
1875	9	49	19	67	66	34	76	115	53
1876	8	40	33	69	61	42	77	101	75
1877	8	31	30	69	67	45	77	98	75
1878	7	31	30	78	49	52	85	80	82
1879	6	24	37	91	40	55	97	64	92
1880	5	26	26	100	35	50	105	61	76
1881	5	19	25	104	31	55	109	50	80
1882	6	24	33	112	37	67	118	61	100
1883	8	23	32	119	40	60	127	63	92
1884	10	22	47	140	32	85	150	54	132
1885	7	36	38	162	43	93	169	79	131
1886	12	32	47	154	45	95	166	77	142
1887	15	37	36	141	63	58	156	100	94
1888	17	35	38	134	60	71	151	95	109
1889	18	47	45	130	84	56	148	131	101
1890	16	47	57	146	82	67	162	129	124
Summa	157	523	573	1,816	835	985	1,973	1,358	1,558
Medeltal för åren 1875—1890	9	32	36	113	52	61	122	84	97

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 69. Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1875—1890.

Å r	Antal intagna personer i arbets- och fattiggården				Antal understöds-tagare				Kost-hållning		Understöd		Fattigvårdens samtliga ordinarie utgifter			
	Totalantalet	Högsta antalet på en fång	I medeltal	Minsta antalet på en fång	som sitta på uppbara sina understöd	utackorderade i staden	utackorderade på landet	som erhållit tillfällig hjälp			ständiga	tillfälliga				
									Fmg.	Fmg.	Fmg.	Fmg.				
1875	218	126	114	103	390	77	167	390	16,389	41	40,554	24	3,267	50	103,715	55
1876	211	120	112	100	305	81	172	262	16,279	70	39,182	80	2,677	7	98,790	80
1877	211	128	114	98	307	69	181	253	17,187	79	37,375	31	3,040	22	109,734	53
1878	246	141	110	97	298	68	179	252	17,494	74	37,744	51	3,130	—	95,293	35
1879	270	171	142	118	285	67	186	241	17,688	27	39,169	3	3,477	30	95,134	61
1880	258	164	135	112	284	57	185	229	17,987	61	37,090	46	2,433	80	93,629	29
1881	288	172	146	120	237	49	190	293	21,453	53	42,178	53	3,078	30	106,810	71
1882	318	174	147	123	309	63	216	332	20,851	42	40,316	33	3,780	—	105,622	9
1883	354	186	160	145	301	63	219	289	17,906	59	44,171	80	3,936	17	108,251	43
1884	402	205	181	158	331	79	257	287	19,848	11	47,232	93	4,329	12	112,141	99
1885	398	209	180	160	351	81	298	314	20,761	27	50,012	70	5,166	7	115,160	60
1886	395	212	192	172	385	91	294	321	19,336	66	51,295	41	5,439	12	118,102	4
1887	390	220	202	184	457	88	262	370	17,337	77	52,680	14	6,668	17	122,656	40
1888	358	223	200	185	557	90	265	397	16,540	93	57,884	59	6,355	—	128,164	11
1889	426	227	205	184	588	110	270	434	19,535	73	60,672	51	7,643	50	149,255	40 ¹⁾
1890	442	281	248	215	580	120	295	475	21,330	73	64,053	12	8,404	76	184,794	36

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

¹⁾ Incl. 3,145 mk 64 p:i organisationskostnader för arbetsinrättningen.

Tab. N:o 70. Uppgift öfver de för kosthållningen i Helsingfors stads område skördade produkter under 1890, jemte beloppet af och

	Sömjölk	Rägmjölk	Skärad mjölk till smörödet	Grönmjölk	Afreningssmjölk	Gryn		
						Korn	Hafre	Bolvete
	k:r	L $\bar{\bar{a}}$	L $\bar{\bar{a}}$	L $\bar{\bar{a}}$	L $\bar{\bar{a}}$	T:r	T:r	säck.
Balans från 1889	—	34	—	2	19	1 $\frac{1}{3}$	1 $\frac{1}{2}$	1
Dels levererade, dels uppköpt under 1890.	18,658 $\frac{3}{4}$	4,677 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{1}{2}$	480	303	13 $\frac{3}{6}$	37 $\frac{1}{15}$	22
<i>Diverse</i> mindre förnödenheter ss. färsk fisk, sjukkost, sirap & förbättrad kost vid högtider m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—
Löner: Hushållerskan & 2 pigor	—	—	—	—	—	—	—	—
Skördat å fattiggården 1890	—	—	—	—	—	—	—	—
Dito diverse grönsaker	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	18,658 $\frac{3}{4}$	4,711 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{1}{2}$	482	322	15 $\frac{1}{6}$	39 $\frac{13}{30}$	23
<i>Kontant inkomst:</i> För försålda 4 och till kosthållet använda 3 svinkreatur samt för såldt affall, ss. ben, toma fiskkärn m. m. afdrages	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—
Genom afvel tillkommit 1890 21 grisar	—	—	—	—	—	—	—	—
Af dessa försåldt samma år 6 st.	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—
Balans till 1891:								
Vid 1891 års ingång i förrådet	—	82	3 $\frac{1}{2}$	18	19	1 $\frac{1}{3}$	3 $\frac{1}{3}$	2
Summa kostnad	—	—	—	—	—	—	—	—

	Antal utdelade dagportioner
1890	98,509 $\frac{1}{2}$ ¹⁾
1889	72,573 $\frac{1}{2}$
1888	70,505
1887	68,596
1886	64,810
1885	64,510
1884	59,216 $\frac{1}{2}$
1883	51,754 $\frac{1}{2}$
1882 ²⁾	8,985

Källa: Inspektorns för arbets- och fattiggården årsredogörelser.

¹⁾ Af dessa levererades 10,944 dubbelpportioner till den nyanlagda, från årets början i verksamhet att förut hafva varit upplåten på entreprenad, senast för en kostnad af 41 penni pr dagportion.

arbets- & fattiggård levererade, uppköpta och från fattiggårdens jordkostnaden för utdelade dagportioner under åren 1882—1890.

Ärter	Färskt kött		Svinkreatur	Poteter	Salt strömming		Smör		Härfvaskäl		Kärrotter	Morötter	Diverse krydder	Malt	Salt		Finskt mynt	
	T:r	L $\bar{\bar{a}}$			℔	St.	T:r	L $\bar{\bar{a}}$	L $\bar{\bar{a}}$	℔					St.	T:r	T:r	säck.
4 $\frac{11}{30}$	—	—	8	11	28	—	1	15	—	20	12	—	—	—	—	—	1,529	99
29 $\frac{22}{30}$	934	8	—	454 $\frac{3}{4}$	53 $\frac{1}{8}$	202	86	1	—	—	—	84	450	22	5	24,506	25	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	560	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	912	—
—	—	—	32	—	—	—	—	—	4,000	35	25	—	—	—	—	—	1,102	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
34 $\frac{1}{10}$	934	8	8	497 $\frac{3}{4}$	81 $\frac{1}{8}$	202	87	16	4,000	55	37	84	450	22	5	28,661	04	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	531	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,129	69
—	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,105	69
2	—	—	15	10	35	—	4	5	—	20	15	12	47	1	—	1,959	20	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,146	49
Summa kostnad	Sm$\bar{\bar{c}}$		Kostnaden för hel dagportion	γ$\bar{\bar{c}}$														
26,146	49		26,50															
19,535	73		26,92															
16,540	93		23,46															
17,337	77		25,27															
19,336	66		29,84															
20,761	27		32,18															
19,848	11		33,52															
17,938	59		34,65															
4,424	56		35,91															

varande arbetsinrättningen. — ²⁾ Kosthållningen öfvertogs af inrättningen sjelf från november 1882, efter

Tab. N:o 71. Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1890.

Hela antalet intagna hjon	142	Dagliga medeltalet hjon	27
<i>Hjonens ålder:</i>		Högsta antalet på en gång	44
Från 15 till 20 år	11	Lägsta " " " "	10
" 20 " 30 "	28	Antalet <i>underhållsdagar</i>	10,944
" 30 " 40 "	35	<i>Utspisingkostnad</i> . . . . . <i>Smk.</i>	5,800: 32
" 40 " 50 "	27	I <i>medeltal</i> dagligen för hvarje hjon . .	53 <i>ni.</i>
" 50 " 60 "	31	Hela <i>underhållskostnaden</i> ¹⁾ . . . . <i>Smk.</i>	17,930: 79
" 60 " 70 "	9	I <i>medeltal</i> dagligen för hvarje hjon .	1: 64
" 70 " 80 "	1	motsvarande för hela året	598: 60
Af hjonens voro:			
<i>afstraffade</i> för snatteri 1:sta resan	5		
" " 2:dra "	3		
" stöld 1:sta "	13		
" " 2:dra "	8		
" " 3:dje "	2		
" " 4:de "	2		
<i>bötfällda för "fylleri"</i> en eller flere resor. . . .	28		
<i>tidigare insatta i korrektionshus</i>	29		

Antalet utgjorda dagsverken	Dagsverken	Vinst af hjonens dagsverken						Medel- värde pr dag	
		Influtit i kontant		Utförda till arbetsinrätt- ningen och fattiggården		Summa		<i>Smk.</i>	<i>ni.</i>
		<i>Smk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Smk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Smk.</i>	<i>ni.</i>		
Skomakareverkstaden	1,248	269	05	875	55	1,144	60	—	92
Skräddare "	211	7	50	325	50	333	—	1	58
Snickare "	1,032	357	45	1,235	50	1,592	95	1	54
Smedjan	845	1,518	05	482	—	2,000	05	2	36
Stenhuggare	486	—	—	90	—	90	—	—	19
Bleck- & plåtslagare	372	90	45	256	10	346	55	—	93
Målarearbeten	— ²⁾	3	—	329	55	332	55	—	—
Drefspritning	1,084	192	19	—	—	192	19	—	18
Jordarbeten och diverse arbeten för in- rättningens eget behof	2,813	1,691	80	712	75	2,404	55	—	85
Summa	8,091	4,129	49	4,306	95	8,436	44	1	04
Antal sjukdagar	118								
" arrestdagar	114								
Behållning i materialier och oförsålda till- verkningar	—	—	—	—	—	823	98		

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse samt Inspektorns för Arbets- och fattiggården årsredogörelse.

¹⁾ Incl. inköpta arbetsmaterialier, men frånräknadt kostnaden för under året tillkomna inventarier. — ²⁾ Uppgift saknas; torde ingå bland diverse arbeten.

Tab. N:o 72. Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppdebiterade och uppburna afgifter under år 1890.

	Debetsedel- avgift		Tolag		Trafik- avgift		Mättnings- avgift		Transito- magasins- hyra		Summa debiterade		Summa uppburna	
	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>
Januari . . .	28	36	5,778	38	2,685	89	—	—	—	—	8,492	63	7,278	68
Februari . . .	27	96	4,627	32	2,510	20	—	—	1	12	7,166	60	7,397	58
Mars	35	56	5,239	71	4,306	68	—	—	—	—	9,581	95	9,605	39
April	64	20	9,523	89	16,589	04	—	—	50	82	26,227	95	24,257	76
Maj	104	52	9,017	78	36,657	13	566	46	28	40	46,374	29	45,815	28
Juni	85	48	9,475	60	24,312	78	313	26	6	24	34,193	36	30,856	28
Juli	91	48	10,220	05	29,073	62	787	31	18	64	40,191	10	42,544	63
Augusti . . .	90	20	12,316	39	26,186	79	252	27	11	—	38,856	65	37,640	88
September .	117	76	14,570	04	39,710	02	847	76	18	—	55,263	58	54,863	28
Oktober . . .	120	88	15,076	55	58,454	54	—	—	42	50	73,694	47	70,279	76
November . .	95	36	11,830	69	32,416	99	406	69	66	50	44,816	23	48,008	73
December . .	70	64	10,310	57	13,766	80	183	93	15	20	24,347	14	26,099	42
Slutsumma för året	932	40	117,986	97	286,670	48	3,357	68	258	42	409,205	95	404,647	67

Källa: Trafikkontorets årsberättelse.

Tab. N:o 73. Uppgift öfver trafiken åhvälfda, af Helsingfors stad uppburna afgifter under åren 1881—1890.

	1881		1882		1883		1884		1885	
	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>
Tolag (nedsatt till 2% under 1883)	100,157	60	110,655	11	92,434	34	72,919	18	67,954	05
Trafikavgift	156,342	06	172,294	07	157,011	59	179,488	75	189,279	59
Mättningsavgift	3,851	58	2,412	66	3,665	38	2,688	27	2,972	50
Hamnavgift	74,197	42	86,226	55	79,046	32	87,100	41	93,400	79
Broavgift	4,948	30	5,326	99	5,554	97	6,324	49	5,778	59
Ballastavgift	651	80	627	40	472	60	601	40	706	—
Summa	340,148	76	377,542	78	338,185	20	349,122	50	360,091	52
	1886		1887		1888		1889		1890	
	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>	<i>Från</i>	<i>helt</i>
Tolag	69,252	41	79,739	66	98,350	56	109,250	14	124,180	07
Trafikavgift	191,333	82	231,152	55	229,544	79 ¹⁾	270,519	84	286,670	48
Mättningsavgift	3,002	68	1,233	30	2,815	43	3,380	93	3,357	68
Hamnavgift	106,008	28	108,919	78	110,832	63	130,870	02	139,441	28
Broavgift	7,111	86	7,348	56	8,421	76	8,386	28	9,520	81
Ballastavgift	574	—	881	40	722	—	740	—	408	80
Summa	377,283	05	429,275	25	450,869	57	523,147	21	563,579	12

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

¹⁾ Ny taxa med nedsatta satser tillämpad hela detta år.

Tab. N:o 74. Sammandrag af taxerings- og oppbørds længderne af behovnen

Stadsdel	Af Taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår				Återstående		
	för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa	Af Pröfningsnämnden nedsatta skattören				för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst
					för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa			
Första stadsdelen	2,673	5,314	6,335	13,791	48	156	216	420	2,625	5,158	6,119
Andra "	3,221	7,541	4,673	14,967	65	629	78	772	3,156	6,912	4,595
Tredje "	1,939	4,243	3,553	9,401	80	131	108	319	1,859	4,112	3,445
Fjerde "	2,791	2,294	6,278	10,542	75	96	131	302	2,716	2,198	6,147
Femte "	1,400	1,951	2,665	5,570	6	42	22	70	1,394	1,909	2,643
Sjette "	4,3	156	753	1,123	12	—	20	32	461	156	733
Sjunde "	722	695	1,863	2,987	7	4	20	31	715	691	1,813
Åttonde o. nionde stadsdd.	1,895	1,911	3,528	6,659	52	133	148	333	1,843	1,778	3,380
Handelsmagasiner	93	—	—	93	—	—	—	—	93	—	—
Summa	15,207	24,105	29,648	65,119	345	1,191	743	2,279	14,862	22,914	28,905
Å r											
Första stadsdelen	2,612	4,048	7,252	13,296	7	542	124	678	2,612	3,540	7,199
Andra "	3,168	6,625	5,883	15,087	46	305	95	449	3,122	6,320	5,788
Tredje "	1,896	3,686	4,480	9,680	39	74	92	207	1,857	3,612	4,388
Fjerde "	2,920	2,751	6,180	10,821	59	23	194	276	2,861	2,728	5,986
Femte "	1,416	1,993	2,657	5,497	6	10	36	50	1,410	1,983	2,621
Sjette "	476	219	1,054	1,319	3	5	9	17	473	214	1,045
Sjunde "	751	828	1,603	2,805	7	33	24	65	744	795	1,579
Åttonde "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nionde "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelsmagasiner	1,980	2,142	3,771	6,867	24	42	57	123	1,956	2,100	3,714
Summa	15,219	22,292	32,880	65,372	191	1,034	631	1,865	15,035	21,292	32,320
Å r											
Första stadsdelen	2,711	3,951	7,258	13,334	25	242	68	337	2,686	3,709	7,190
Andra "	3,078	5,524	5,905	13,979	—	225	206	431	3,078	5,299	5,699
Tredje "	1,869	2,957	4,559	8,990	22	128	8	155	1,847	2,829	4,551
Fjerde "	2,963	3,219	6,230	11,304	4	122	76	205	2,959	3,097	6,154
Femte "	1,455	1,726	2,759	5,401	6	3	89	98	1,449	1,723	2,670
Sjette "	517	264	781	1,195	3	4	12	20	514	260	769
Sjunde "	763	841	1,741	2,959	2	2	1 ¹ / ₂	4	761	839	1,742
Åttonde o. nionde	1,935	2,267	3,866	7,064	76	57	96	231	1,859	2,210	3,770
Summa	15,291	20,749	33,099	64,226	138	783	554	1,481	15,153	19,966	32,545
Å r											
Första stadsdelen	2,839	3,817	7,218	13,320	79	393	81	550	2,760	3,424	7,137
Andra "	3,146	5,751	5,304	13,724	44	417	92	551	3,102	5,334	5,212
Tredje "	1,891	3,352	3,952	8,875	27	82	108	223	1,864	3,270	3,844
Fjerde "	2,944	3,293	6,373	11,446	29	67	162	254	2,915	3,116	6,211
Femte "	1,412	1,761	2,163	4,826	30	1	14	45	1,382	1,760	2,149
Sjette "	522	241	742	1,149	3	1 ¹ / ₂	8	10	519	242	734
Sjunde "	779	951	1,886	3,249	8	4	19	34	771	947	1,867
Åttonde o. nionde	1,915	1,986	3,511	6,615	34	68	38	141	1,881	1,918	3,473
Summa	15,448	21,152	31,149	63,204	254	1,031	522	1,808	15,194	20,121	30,627

för kommunala utskylder m. m. för åren 1883—1890 (till fyllande för 1884—1891).

skattören	Uttaxerad belopp												Tomtören	Debetedel-afgifter		Summa		
	Summa				à privilegie-rate skatt-ören	à fran inqvart-tering be-triade skatt-ören	à oprivilegie-rate skatt-ören	Summa		Fm:	p:	Fm:						p:
	privilegie-rate	fran inqvart-tering be-triade	oprivilegie-rate	betalande				Fm:	p:									
					Fm:	p:	Fm:			p:								
1 8 8 3																		
199	—	13,167	13,366	2,368	10	—	—	160,900	74	163,268	84	365	13	44	48	163,678	45	
94	—	14,093	14,187	1,118	60	—	—	172,216	46	173,335	6	319	57	41	12	173,695	75	
137	—	8,946	9,083	1,630	30	—	—	109,320	12	110,950	42	201	—	30	4	111,181	46	
137	—	10,102	10,239	1,630	30	—	—	123,446	44	125,076	74	469	51	55	56	125,601	81	
101	—	5,399	5,500	1,201	90	—	—	65,975	78	67,177	68	280	87	28	24	67,486	72	
44	—	1,047	1,091	523	60	—	—	12,794	34	13,317	94	92	66	13	92	13,424	53	
—	—	2,953	2,953	—	—	—	—	36,085	66	36,085	66	179	41	18	96	36,284	7	
18	—	6,302	6,320	214	20	—	—	77,010	44	77,224	64	4	31	40	52	77,269	45	
—	—	79	79	—	—	—	—	965	38	965	38	12	9	—	88	978	39	
730	—	62,068	62,818	8,687	—	—	—	758,715	36	767,402	36	1,924	55	273	72	769,600	63	
1 8 8 4																		
344	—	12,382	12,726	3,405	60	—	—	127,039	32	130,444	92	365	32	48	60	130,858	84	
125	—	14,513	14,638	1,237	50	—	—	148,903	38	150,140	88	317	73	47	64	150,506	25	
123	—	9,350	9,473	1,217	70	—	—	95,931	—	97,148	70	202	45	34	16	97,385	31	
152	—	10,391	10,543	1,504	80	—	—	106,611	66	108,116	46	468	40	64	32	108,649	18	
104	—	5,343	5,447	1,029	60	—	—	54,819	18	55,848	78	283	35	32	68	56,164	81	
—	—	1,302	1,302	—	—	—	—	13,358	52	13,358	52	88	56	21	36	13,468	44	
—	—	2,740	2,740	—	—	—	—	28,112	40	28,112	40	188	56	21	84	28,322	80	
18	—	6,726	6,744	178	20	—	—	69,008	76	69,186	96	16	40	55	24	69,258	60	
866	—	62,747	63,613	8,573	40	—	—	643,784	22	652,357	62	1,930	77	325	84	654,614	23	
1 8 8 5																		
387	—	12,610	12,997	4,067	37	—	—	138,710	—	142,777	37	362	75	44	60	143,184	72	
147	—	13,401	13,548	1,544	97	—	—	147,411	—	148,955	97	317	73	42	68	149,316	38	
284	—	8,551	8,835	2,984	84	—	—	94,061	—	97,045	84	201	45	32	64	97,279	93	
150	—	10,949	11,099	1,576	50	—	—	120,439	—	122,015	50	481	2	69	32	122,565	84	
106	—	5,197	5,303	1,114	6	—	—	57,167	—	58,281	6	293	19	31	60	58,605	85	
—	—	1,175	1,175	—	—	—	—	12,925	—	12,925	—	80	39	18	28	13,023	67	
12	—	2,943	2,955	126	12	—	—	32,373	—	32,499	12	187	94	22	36	32,709	42	
24	—	6,809	6,833	252	24	—	—	74,899	—	75,151	24	—	—	54	—	75,205	24	
1,110	—	61,635	62,745	11,666	10	—	—	677,985	—	689,631	10	1,924	47	315	48	691,891	5	
1 8 8 6																		
394	—	12,376	12,770	4,156	70	—	—	136,136	—	140,292	70	359	5	43	76	140,695	51	
139	—	13,034	13,173	1,466	45	—	—	143,374	—	144,840	45	317	73	40	56	145,198	74	
253	—	8,399	8,652	2,669	15	—	—	92,389	—	95,058	15	202	45	29	28	95,289	88	
187	—	11,005	11,192	1,972	85	—	—	121,055	—	123,027	85	482	39	71	12	123,581	36	
99	—	4,682	4,781	1,044	45	—	—	51,502	—	52,546	45	297	73	30	48	52,874	66	
—	—	1,139	1,139	—	—	—	—	12,529	—	12,529	—	87	17	17	92	12,634	9	
12	—	3,203	3,215	126	60	—	—	35,233	—	35,359	60	195	31	22	8	35,576	99	
24	—	6,450	6,474	253	20	—	—	70,950	—	71,203	20	9	47	45	32	71,257	99	
1,108	—	60,288	61,396	11,689	40	—	—	663,168	—	674,857	40							

Stadsdel	Af taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår				Återstående			
	för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa	Af Pröfningsnämnden nedsatta skattören				för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa
					för fastighet	för näring eller rörelse	för lön eller annan inkomst	Summa				
	Å r											
Första stadsdelen	2,897	3,935	7,992	14,205	36	70	104	210	2,861	3,865	7,889	
Andra "	3,162	6,092	5,665	14,367	15	136	25	178	3,147	5,956	5,640	
Tredje "	1,933	3,609	3,795	9,003	21	56	16 ¹⁾	61	1,912	3,553	3,811	
Fjerde "	2,991	3,559	7,161	12,337	33	33	242	311	2,958	3,526	6,919	
Femte "	1,493	1,887	2,164	5,068	7	7	13	28	1,486	1,883	2,159	
Sjette "	508	325	841	1,248	—	—	1	1	508	332	832	
Sjunde "	843	1,071	1,785	3,324	1	24	2	27	842	1,047	1,783	
Åttonde "	153	21	424	568	—	—	—	—	153	21	424	
Brunnsparcken	275	296	900	1,429	4	—	17	21	271	296	883	
Villor & holmar	1,479	2,079	2,750	5,262	7	—	6	13	1,472	2,079	2,744	
Summa	15,734	22,874	33,477	66,811	124	326	394	850	15,610	22,558	33,084	

	Å r											
Första stadsdelen	2,802	4,138	8,925	15,248	94	36	469	598	2,708	4,102	8,456	
Andra "	3,456	7,135	6,947	17,053	10	281	565	851	3,446	6,854	6,382	
Tredje "	1,950	3,837	3,903	9,334	7	128	159	295	1,943	3,709	3,744	
Fjerde "	3,117	3,531	6,621	11,978	50	147	83	287	3,067	3,384	6,538	
Femte "	1,537	2,054	2,564	5,628	23	48	152	222	1,514	2,006	2,412	
Sjette "	490	412	638	1,235	5	10	1	18	485	402	637	
Sjunde "	857	1,194	1,701	3,406	3	38	6	50	854	1,156	1,695	
Åttonde "	436	413	1,405	2,178	—	25	15	39	436	388	1,390	
Nionde "	1,510	2,022	2,206	5,034	52	57	164	276	1,458	1,965	2,042	
Summa	16,155	24,736	34,910	71,094	244	770	1,614	2,636	15,911	23,966	33,296	

	Å r											
Första stadsdelen	2,700	4,626	8,686	15,422	22	51	199	273	2,678	4,575	8,487	
Andra "	3,534	7,565	6,908	17,398	57	403	502	961	3,477	7,162	6,406	
Tredje "	1,947	3,695	4,914	10,173	1	46	68	117	1,946	3,649	4,846	
Fjerde "	3,324	4,202	7,288	13,604	28	84	261	376	3,296	4,118	7,027	
Femte "	1,603	2,083	2,402	5,700	19	74	51	144	1,584	2,009	2,351	
Sjette "	525	576	436	1,353	1	6 ²⁾	44	14	524	607	392	
Sjunde "	923	1,180	2,018	3,778	—	12	126	138	923	1,168	1,892	
Åttonde "	153	31	451	611	—	—	—	—	153	31	451	
Nionde "	315	396	1,354	2,019	—	—	116	116	315	396	1,238	
Tionde "	1,543	2,296	1,570	5,042	41	80	60	185	1,502	2,216	1,510	
Summa	16,567	26,650	36,027	75,100	169	719	1,427	2,324	16,398	25,931	34,600	

	Å r											
Första stadsdelen	2,901	5,039	8,575	15,932	64	79	117	258	2,837	4,960	8,458	
Andra "	3,869	8,843	8,897	18,045	53	506	141	699	3,816	8,337	5,756	
Tredje "	1,980	4,271	4,236	10,088	29	269	104	404	1,951	4,002	4,132	
Fjerde "	3,253	3,854	6,768	12,743	—	27	68	98	3,253	3,827	6,700	
Femte "	1,640	2,199	2,880	6,270	17	10	120	149	1,623	2,189	2,760	
Sjette "	645	609	533	1,551	—	26	—	27	645	583	533	
Sjunde "	1,126	1,620	2,788	5,119	15	2	36	54	1,111	1,618	2,752	
Åttonde "	153	48	468	652	—	—	5	5	153	48	463	
Nionde "	343	415	1,202	1,908	—	—	2	2	343	415	1,200	
Tionde "	1,686	2,669	5,010	8,710	8	2	5	16	1,678	2,667	5,005	
Summa	17,596	29,567	38,357	81,018	186	921	598	1,712	17,410	28,646	37,759	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

¹⁾ Af Pröfningsnämnden tillagda skattören. — ²⁾ Tillkommer af Pröfningsnämnden åsatta 37 skattören.

skattören	Uttaxeradt belopp																			
	Summa				å privilegie-rade skattören				å från ingvar-tering be-frjade skattören				Tomter				Debesedel-afgifter		Summa	
	privilegie-rade	från ingvar-tering be-frjade	oprivilegie-rade	betalande	Skp.	pu.	Skp.	pu.	Skp.	pu.	Skp.	pu.	Skp.	pu.	Skp.	pu.	Skp.	pu.		
	1 8 8 7																			
283	345	13,367	13,995	2,479	8	3,167	10	126,318	15	131,964	33	368	67	47	92	132,380	92			
171	662	13,356	14,189	1,497	96	6,077	16	126,214	20	133,789	32	315	3	44	20	134,148	53			
247	267	8,428	8,942	2,163	72	2,451	6	79,644	60	84,259	38	195	60	30	20	84,485	18			
172	172	11,682	12,026	1,506	72	1,578	96	110,394	90	113,480	58	464	79	80	80	114,026	17			
116	120	4,811	5,047	1,016	16	1,101	60	45,463	95	47,581	71	196	13	30	24	47,808	8			
—	22	1,218	1,240	—	—	201	96	11,510	10	11,712	6	77	55	20	64	11,810	25			
—	—	37	3,254	3,297	52	339	66	30,750	30	31,142	52	171	86	22	72	31,337	10			
—	—	—	568	—	—	—	—	5,367	60	5,367	60	5	93	2	24	5,375	77			
—	—	1,380	1,408	245	28	—	—	13,041	—	13,286	28	—	—	4	28	13,290	56			
—	—	5,249	5,249	—	—	—	—	49,603	5	49,603	5	—	—	53	23	49,656	33			
Summa	1,023	1,625	63,313	65,961	8,961	48	14,917	50	598,307	85	622,186	83	1,795	56	336	52,624,318	91			

	1 8 8 8																	
251	340	14,059	14,650	2,120	95	3,029	40	127,936	90	133,087	25	346	26	47	92	133,481	43	
163	657	15,382	16,202	1,377	35	5,853	87	139,976	20	147,207	42	315	3	41	80	147,564	25	
218	267	8,554	9,039	1,842	10	2,378	97	77,841	40	82,062	47	206	13	30	76	82,299	36	
172	172	11,347	11,691	1,453	40	1,532	52	103,257	70	106,243	62	465	79	77	52	106,786	93	
90	120	5,196	5,406	760	50	1,069	20	47,283	60	49,113	30	249	75	32	—	49,395	5	
—	—	1,217	1,217	—	—	—	—	11,074	70	11,074	70	78	47	15	80	11,168	97	
—	37	3,319	3,356	—	—	329	67	30,202	90	30,532	57	169	91	22	36	30,724	84	
29	—	2,110	2,139	245	5	—	—	19,201	—	19,446	5	6	26	6	88	19,459	19	
—	—	4,758	4,758	—	—	—	—	43,297	80	43,297	80	—	—	39	84	43,337	64	
Summa	923	1,593	65,942	68,458	7,799	35	14,193	63	600,072	20	622,065	18	1,837	60	314	88,624,217	66	

	1 8 8 9																	
260	109	14,780	15,149	1,976	—	1,049	67	144,252	80	147,278	47	339	70	46	52	147,664	69	
304	153	15,382	16,437	2,310	40	1,473	39	155,964	80	159,748	59	315	03	47	88	160,111	50	
230	70	9,756	10,056	1,748	—	674	10	95,218	56	97,640	66	204	58	32	—	97,877	24	
172	172	12,884	13,228	1,307	20	1,636	36	125,747	84	128,711	40	520	37	76	12	129,307	89	
85	120	5,351	5,556	646	—	1,155	60	52,225	76	54,027	36	249	22	28	—	54,304	58	
—	—	1,339	1,339	—	—	—	—	13,068	64	13,068	64	85	59	11	12	13,165	35	
—	—	3,640	3,640	—	—	—	—	35,526	40	35,526	40	180	97	22	24	35,729	61	
—	—	611	611	—	—	—	—	5,963	36	5,963	36	6	26	2	08	5,971	70	
29	—	1,874	1,903	220	40	—	—	18,290	24	18,510	64	—	—	5	28	18,515	92	
—	—	4,857	4,857	—	—	—	—	47,404	32	47,404	32	—</						

Tab. No 75. Helsingfors stadskassas inkom-

	1881		1882		1883		1884	
Inkomster:								
Räntor	40,847	45	30,580	81	108,926	22 ¹⁾	68,180	64 ²⁾
Tomtlösen	22,893	35	39,258	53	7,399	—	27,164	45
Stadens fasta egendom	129,871	65	131,026	37	140,655	62	139,922	80
Tomtören	1,586	66	1,640	11	1,850	38	1,924	55
Inkomstgifvande rättigheter . .	363,254	62	399,264	7	368,411	49	392,913	51
Diverse och inkomster utom budget	65,472	44	34,484	57	49,285	19	51,276	83
Ersatt inqvartering	175,313	30	—	—	—	—	—	—
Statsbidrag	141,601	33	130,270	60	132,890	52	139,397	51
Vattenledningen	73,387	60	91,002	26	104,127	53	120,576	80
Uttaxering	585,765	37	518,272	20	552,555	98	767,676	8
Lån	68,600 ³⁾	—	—	—	—	—	1,550,000 ⁴⁾	—
Summa	1,668,593	77	1,375,799	52	1,466,101	93	3,259,033	17
Utgifter:								
Stadens skulder	294,538	81	359,436	61	219,044	33	172,799	63
D:o embetsverk	119,216	43	118,684	35	133,865	76	159,768	37
Kommunalförvaltningen	115,467	4	118,204	63	127,063	8	128,415	21
Gatubelysningen	69,779	11	75,392	4	82,858	23	77,670	23
Brandverket	54,958	17	58,157	14	55,058	65	57,220	72
Polis- och fångvården	127,945	65	129,101	73	132,800	32	147,568	22
Sundhets- och sjukvården	34,435	14	28,099	51	28,897	89	36,712	60
Fattigvården	104,207	9	102,839	10	109,194	36	112,735	66
Undervisningsväsendet	134,845	74	147,992	4	170,140	77	187,345	35
Staden åliggande allmänna onera	303,914	89 ⁵⁾	6,389	4	13,089	91	6,419	4
Vattenledningen	46,137	79	47,324	78	90,435	44	58,455	29
Saluhallen	—	—	—	—	—	—	—	—
Allmänna arbeten	275,685	75	252,207	91	508,454	29	304,700	57
Pensioner	3,606	67	3,489	99	3,281	67	2,806	67
Diverse	93,383	10	139,715	65	195,054	37	267,373	27 ¹⁰⁾
Summa	1,778,121	38	1,587,034	52	1,869,239	7	1,719,990	83

Källa: Årliga revisionsberättelserna jemte uppgifter från drätselkontoret.

¹⁾ Incl. kuponger från icke utgifna obligationer, med $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 77,152: 50. — ²⁾ Innefattande jemväl räntor Malmgatan. — ³⁾ 1882 års nybyggnads- och regleringslån. — ⁴⁾ Förskottade utgifter, bestämda att täckas $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 296,355: 85. — ⁵⁾ Deribland kostnaderna för folkskolehuset vid Malmgatan med $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 306,409: 41 samt samt kajarbeten med 249,800: — ¹⁰⁾ Deribland kostnader för 1882 års obligationslån $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 34,864: 78. — $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 132,000 samt för regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 272,288: 30.

ster och utgifter under åren 1881—1890.

	1885		1886		1887		1888		1889		1890	
43,577	55	22,391	29	23,559	9	40,805	14	54,689	37	63,753	23	
1,544	15	53,434	33	241,819	40	856,613	98	526,974	48	484,740	99	
150,059	96	167,735	40	171,946	72	179,299	36	191,607	07	205,988	29	
1,930	77	1,924	47	—	—	1,795	56	1,900	—	1,901	72	
470,045	75	425,279	20	487,808	22	508,699	28	580,399	99	630,943	80	
51,454	80	39,855	97	43,888	93	79,837	88	84,052	37	184,832	95	
—	—	—	—	244,756	29	247,822	39	248,132	87	255,156	90	
141,863	3	147,595	24	145,897	57	156,838	76	173,936	38	166,375	51	
140,480	26	160,782	12	183,294	48	194,992	84	229,681	08	257,576	03	
652,683	46	689,966	58	677,109	22	613,788	2	611,615	65	706,623	65	
—	—	—	—	633,303	93 ⁶⁾	—	—	452,054	70 ⁷⁾	1,449,270 ⁸⁾	—	
1,653,639	73	1,708,964	60	2,853,383	85	2,880,493	21	3,153,043	96	4,407,163	07	
172,927	45	189,604	34	211,499	20	212,472	32	216,721	—	253,544	25	
196,090	88	173,744	24	169,746	86	168,523	17	168,886	85	171,796	17	
126,560	57	135,594	53	144,094	75	140,336	72	151,518	01	155,980	97	
72,639	89	78,846	31	78,820	57	90,079	28	98,111	27	102,061	61	
54,522	98	54,849	73	63,206	57	56,527	5	65,384	59	70,021	34	
150,946	93	164,092	23	164,649	41	164,102	90	157,731	37	159,056	7	
39,559	93	40,966	75	38,395	22	41,987	37	41,026	85	63,124	69	
115,632	16	119,529	4	125,515	40	128,961	61	145,994	76	184,829	21 ⁹⁾	
205,834	43	251,605	96	283,290	78	296,118	15	319,884	01	353,795	73	
6,449	4	6,449	4	250,203	33	260,320	58	252,641	96	266,771	24	
67,101	93	48,229	27	180,507	47	52,243	42	579,468	96	593,842	67	
—	—	—	—	—	—	—	—	2,162	28	9,524	71	
297,415	38	1,121,483	28 ⁸⁾	748,446	—	318,017	74	553,195	87	1,324,489	7 ⁹⁾	
4,006	68	3,706	68	4,540	1	4,306	68	4,026	68	5,376	69	
242,156	98	145,838	9	357,898	13 ¹¹⁾	540,028	85 ¹²⁾	132,944	53	255,064	14	
1,751,845	23	2,534,539	49	2,820,813	70	2,474,025	84	2,889,648	99	3,970,378	56	

å några donerade fonder, hvilka annars icke ingå i räkenskaperna. — ³⁾ Statslån för folkskolehuset vid genom framdeles upptagande lån. — ⁴⁾ Deraf för arbetsinrättningen $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 22,694: 66. — ⁷⁾ Inqv. kostnader nya proviantmagasinet med $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 422,597: 32. — ⁹⁾ Deribland byggnad för brandverket med $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 294,000: — ¹¹⁾ Incl. inlösen af Brunnsparcken med $\mathcal{M}_{\text{K}}$ 287,000. — ¹²⁾ Deribland för inlösen af f. d. Lagus'ska gården

Tab. N:o 76. Helsingfors stadskassas utgifter och inkomster år 1890, jemförda med faststald budget.

Utgifter:	Utgifters och Inkomsters konto. Anslag enligt budget	Extra Utgifters och Inkomsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
I. Stadens skulder.			
Å lånet för stadens reglering af 1812, amortering	5,288 —		
Å lånet för chausséerna, amortering	4,158 71		
ränta	1,341 29		
Å lånet för folkskolehuset vid Annegatan, amortering	4,432 37		
ränta	1,567 63		
Å chausséobligationerna, amortering	5,000 —		
ränta	3,960 —		
Å vattenledningslånet af 1876, amortering	14,400 —		
ränta	72,685 —		
Å nybyggnads- och regleringslånet af 1882, amortering	30,500 —		
ränta	64,158 75		
Å kassakreditiv samt å ofvan icke angifna lån, ränta	30,000 —	16,052 50	
Återstående kapitalbeloppet af lånet för folkskolehuset vid Annegatan	26,920 31	— —	26,920 31
II. Stadens embetsverk.			
Rådstufvurätt och magistrat, aflöningar	160,800 —	— —	525 28
expenser	9,700 —	1,821 45	
III. Kommunalförvaltningen.			
Stadsfullmäktiges kansli	9,800 —	1,761 28	
Drätselkammaren, aflöning	22,900 —	— —	380 —
expenser	6,000 —	— —	45 45
Drätselkontoret, aflöning	24,700 —	199 92	
expenser	2,700 —	913 89	
Trafikkontoret, aflöning	15,300 —	592 92	
expenser	2,000 —	— —	306 5
mätarearvoden	1,000 —	963 43	
Hamnkontoret, aflöning	22,810 —	1,878 12	
expenser	600 —	116 12	
Byggnadskontoret, aflöning	37,020 —	— —	1,967 32
expenser	1,100 —	98 84	
material och handtlangaredagsvärken vid mätningar	6,000 —	— —	674 73
IV. Gatubelysningen.			
Gasbelysningen	72,806 70	— —	1,403 12
Petroleumgasbelysningen	32,804 19	— —	5,431 16
Elektrisk belysning	9,120 —	— —	5,835 —
V. Brandverket.			
Hyror	6,900 —	— —	1,072 71
Eldnings- och belysningsämnen	2,732 50	— —	226 18
Redskapens underhåll	3,000 —	— —	
Aflöning m. m.	49,140 —	12 31	
Brandstallet	5,488 80	128 73	
Inköp af nya inventarier m. m.	1,400 —	— —	169 —
Diverse utgifter	2,800 —	— —	113 11
VI. Polisnrättningen			
Transport	159,802 —	— —	745 93
	932,836 25	24,539 51	45,815 35

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto.		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
	Anslag enligt budget		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	932,836	25	24,539	51	45,815	35
VII. Sundhets- och sjukvården.						
Läkarepersonal	22,700	—	—	—	—	8
Hälsovårdsnämnden	2,700	—	—	—	—	5
Kommunala sjukhuset	13,928	—	—	—	311	31
Reservsjukhuset	1,800	—	291	75	—	—
Polikliniken	3,000	—	—	—	—	—
Sundhetsinspektören och hälsopolisen	16,050	—	—	—	2,454	65
Undersökningsstationen för lifsmedel	5,830	—	—	—	408	97
VIII. Fattigvården.						
Fattigvårdsstyrelsen	8,160	—	—	—	407	9
Fattiggården	52,300	—	8,848	61	—	—
Arbetsinrättningen	21,540	—	—	—	4,404	81
Understöd, ständiga	58,000	—	6,053	12	—	—
D:o tillfälliga	7,660	—	1,059	76	—	—
Sjuk- och dårdvårdskostnader	18,700	—	—	—	—	20
Diverse utgifter	6,000	—	1,340	51	—	—
IX. Undervisningsväsendet.						
Navigationsskolan	2,800	—	73	40	—	—
Realskolan	12,500	—	—	—	799	95
Handverksskolor	16,840	—	—	—	—	—
Handelsinstitutet	4,000	—	—	—	—	—
V. Hjelts slöjdskola	1,500	—	—	—	—	—
Folkskolorna, aflönning	221,007	20	—	—	5,327	70
hyror	19,000	—	1,310	—	—	—
undervisningsmateriel	6,000	—	2,139	61	—	—
materiel för handarbeten	3,800	—	—	—	1,998	76
möbler	5,000	—	2,161	35	—	—
bidrag till lärarepersonalens pensionering	3,500	—	90	—	—	—
eldningsämnen	9,000	—	2,740	—	—	—
belysningsämnen	10,000	—	—	—	1,987	30
beklädnadskostnader	5,600	—	322	65	—	—
renhållning	6,000	—	—	—	486	39
expenser	1,000	—	—	—	154	70
reparationskostnader för gårdar m. m.	8,000	—	—	—	1,628	57
Folkbiblioteket och läsesalen	19,890	—	1,904	89	—	—
X. Allmänna onera.						
Skjutshållning	3,800	—	—	—	420	—
Kronoutlagor	629	4	—	—	576	—
Utskylder till Helsing kommun	80	—	1	30	—	—
Inqvarteringskostnader	286,577	75	—	—	31,420	85
Inqvarteringsnämnden	8,100	—	—	—	—	—
XI. Vattenledningen.						
Förvaltning och drift	33,480	—	6,699	57	—	—
Remont af byggnader m. m.	11,000	—	8,312	11	—	—
Tvättning och komplettering af sanden i en filterafdelning	2,800	—	493	87	—	—
Inköp af vattenmätare	7,500	—	4,391	18	—	—
Reparation och justering af vattenmätare	1,000	—	82	37	—	—
Remont af äldre pumpverket	8,000	—	—	—	—	—
Transport	1,889,668	24	72,855	56	98,623	42

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto.		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
	Anslag enligt budget.		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	1,889,668	24	72,855	56	98,623	42
Kostnader för fördelning af vattentilloppet till en filterafdelning på 6 olika ställen	2,000	—	—	—	525	35
3 st. tryckregleringsapparater	2,000	—	1	10	—	—
Apparater för anställande af filtreringsförsök	600	—	—	—	62	21
Kol- och vedplan, landningsbrygga o. spårväg i Gammelstaden	7,100	—	400	74	—	—
Nytt sug- och tryckrör fr. Gammelstaden till Janssonska mossan	236,000	—	—	—	—	—
Nedläggning af 6' rör under Annegatan	4,900	—	—	—	4,900	—
Nedläggning af 4' rör under Stenhuggaregatan	730	—	174	11	—	—
Förbindning af rörsträngarne under Skilnads-, Nylands- och Ludvigsgatorna samt under V. Henriks-, Wladimirs-, Andreæ- och Boulevardsgatorna	6,100	—	—	—	—	—
Fabriksgatan, vattenledning, planering och kanal	183,300	—	—	—	—	—
Rådmansgatan, d:o d:o d:o	16,600	—	—	—	—	—
Petersgatan, d:o d:o d:o	21,700	—	—	—	—	—
Gengatan, d:o d:o d:o	19,600	—	—	—	—	—
Nikolaigatan, d:o och kanal	4,240	—	—	—	391	30
Berghäll, d:o	15,400	—	—	—	4,838	80
Diverse mindre vattenledningsarbeten	2,200	—	—	—	244	72
XII. Saluhallen	7,050	—	2,474	91		
XIII. Allmänna arbeten.						
<i>Byggnader och lägenheter.</i>						
Desinfektionshuset, inredning och remont	2,350	—	—	—	192	1
Underhåll af stadens hus och byggnader	15,000	—	7,079	47	—	—
Byggnad för brandverket	294,000	—	—	—	—	—
Rådhusets ombyggnad	50,000	—	—	—	—	—
Saluhallen, ritningar m. m.	4,000	—	976	99	—	—
Uthus för Badhuset i Brunnsparken	1,000	—	—	—	—	—
Plank vid Folkskolegatan	900	—	—	—	—	—
Simhus vid Brobergskaen	7,360	—	—	—	—	—
<i>Gator och allmänna platser.</i>						
Lappviksgatan, trottoir	5,980	—	—	—	653	20
Östra Henriksgatan, omläggning	9,520	—	—	—	—	—
Norra Esplanadgatan	21,300	—	—	—	—	—
Estnäs-gatan, trottoir	790	—	143	99	—	—
Salutorget, omläggning	39,100	—	—	—	4,261	29
Underhåll af gator och allmänna platser	8,000	—	—	—	845	61
Röddäldsgatan, nyläggning	2,990	—	—	—	3	3
Fredriksgatan	5,420	—	752	57	—	—
Eriks-gatan	1,270	—	178	4	—	—
Kampgatan	6,480	—	—	—	1,014	94
Annegatan	870	—	—	—	79	80
Styrmansgatan	2,430	—	—	—	701	—
Sandvikstorget, nyläggning och planering	10,000	—	1,006	20	—	—
Jägaregatan, planering	1,440	—	—	—	479	12
Badhusgatans utvidgning	107,000	—	—	—	—	—
expropriationer	70,240	—	—	—	—	—
Skepparegatan, planering	20,000	—	—	—	—	—
Transport	2,946,168	24	86,043	68	117,815	80

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto.		Extra Utgifters och Inkomsters konto			
	Anslag enligt budget		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget		
Transport	2,946,168	24	86,043	68	117,815	80
<i>Kanaler och afloppsdiken.</i>						
Riddaregatan, ombyggnad och afloppskanal	780	—	—	—	168	19
Alexanders-, Glo- och Norra Esplanadpatorna, höjning af kloakerna	10,820	—	—	—	43	37
Underhåll af kanaler och afloppsdiken	12,000	—	4,362	33		
Unionsgatan, afloppsledning	1,010	—	189	49		
Gasværksgatan	2,100	—	—	—	926	57
Stenhuggaregatan	640	—	152	65		
Annegatan	1,800	—	139	7		
Berghåll	14,100	—	4,107	41		
<i>Vägar.</i>						
Edesviksvägen, remont	840	—	47	85		
Meilansvägen	2,600	—	10	56		
Broholmsvägen, utvidgning och omplanering	42,400	—	5,742	96		
Långa bron, remont	31,825	—	—	—		
Underhåll af vägar	7,000	—	5,706	24		
Berghåll, vägar	32,070	—	—	—		
<i>Chausséer.</i>						
Underhåll af chausséer	14,000	—	8,543	32		
Underhåll af chausséer i Brunnsparken	500	—	—	—	261	45
<i>Hamnar.</i>						
Underhåll af kajer, bojar m. m.	5,000	—	1,863	79		
Kajarbeten i norra och södra hamnen	249,800	—	—	—		
Inköp af mudderverk	75,000	—	—	—		
<i>Brunnar.</i>						
Underhåll	800	—	42	50		
<i>Planteringar.</i>						
Underhåll	28,000	—	2,122	17		
Växthus och träskola i Fabriksparken	9,100	—	2,899	66		
Planteringar i Brunnsparken	5,000	—	828	94		
<i>Renhållningsväsendet.</i>						
Underhåll af afstjelningsplatser m. m., vakters och prämkarlars aflöning, extra renhållning	6,900	—	130	69		
Renhållning af latriner och pissoirer	6,000	—	1,792	30		
Renhållning af hamnar och kajer	1,500	—	—	—	483	40
Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar	15,000	—	27	50		
Bevattning af gator och chausséer	5,400	—	—	—	1,508	53
<i>Arbetsredskap.</i>						
Inköp och remont	5,000	—	9,041	94		
<i>Diverse.</i>						
Underhåll af tvättbryggor, vedmått m. m.	4,000	—	—	—	203	5
XIV. Pensioner	6,426	67	—	—	1,049	98
Transport	3,703,979	91	133,795	5	122,460	34

Fortsättning.

	Utgifters och inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,703,979 91	133,795 5	122,460 34
XV. Diverse.			
Taxerings- och pröfningsnämnden	2,900 —	— —	190 58
Revision af stadens räkenskaper	2,100 —	— —	— —
Eldnings- och lysningsämnen	8,000 —	565 88	— —
Anslag för signalering af middagstimmen och för stormvar- ningstelegram	550 —	— —	160 —
Brandstodsafgifter	6,000 —	— —	381 84
Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000 —	— —	— —
Bidrag till finska trädgårdsföreningen	1,000 —	— —	— —
Bidrag till länefängelsets ombyggnad	10,000 —	— —	— —
Utskrifning af vallängd jemte register	1,200 —	— —	— —
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	— —	— 4
Anslag till arbetshuset för fattiga barn	3,200 —	— —	— —
Anslag till fängelseföreningens skyddshärberge	600 —	— —	— —
Omkostnader för hundskatten	200 —	— —	19 —
Inventarier till särskilda stadens hus	2,000 —	— —	358 95
Telefonafgifter	1,570 —	579 50	— —
Afkortning å uttaxerade medel	40,000 —	6,781 —	— —
<i>Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.</i>			
Hyra för lokal åt hälsovårdsnämnden	600 —	— —	— —
Möbler och inventarier till densamma	1,000 —	— —	— —
Anslag till skolan för andesvaga barn	2,000 —	— —	— —
Förhöjdt understöd åt värnepfiktige J. E. Lindbergs hustru	110 —	— —	— —
Tillskott till vikariatsarvodet för en justitierådmanstjenst	200 —	— —	— —
Anslag för undersökning ang. lysgasens svafvelhalt	1,500 —	— —	166 55
Anslag till inköp af en häst till polisnrättningen	395 —	— —	— —
Förskott till hamnbanebyggnaden	20,000 —	— —	— —
Reseunderstöd för folkskollärarepersonalen	2,400 —	— —	— —
Anslag till festmiddag för penitentiärkongressen	1,795 —	3,594 98	— —
Pension åt stadsbetjenten A. J. Boström	— —	433 33	— —
För anordnande af petroleumgasbelysning i Sörnäs	— —	5,000 —	— —
Pension åt f. d. stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström	— —	500 —	— —
Tillskottsarvode åt distriktsläkaren i Sörnäs	— —	333 33	— —
Anslag för afloppskanal fr. N:o 26 Unionsgatan till södra hamnen	— —	540 —	— —
Anslag för nedläggning af nytt vattenledningsrör under Bad- husgatan	— —	4,900 —	— —
Tillskottsanslag åt Hälsovårdsnämnden	— —	1,200 —	— —
Anslag för folkräkningen	— —	7,068 67	— —
Anslag för blindanstalten	— —	1,000 —	— —
Anslag för kanal under vestra kajen	— —	739 85	— —
Anslag för studium af sjukhusanläggningar	— —	2,000 —	— —
Från föregående år balanserade allmänna arbeten m. m.			
Utvidgning af vattenuppfodringsverket i Gammelstaden	— —	56,214 2	— —
Sandvikskajen, vattenledning och planering	— —	6 67	— —
Brädfodring af kommunala sjukhuset	— —	957 48	— —
Observatoriibergens planering	— —	6,799 64	— —
Folkskolehuset i Berghäll	— —	7,020 80	— —
Utän anslag bestridda utgifter.			
Ersättning åt arrendatorer för undanskaffande af byggnader	— —	3,500 —	— —
Restituerade utskylder	— —	1,930 68	— —
Transport	3,817,799 91	245,460 88	123,737 30

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Anslag en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,817,799 91	245,460 88	123,737 30
Remont af plank, tak m. m. efter stormen ^{28/8} 90	— —	5,009 16	
Rödning af stadens skogar efter dito	— —	21,429 51	
Rödning af stadens planteringar efter dito	— —	4,416 60	
	<i>Σ</i> 3,817,799 91	276,316 15	123,737 30
Till inkomstsidan öfverföres			
Besparing å anslag	— —	— —	123,737 30
Tillkommer: Brist å beräknade inkomster	— —	202,615 96	
	<i>Σ</i> 3,817,799 91	478,932 11	
Till utgifters och inkomsters konto öfverföres	478,932 11		
	<i>Σ</i> 4,296,732 2		
Behållning till år 1891	1,770,727 16		
	<i>Σ</i> 6,067,459 18		

	Utgifters och Inkom- sters konto. Inkomst en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Brist	Öfverskott
Inkomster:			
Behållning från år 1889	1,333,942 85		
I. Räntor.			
Å chausséobligationer	1,800 —	— —	546 12
„ tomtlösen	35,000 —	— —	11,838 4
„ tomtlösen i Brunnsparcken	7,000 —	1,663 36	
„ donationsfonder	8,600 —	— —	261 65
„ diverse	— —	— —	370 78
II. Tomtlösen.			
För arrende- och odisponerade tomter	185,000 —	— —	299,740 99
III. Stadens fasta egendom.			
Räntor och arrenden från donerade hemman	14,000 —	936 28	
Arrendemedel	118,000 —	— —	1,816 13
Arrenden från Brunnsparcken	11,400 —	— —	528 89
Hyror för saluplatser å torg	15,000 —	7,450 —	
Hyra för lokaler i Folkbiblioteket	2,500 —	500 —	
Bod- och diskhyror	6,200 —	172 —	
Hyror för saluhallen	30,000 —	— —	1,313 61
Hyror för fiskförsäljningsplatser	3,000 —	— —	2,033 50
Simhusafgifter	200 —	39 —	
Fiskevattensafgifter	735 —	— —	425 60
Hötäkt	600 —	264 —	
Mulbetesafgifter	200 —	— —	81 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	2,800 —	— —	4,515 84
Transport	1,775,977 85	11,024 64	323,472 15

Fortsättning.

	Utgifters och Inkomsters konto. Inkomst enligt budget	Extra Utgifters och Inkomsters konto	
		Brist	Öfverskott
Transport	1,775,977 85	11,024 64	323,472 15
IV. Tomtören.	1,900	—	1 72
V. Inkomstgivande rättigheter.			
✓ Tolag i Helsingfors	90,000	—	27,986 97
✓ D:o från uppstäderna	2,500	—	3,693 10
✓ Trafikafgifter	240,000	—	46,329 58
✓ Mätningafgifter	2,500	—	857 68
✓ Transitomagasinshyror	100	—	158 42
✓ Hamnafgifter	110,000	—	29,441 28
✓ Broafgifter	7,000	—	2,520 81
✓ Ballastafgifter	500	—	660 58
✓ Vagningsafgifter	2,000	—	19 95
✓ Kokhusafgifter	200	—	386 80
✓ Marknadsafgifter	1,200	—	362 94
✓ Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast	800	—	271 60
✓ Auktionsprovision	700	—	572 91
✓ Stadsställareafgifter	1,052 9	—	82 —
✓ Biljardafgifter	300	—	16,548 45
✓ Boupptecknings-procenter	30,000	—	107 70
✓ Kollektmedel	200	—	1,562 93
✓ Sakören	3,000	—	—
✓ Böter för försunmad betalning af kronoutskylder	1,500	160 20	—
✓ Diverse böter	200	—	246 11
✓ Arrende för Gammelstadsqvarnen	3,000	—	500 —
✓ Fattigafgifter af i Ryssland vistande personer	1,800	—	66 35
✓ Börsprovision	50	—	125 75
VI. Diverse.			
Personel fattigafgift	22,000	—	3,257 —
För sjukvård i kommunala sjukhuset	700	—	633 30
Fattigvårdens diverse inkomster	7,900	—	4,094 5
Elevers i folkskolan afgifter	5,000	—	50 85
Elevers i folkskolan handarbeten	500	10 27	—
Boklån	2,000	—	816 5
Hundskatt	4,000	—	692 —
Afgifter för klosetterna	6,000	—	2,332 19
Afgifter för spillningsafstjälning	500	—	277 15
Bidrag till Brandverket af ryska Alexandersgymnasium	184 46	—	—
Bidrag till underhåll af Riddarhuskvären	300	—	—
Ersatta inqvarteringskostnader	286,577 75	31,420 85	—
VII. Statsbidrag.			
Till folkskolorna	52,000	—	—
Till polisinrättningen	84,000	—	—
Till gatubelysningen	12,000	—	—
Till brandvärdet	8,210	—	—
Bränvinsskatten	8,000	—	2,165 51
VIII. Vattenledningen.			
Vattenkonsumtionsafgifter	210,000	—	46,565 82
Förhöjning af sentida inbetalning af vattenafgifter	300	—	710 21
Transport	2,986,652 15	42,615 96	517,569 60

Fortsättning.

	Utgifters och Inkom- sters konto. Inkomst en- ligt budget	Extra Utgifters och In- komsters konto	
		Brist	Öfverskott
Transport	2,986,652 15	42,615 96	517,569 90
IX. Lån.			
Till förskotterade lånemedelskonto öfverfördt	649,270 —	— —	— —
Lån från Föreningsbanken i Finland	— —	— —	600,000 —
Lån från Borgå sparbank	— —	— —	200,000 —
Lån på kortare återbetalningstid än 2 år	160,000 —	160,000 —	— —
X. Uttaxering.			
Kommunala utskylder	700,300 30	— —	6,323 35
Från tidigare år balancerade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning eller besparats.			
Vattenledningens anläggning af tilloppsrör från tryckröret ge- nom Ås längs östra chausséen till Alexandersgatan . .	— —	— —	30,089 99
Jungfrustigen, vattenledning, planering och kanal	— —	— —	2,653 14
Arbataregatan, " " " "	— —	— —	8,928 19
Smedsgatan, " " " "	— —	— —	4,055 23
Kampgatan, vattenledning och kanal	— —	— —	1,639 95
Albertsgatan, planering	— —	— —	262 10
Aflopskanal under Högbergs-, Ulrikasborgs- och Sjömansga- torna samt Skepparebrinken	— —	— —	8,496 77
Upptagande af sjunkna vrak i hamnarne	— —	— —	669 35
Vågbrytare i Sandvikshamnen	— —	— —	6,000 —
Uppställande af pissoir i Kapellesplanaden	— —	— —	302 83
Anslag för tillbyggnader å fattiggården samt uppförande af arbetsinrättning	— —	— —	19,794 90
Anslag för inventarier till arbetsinrättningen	— —	— —	10,414 36
Anslag för regleringsarbeten enligt 1887 års stadsplan	— —	— —	7,200 83
Uppförande af allmänt afträde i teateresplanaden	— —	— —	1,500 —
Extra inkomster ej observerade i budgeten.			
Ersättning för makadamisering af Parkgatan	— —	— —	1,155 8
Af arrendator ersatta utskylder för Gammelstadskvarnen	— —	— —	317 45
Försålda byggnader	— —	— —	1,165 —
Expropriationsskilling för till statsjernvägarne upplåten mark	— —	— —	18,910 —
Kranhyra	— —	— —	51 —
<i>Samt.</i>	4,496,222 45	202,615 96	1,447,499 43
Till utgiftssidan öfverföres brist i beräknade inkomster	— —	202,615 96	— —
Tillkommer: besparing å anslag	— —	— —	123,737 30
<i>Samt.</i>	4,496,222 45	— —	1,571,236 73
Till utgifters och inkomsters konto öfverföres	1,571,236 73	— —	1,571,236 73
<i>Samt.</i>	6,067,459 18		

Fortsättning.

Helsingfors stadskassas ställning den 31 December 1890.

Aktiva.			
Kassa	—	—	51,287 59
Obligationer	—	—	56,000 —
Tomtlösen	—	—	882,659 3
D:o från Brunnsparksområdet	—	—	177,117 58
Återstående löseskilling för åbyggnaderna å holmen Knekten	—	—	4,203 41
Byggnadsmaterialier	—	—	214,597 52
Förskotterade lånemedel	—	—	1,942,186 5
Förskotterade inqvarteringskostnader	—	—	1,883 17
Trafikkontorets uppbördskonto	—	—	1,163 31
Olyftade statsbidrag.			
Inqvarteringskostnader	—	—	18,997 95
Förskotter mot redovisningsskyldighet.			
Emil af Forselles	—	70	
G. A. Vendell	1,135	20	
C. Qvist		1 93	
E. Aberg	118	14	
Vilh. Malmberg	192	97	
G. Tallgren	52	13	
Edv. Loo	179	62	
G. Komppa	69	97	1,750 66
Utestående rester.			
Kollektmedel		307 70	
Arrende för Gammelstadsqvarnen	1,750	—	
Legosängsavgifter	1,333	30	
1890 års tolagsmedel	4,984	11	
1890 års vattenkonsumtionsavgifter	68,196	53	
Diverse rester	58,296	69	134,868 33
Diverse debitorer.			
Förskotters konto	821	80	
Ersättning för vägaunderhåll i Brunnsparken	639	10	
S. Smirnoff	6,827	30	
Aktiebolaget „Askel“	22,184	36	
Helsingfors elektriska belysnings aktiebolag	1,210	—	31,682 56
Netto gäld	—	—	3,862,205 19
	<i>Fmy.</i>		— — 7,380,632 35
Passiva.			
Lån af statsverket.			
Lånet för stadens reglering af 1812	31,280	—	
Lånet för chausséebyggnaden af 1863	29,373	63	
Lånet för folkskolehuset vid Annegatan	26,920	31	87,573 94
Obligationslån.			
Chausséeobligationslånet af 1865	110,000	—	
Vattenledningslånet af 1876	1,451,800	—	
Nybyggnads- och regleringslånet af 1882	1,421,532	50	2,983,332 50
Transport	—	—	3,070,906 44

Fortsättning.

	Transport	—	—	3,070,906	44
Öfriga lån.					
Föreningsbanken, låneräkning		600,000	—		
Borgå sparbank, "		200,000	—		
Föreningsbanken, kassakreditivräkning		634,500	—	1,434,500	—
Utelöpande kuponger.					
Chaussée lånekuponger		154	80		
Vattenledningslånekuponger		3,450	—		
Nybyggnads- och regleringslånekuponger		4,916	25	8,521	5
Olyftade anslag.					
Polikliniken		1,500	—		
Vattenledningen, remont af äldre pumpverket		2,701	43		
D:o sug- och tryckrör från filtrerna i Gammelstaden till Jansonska mossan		366	92		
D:o förbindning af rörsträngarne under Skilnads-, Nylands- och Ludvigsgatorna samt under V. Henriks-, Vladimirs-, Andraea- och Boulevardsgatorna		2,683	54		
Fabriksgatan, vattenledning, afloppsledning och kanal		36,910	22		
Rådmansgatan, " " " "		3,923	63		
Petersgatan, " " " "		6,203	69		
Gengatan " " " "		3,913	6		
Byggnad för brandverket		124,012	80		
Rådhusets ombyggnad		95,559	20		
Ritningar och undersökning af plats för saluhallar		3,848	20		
Plank vid Folkskolegatan		900	—		
Probergskajen, simhus, nybyggnad		7,360	—		
Östra Henriksgatan, omläggning		8,936	45		
Norra Esplanadgatan, " " " "		16,183	4		
Badhusgatan, utvidgning till 60 fots bredd		45,960	25		
D:o, expropriation		43,785	—		
Skepparegatan, planering		10,574	23		
Långa bron, remont		27,126	95		
Kajarbeten i norra och södra hamnarne		33,341	1		
Inköp af mudderverk		75,000	—		
Ritarebiträde till uppgörande af generalkarta		1,157	90		
Hafsgatan, vattenledning, planering och kanal		2,325	8		
Skeppsredaregatan " " " "		6,158	59		
Sandviksgatan " " " "		1,650	27		
Vladimirsgatan " " " "		2,211	93		
Eriksgratan " " " "		9,969	16		
Gräsviksgatan " " " "		7,567	8		
Repslagaregatan " " " "		11,885	85		
Välfvaregatan, planering		5,345	24		
Afloppskanal genom Skeppsdockans område		8,218	50		
Förberedande arbeten för Fiskhamn vid Hafsgatan		5,000	—		
Anslag för uppgörande af ny tomtbok		1,000	—		
Vägar i Berghäll		13,266	89		
Realskolans hus, nybyggnad		177,700	—		
Grusning af lekplatsen och uppförande af hägnad kring folkskolehuset vid Annegatan		1,651	12		
Anslag åt orkesterförening		3,600	—		
" åt svenska teatern		3,000	—		
" åt finska teatern		2,400	—		
" åt anstalten "Turva"		5,000	—		
Hamnbanan, förskottsanslag		12,100	—		
Anslag åt Arbetareföreningen		1,500	—	833,497	23
	Transport	—	—	5,347,424	72

Fortsättning.

	Transport	—	—	5,347,424	72
Förskottsbetalning.					
Bod- och diskhyror		213	25		
Hyror för fiskförsäljningsplatser		7	25		
Hundskatt		6	25	226	25
Diverse kreditorer.					
Chausséeobligationernas amorteringsfond		23,690	—		
Inlösen af Brunnsparken		11,413	74		
Vanhäfd å Mejlans		1,141	20		
Uttaxerade landtdagskostnader		—	23		
1890 års oliqviderade räkningar		222,378	85		
O. Aschan		—	8		
Elis Furuhjelm		435	11		
A. H. Kivekäs		18	32		
J. Ahde		20	—		
Aktiebolaget Granit		537	9		
Hannoverische Maschinenbau Aktiengesellschaft		1,019	60		
Th. Croll		1,600	—	262,254	22
Behållning till år 1891		—	—	1,770,727	16
	<i>Samt</i>	—	—	7,380,632	35

Tab. N:o 77. Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1879—1890.

	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
Löner och arvo- den	75,244 40	80,291 98	87,407 17	97,079 50	104,754 29	113,645 84	127,436 66	143,294 22	168,198 16	183,365 56	200,187 26	215,679 50
Undervisnings- materiel	2,047 32	2,024 30	3,317 57	3,097 36	2,492 87	4,754 54	691 06	8,349 80	11,101 77	7,703 83	6,911 49	8,139 61
Material för handarbeten	— —	432 98	566 63	721 60	1,000 30	1,005 57	934 70	378 80	1,369 27	2,193 54	3,716 16	1,801 24
Möbler och in- ventarier	287 —	1,327 30	1,940 85	1,421 35	3,144 80	3,898 50	3,559 40	8,940 70	3,301 03	4,248 94	6,079 54	7,161 35
Beklädnad åt me- dellösa elever	— —	— —	— —	1,775 75	2,560 05	3,001 85	14,571 67	4,011 71	4,710 25	4,471 10	5,017 20	5,922 65
Hyror	2,980 —	3,295 55	5,200 —	6,916 67	8,292 50	10,955 83	3,496 16	14,728 35	12,968 34	14,213 13	17,533 —	20,310 —
Ved och belys- ning	4,440 10	5,089 60	6,046 55	5,758 20	6,145 35	7,103 75	7,456 44	11,118 85	12,847 30	15,435 20	15,789 50	19,752 70
Renhållning	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2,154 77	4,682 98	4,669 77	4,548 38	5,117 60	5,513 61
Remont af sko- lornas egna gårdar	6,905 83	6,174 19	3,970 50	4,883 48	5,209 17	7,504 21	5,330 52	17,148 88	4,876 07	6,437 21	4,078 33	6,371 43
Pensioner	— —	— —	— —	— —	— —	— —	666 67	800 —	1,860 —	4,270 —	3,500 —	3,590 —
Diverse	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1,609 74	900 —	— —	— —	— —	845 30
Summa	91,904 65	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,087 39
Deraf betäckta:												
1) genom stats- bidrag	26,000 —	26,000 —	26,000 —	26,000 —	26,000 —	32,000 —	32,000 —	32,000 —	32,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —
2) genom räntor å donerade me- del	2,042 76	2,042 76	2,042 76	2,042 76	1,532 07	1,532 07	1,532 07	3,285 —	1,532 07	1,532 07	3,059 —	2,594 84
3) genom inbet. skolafgifter	3,516 35	3,026 25	3,085 25	3,282 50	3,618 25	3,610 05	3,756 90	4,017 25	4,346 85	4,415 05	4,857 35	5,050 85
4) genom försäl- da handarbeten	281 50	224 30	279 35	304 —	249 75	302 80	409 35	390 38	393 41	291 49	406 62	489 73
5) genom uttaxe- rade medel	60,064 04	67,342 59	77,041 91	90,024 65	102,199 26	114,425 17	130,209 47	174,661 66	187,629 63	188,648 28	207,607 11	234,951 97
Summa	91,904 65	98,635 90	108,449 27	121,653 91	133,599 33	151,870 09	167,907 79	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,087 39

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 78. Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1890 jemte uppgift å försäkringsgifvarne.

Byggnaden	Försäkrings- belopp	Försäkringsgifvare
Rådhusbyggnaden	262,000 —	Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Kaisaniemibyggnaderna	21,000 —	D:o d:o
Gamla Packhuset	57,200 —	D:o d:o
Kapellet	40,000 —	D:o d:o
Byggnaderna å Hesperia	35,000 —	D:o d:o
Narinkbodarna	31,000 —	D:o d:o
Folkskolegården N:o 7 Kaserngatan	100,400 —	D:o d:o
D:o N:o 10 Nikolaigatan	16,650 —	D:o d:o
D:o N:o 8 & 10 Rödbergsgatan	40,200 —	D:o d:o
Folkbiblioteksbyggnaden	176,500 —	D:o d:o
D:o	75,000 —	Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Norra Brandtornet	20,850 —	Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Södra Brandtornet	21,000 —	D:o d:o
Arbets- & Fattiggården å Edet	374,000 —	D:o d:o
Vattenledningens pumphus	29,000 —	D:o d:o
Kommunala sjukhuset	70,000 —	D:o d:o
Gammelstadsqvarnen	20,000 —	D:o d:o
Varuskjulen å v. kajen	27,000 —	D:o d:o
Folkskolehuset vid Malmgatan	310,000 —	D:o d:o
Byggnader i Brunnsparcken	28,500 —	D:o d:o
Desinfektionshuset	10,000 —	D:o d:o
Tull- och Packhuset	180,000 —	D:o d:o
Arbets- och materialskjul å materialgården N:o 13 Gasverksgatan	38,000 —	Phcenix Fire Insuranse Company.
Skogvaktarebostaden å Grejus	5,000 —	D:o d:o
Östra Parkvaktstugan i Djurgården	4,500 —	D:o d:o
Vestra d:o i d:o	2,500 —	D:o d:o
Obduktionshuset å villan Lugnet	4,500 —	D:o d:o
Vestra chausséeuppbördshuset	4,000 —	D:o d:o
Östra d:o	4,500 —	D:o d:o
Politiekarlsbostaden	1,350 —	D:o d:o
Kokhusbyggnaden	4,000 —	D:o d:o
Brunnshuset	80,500 —	Brandförsäkrings Aktiebolaget Fennia.
Badhusbyggnaden i Brunnsparcken	70,000 —	D:o d:o
Saluhallen	170,000 —	Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Afträde i Teateresplanaden	9,000 —	D:o d:o
Folkskolehuset å Berghäll	77,000 —	D:o d:o
Växthuset i Fabriksparcken	5,300 —	D:o d:o
Pump- och ångpannehuset i Gammelstaden	37,800 —	D:o d:o
Summa	2,463,250 —	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 79. Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1884—1890.

	1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890	
Rådhuset	24,700	20	29,463	94	29,232	44	31,903	38	37,976	27	39,348	07	42,097	67
Trafikkontoret	—	—	—	—	—	—	—	—	8,557	66	9,967	01	9,999	16
Tolagskontoret	1,992	—	1,988	—	2,537	—	2,810	—	2,810	—	—	—	—	—
Hamnkontoret, våg- och kokhuset . . .	5,007	11	4,965	11	4,971	06	5,002	31	5,725	06	6,108	06	6,285	35
Byggnadskontoret	141,027	69	146,851	21	142,446	95	166,938	39	180,337	32	237,734	94	378,337	49
Brandverket	67,047	—	67,734	66	69,293	86	71,853	91	77,057	31	78,678	31	79,145	81
Andra Polisvaktkontoret	1,614	—	3,480	—	3,516	—	3,472	25	3,677	25	3,978	—	4,178	50
Feberlasarettet	10,136	62	10,279	36	11,373	16	11,016	88	10,795	13	10,546	33	9,917	86
Obduktionshuset	57	75	57	75	49	55	49	55	49	55	49	55	47	65
Undersökningsstationen för lifsmedel .	1,966	85	2,443	17	2,535	65	2,687	40	2,980	50	3,883	45	3,960	46
Fattigvården	25,782	35	28,294	27	28,084	41	30,022	31	30,602	53	40,087	29	45,266	05
Realskolan	3,390	40	3,398	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40
Folkskolorna	18,741	—	20,720	—	30,821	90	32,700	90	33,192	90	38,623	65	41,277	15
Folkbiblioteket	8,296	95	8,565	65	8,877	05	8,935	90	10,130	55	10,114	55	10,370	55
Inqvarteringsnämndeu	2,364	64	2,032	77	1,819	96	1,747	26	1,687	09	1,647	32	1,565	71
Brunnsparken	—	—	—	—	14,278	36	13,572	11	10,835	32	10,835	32	10,835	32
Summa	312,124	56	330,274	29	353,254	75	386,134	95	419,834	84	495,019	25	646,702	13

Källa: Inventeringslängderna.

Sakregister

	sid.
<i>Aflopskanal</i> från villan Brogård	99.
” genom skeppsdockans område	19.
” till bolaget „Askels“ tomter	19.
” under Unionsgatan	20.
” ” Vestra Kajen	19.
<i>Aflopskanaler</i> , anlagda under 1890	85.
” beslutna för 1891	30.
” statistik öfver	74*.
<i>Afslag</i> å ansökan om aflopskanal från No 19 Vladimirs-gatan	100.
” ” ” om bergbrott å Mejlans	9.
” ” ” om upplåtande af Observatoriiberget för anläggning af en villastad	12.
” ” ” om plats för en ny gasklocka	74.
<i>Afträden</i> , allmänna, i Kaisaniemi park	28.
” ” vid försäljningsplatserna å Kasernorget	34.
<i>Andesvaga</i> , anslag för undervisning af	39, 44.
<i>Annonskiosker</i> , förslag om inrättande af	24.
<i>Arbetsanstalt</i> , för fallna qvinnor	49.
<i>Arbets- och fattiggården</i> , statistik öfver personer intagna i	78*.
<i>Arbetsinrättningen</i> , reglemente för	46.
<i>Arbetsinrättningens</i> verksamhet	82*.
<i>Arkadia</i> , ansökt utbrytning af en del af	74.
<i>Arrendeförlängning</i> för villan Kammio	8.
<i>Arrendeförminskning</i> för plantagen å Humleberg	74.
<i>Arrendeöfverlåtelse</i> , särskilda	77.
<i>Arrendetomter</i> , försäljning af	1.
” utlegning af	5, 73.
<i>Ateneum</i> , underhållet af planteringen vid	105.
<i>Badhusgatan</i> , expropriation och inköp af tomter vid	14.
<i>Bangårdens utvidgning</i>	3.
<i>Barndödligheten</i> , statistik öfver	16*.
<i>Barnfödelsen</i> , statistik öfver	12*.
<i>Begravningsplats</i> för rysk militär, ny plats ansökt till	66.
<i>Belysning</i> , elektrisk	15, 103.
” gas	43, 60.
” petroleumgas	102.

<i>Belysning</i> vid Sörnäs hamn	60.
<i>Berghäll</i> , bostadstomter å	5.
" folkskolehus å	89.
<i>Bergmansgatan</i> , bebyggandet af tomterna vid	66.
<i>Bevattning</i> af gatorna	21.
" " Vestra chausséen	100.
<i>Biljardrättighet</i> , förordad	69.
<i>Blekholmen, Norra</i> , utarrendering af plats för båtvarf å	6.
<i>Blinda barns</i> undervisning, anslag för	41, 44.
<i>Boningsrum</i> , statistik öfver	43*.
<i>Borgesförbindelser</i> , godkända	77.
<i>Bortskaffande</i> af bennjölsvärv å Grejus	75.
<i>Bostadsvillor</i> , renhållningsväsendet vid	58.
<i>Branddepot</i> i 4:de stadsdelen, tomtplats för	22.
<i>Brandområde</i> , utvidgning af stadens	49.
<i>Brandtelegrafens</i> underhåll	138.
<i>Brandverkets</i> reorganisation, anslag för	43.
<i>Brandverkshuset</i> , tillskottsanslag för	28.
" uppförande af	49, 90.
<i>Brandväsende</i> , förstärkning af stadens	43.
<i>Broholmen, Lilla</i> , utvidgning af tomtplats å	105.
<i>Brottmål</i> , statistik öfver	33*, 34*, 36*.
<i>Brunn</i> å Kaserntorget, borttagande af öfverbyggnaden till	24.
<i>Brunnar</i> , anslag för ombyggnad af	33.
<i>Brunnsparken</i> , omreglering af	33, 108.
" utarrendering af bad- och simhusen i	10, 73.
<i>Budgeten</i> för 1891	41.
<i>Byggnadsordning</i> , ifrågasatt ny, för staden	58.
" för bostadsvillor, tolkning af	"
" för fabriktomter	69.
<i>Byggnadskontoret</i> , nya ingenjörstjänster vid	50.
<i>Byggnadskontorets</i> anslag och arbeten	80.
" förrättningar, ny taxa för	50.
" omorganisation	50.
<i>Byggnadsritningar</i> , godkända	77.
<i>Chausséarbeten</i> , byggnadskontorets	87.
<i>Chausséväkt</i> för ångkraft, anskaffande af	35.
<i>Dahlströmska</i> badstugan, undanskaffande af	12.
<i>Desinfektionsherberge</i> , hyresanslag för	44.
<i>Detektivpolisen</i> , statistik öfver brott m. m. upptäckta af	36*.
<i>Dispositionsrätt</i> , beviljande af friare	76.
<i>Distriktsläkare</i> , instruktion för	53.

<i>Distriktsläkaren</i> i Sörnäs, tillskottsarvode åt	41.
<i>Djurgårdsvillor</i> , försköning af strandområdet nedanför N:o 13	34.
" kapitalisering af arrendeafgiften för N:o 13	6.
" utarrendering af N:o 8	6.
" vattenledning till	25.
<i>Donationsfond</i> , F. J. och Johanna v. Beckers	39.
" Senatorskan Julie Thiléns	116.
" M. C. Olanders	38.
<i>Donationsfonder</i> , folkskoleinrättningens	116.
" dispositionen af särskilda	117.
<i>Donatorers grafvar</i> , underhåll af	106.
<i>Dryckenskap</i> , statistik öfver personer, tillvaratagna för	39*.
<i>Drätselkammaren</i> , ombildning af sekreteraretjensten vid	50.
<i>Drätselkammarens kansli</i> , ny instruktion för	50.
" reglemente, ändringar i	53.
<i>Dygdigt tjenstefolk</i> , understöd för	38.
<i>Döde</i> , statistik öfver	10*, 14*, 16*.
<i>Dödsorsakerna</i> , statistik öfver	17*.
<i>Edesholmen</i> , utarrendering af	7, 74.
<i>Eko</i> , utarrendering af tomtplats å	7.
<i>Eldsvådor</i> , beskaffenheten af	136.
" statistik öfver	40*, 41*.
<i>Elektrisk beslysning</i> , vilkor för anläggning af	15.
" " å Broholmen och Östra chausséen	43.
" drifkraft för spårvägar	15.
<i>Elektrotekniker</i> , anställd i stadens tjänst	16, 117.
" instruktion för	118.
<i>Ersättning</i> för bortflyttade åbyggnader	78.
" åt arendatom af qvarnen i Gammelstaden	100.
" " " " fiskevattnet i Gammelstadsviken	100.
<i>Export</i> , statistik öfver	54*, 58*, 60*.
<i>Expropriation</i> för Badhusgatans utvidgning	14.
<i>Fabriker</i> , statistik öfver	44*.
<i>Fabriksgatan</i> , Lilla, förändrad riktning	30.
<i>Fabriksparken</i> , växthus och trädskolor i	99, 108.
" anslag för planeringsarbeten i	34.
<i>Fabrikskvartaren</i> i 6:te och 7:de stadsdelarne, ny indelning af	30.
<i>Fabriksomter</i> , byggnadsordning för	69.
<i>Fartyg</i> , statistik öfver i Helsingfors hemmahörande	63*.
" " " inklarerade	62*.
" " " staden besökande utländska	63*.
<i>Fasta försäljningsplatser</i> för torghandel	36.

<i>Fattige</i> , antalet å kommunens bekostnad vårdade	119.
" i fattiggården intagna	120.
" statistik öfver	78*, 79*, 80*.
<i>Fattiggårdsinspektorn</i> , kontorsbiträde åt	44.
<i>Fattiggårdens</i> anslag, inkomster och utgifter	44, 121.
<i>Fattiggårdsstyrelsens</i> sekreterare, löneförhöjning åt	44.
<i>Fattigsakföraren</i> , statistik öfver mål, handlagda af	35*.
<i>Filtrering</i> , förbättrad, af vattenledningsvatten	20.
<i>Fiske</i> , stadgar för idkande af	61.
<i>Fiskförsäljningsplatser</i> , inrättande af, i saluhallen	28, 32.
" " " vid Hafshammen	32.
<i>Fiskförsäljningsplatsernas</i> utarrendering	115.
<i>Fiskhandeln</i> , ordnande af	32.
<i>Folkbiblioteket</i> , inkomster och utgifter vid	, 140.
" statistik öfver anlitaudet af	30*.
<i>Folkbibliotek</i> och Läsesal i Sörnäs. anslag för	45.
<i>Folkets hem</i> i Sörnäs, bestyrelse för	67.
<i>Folkmängd</i> , statistik öfver ekonomisk ock faktisk	8*, 9*.
" " " kyrkskrifven och mantalskrifven	7*.
<i>Folkräkningen</i> , kostnaden för	41, 59.
<i>Folkskolehus</i> å Berghäll	89.
<i>Folkskolereglemente</i> , förslag till nytt	54.
<i>Folkskoleväsendet</i> , statistik öfver	26*, 28, 101*.
<i>Folkskollärare</i> , eventuel löneförbättring för	44.
" reseanslag för	40.
<i>Folkskolorna</i> , anslag för	44.
" antal och beskaffenhet	132.
" donerade fonder till	116, 135.
<i>Furuhjelmiska</i> tafvelsamlingen, förvaring af	111.
<i>Fängsliga</i> personer, statistik öfver	36*.
<i>Födde</i> och döde, statistik öfver	10*, 14*.
<i>Fölisön</i> , anordning af folkpark å	106.
<i>Förmyndare</i> , antalet	131.
<i>Försäkringsbelopp</i> , statistik öfver brandskadad egendoms	41*.
" " " kommunens assurerade fastigheters	102*.
<i>Försäljning</i> af diverse byggnader	79.
" af tomter	1, 2, 5, 71.
<i>Försäljningsplatser</i> , fasta, för torghandel	36.
<i>Förtullning</i> i äldre packhuset	24.
Gamla kyrkan , underhållet af planteringen vid	105.
<i>Gammelstadsqvarnen</i> , anordnande af spannmålmagasin vid	18.
" ersättning åt arrendatorn af	100.
<i>Gasbelysningen</i> , statistik öfver	77*.

<i>Gasklocka</i> , ansökt plats för en ny	74.
<i>Gaskontrollen</i> , nytt normalljus för	60.
" regler för handhafvande af	"
<i>Gasledningen</i> , utvidgning af	102.
<i>Gasoljefyrrar</i> , plats för	105.
<i>Gasverkets tomt</i> , reglering af	5.
<i>Gatuarbeten</i> , byggnadskontorets	82.
" statistik öfver	66*.
<i>Gatubelysningen</i> , förbättring af	43. 60.
" statsverkets bidrag till kostnaden för	35.
<i>Gatubevattning</i> , åtgärder för	21, 138.
<i>Gatuunderhållet</i> , statistik öfver	65*.
<i>Giftiga ämnen</i> , rätt till handel med	67.
<i>Gods rörelsen</i> vid Helsingfors bangård, statistik öfver	52*.
<i>Grejus</i> , bortskaffande af benmjölsqvarn å	75.
" hemmans underarrendatorer	75.
<i>Gårdar</i> , statistik öfver i staden befintliga	64*.
<i>Gästgiveri-</i> och skjutshållningen, nytt entreprenadafval om	118.
<i>Hannafgifter</i> , uppbörden af	64*.
<i>Hannarbeten</i> , beslutna för 1891	31.
" byggnadskontorets	87.
<i>Hannbanan</i>	13.
" förskottsanslag för arbeten å	40.
<i>Hannbanebyggnadsstyrelsen</i> , instruktion för	55.
<i>Hannkonstapelstjenst</i> , ny, i Sörnäs	42.
<i>Hannspår</i> genom upplagsplatser i Sörnäs	32.
<i>Handtverkerier</i> , statistik öfver	44*.
<i>Helsopolisen</i> , statistik öfver syner m. m. verkställda af	23*.
<i>Helsovårdsbyrån</i> , hyresanslag för	43.
<i>Helsovårdsnämnden</i> , lokal för	40.
<i>Helsovårdsnämndens</i> expenser, tillskott i	41, 43.
<i>Humleberg</i> , minskning af arrendet för plantagen å	74.
" utarrendering af N:ris 19 och 21 å	7.
<i>Inflyttade</i> och utflyttade, statistik öfver	13*.
<i>Inkomst</i> af arrenden	45.
" " fasta försäljningsplatser	"
" " tomtförsäljningar	"
" stadskassans	88* 90*.
<i>Inkvartering</i> , anskaffande af stallrum för militärbästar vid	54.
" kostnader för	129.
" regler för	54.
" tillfällig	55.

<i>Enteckningar</i> , statistik öfver	39*.
<i>Inventeringar</i> af stads-kassan	116.
<i>Kaisaniemi</i> danmar, muddring i	34.
" park, afträde inom	28.
<i>Kajanläggningar</i> , nya	31.
<i>Kammio</i> , förlängning af arrendetiden för	8.
<i>Kanalarbeten</i> , byggnadskontorets	85.
<i>Kapellet</i> , ombyggnad och ny utarrendering af	10, 73.
<i>Kassakreditiv</i> , stadens	42, 111.
<i>Klyfning</i> af tonter	69.
<i>Kommunala sjukhuset</i> , föreslagen utvidgning af	22.
<i>Kommunal</i> statistik, åstadkommande af	61.
<i>Lagfarter</i> , statistik öfver	39*.
<i>Landtdagsmannavalen</i> . statistik öfver	31*.
<i>Lastningsbrygga</i> i Sörnäs	32.
<i>Lonnan</i> , bortsprängning af	105.
<i>Lysgasens</i> svafvelhalt, anslag för undersökning af	40, 44.
<i>Lån</i> på kortare betalningstid	39, 112.
<i>Lånemedel</i> för budgetens reglering	42.
" för vattenledningen	45.
<i>Löseghendom</i> , statistik öfver värdet af kommunens	103.
<i>Maln</i> , Litt. B., nedsättning af arrendet för	74.
<i>Marias asyl</i>	142.
<i>Medborgarerätt</i> , beviljande af	67.
<i>Mejlans</i> , ansökt bergbrott å	9.
<i>Melkö</i> , vederlag för expropriation af	5.
<i>Mjölkhandeln</i> , stadgar angående	61.
<i>Mobilisering</i> , anskaffande af stallrum vid	54.
" regler för inqvartering vid	"
<i>Mudderverk</i> , beställning af	88.
<i>Mulbetesmark</i> , utlegning af	79.
<i>Museibyggnad</i> , tomtplats för	3.
<i>Narinkbodarnes</i> utarrendering	79.
<i>Norra Blekholmen</i> , utarrendering af plats för båtvarf å	6.
<i>Nubbstensbeläggning</i> å Salutorget	28.
<i>Näringsrätt</i> , beviljande af	67.
<i>Obligationer</i> , utlottning af	113.
<i>Obligationslån</i> , nytt, tiden för upptagande af	39.
<i>Observatoriberget</i> , försköning af	11, 33, 108.

<i>Observatoriiberget, projekterad anläggning af villastad å</i>	12.
<i>Ombyggnad af rådhuset</i>	18.
Packhuset, förtullning i äldre	24.
" remont i äldre	"
<i>Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård, statistik öfver</i>	48*.
<i>Penitenttärkongressen, festmiddag för</i>	40.
<i>Pension åt stadsbetjent</i>	40.
" åt ordningsman vid brandverket	45.
<i>Personellt vederlag för houpptechningsprocenten, bortfallet</i>	42.
<i>Petroleumgatubelysningen, ökad anslag för</i>	43.
<i>Planeringsarbeten, anslag för, under 1891</i>	29.
<i>Planteringar, underhåll af</i>	107.
<i>Poliklinik, statistik öfver sjukdomsfall, behandlade å</i>	21*.
<i>Polisinrättningen, statistik öfver</i>	37*.
<i>Polisinrättningens reorganisation</i>	43, 56.
<i>Polisvaktkontoren, förhöjdt hyresanslag för</i>	43.
<i>Poströrelsen, statistik öfver</i>	52*.
<i>Prostitutionen, statistik öfver</i>	38*.
Reglering af gasverkets tomt	5.
<i>Regleringsarbeten för genomförande af 1887 års stadsplan</i>	25, 29, 30, 84.
<i>Resande, statistik öfver anmälde</i>	51*.
<i>Reservsjukhus, anslag för</i>	43.
<i>Ryska läroverksbyggnader, utskylder för</i>	36.
<i>Rådhusets ombyggnad</i>	18.
<i>Rådstufvurätten, inrättandet af en fjerde afdelning vid</i>	42, 57.
" statistik öfver mål behandlade af	32*, 33*, 34*.
Salubref, utfärdade	72.
<i>Saluhallen, utarrendering af butiker</i>	79.
<i>Saluhallar, förberedelser för nya</i>	81.
<i>Salutorget, föreslagen omläggning af</i>	28.
<i>Sammanbyggande af tomter, tillstånd till</i>	69.
<i>Sedmigradskys småbarnsskola</i>	141.
<i>Simhus, ombyggnad af, vid Munkholussundet</i>	28.
" utarrendering af	79.
<i>Sjukdomsfall, statistik öfver</i>	18*, 19*, 20*, 21*.
<i>Skatudden, reglering af</i>	14.
<i>Skeppsdockans område, kanal genom</i>	19.
" " ansökning om rätt till inlösen af	75.
<i>Slagtarhusen, ansökning om vattenledning till</i>	99.
<i>Spårvägar, afsyning af</i>	17, 104.
" kontrakt ang. anläggning af	16.

<i>Spårvägar</i> , ordningsregler för	17.
<i>Stadgar</i> angående mjölkhandeln	61.
" " " föreslaget tillägg till	"
" " " för fiskes idkande	"
<i>Stadskassören</i> , ansökt delaktighet i Civilstatens e. o. p. kassa för	"
<i>Stadskällarerättighetens</i> utarrrenderande	115.
<i>Stalbruns</i> anskaffande för militärhästar vid mobilisering	54.
<i>Statistik</i> , kommunal, åvägabringande af	61.
<i>Statsjernvägarne</i> s bangård, utvidgning af	3.
<i>Stenlägningsarbeten</i> , anslag för, under 1891	28.
" " statistik öfver	66*.
<i>Stormskador</i> , i stadens planteringar och skogar	89, 106, 108.
" " ersättning åt arrendatorer för	107.
<i>Scafevelhalt</i> , åtgärder för bestämmande af lysgasens	40, 44.
<i>Syner</i> , å särskilda lägenheter	80.
<i>Sörnä</i> s, folkbibliotek och läsesal i	45.
" " förlängning af lastbron i	32.
" " hamnspår genom upplagsplatser i	32.
" " hamn, belysning vid	40, 60.
<i>Taxa</i> , ny för Byggnadskontorets förättningar	50.
<i>Taxeringen</i> för kommunala utskylder, statistik öfver	84*.
<i>Telefonvärelsen</i> , statistik öfver	50*.
<i>Telegramvärelsen</i> , statistik öfver	49.
<i>Temperatur</i> , statistik öfver luftens	6*.
<i>T-formiga</i> kajarmen i Norra hamnen	32.
<i>Tjenstefolk</i> , dygdigt understöd för	38.
<i>Tjärnholmen</i> , klyfning och ny utarrrendering af	9, 73.
<i>Tolagsafgiften</i> , grunden för beräkning af	35.
<i>Tomter</i> , försäljning af	1, 5, 71.
" " klyfning af	69.
" " sammanbyggande af	"
<i>Tomtlösen</i> , ränteberäkning å	117.
<i>Torghandeln</i> s ordnande	36.
<i>Trafikafgifter</i> , uppbörden af	83*.
<i>Trafikkontoret</i> höjning af staten för	42.
<i>Trafikkontorets</i> berättelse	113.
<i>Trädgårdsoffor</i> , reparationsverkstad för	34.
<i>Träskola</i> i Fabriksparken	108.
<i>Träcarurvärelsen</i> , statistik öfver	58*.
<i>Tulluppbörden</i> , statistik öfver	60*.
<i>Tull- och packhuset</i> , föreslagen tillbyggnad till	23.
<i>Tullbehandling</i> i äldre packhuset	24.

<i>Tullstationer</i> , förslag om inrättande af flere	24.
<i>Tölövikens</i> utfyllning	3.
<i>Understöd</i> för dygdigt tjänstefolk	38.
„ åt förre Stadsträdgårdsmästaren Jernström	41.
„ „ värnepliktiges hustrur	40, 44.
<i>Undersökningsstation för livsmedel</i> , statistik öfver undersökningar å	22*.
<i>Unionsgatan</i> , anläggning af afloppsskanal under	20.
<i>Utarrrendering</i> af Blekholmen norra	6.
„ „ Brunnsparkens bad- och simhus	10, 73.
„ „ Djurgårdsvillor	6.
„ „ Edesholmen	7, 74.
„ „ Hunleberg N:o 19 och 21	7.
„ „ Kappellet	10.
„ „ särskilda lägenheter	73.
„ „ fiskförsäljningsplatser	115.
„ „ narinkbodas	79.
„ „ saluhallsbutiker	„
„ „ simhus	„
„ „ tomtplats å Eko	7.
<i>Utfyllning</i> i Tölöviken	3.
<i>Utminuteringsbolagets</i> vinstmedel, fördelning af	37.
<i>Utskänkning</i> af spritdrycker, inskränkning i tiden för	86.
<i>Utskänkningsrätt</i> , beviljande af	68.
<i>Utvidgning</i> af statsjernvägarnes bangård	3.
<i>Vallgård</i> , delning af bostadsvillan N:o 1 å	9, 75.
<i>Vanda å</i> , bro öfver	101.
„ körbron öfver, föreslagen ombyggnad af	„
„ stagar för virkesflottning i	59.
<i>Vattenfiltrering</i> , åtgärder för förbättrad	20.
<i>Vattenledningen</i> , anslag för förvaltning, drift m. m. för	27.
„ expropriation af mark å Guntäckt för	20.
„ inkomst af	98.
„ kostnaderna för	93.
„ ny taxa och reglemente för	62.
„ nytt rör under Badhusgatan	20.
„ nytt sug- och tryckrör för	92.
„ „ tilloppsror för	„
„ pumpverket vid	91.
„ remont af pumpverket för	95.
„ statistik öfver	76*.
„ utsträckande af, till Berghäll	19.
„ „ „ till Djurgårdsvillorna	25.